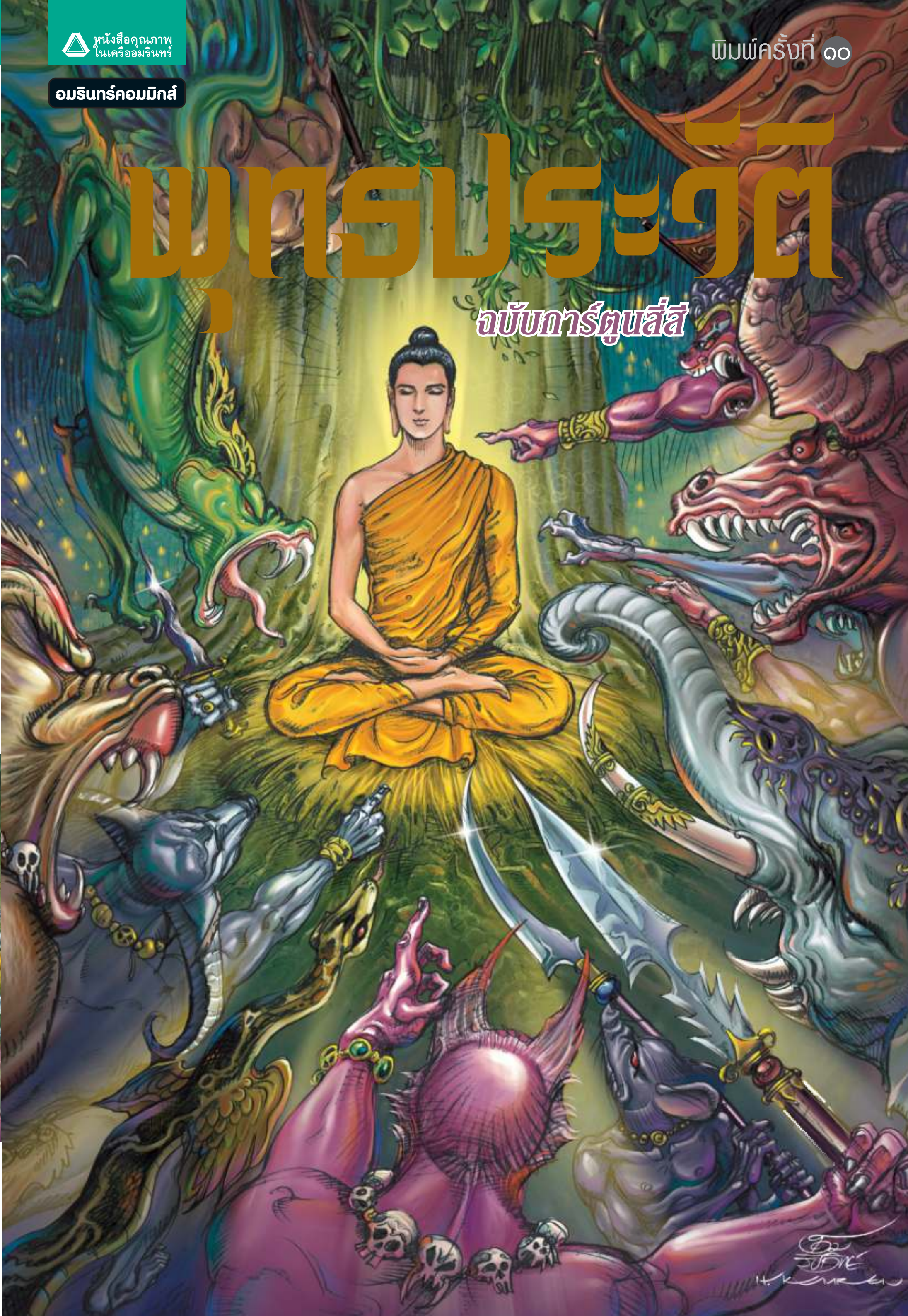
หนังสือคุณภาพ ในเครืออมรินทร์
อมรินทร์คอมมิกส์
พิมพ์ครั้งที่ ๑๐

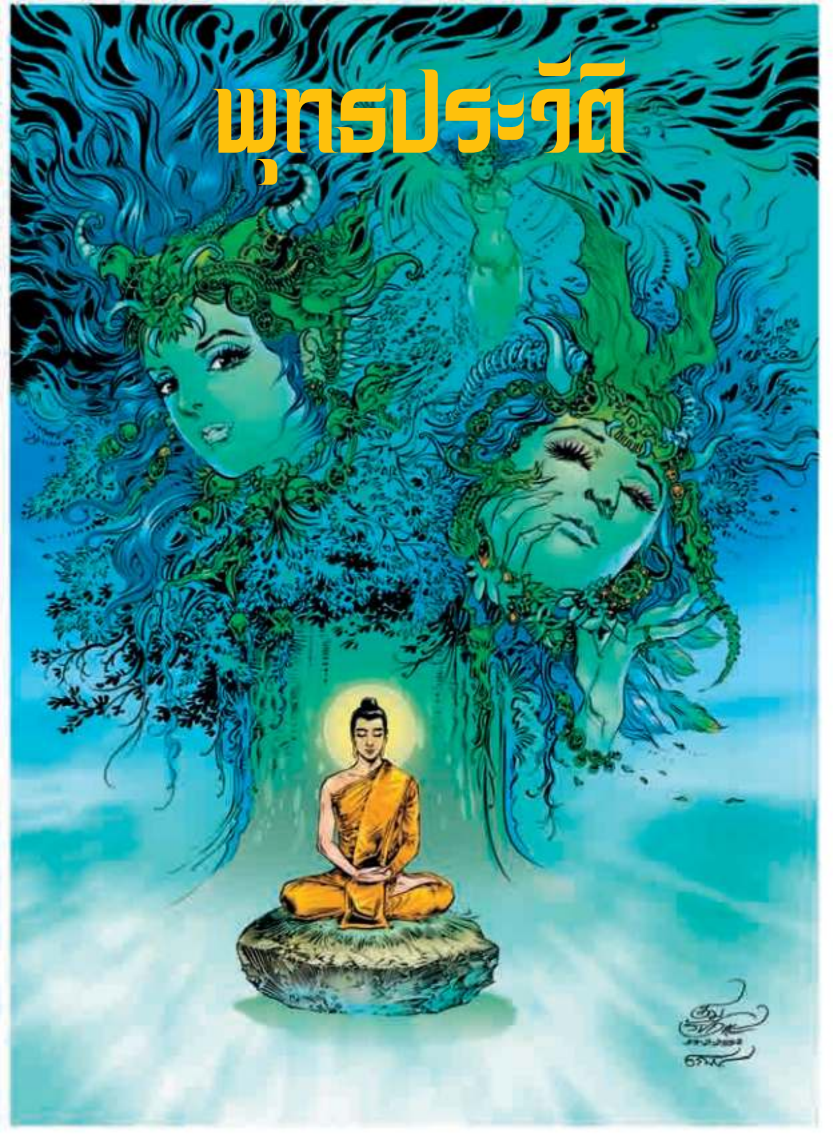
พุทธประวัติ

ฉบับการ์ตูนสี่สี

อมรินทร์คอมมิกส์

พุทธประวัติ

สร้างสรรค์งาน : โอม รัชเวทย์

ภาพ : โอม รัชเวทย์, โมลิศ แก้วศักดิ์, คำรณย์ หีกขุนทด, สละ นาคบำรุง, พรเทพ ชูกุล

อมรินทร์คอมมิกส์

หนังสือในเครือ อมรินทร์

พุทธประวัติ

ฉบับการ์ตูนสี่สี

ชุดการ์ตูนพุทธศาสนา ลำดับที่ ๒๕

สร้างสรรค์งาน : โอม รัชเวทย์ **วาดภาพ** : โอม รัชเวทย์, โมลิศ แก้วศักดิ์, คำรณย์ หึกขุนทด, สละ นาคบำรุง, พรเทพ ชูกุล

ตรวจทานต้นฉบับ : ผศ. ดร.วศิน กาญจนวณิชย์กุล ป.ธ.๕, พ.ม., พธ.บ., M.A. in Ed., Ph.D.

ศิลปกรรม : มนัส หัสดำ, คำรณย์ หึกขุนทด, วิทัศน์ ชาโญพงษ์, ศิรา กาญจนวณิชย์กุล

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-592-783-4

พิมพ์ครั้งแรก อมรินทร์คอมมิกส์ มีนาคม ๒๕๕๒ พิมพ์ครั้งที่ ๒-๖ อมรินทร์คอมมิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๒
พิมพ์ครั้งที่ ๗-๙ อมรินทร์คอมมิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๓ พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ อมรินทร์คอมมิกส์ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของศูนย์ข้อมูลอมรินทร์

โอม รัชเวทย์.

พุทธประวัติ ฉบับการ์ตูนสี่สี / สร้างสรรค์งาน: โอม รัชเวทย์; วาดภาพ: โอม รัชเวทย์, โมลิศ แก้วศักดิ์, คำรณย์ หึกขุนทด, สละ นาคบำรุง และพรเทพ ชูกุล.— พิมพ์ครั้งที่ 10.— กรุงเทพฯ: อมรินทร์คอมมิกส์, 2554.

235 หน้า: ภาพประกอบ (สี). (ชุดการ์ตูนพุทธศาสนา ลำดับที่ 25)

1. พระพุทธเจ้า. 2. พระพุทธเจ้า -- ชีวประวัติ. I. โอม รัชเวทย์, ผู้วาดภาพประกอบ. II. โมลิศ แก้วศักดิ์, ผู้วาดภาพประกอบร่วม. III. คำรณย์ หึกขุนทด, ผู้วาดภาพประกอบร่วม. IV. สละ นาคบำรุง, ผู้วาดภาพประกอบร่วม. V. พรเทพ ชูกุล, ผู้วาดภาพประกอบร่วม. VI. ชื่อเรื่อง. VII. ชื่อชุด.

294.363 อ9พ72 2554 DDC 294.363

ISBN 978-974-592-783-4

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

กรรมการผู้จัดการใหญ่ ระริน อุทกะพันธุ์ ปัญจรุ่งโรจน์ **บรรณาธิการที่ปรึกษา** เมตตา อุทกะพันธุ์
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานหนังสือเล่ม องอาจ จิระอร **บรรณาธิการอำนวยการ** อุษณีย์ วิรัตกพันธ์
รองบรรณาธิการอำนวยการ จตุพล บุญพรัด **ผู้ช่วยรองบรรณาธิการอำนวยการ** นภาพร พิทยวราภรณ์
บรรณาธิการบริหาร นฤมล อิทธิวิวัฒน์

บรรณาธิการ องอาจ จิระอร **เลขานุการ** ประเสริฐพร เจ๊ะมะ
ที่ปรึกษาฝ่ายซับเอดิเตอร์ มนทิรา วงศ์ชะอุ่ม **ซับเอดิเตอร์** พิมพา จิตตประสาทศีล
ที่ปรึกษาฝ่ายศิลปกรรม เอกจิตร โพธิ์ปลั่ง **ผู้จัดการฝ่ายศิลปกรรม** พีระพงศ์ โพสินธุ์ **ศิลปกรรม** แดนชัย วรรณศิริมงคล
ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการสำนักพิมพ์ ชัชฎา พรหมเลิศ
พิสูจน์อักษร ธัญชนก พจน์ฉิมพลี **คอมพิวเตอร์** นงนุช ศรีสุขโข, สุริสา มณีแก้ว
ผู้จัดการฝ่ายประสานงานสำนักพิมพ์ อมราลักษณ์ เขยกลิ่น
ประสานงานสำนักพิมพ์ สิทธิพร แสงทองพราว, อภิฌาณ์ ลีภัทรพณิชย์ **ประสานงานการผลิต** บรม คมเวช
เจ้าหน้าที่การตลาดและสื่อสารแบรนด์ รมิตา บุญพาสุข, สุกัญญา จันทศร, ปิ่นทิพย์ เที่ยงตรง
เว็บเอดิเตอร์ อาทิตยา สาระภิรมย์

สำนักงาน บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ๖๕/๑๐๑-๑๐๓ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี)
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๙๙๙ ต่อ ๔๙๖๔, ๔๙๖๙
โทรสาร ๐-๒๔๓๔-๓๕๕๕, ๐-๒๔๓๔-๓๗๗๗, ๐-๒๔๓๕-๕๑๑๑ E-mail: info@amarin.co.th

แยกสีและพิมพ์ที่ สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี)
เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๘๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๘๕

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด ๑๐๘ หมู่ที่ ๒ ถนนบางกรวย-จงถนอม ตำบลมหาสวัสดิ์
อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๓๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๓-๙๙๙๙ โทรสาร ๐-๒๔๔๙-๙๒๒๒, ๐-๒๔๔๙-๙๕๐๐-๖
Homepage: http://www.naiin.com

บทนำ
พุทธประวัติ

ในความเป็นชาวพุทธ ในความเป็นคนไทย อาจกล่าวได้ว่าคงไม่มีใครที่จะไม่รู้เรื่องราวอันเกี่ยวเนื่องกับพุทธประวัติ ซึ่งบอกเล่าสืบต่อกันมาเป็นพันๆปี ว่าพระพุทธเจ้านั้นทรงเกิดในวรรณะกษัตริย์ เปี่ยมด้วยบุญบารมี ชีวิตของพระองค์แวดล้อมด้วยความสุขสบาย แต่นั่นก็ไม่ได้ทำให้พระองค์หลงติดอยู่ในบ่วงของความสุข ทรงมองเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่จีรังยั่งยืน พระองค์จึงยอมสละทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิตเพื่อแสวงหาหนทางแห่งการดับทุกข์ จนค้นพบหนทางนั้น และทรงออกสั่งสอนชาวโลกให้หลุดพ้นจากความไม่จีรังของโลกเพื่อเข้าสู่พระนิพพาน

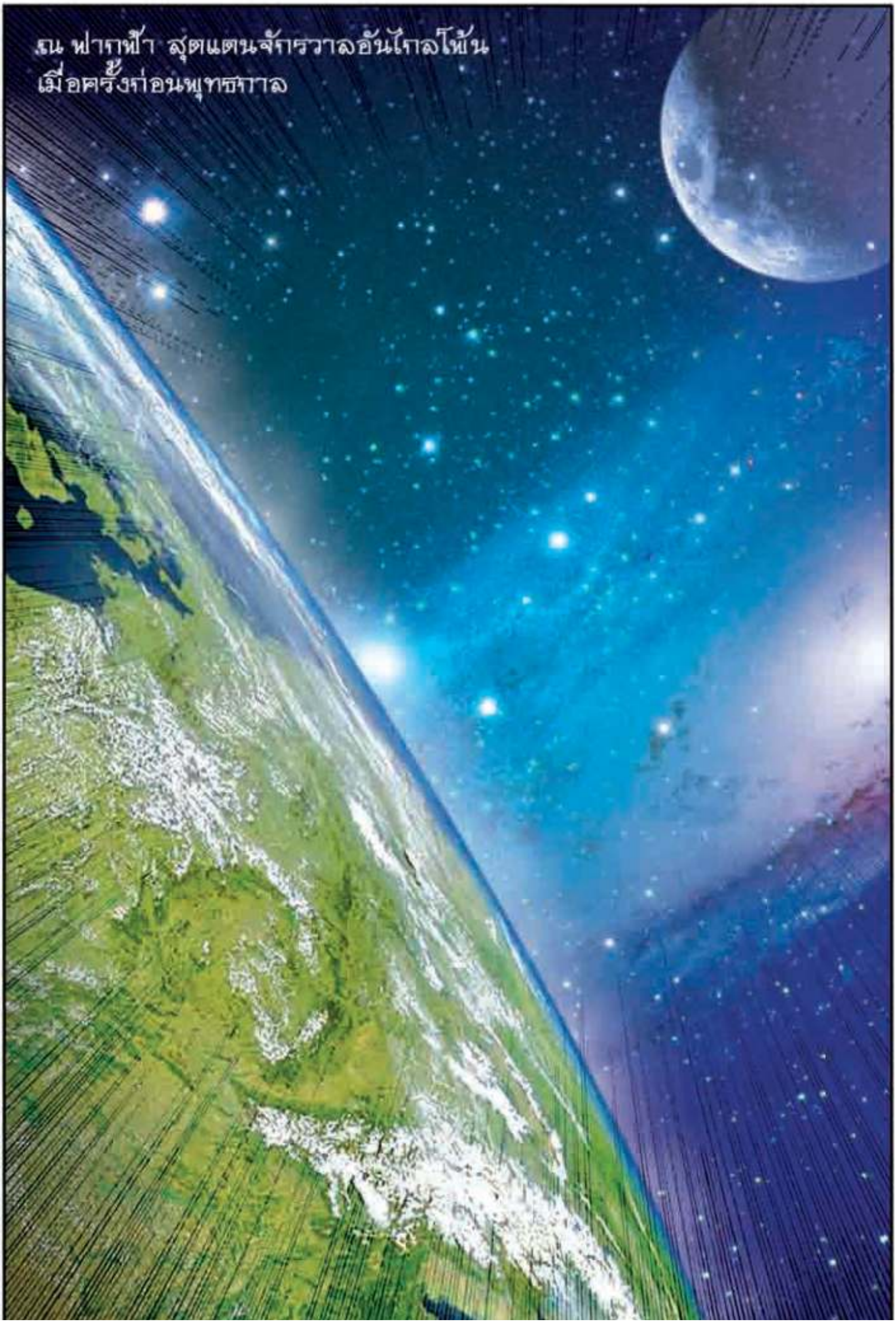
ประเด็นหลักๆ ของพุทธประวัติที่เรารับรู้กันจะเป็นอย่างนี้คือ ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา และปรินิพพาน ซึ่งนอกจากการรับรู้จากแบบเรียน จากคำบอกเล่าแล้ว ในวัดเรายังพบกับภาพจิตรกรรมฝาผนังอุโบสถที่นิยมเขียนเกี่ยวกับพุทธประวัติประดับไว้ ซึ่งเท่ากับเป็นการตอกย้ำเรื่องราวของพระพุทธองค์ให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

แต่การรับรู้และความเข้าใจที่จะมีต่อพุทธประวัตินั้น เด็กและเยาวชนจะมีความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งหรือเปล่า เมื่อสิ่งที่พบเห็นจะเป็นเพียงเรื่องราวที่เล่าด้วยภาพ การทำพุทธประวัติออกมาในรูปแบบของการ์ตูนจึงน่าจะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชน ที่จะรับรู้เรื่องราวของพระพุทธองค์ในมิติที่มากไปกว่าการประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา จนถึงปรินิพพาน เพราะในรอยต่อระหว่างเหตุการณ์ทั้งหมดนั้นคือรายละเอียดที่น่าสนใจ ซึ่งจะทำให้มองเห็นภาพของพระพุทธองค์ได้ชัดเจนอย่างมีเหตุมีผล และมีความรู้สึกร่วมราวกับว่าเหตุการณ์ทั้งหมดนั้นเพิ่งจะเกิดขึ้น

หนังสือพุทธประวัติเล่มนี้ แม้จะเป็นเพียงฉบับการ์ตูน แต่เมื่อได้อ่านก็จะทำให้ความรู้สึกที่เรามีต่อพุทธศาสนามิใช่เพียงแค่ความเชื่อที่เรายึดถือสืบต่อกันมาเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความศรัทธาอย่างมีเหตุมีผล และก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

ที่สุดแล้ว พุทธประวัติฉบับการ์ตูนเล่มนี้จึงมิใช่หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนเท่านั้น แต่เป็นหนังสือของพุทธศาสนิกชนทุกคน

สำนักพิมพ์อมรินทร์คอมมิกส์

ณ ฟากฟ้า สุดแดนจักรวาลอันไกลโพ้น
เมื่อครั้งก่อนพุทธกาล

ท้าวมหาราชทั้ง ๔ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

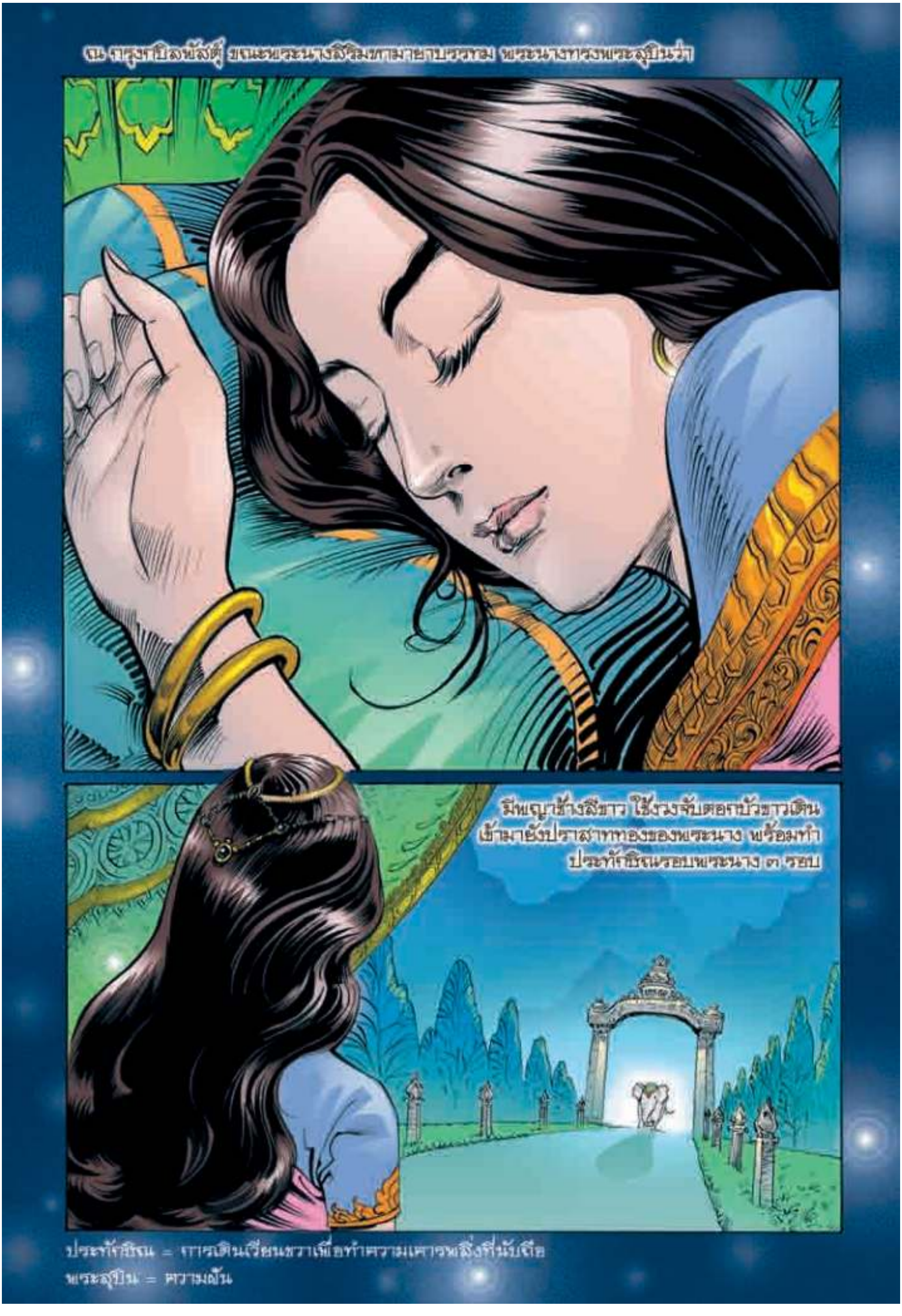
กัป = ระยะเวลานานเท่ากับอายุของโลกตั้งแต่กำเนิดจนสิ้นไปครั้งหนึ่ง บางทีใช้คู่กับ กัลป์

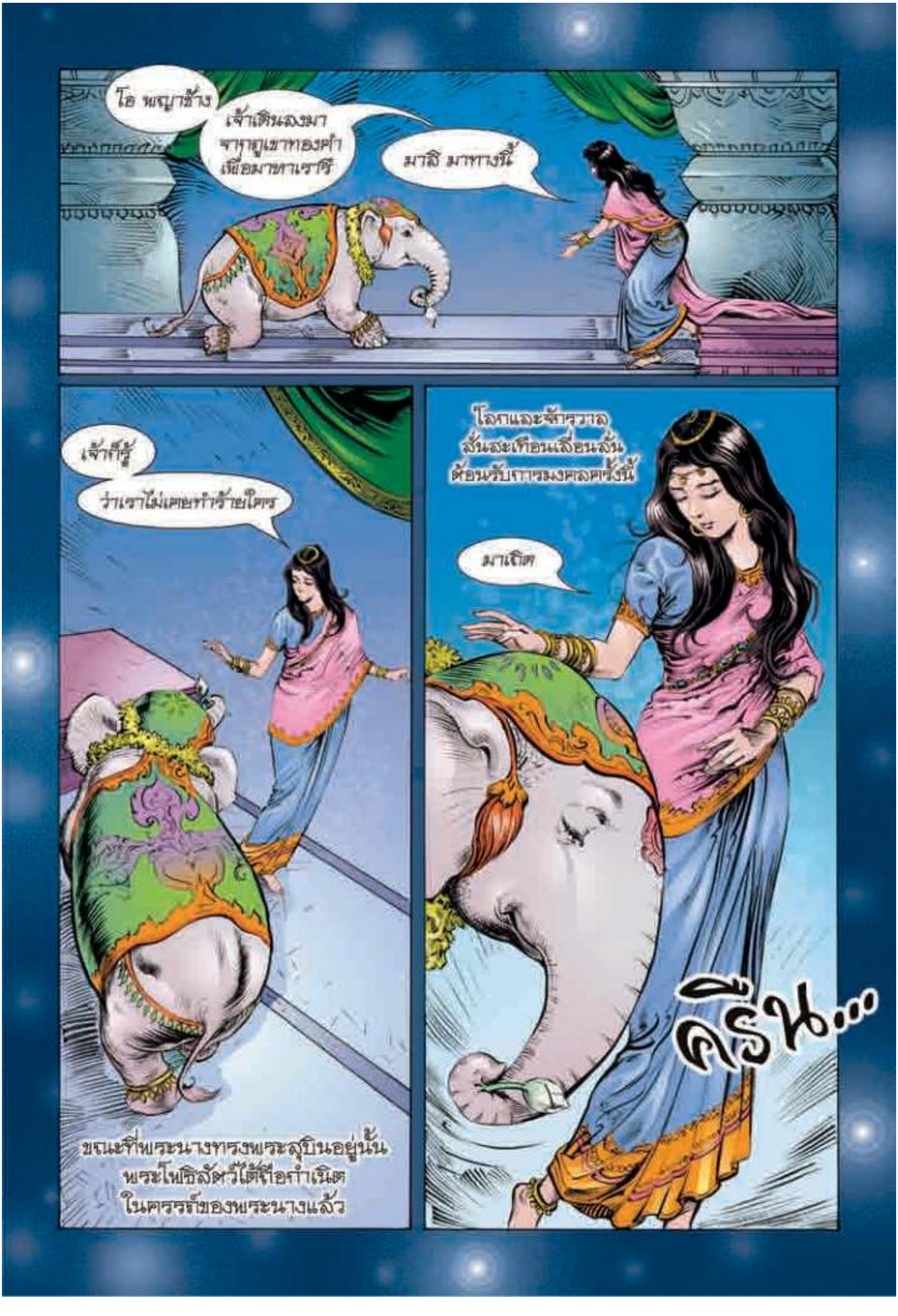
ท้าวมหาราชทั้ง ๔ กลับขึ้นมาสู่สวรรค์ชั้นดุสิตตรงเข้าเฝ้าสันดุสิตเทพบุตร

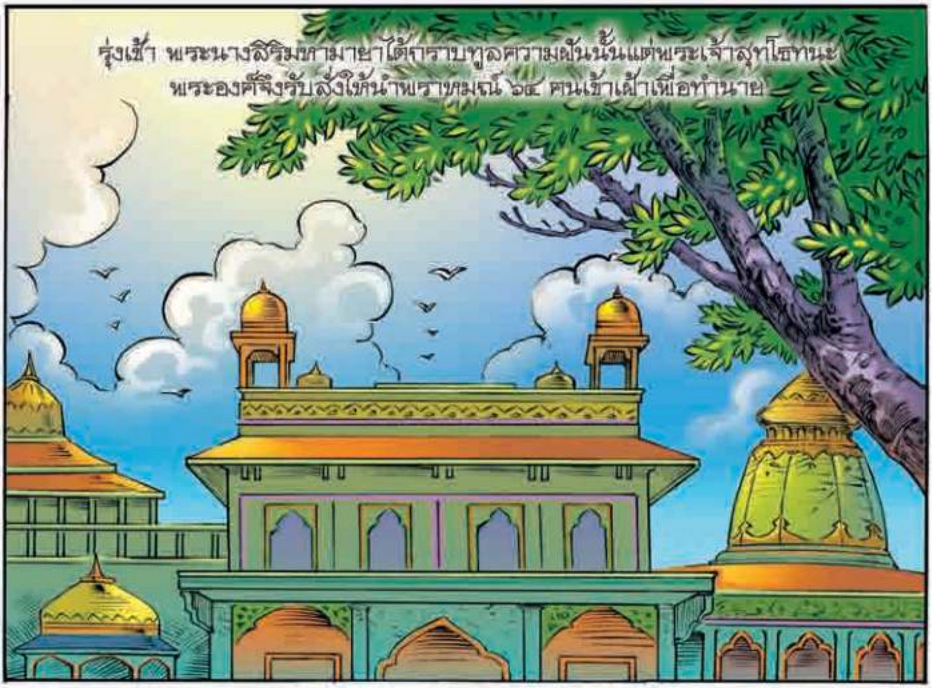

สวรรค์ชั้นดุสิต (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

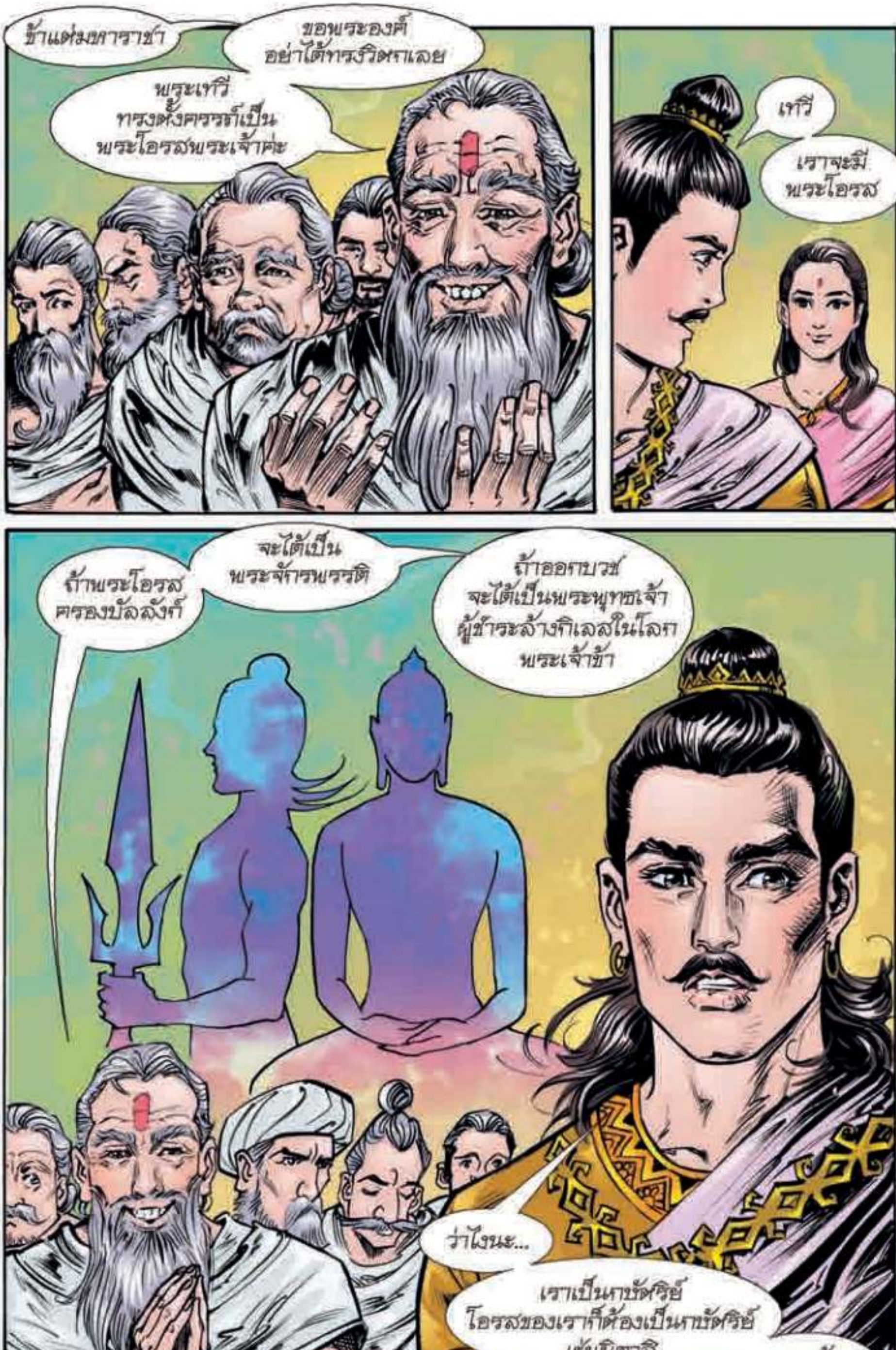

อา!
เราเห็นแล้ว
แวบ
ดูก่อน
ท่านท้าวมหาราช
และเทพยดาทั้งหลาย
ปัจจัยทั้ง ๕ นี้
สมบูรณ์แล้ว
บัดนี้ได้เวลา
ที่เราจะไปบังเกิดเป็น
พระพุทธเจ้าแล้ว
เรารับคำขอ
ของพวกท่าน
เหล่าเทพซึ่งแวดล้อมอยู่ในสวนนันทวัน ณ สวรรค์ชั้นดุสิต
ต่างปลื้มปีติรอส่งพระโพธิสัตว์จุติยังโลกมนุษย์

ณ กรุงกบิลพัสดุ์ ขณะพระนางสิริมหามายาบรรทม พระนางทรงพระสุบินว่า
มีพญาช้างสีขาว ใช้งวงจับดอกบัวขาวเดิน เข้ามายังปราสาททองของพระนาง พร้อมทำ ประทักษิณรอบพระนาง ๓ รอบ
ประทักษิณ = การเดินเวียนขวาเพื่อทำความเคารพสิ่งที่นับถือ
พระสุบิน = ความฝัน

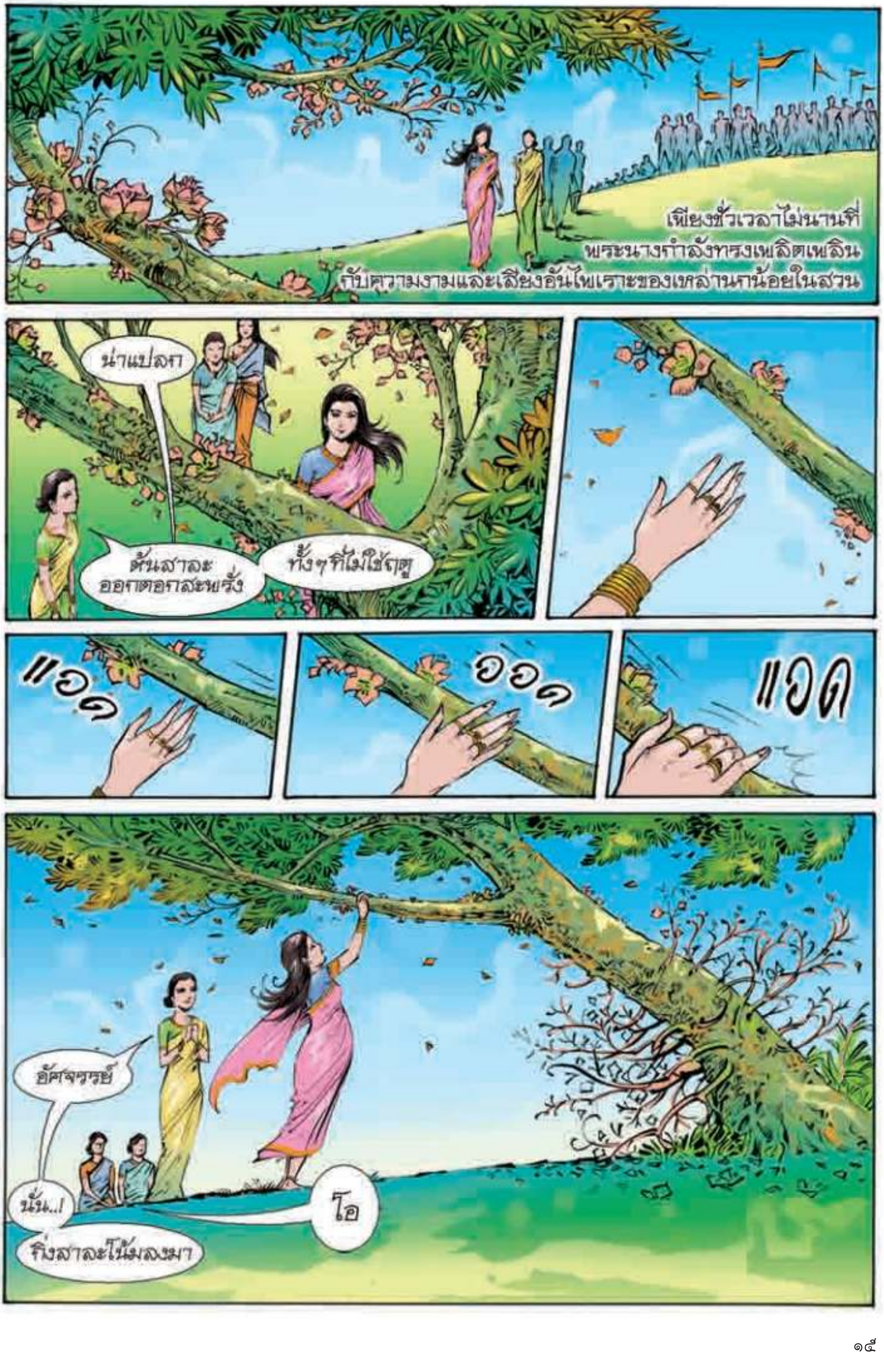

โอ พญาช้าง
เจ้าเดินลงมา
จากภูเขาทองคำ
เพื่อมาหาเราหรือ
มาสิ มาทางนี้
เจ้าก็รู้
ว่าเราไม่เคยทำร้ายใคร
ขณะที่พระนางทรงพระสุบินอยู่นั้น
พระโพธิสัตว์ได้จุติลงปฏิสนธิ
ในครรภ์ของพระนางแล้ว
โลกและจักรวาล
สั่นสะเทือนเลื่อนลั่น
ต้อนรับการมงคลครั้งนี้
มาเถิด
ครืน...

รุ่งเช้า พระนางสิริมหามายาได้กราบทูลความฝันนั้นแด่พระเจ้าสุทโธทนะ
พระองค์จึงรับสั่งให้นำพราหมณ์ ๖๔ คนเข้าเฝ้าเพื่อทำนาย

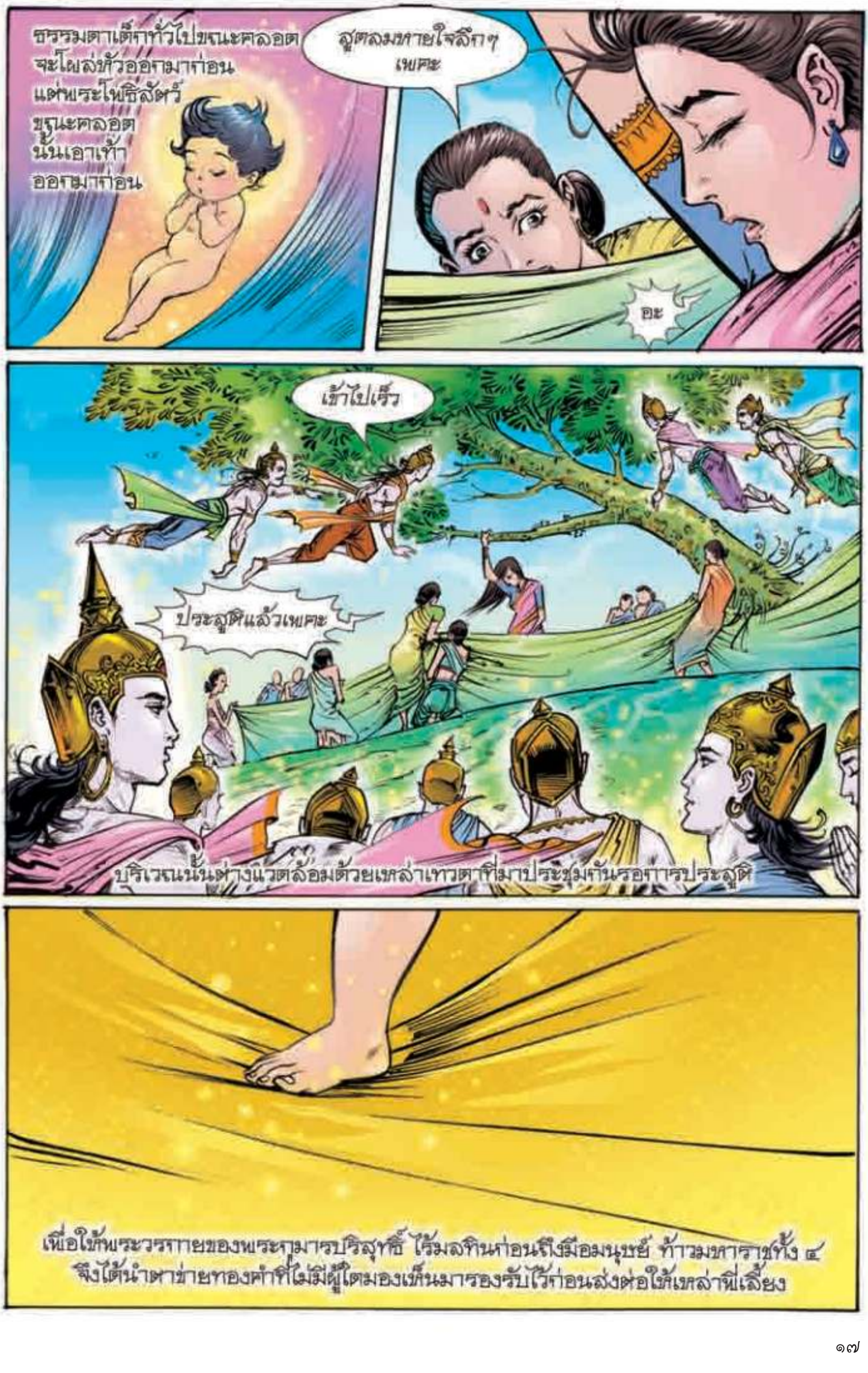

ความฝันของ
พระเทวี
หมายถึงอะไร
จะมีเรื่องอันใด
เกิดขึ้น
พวกท่านจง
หาคำตอบ
ให้เราคลาย
กังวลใจเถิด
อืม...

ข้าแต่มหาราชา
ขอพระองค์อย่าได้ทรงวิตกเลย
พระเทวีทรงตั้งครรภ์เป็นพระโอรสพระเจ้าค่ะ
เทวี
เราจะมีพระโอรส
ถ้าพระโอรสครองบัลลังก์
จะได้เป็นพระจักรพรรดิ
ถ้าออกบวชจะได้เป็นพระพุทธเจ้าผู้ชำระล้างกิเลสในโลกพระเจ้าข้า
ว่าไงนะ...
เราเป็นกษัตริย์ โอรสของเราก็ต้องเป็นกษัตริย์เช่นบิดาสิ
จริงมั้ย...

๑๐ เดือนต่อมา พระนางสิริมหามายาได้เสด็จกลับไปยังกรุงเทวทหะ
พระนครเดิมของพระนาง เพื่อทรงให้กำเนิดพระโอรสตามประเพณี
นายสารถี
หยุดพักขบวนที่สวนลุมพินีนี้ก่อนเถิด
เราอยากลงไปพักผ่อนสักครู่
เสด็จพี่
นี่ก็ถึงวันเพ็ญเดือน ๖ แล้ว
เราควรเร่งเดินทางให้ถึงพระนครนะเพคะ
ปชาบดีน้องรัก
นี่ก็เที่ยงวันแล้ว เราเดินทางมาแสนไกล
พี่อยากอาศัยเงาไม้ที่ร่มเย็น
ของหมู่ต้นสาละใหญ่เหล่านี้พักให้หายเหนื่อย

เพียงชั่วเวลาไม่นานที่
พระนางกำลังทรงเพลิดเพลิน
กับความงามและเสียงอันไพเราะของเหล่านกน้อยในสวน
น่าแปลก
ต้นสาละ
ออกดอกสะพรั่ง
ทั้งๆที่ไม่ใช่ฤดู
แอด
ออด
แอด
อัศจรรย์
นั่น..!
กิ่งสาละโน้มลงมา
โอ

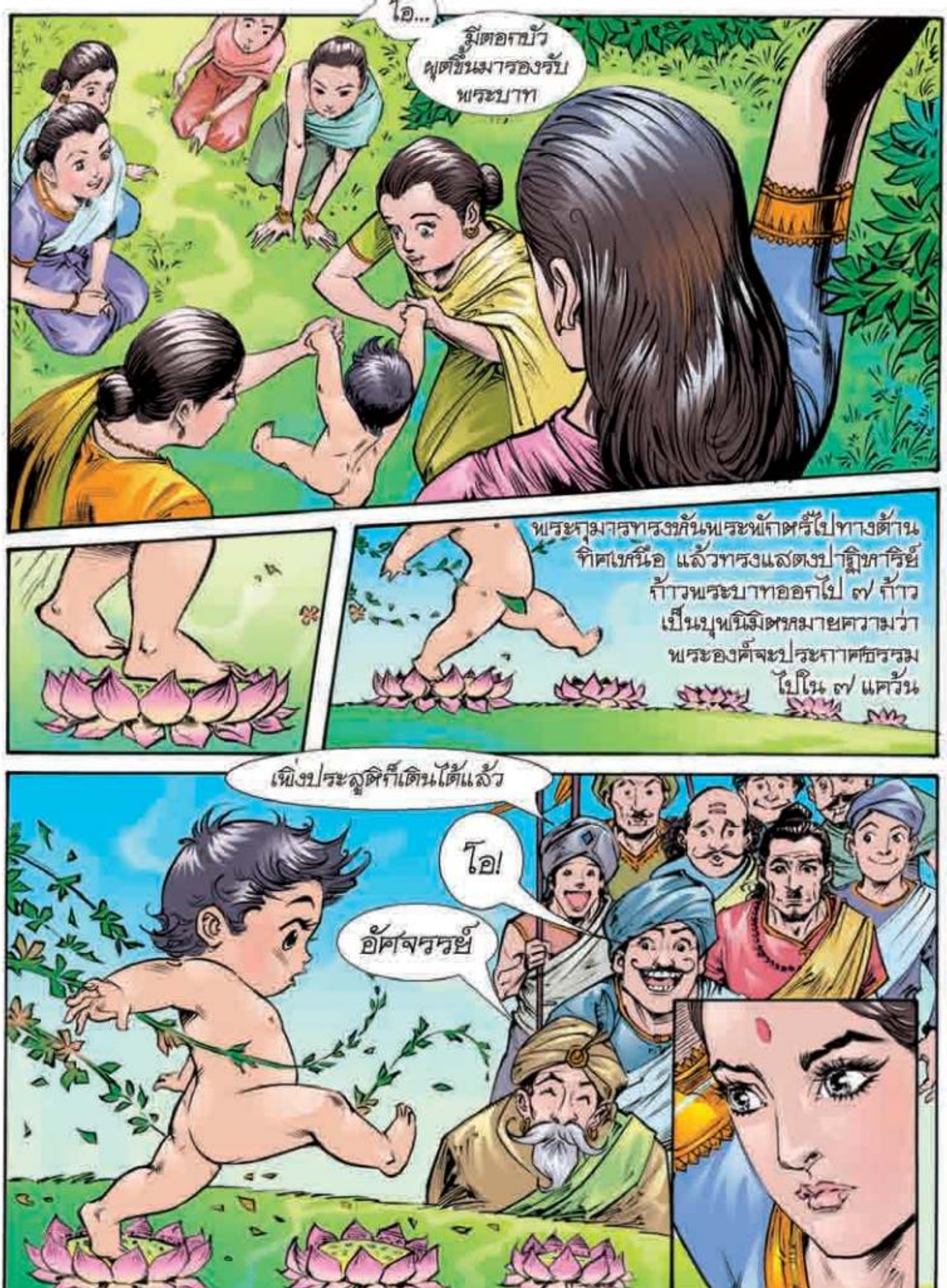

ทันใดนั้น พระนางก็เกิด
ปั่นป่วนในพระครรภ์
โอ๊ะ..!
เราจะต้อง
ประสูติโอรส
ตรงนี้แล้ว
พระนางจะ
ประสูติพระโอรสแล้ว
มาช่วยกันตรงนี้เร็ว
ทหารไม่ต้องมา
ไปรอข้างนอกโน่น
ครั้งนั้น ท้าวมหาราชทั้ง ๔ ต่างมาเฝ้ารอการประสูติของพระโพธิสัตว์
พวกเรา
ต้องนำตาข่าย
ทองคำมารองรับ
พระโพธิสัตว์
ก่อนจะ
ถึงมือมนุษย์
เหล่านั้น

ธรรมดาเด็กทั่วไปขณะคลอด จะโผล่หัวออกมาก่อน แต่พระโพธิสัตว์ ขณะคลอดนั้นเอาเท้าออกมาก่อน
สูดลมหายใจลึกๆ เพคะ
อะ
เข้าไปเร็ว
ประสูติแล้วเพคะ
บริเวณนั้นต่างแวดล้อมด้วยเหล่าเทวดาที่มาประชุมกันรอการประสูติ
เพื่อให้พระวรกายของพระกุมารบริสุทธิ์ ไร้มลทินก่อนถึงมือมนุษย์ ท้าวมหาราชทั้ง ๔
จึงได้นำตาข่ายทองคำที่ไม่มีผู้ใดมองเห็นมารองรับไว้ก่อนส่งต่อให้เหล่าพี่เลี้ยง

มารดาเป็นมิตรในเรือนตน (พุทธภาษิต)

แคว้นทั้ง ๗ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)
บุพนิมิต = เครื่องหมายให้รู้ล่วงหน้า ลางที่บอกเหตุเกิดขึ้นก่อน

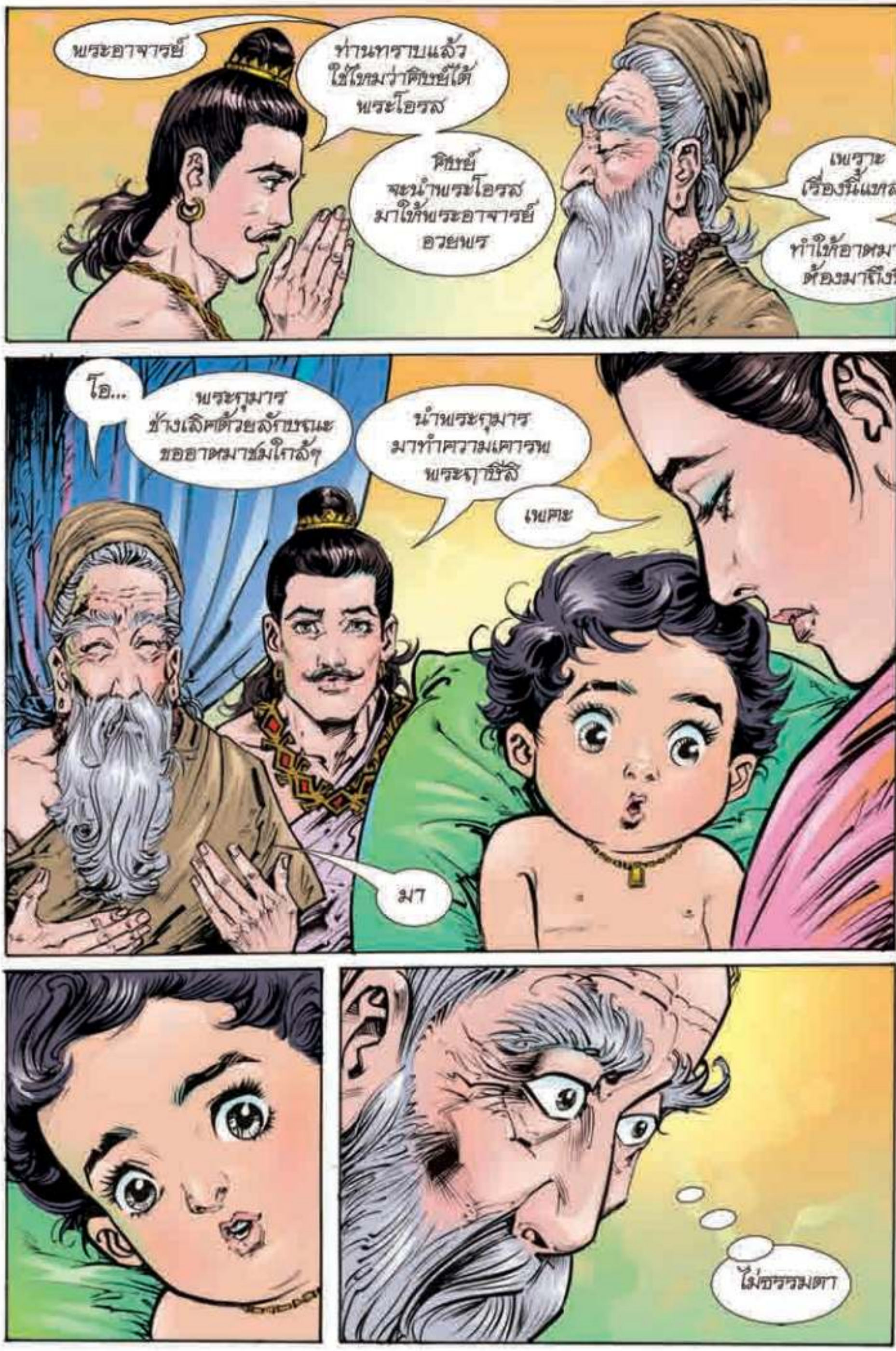

ทรงเหลียวดูรอบทิศแล้วกล่าววาจาอันองอาจว่า
เราเป็นผู้เลิศที่สุดในโลก เราเป็นผู้เจริญที่สุดในโลก เราเป็นผู้ประเสริฐที่สุดในโลก
ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย เราจะไม่เกิดอีก

การเดินทางสู่กรุงเทวทหะจึงถูกยกเลิก พระนางสิริมหามายานำพระโอรสกลับกรุงกบิลพัสดุ์ พระเจ้าสุทโธทนะทรงดีพระทัย ทรงเอาใจใส่ดูแลพระเทวีและพระโอรสเป็นอย่างดี

ทิวเขานอกกรุงกบิลพัสดุ์
เป็นที่อยู่ของฤาษีจำนวนมาก
พระอาจารย์
ท่านไปเข้าฌาน ถึงไหนมารึ...เจ้าข้า
พระกาฬเทวิลมหาฤาษี ผู้มีฤทธิ์ยิ่งใหญ่ ในชมพูทวีป
อาจารย์รีบกลับมา จากการเข้าฌานในสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์
เพราะ เหล่าเทวดาทั้งหลาย ต่างพูดกันว่า
พระโพธิสัตว์ซึ่งเป็น เทพบุตรจุติจากชั้นดุสิต ไปถือกำเนิดในพระครรภ์ ของพระนางสิริมหามายา
บัดนี้ พระองค์ ได้ประสูติ แล้ว
เหล่าชาวฟ้า ต่างยินดีปรีดา เอิกเกริก ไปทั่วเทวโลก อาจารย์จึงต้อง ลงมาดูให้รู้แน่

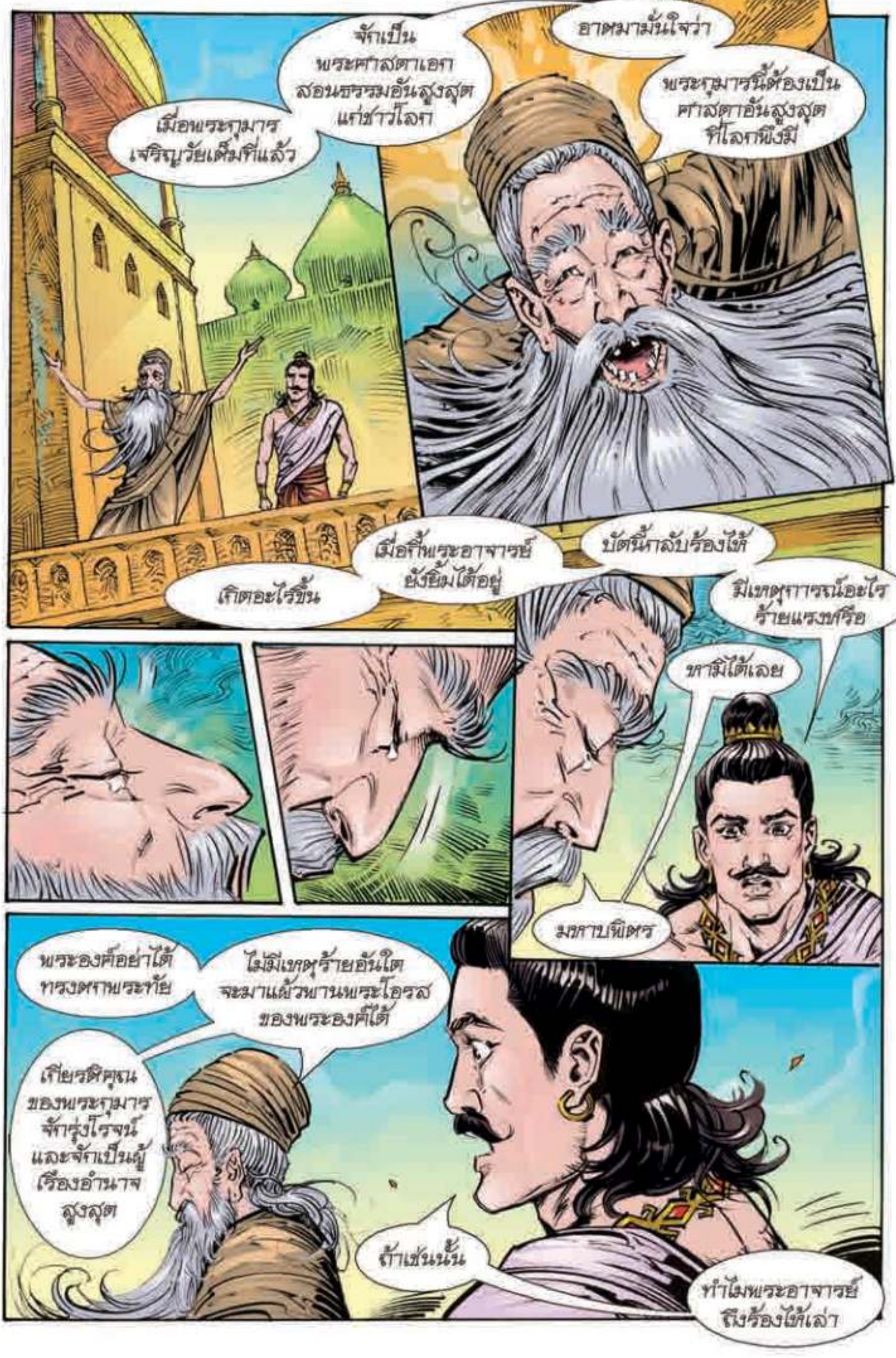

อาสนะ = ที่นั่ง เครื่องปูรองนั่ง

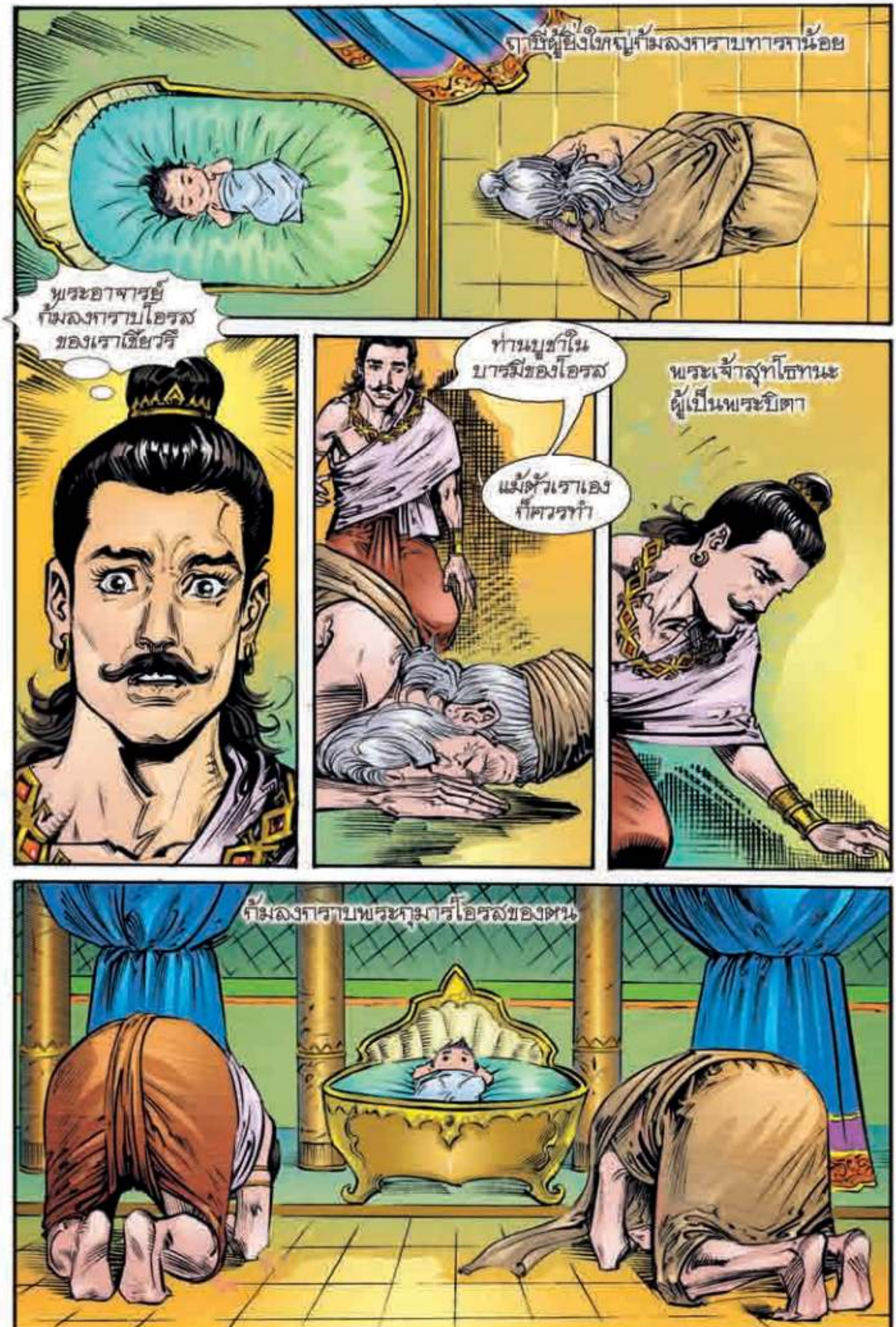
พระอาจารย์
ท่านทราบแล้วใช่ไหมว่าศิษย์ได้พระโอรส
ศิษย์จะนำพระโอรสมาให้พระอาจารย์อวยพร
เพราะเรื่องนี้แหละ
ทำให้อาตมาต้องมาถึงนี่
โอ...
พระกุมารช่างเลิศด้วยลักษณะ ขออาตมาชมใกล้ๆ
นำพระกุมารมาทำความเคารพพระฤาษีสิ
เพคะ
มา
ไม่ธรรมดา

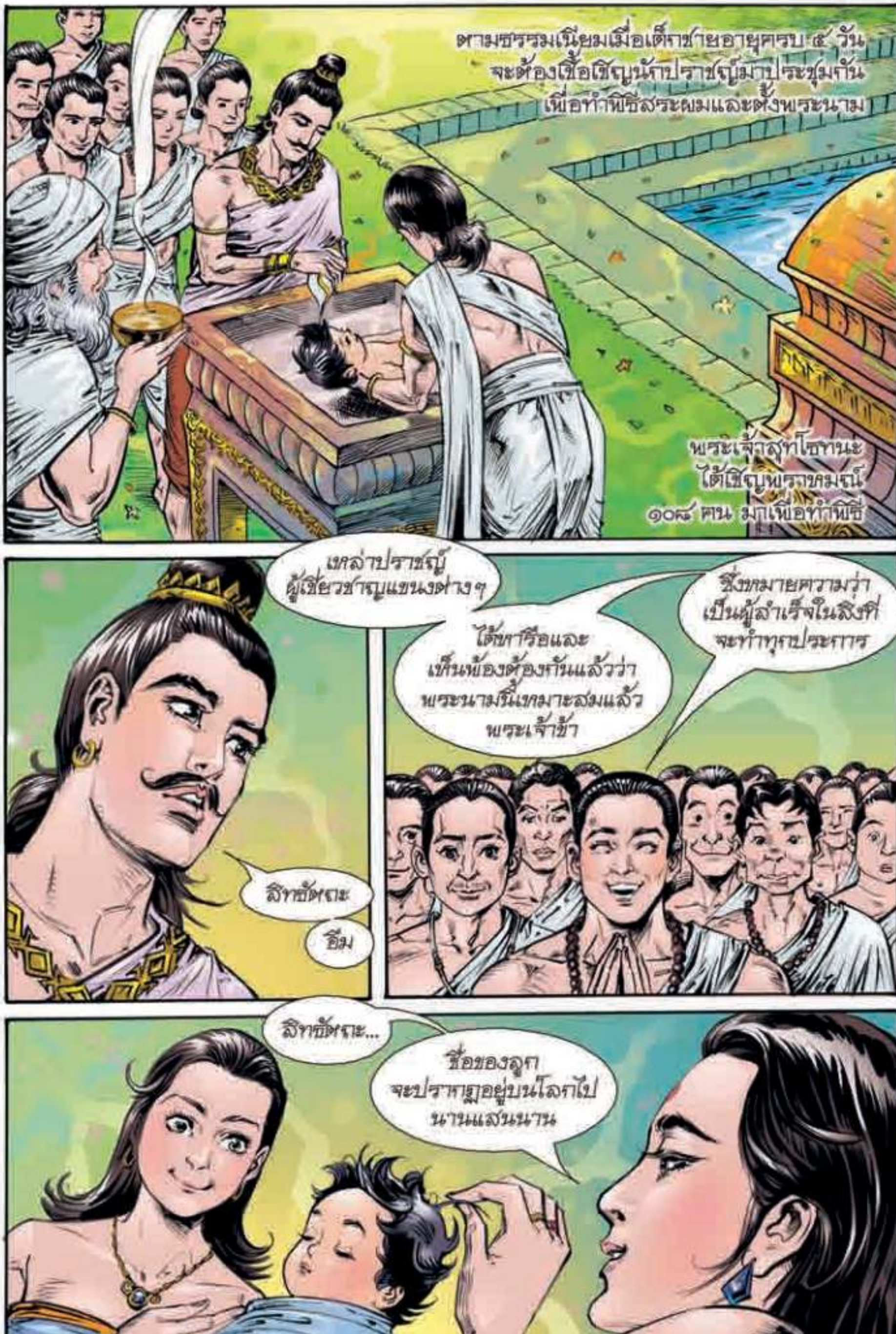

อึ๊ะ
อุ๊ย!
พระโอรส
อย่างนี้นี่เอง
ไม่ใช่พระโอรส ที่ต้องแสดงความ เคารพอาตมา เสียแล้ว
แต่อาตมาต่างหาก ที่ต้องเป็นฝ่ายแสดงความ เคารพพระโอรส
เหตุใดพระอาจารย์ จึงกล่าวเช่นนั้น
พระกุมารนี้ ไม่ใช่พระกุมาร ธรรมดา
อาตมา... ได้เห็นแล้วว่า

เมื่อพระกุมาร เจริญวัยเต็มที่แล้ว
จักเป็น พระศาสดาเอก สอนธรรมอันสูงสุด แก่ชาวโลก
อาตมามั่นใจว่า
พระกุมารนี้ต้องเป็น ศาสดาอันสูงสุด ที่โลกพึงมี
เกิดอะไรขึ้น
เมื่อกี้พระอาจารย์ ยังยิ้มได้อยู่
บัดนี้กลับร้องไห้
มีเหตุการณ์อะไร ร้ายแรงหรือ
หามิได้เลย
มหาบพิตร
พระองค์อย่าได้ ทรงตกพระทัย
ไม่มีเหตุร้ายอันใด จะมาแผ้วพานพระโอรส ของพระองค์ได้
เกียรติคุณ ของพระกุมาร จักรุ่งโรจน์ และจักเป็นผู้ เรืองอำนาจ สูงสุด
ถ้าเช่นนั้น
ทำไมพระอาจารย์ จึงร้องไห้เล่า

มารดาบิดาท่านว่าเป็นพรหมของบุตร (พุทธภาษิต)

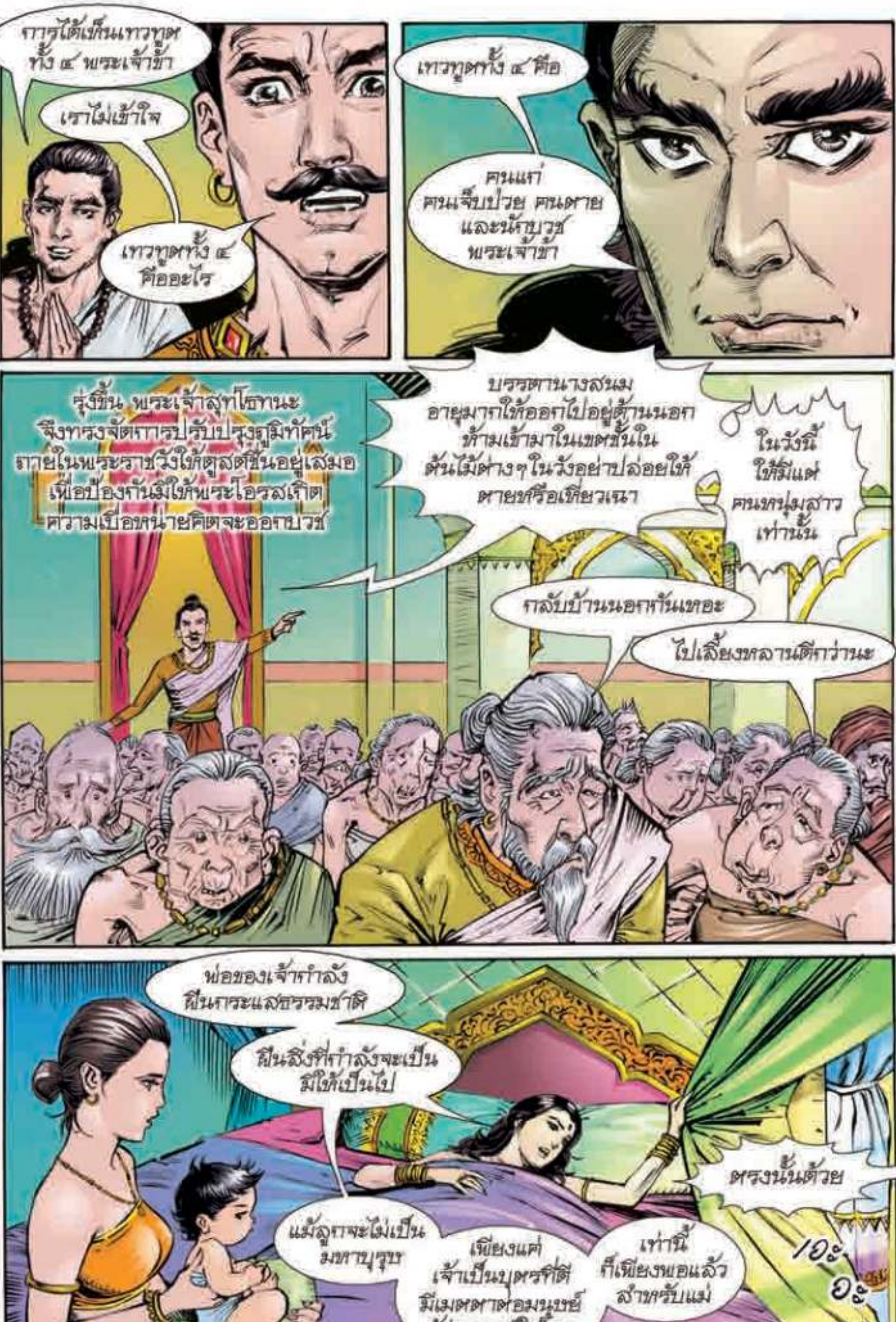

ฤาษีผู้ยิ่งใหญ่ก้มลงกราบทารกน้อย
พระอาจารย์ก้มลงกราบโอรสของเราเชียวรึ
ท่านบูชาในบารมีของโอรส
แม้ตัวเราเองก็ควรทำ
พระเจ้าสุทโธทนะผู้เป็นพระบิดา
ก้มลงกราบพระกุมารโอรสของตน

ตามธรรมเนียมเมื่อเด็กชายอายุครบ ๕ วัน
จะต้องเชื้อเชิญนักปราชญ์มาประชุมกัน
เพื่อทำพิธีสระผมและตั้งพระนาม
พระเจ้าสุทโธทนะ
ได้เชิญพราหมณ์
๑๐๘ คน มาเพื่อทำพิธี
เหล่าปราชญ์
ผู้เชี่ยวชาญแขนงต่าง ๆ
ได้หารือและ
เห็นพ้องต้องกันแล้วว่า
พระนามนี้เหมาะสมแล้ว
พระเจ้าข้า
ซึ่งหมายความว่า
เป็นผู้สำเร็จในสิ่งที่
จะทำทุกประการ
สิทธัตถะ
อืม
สิทธัตถะ...
ชื่อของลูก
จะปรากฏอยู่บนโลกไป
นานแสนนาน

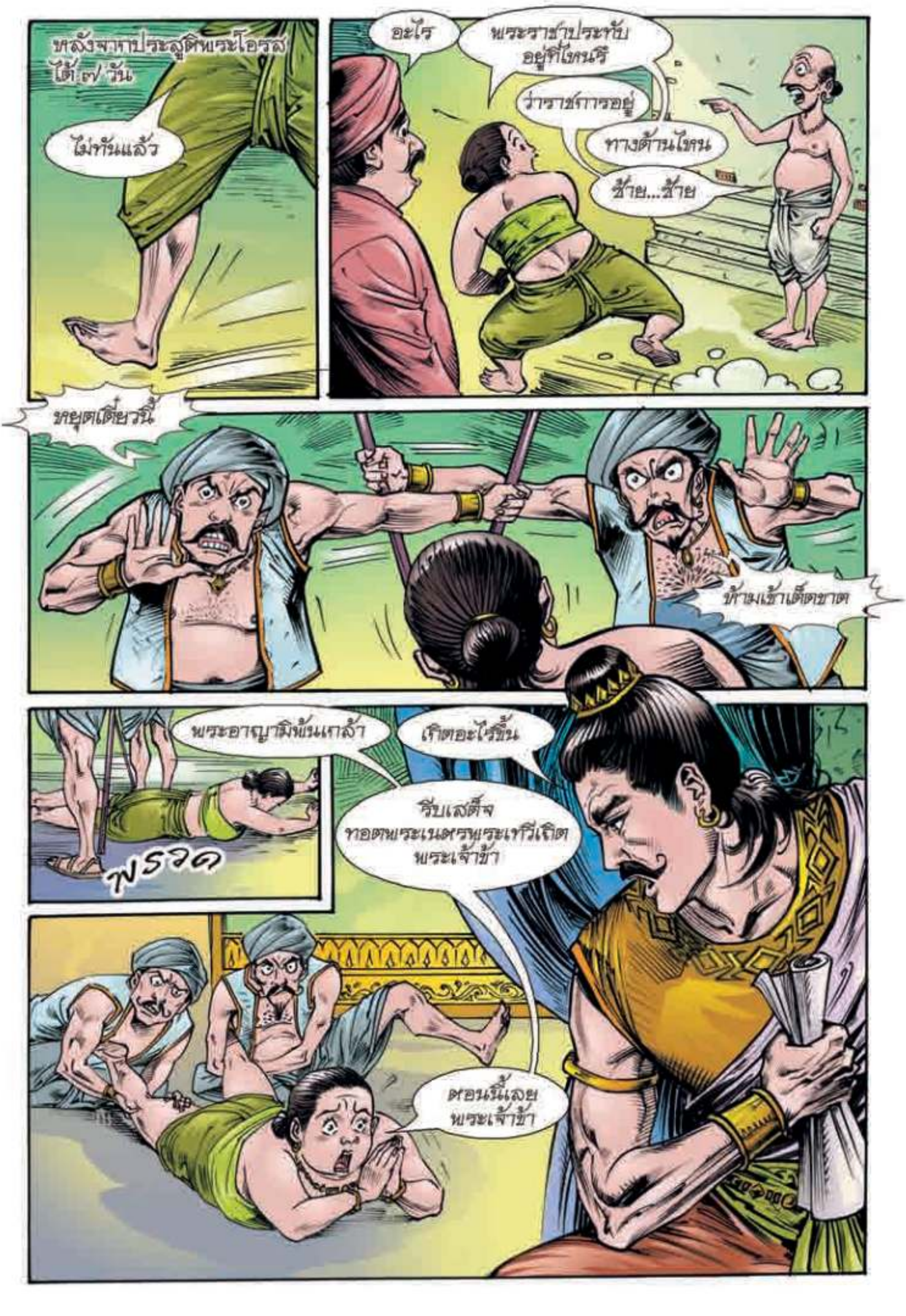

มารดาบิดาท่านว่าเป็นบุรพาจารย์ (อาจารย์คนแรก) ของบุตร (พุทธภาษิต)

คนสุดท้าย ผู้นั่งหลังสุด คือ อัญญาโกณฑัญญะ พราหมณ์หนุ่มผู้อายุน้อยที่สุดในกลุ่มผู้ทำนาย
ข้าพระองค์ขอถวายพยากรณ์เป็นทางเดียว พระเจ้าข้า
พระกุมารพระองค์นี้
จะไม่อยู่ในราชสมบัติ แต่จะเสด็จออกผนวช
และตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระศาสดาเอกในโลก แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลง พระเจ้าข้า
อะไรล่ะที่จะทำให้พระโอรสสิทธัตถะ
ไม่อยากครองราชสมบัติ แล้วออกบวช

การได้เห็นเทวทูต ทั้ง ๔ พระเจ้าข้า
เราไม่เข้าใจ
เทวทูตทั้ง ๔ คืออะไร
เทวทูตทั้ง ๔ คือ
คนแก่ คนเจ็บป่วย คนตาย และนักบวช พระเจ้าข้า
รุ่งขึ้น พระเจ้าสุทโธทนะ จึงทรงจัดการปรับปรุงภูมิทัศน์ ภายในพระราชวังให้ดูสดชื่นอยู่เสมอ เพื่อป้องกันมิให้พระโอรสเกิดความเบื่อหน่ายคิดจะออกบวช
บรรดานางสนม อายุมากให้ออกไปอยู่ด้านนอก ห้ามเข้ามาในเขตชั้นใน ต้นไม้ต่างๆในวังอย่าปล่อยให้ตายหรือเหี่ยวเฉา
ในวังนี้ ให้มีแต่ คนหนุ่มสาว เท่านั้น
กลับบ้านนอกกันเถอะ
ไปเลี้ยงหลานดีกว่านะ
พ่อของเจ้ากำลัง ฝืนกระแสธรรมชาติ
ฝืนสิ่งที่กำลังจะเป็น มิให้เป็นไป
ตรงนั้นด้วย
แม้ลูกจะไม่เป็น มหาบุรุษ
เพียงแค่ เจ้าเป็นบุตรที่ดี มีเมตตาต่อมนุษย์ ผู้ร่วมทุกข์ในโลก
เท่านี้ ก็เพียงพอแล้ว สำหรับแม่
เอะ อะ

หลังจากประสูติพระโอรส
ได้ ๗ วัน
ไม่ทันแล้ว
อะไร
พระราชาประทับ
อยู่ที่ไหนรึ
ว่าราชการอยู่
ทางด้านไหน
ซ้าย...ซ้าย
หยุดเดี๋ยวนี้
ห้ามเข้าเด็ดขาด
พระอาญามิพ้นเกล้า
พรวด
เกิดอะไรขึ้น
รีบเสด็จ
ทอดพระเนตรพระเทวีเถิด
พระเจ้าข้า
ตอนนี้เลย
พระเจ้าข้า

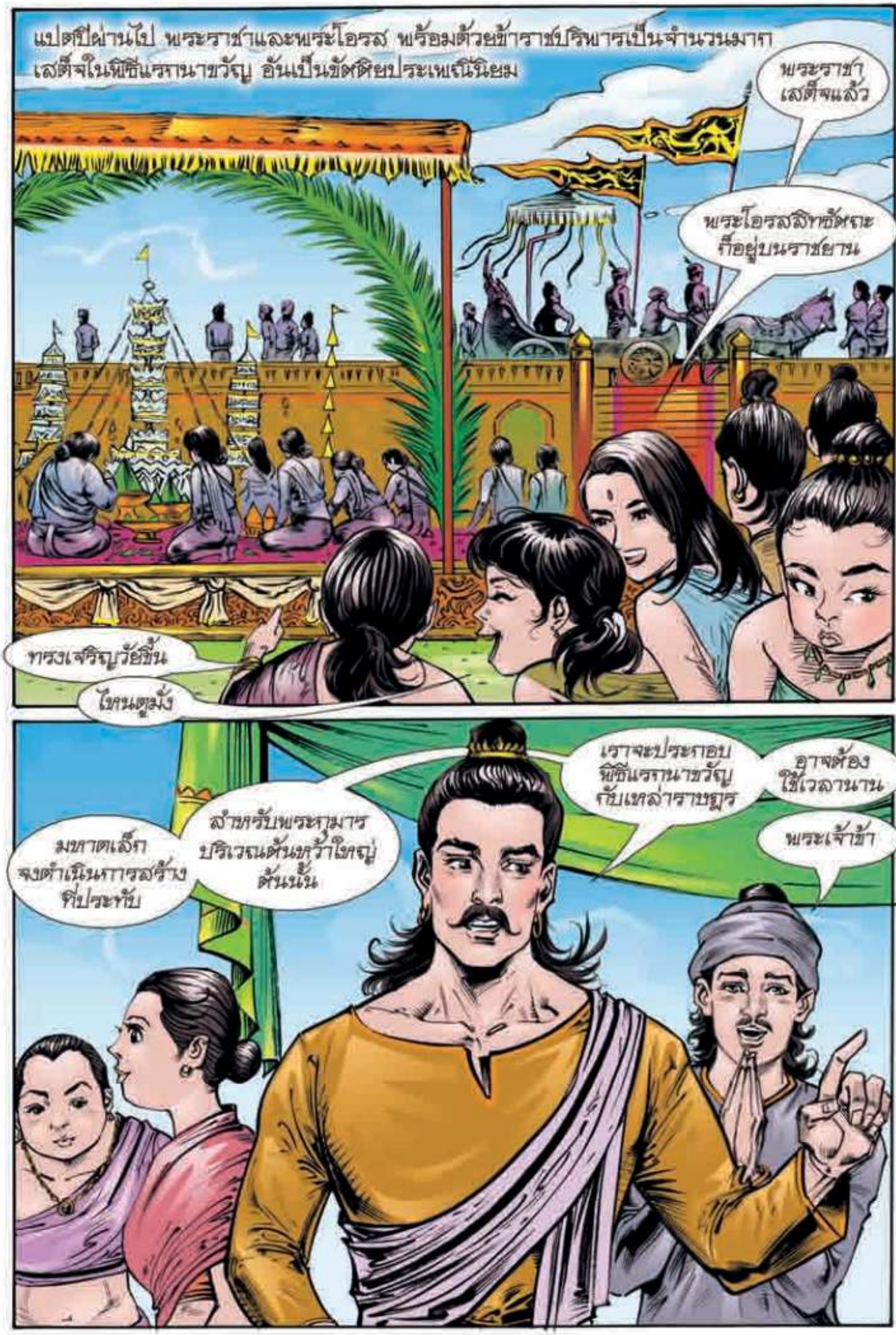

มายา
พระองค์
เราจะทำอะไร
เพื่อเจ้าได้บ้าง
บอกมาเถิด
หม่อมฉัน
ขอให้ทรงอภัย
ที่หม่อมฉันจะไม่สามารถ
อยู่ดูแลพระองค์และโอรสได้
และขอให้
ปชาบดีได้ทำหน้าที่นี้
เถิดเพคะ
สิทธัตถะยังต้องการ
ไออุ่นของมารดาจนกว่า
เขาจะเติบใหญ่
เราจะดูแลเขา
ให้ดีที่สุด
เจ้าจงวางใจเถอะ...
มายา
ขอบพระทัยเพคะ

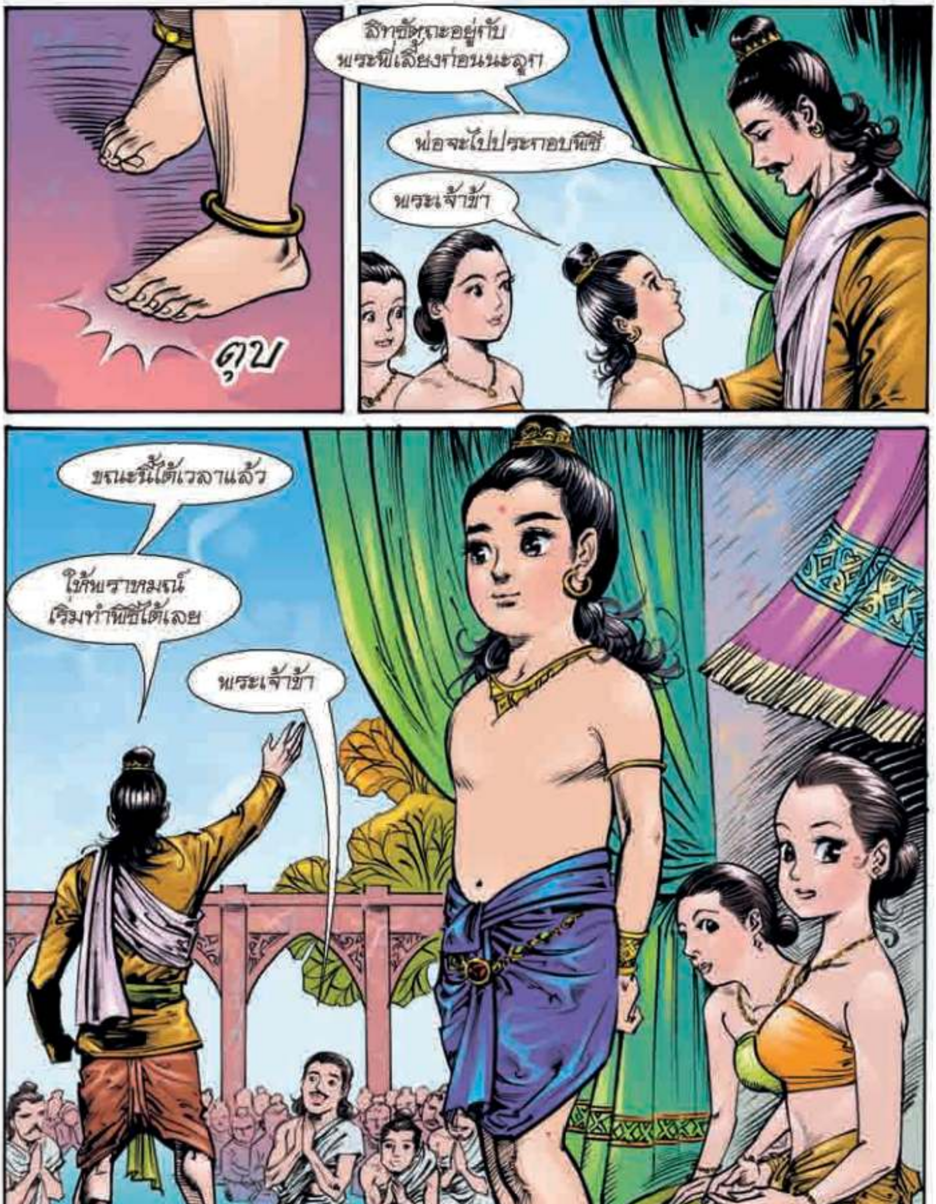

มารดาบิดาเป็นที่รักนับถือของบุตร (พุทธภาษิต)

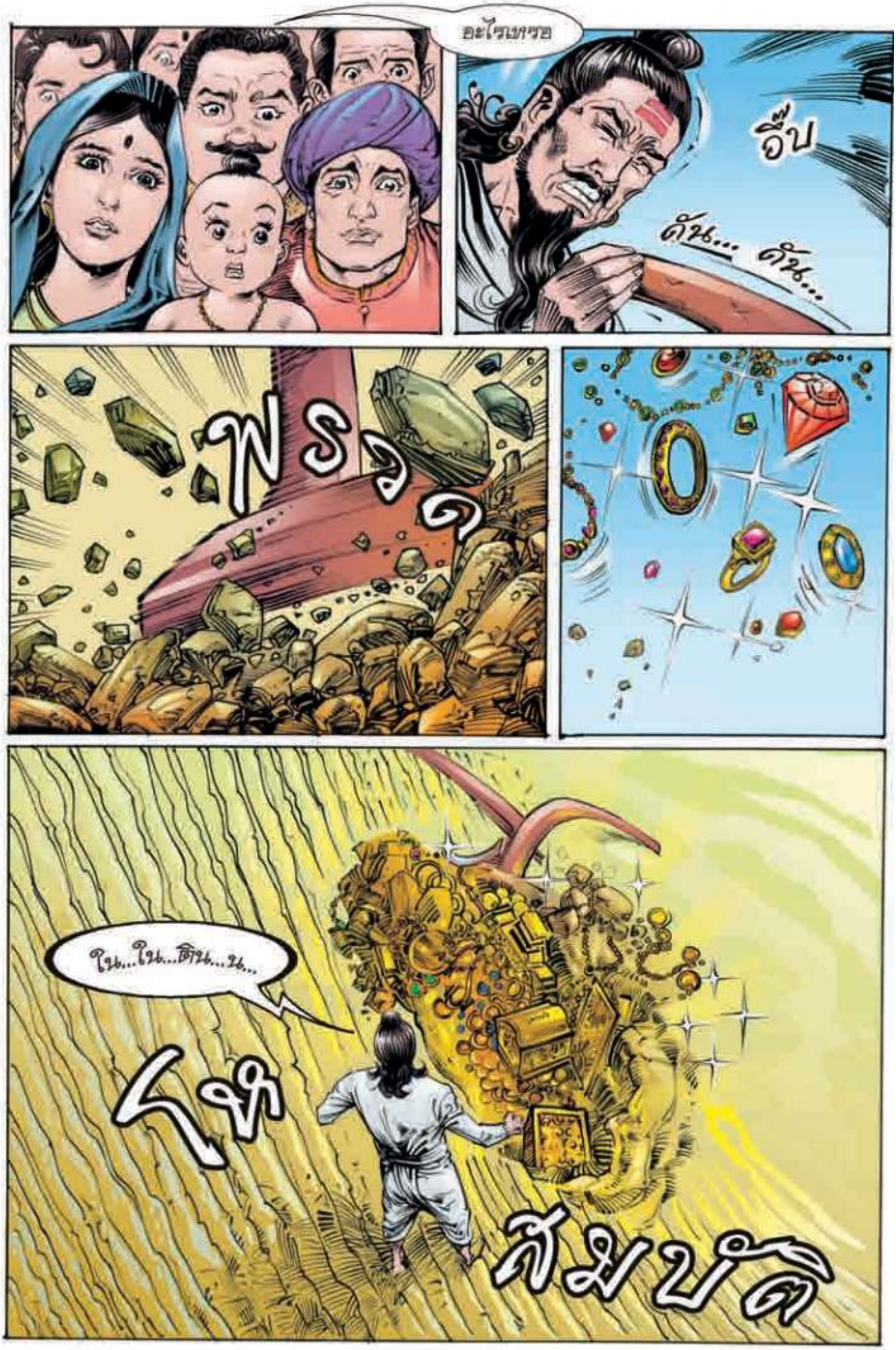

ภายหลังการสิ้นพระชนม์ของพระนางสิริมหามายา นางได้ไปจุติในสวรรค์ชั้นดุสิตดังเช่นพระมารดาของพระโพธิสัตว์ทุกพระองค์
ลูกเอ๋ย
แม้เจ้าเป็นผู้มีบุญบารมีมากกว่าผู้ใดในโลก
แต่ก็ยังยื้อชีวิตมารดาของเจ้าเองไว้ไม่ได้
เราจะให้พระนางปชาบดีโคตมี พระมาตุจฉาของเจ้าเลี้ยงดูแทน

มาตุจฉา = น้า

แปดปีผ่านไป พระราชาและพระโอรส พร้อมด้วยข้าราชบริพารเป็นจำนวนมาก
เสด็จในพิธีแรกนาขวัญ อันเป็นขัตติยประเพณีนิยม
พระราชา
เสด็จแล้ว
พระโอรสสิทธัตถะ
ก็อยู่บนราชยาน
ทรงเจริญวัยขึ้น
ไหนดูมั่ง
เราจะประกอบ
พิธีแรกนาขวัญ
กับเหล่าราษฎร
อาจต้อง
ใช้เวลานาน
สำหรับพระกุมาร
บริเวณต้นหว้าใหญ่
ต้นนั้น
มหาดเล็ก
จงดำเนินการสร้าง
ที่ประทับ
พระเจ้าข้า

ตุบ
สิทธัตถะอยู่กับ
พระพี่เลี้ยงก่อนนะลูก
พ่อจะไปประกอบพิธี
พระเจ้าข้า
ขณะนี้ได้เวลาแล้ว
ให้พราหมณ์
เริ่มทำพิธีได้เลย
พระเจ้าข้า

ครืด...
ปีนี้ผลผลิตเจริญงอกงาม
เฮ เฮ เฮ
ข้างนอกอากาศร้อนมากเพคะ
ประทับอยู่ที่นี่ดีกว่า
กว่าจะเสร็จงาน ก็คงเวลาบ่ายนะเพคะ
ไม่เป็นไรหรอก ที่นี่ร่มรื่นดี เราชอบ
พระโอรสนี่ เลี้ยงง่ายจังเลยเพคะ
ไม่เหมือนกุมารทั่วไป
ขณะพราหมณ์ผู้ทำพิธี กำลังเดินไถอยู่
คิดอะไรน้อ
แดดก็ร้อนแถมยัง เจออุปสรรคอีก
ครืด
แก๊ก

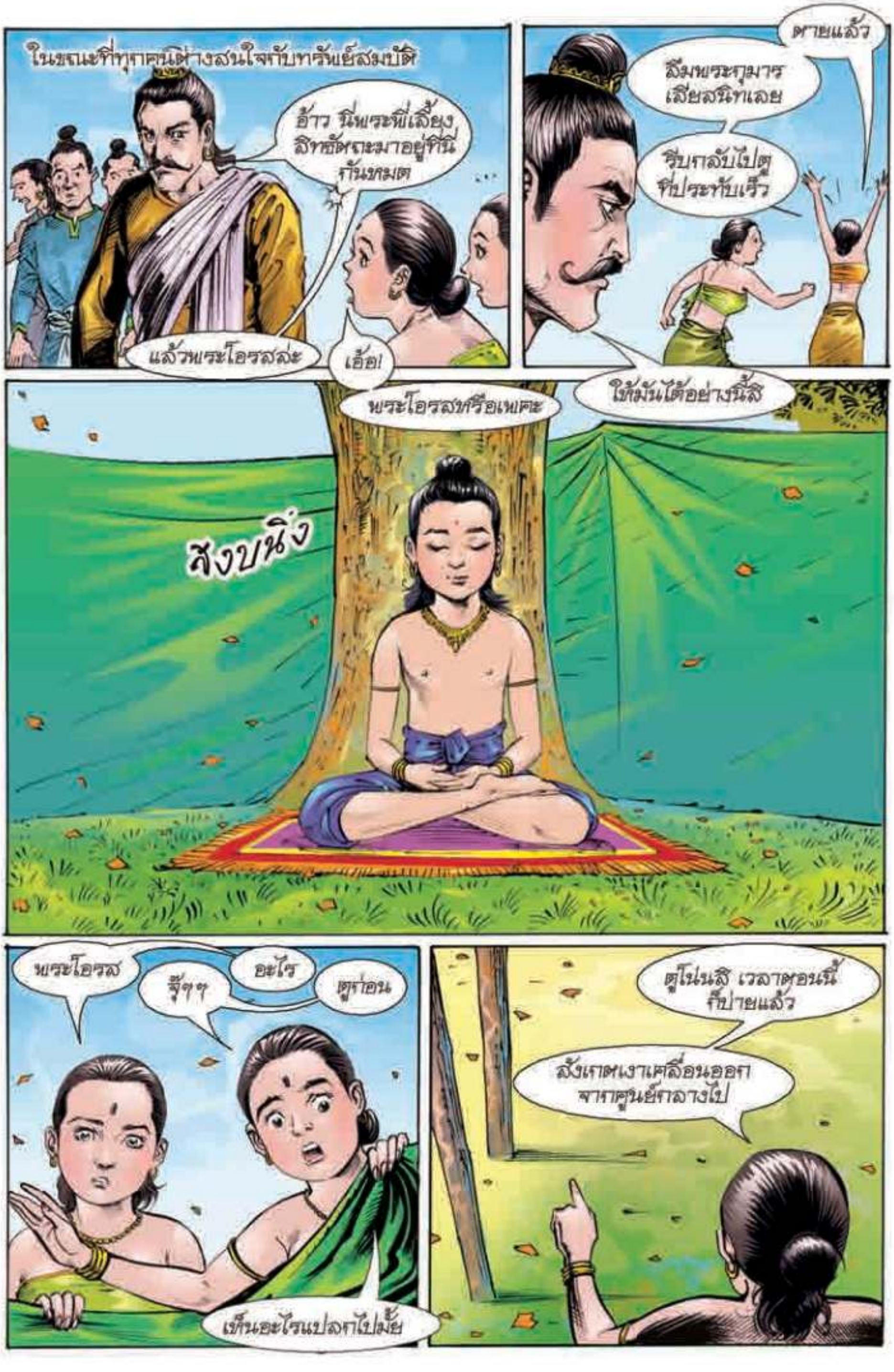

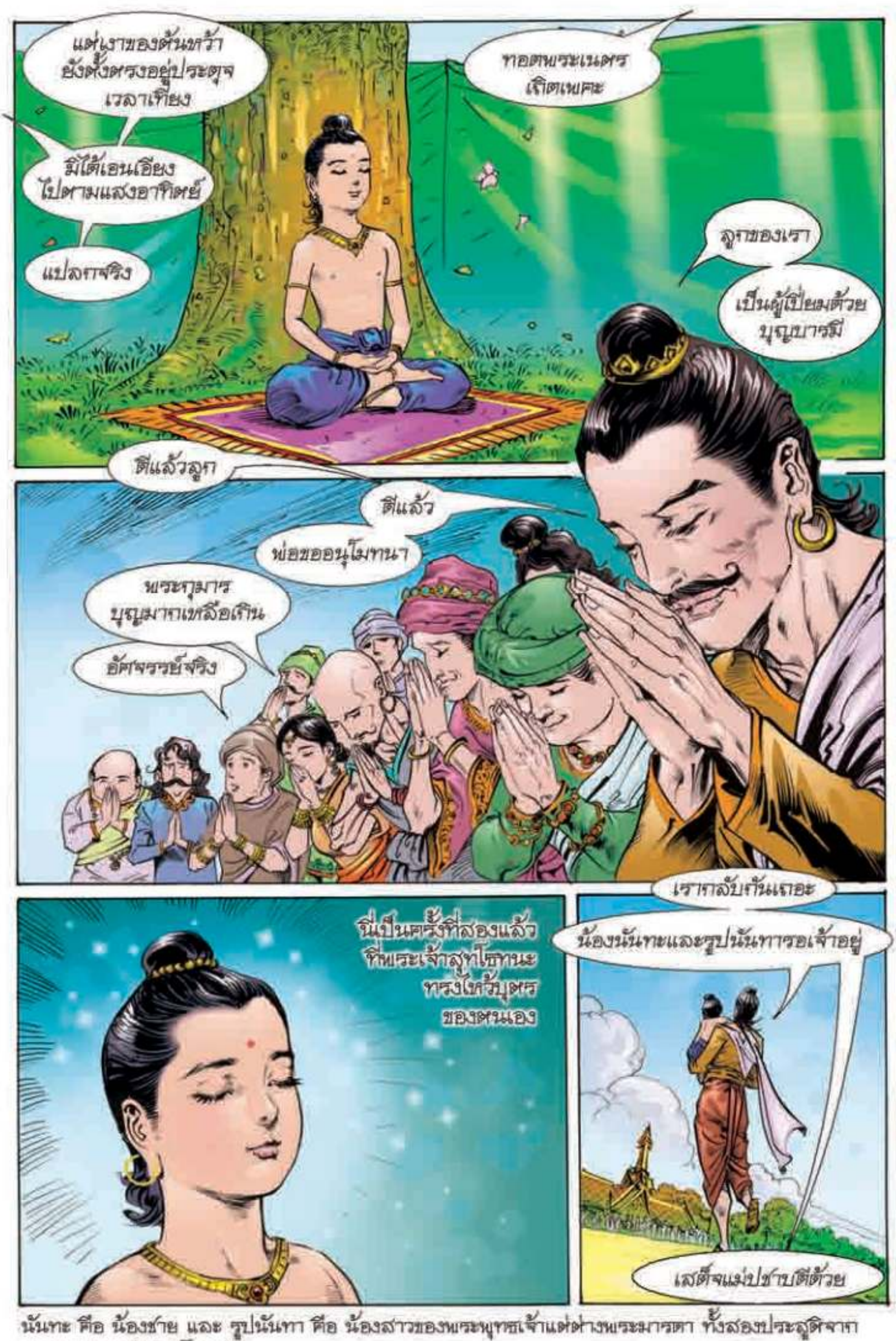
อะไรเหรอ
อึ๊บ
ดัน... ดัน...
ฟรวด
ใน...ใน...ดิน...น...
สมบัติ

ดูนั่นสิ มีขุมสมบัติใต้ดินผุดออกมา
โอ้โฮ...
อะไรคือสมบัติเหรอพ่อ
หรือว่าจะเป็นหัวเผือกยักษ์
เกิดอะไรขึ้น อำมาตย์ไปดูซิ
เอะอะทำไมกัน
มีสิ่งใดเกิดขึ้นหรือ ไปดูกันเถอะ
มุงกันเต็มเลย
คุณพี่ทั้งหลาย รีบออกมาดูให้เห็นด้วยตาตัวเองเถิด
สมบัติมหาศาลทั้งนั้นเลย มันออกมาตอนใต้ดิน
จริงๆ เหรอ
ไปกันเถอะ...เร็ว
สมบัติ
อ้าว! มากันหมด
แล้วใครจะเฝ้าพระกุมารกันล่ะ
อยากดูบ้าง
พระกุมาร ๘ พรรษาแล้ว
ฉันกั้นผ้าม่านเอาไว้
ไม่เป็นไรหรอก

อานาปานสติกรรมฐาน = กรรมฐานที่ใช้สติกำหนดลมหายใจเข้าออก

ในขณะที่ทุกคนต่างสนใจกับทรัพย์สมบัติ
อ้าว นี่พระพี่เลี้ยงสิทธัตถะมาอยู่ที่นี่กันหมด
แล้วพระโอรสล่ะ
เอ๊ะ!
ตายแล้ว
ลืมพระกุมารเสียสนิทเลย
รีบกลับไปดูที่ประทับเร็ว
ให้มันได้อย่างนี้สิ
พระโอรสหรือเพคะ
สงบนิ่ง
พระโอรส
อะไร
จุ๊ๆๆ
ดูก่อน
เห็นอะไรแปลกไปมั้ย
ดูโน่นสิ เวลาตอนนี้ก็บ่ายแล้ว
สังเกตเงาเคลื่อนออกจากศูนย์กลางไป

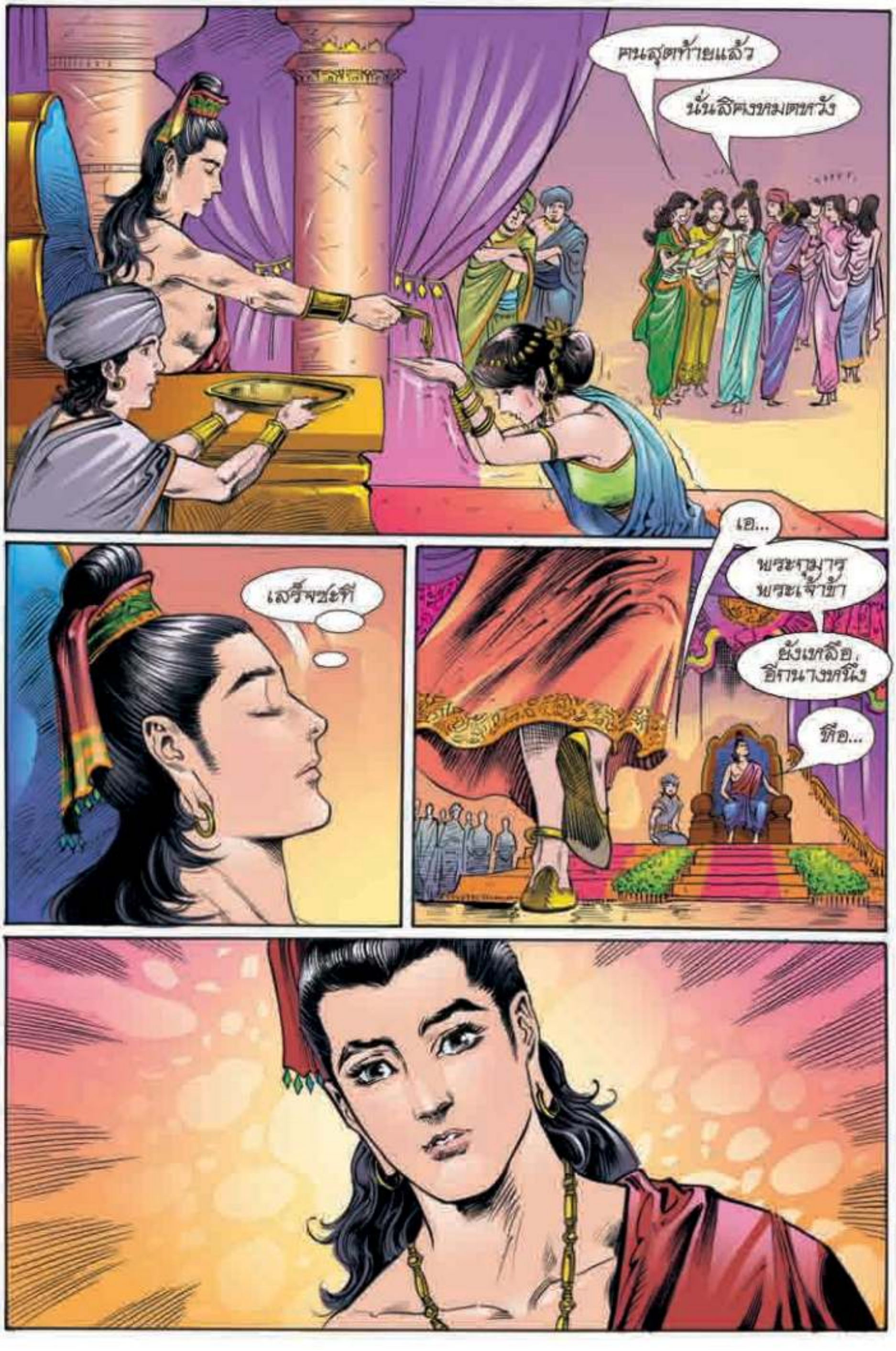

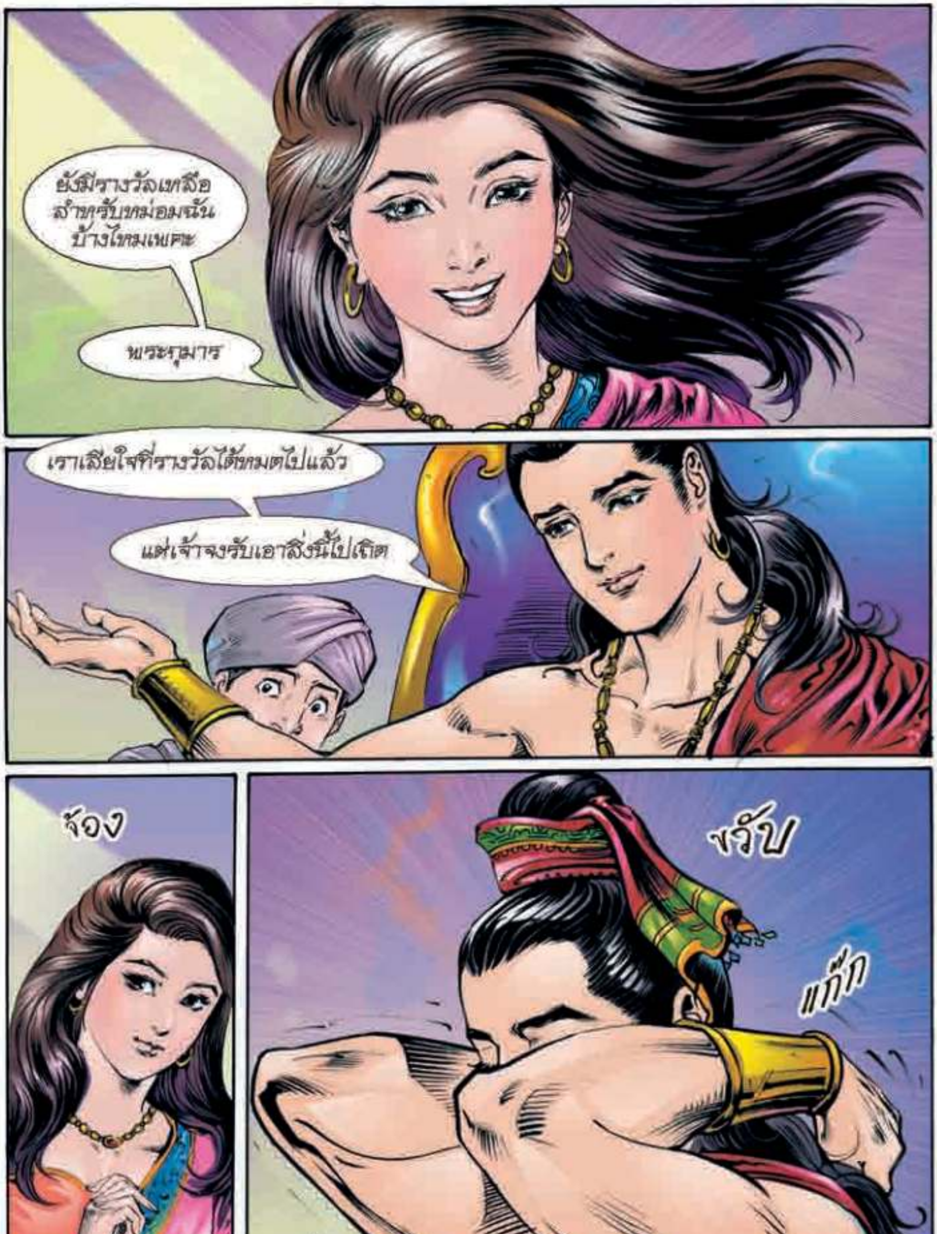
นันทะ คือ น้องชาย และ รูปนันทา คือ น้องสาวของพระพุทธเจ้าแต่ต่างพระมารดา ทั้งสองประสูติจาก
พระนางมหาปชาบดีโคตมี

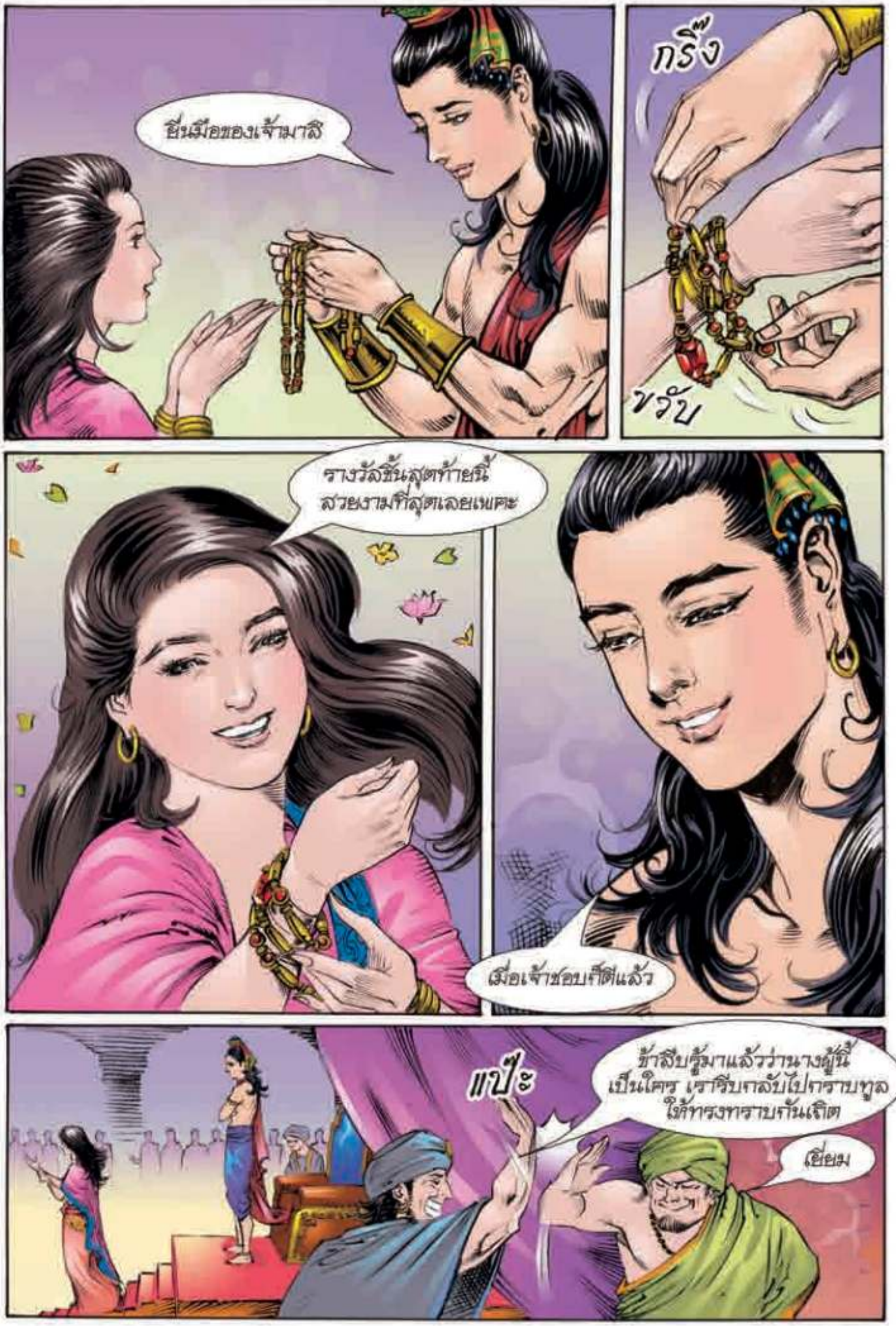

วันเวลาล่วงไปจนพระสิทธัตถะย่างเข้าวัยหนุ่ม ทรงมีความคิดลึกซึ้งแตกต่างจากเด็กหนุ่มทั่วไป
ยังทรงกังวลเรื่องสิทธัตถะอยู่หรือเพคะ
ปชาบดี
แม้เจ้าเองก็คงรู้ว่าสิทธัตถะกำลังมีชีวิตเอนเอียงไปทางไหน
ปราสาท ๓ ฤดู สวนอันสวยงาม
ข้าราชบริพารทั้งหลายเหล่านั้น
ไร้ผลโดยสิ้นเชิง
หลังการสมรสพระกุมารก็จะต้องดูแลพระชายาตามหน้าที่ของสามี
จนไม่มีเวลาว่างคิดถึง
ไม่ให้คิดสละทางโลก ควรจัดให้มีการสมรสกับสตรีสักคนหนึ่งพระเจ้าข้า
ท่านคิดว่ามันจะได้ผลรึ
ทางที่ดีที่สุดในการยึดเหนี่ยวจิตใจพระกุมาร
สิ่งที่พระองค์ทรงกังวลอยู่หรอกพระเจ้าค่ะ
ถ้าเช่นนั้น จงประกาศให้บรรดาหญิงที่มีรูปร่างงามที่สุดในประเทศมาสู่นครกบิลพัสดุ์
เพื่อให้เจ้าชายเลือกคู่ครองตามราชประเพณีโดยเร็ว
แล้วอย่าลืมเตรียมรางวัลให้เจ้าชายมอบแก่สาวงามทุกคนที่มาปรากฏตัวด้วย
จงรีบดำเนินการโดยเร็ว
น้อมรับบัญชาพระเจ้าข้า

สตรีเหล่านั้นแทนที่จะรู้สึกยินดีที่ได้รับเกียรติเข้ารับรางวัลจากเจ้าชาย กลับมีแต่ความกลัวสะทก-
สะท้านเมื่ออยู่ต่อหน้าพระพักตร์

คนสุดท้ายแล้ว
นั่นสิคงหมดหวัง
เสร็จซะที
เอ...
พระกุมาร พระเจ้าข้า
ยังเหลือ อีกนางหนึ่ง
หือ...

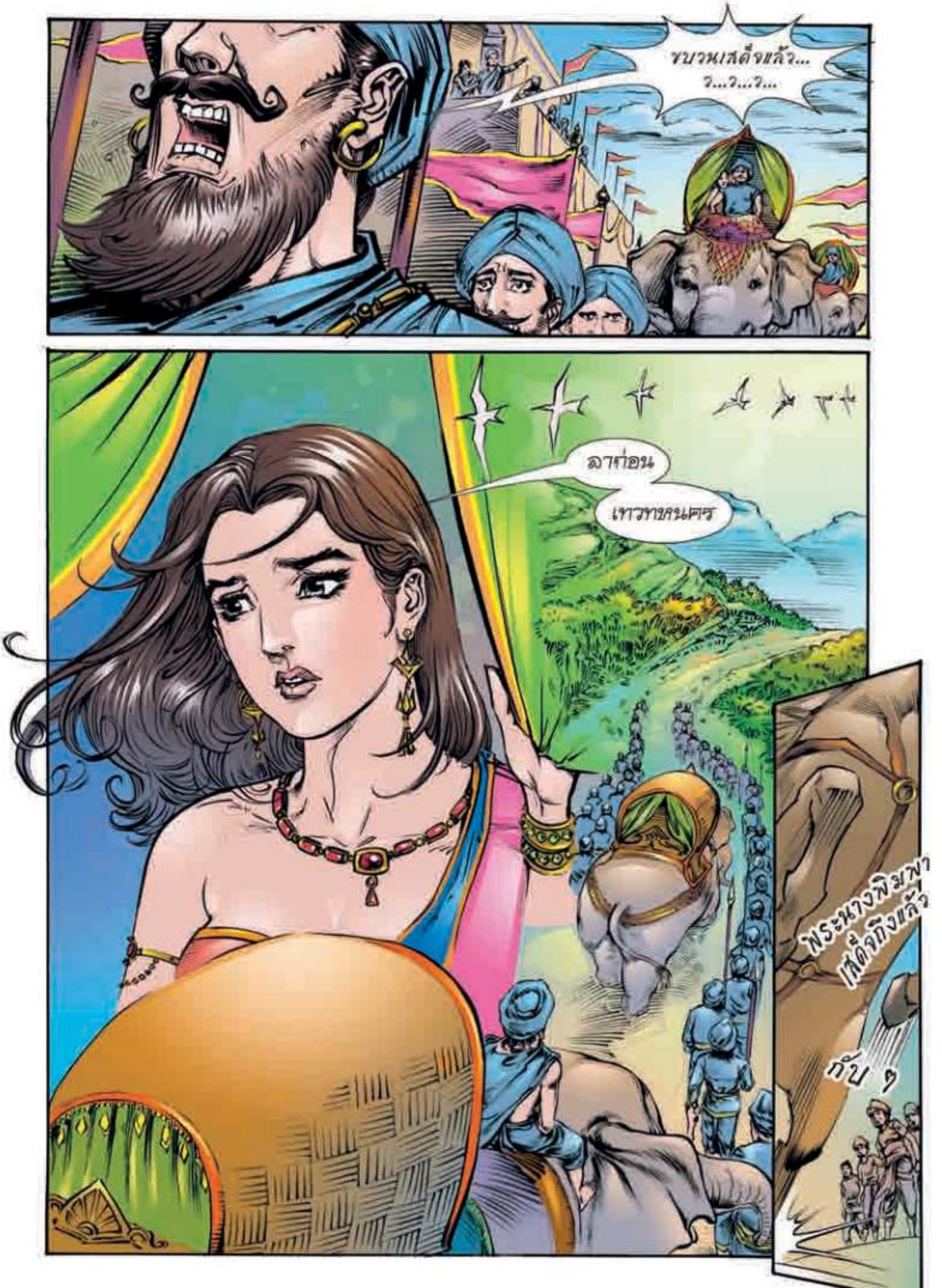

ยังมีรางวัลเหลือ
สำหรับหม่อมฉัน
บ้างไหมเพคะ
พระกุมาร
เราเสียใจที่รางวัลได้หมดไปแล้ว
แต่เจ้าจงรับเอาสิ่งนี้ไปเถิด
จ๋อง
ขวับ
แก๊ก

ยื่นมือของเจ้ามาสิ
กริ๊ง
ขวับ
รางวัลชิ้นสุดท้ายนี้
สวยงามที่สุดเลยเพคะ
เมื่อเจ้าชอบก็ดีแล้ว
แป๊ะ
ข้าสืบรู้มาแล้วว่านางผู้นี้
เป็นใคร เรารีบกลับไปกราบทูล
ให้ทรงทราบกันเถิด
เยี่ยม

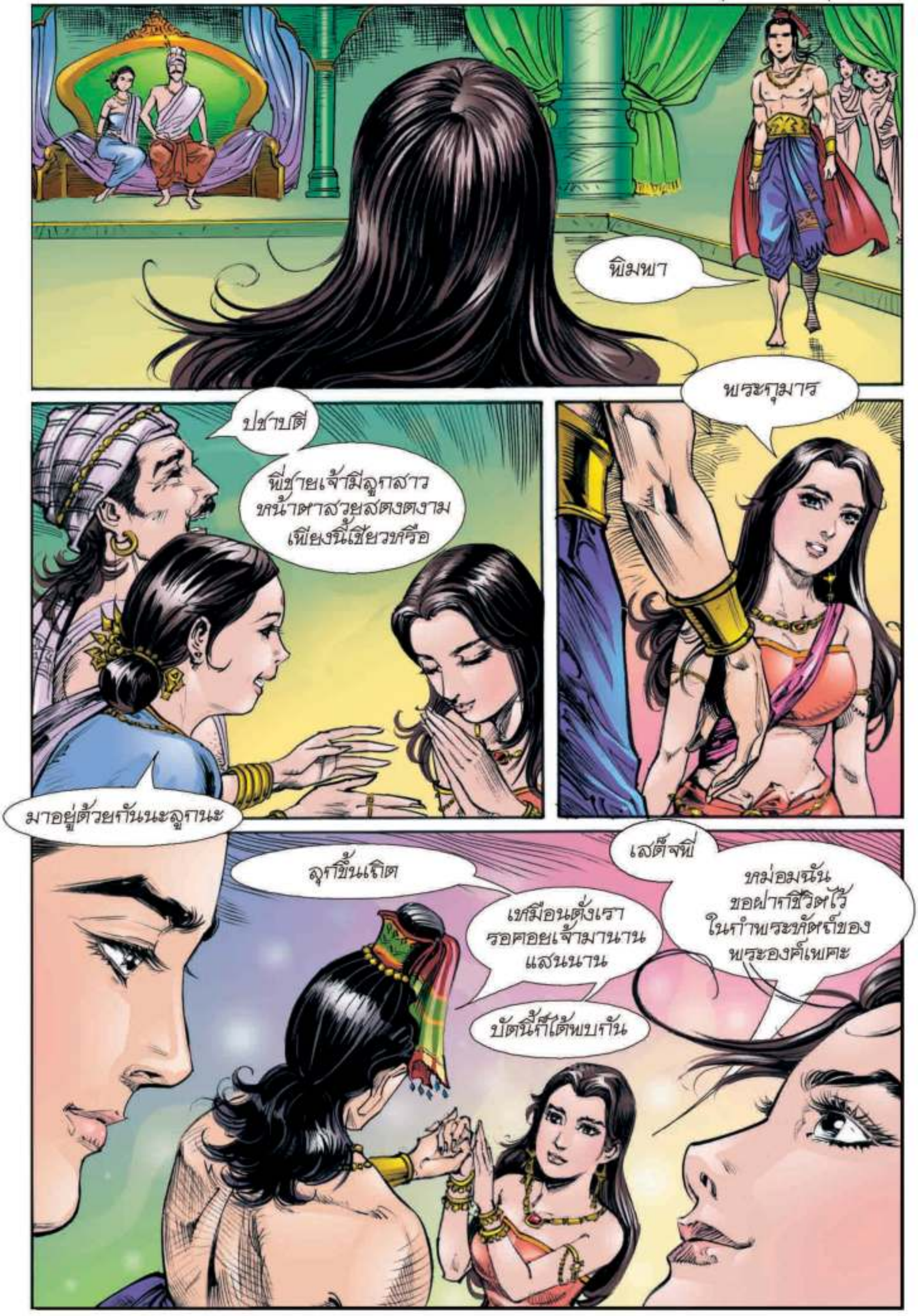

ฮ่าๆๆ... ที่แท้ก็คนกันเอง ไม่ใช่ใครที่ไหน...
พระธิดาของ พระเจ้าสุปปพุทธะแห่ง เทวทหนครนี่เอง
ช่างน่ายินดี เสียนี่กระไร
พรุ่งนี้จงจัดคณะทูต ไปเทวทหนคร
นำสาส์นของเราไปสู่ พระเจ้าสุปปพุทธะ
เพื่อทูลขอพระธิดา
เทวทหนคร
พระเจ้าสุทโธทนะ แห่งกบิลพัสดุ์ อยากได้เจ้า เป็นสะใภ้แน่ะลูกพ่อ
เจ้าชายสิทธัตถะน่ะ จำได้ไหม
สิทธัตถะ...
จำได้แม่นเลยเพคะ

ฮะๆ... ในที่สุด
เจ้าชายสิทธัตถะก็ต้องมาเป็นน้องเขยของเราจนได้
เสียมารยาทน่ะ เทวทัตต์
ข้าพระองค์จะกลับไปกราบทูล
เพื่อจัดพิธีมงคลอันยิ่งใหญ่
ในวันเดินทางสู่กบิลพัสดุ์
ดูแลตัวเองให้ดีนะลูก
ดูซิ งอแงเป็นเด็กไปได้ เช็ดน้ำตาซะ
เดี๋ยวไม่สวย
ได้เวลาแล้ว...พิมพา
ไปแต่งงานนะ เราไม่ได้ส่งเจ้าไปรบ
หยุดร้องได้แล้ว
ขอบพระทัยเพคะ เสด็จพี่
ไปละนะ แล้วมาเยี่ยมน้องบ้างนะ
วันใดเจ้าชายสิทธัตถะทำให้เจ้าเสียน้ำตา
พี่จะไปจัดการถึงตำหนักเลยทีเดียว

ขบวนเสด็จแล้ว...
ว...ว...ว...
ลาก่อน
เทวทหนคร
พระนางพิมพา
เสด็จถึงแล้ว
กับ ๆ

เมื่อพระนางพิมพาเสด็จลงจากขบวนก็ตรงเข้ายังท้องพระโรงแห่งกรุงกบิลพัสดุ์

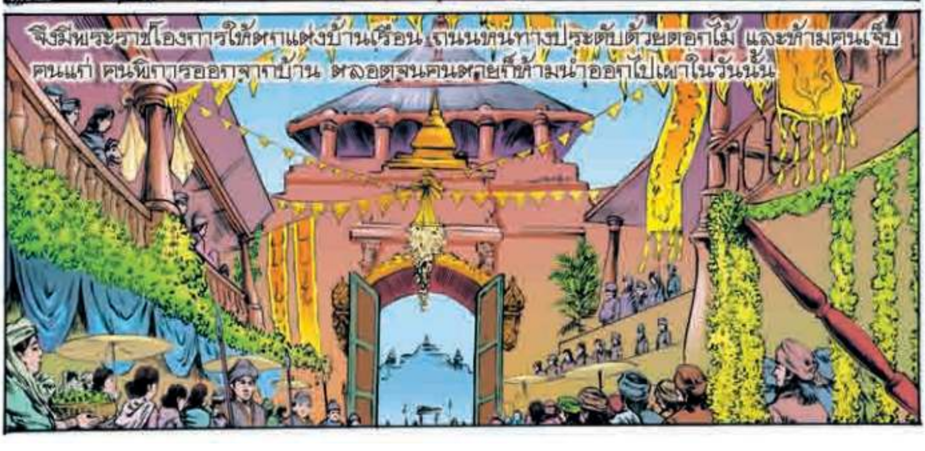

อ่านเพิ่มเติมได้จากเล่ม พระนางพิมพา

แม้พระองค์จะมีความสุขกับการได้ครองคู่กับพระนางพิมพา แต่ในส่วนลึกของพระทัยยังไม่สงบ

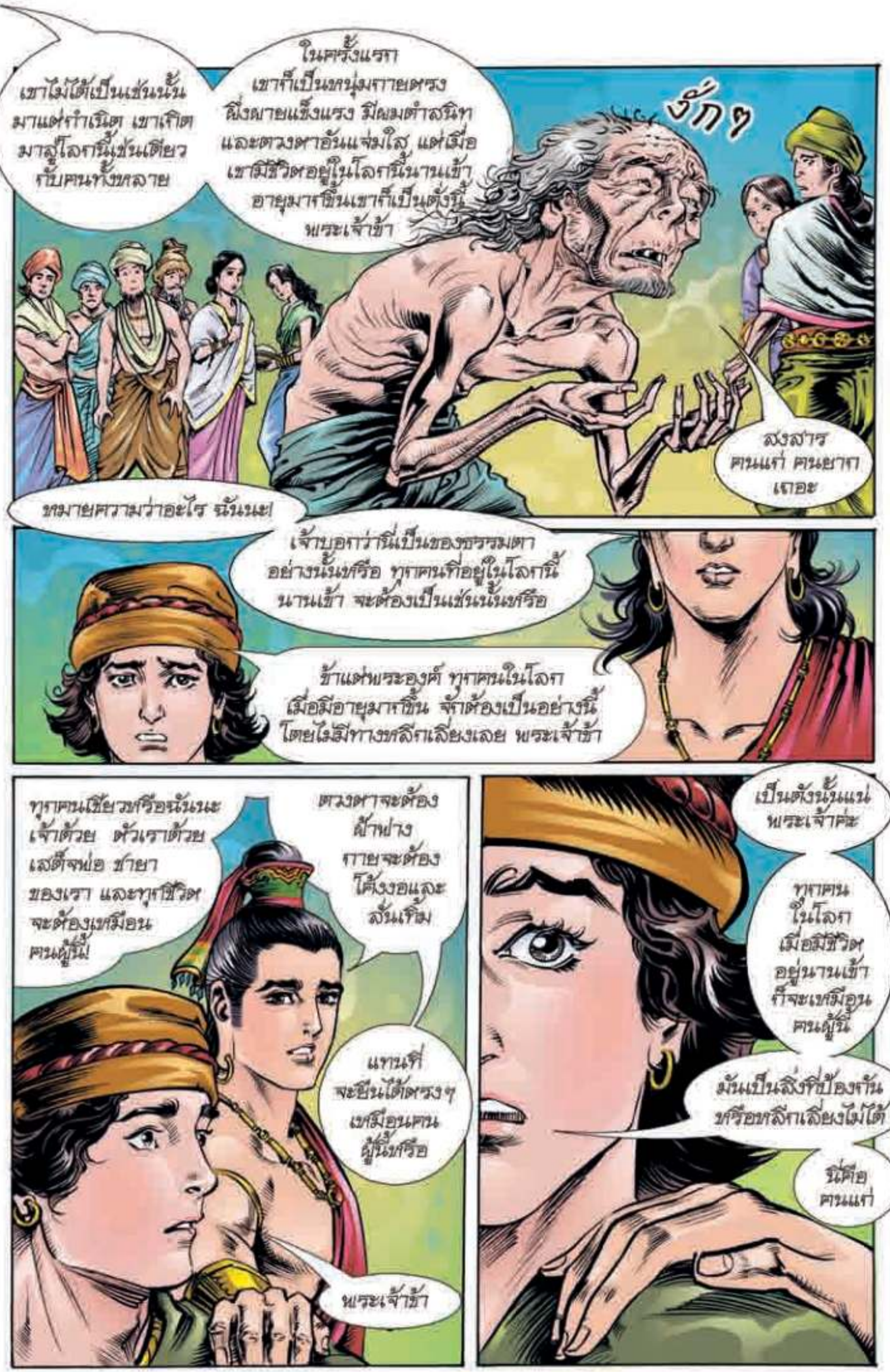

รูปโฉมความงามพอลวงคนโง่ให้หลงได้ แต่ลวงคนแสวงหาพระนิพพานไม่ได้เลย (พุทธภาษิต)

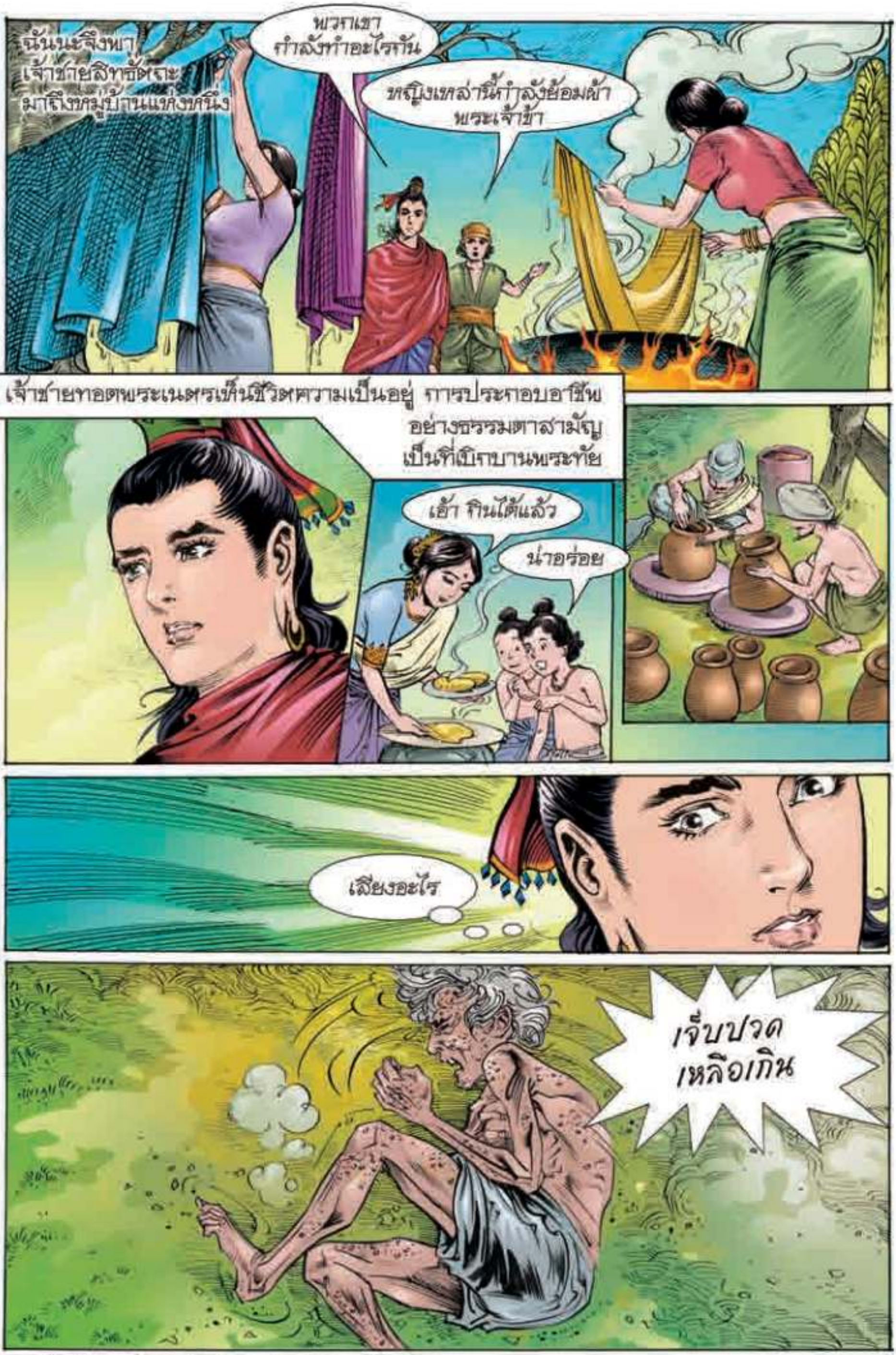

โลกภายนอกนี้ก็ไม่ต่างจาก
ในวังสักเท่าใดนะฉันนะ
ประชาชนปลาบปลื้มดีใจ
ที่พระองค์เสด็จเยี่ยมบ้านเรือน
ของพวกเขา พระเจ้าข้า
เจ้าชาย
สวยจัง...เลย...
ดอกไม้
งั้ก ๆ
พระองค์ทอดพระเนตรมาทางนี้ด้วยแหละ

ความหิวเป็นโรคอย่างหนึ่ง (พุทธภาษิต)

เขาไม่ได้เป็นเช่นนั้น มาแต่กำเนิด เขาเกิด มาสู่โลกนี้เช่นเดียว กับคนทั้งหลาย
ในครั้งแรก เขาก็เป็นหนุ่มกายตรง ผึ่งผายแข็งแรง มีผมดำสนิท และดวงตาอันแจ่มใส แต่เมื่อ เขามีชีวิตอยู่ในโลกนี้นานเข้า อายุมากขึ้นเขาก็เป็นดั่งนี้ พระเจ้าข้า
งั่ก ๆ
สงสาร คนแก่ คนยาก เถอะ
หมายความว่าอะไร นั่นนะ!
เจ้าบอกว่านี่เป็นของธรรมดา อย่างนั้นหรือ ทุกคนที่อยู่ในโลกนี้ นานเข้า จะต้องเป็นเช่นนั้นหรือ
ข้าแต่พระองค์ ทุกคนในโลก เมื่อมีอายุมากขึ้น จักต้องเป็นอย่างนี้ โดยไม่มีทางหลีกเลี่ยงเลย พระเจ้าข้า
ทุกคนเชียวหรือนั่นนะ เจ้าด้วย ตัวเราด้วย เสด็จพ่อ ชายา ของเรา และทุกชีวิต จะต้องเหมือน คนผู้นี้!
ดวงตาจะต้อง ฝ้าฟาง กายจะต้อง โค้งงอและ สั่นเทิ้ม
แทนที่ จะยืนได้ตรง ๆ เหมือนคน ผู้นี้หรือ
พระเจ้าข้า
เป็นดังนั้นแน่ พระเจ้าค่ะ
ทุกคน ในโลก เมื่อมีชีวิต อยู่นานเข้า ก็จะเหมือน คนผู้นี้
มันเป็นสิ่งที่ป้องกัน หรือหลีกเลี่ยงไม่ได้
นี่คือ คนแก่

เราจะต้องแก่
เวรกรรม! ใครปล่อยให้คนแก่ ออกมานอกเรือน
พระราชา รับสั่งแล้วไม่ใช่รึ เอาตัวไปให้พ้นทาง
เอาไปเร็ว
เบา ๆ จ้า...กลัวแล้ว
ตามาจาก บ้านไหนเนี่ย
ไป ๆ
เจ้าชาย
เดินเข้า จนได้
โอ๊ย
ไป
ไม่รู้เรื่องอะไรเลย
ฉันนะ จงพาเรา ไปในหมู่บ้านที่ไม่มีการ สร้างภาพลวงตาเถิด
ความบันเทิงอันมากมาย ของประชาชนเหล่านี้
มิอาจทำให้ ใจเราเป็นสุขได้
พระกุมาร

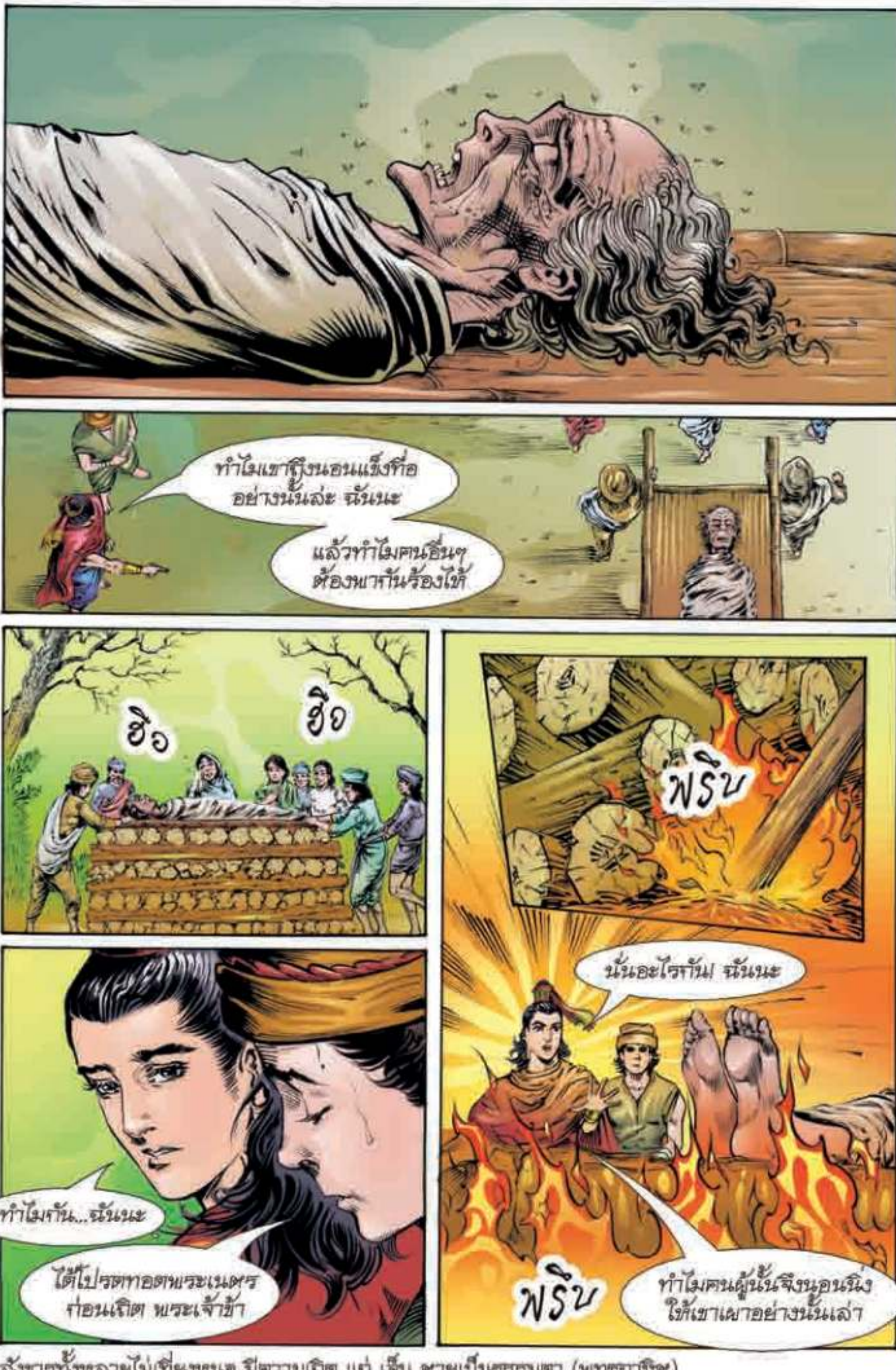

ความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ (พุทธภาษิต)

โอย...
เจ้าเป็นอะไรไปหรือ
ลุกขึ้นนั่งได้หรือไม่
พระกุมาร
โอย
เอื่อ...
เอื่อ...
แฮกๆ
นั่นนะ...
บอกเราทีว่าทำไมเขา
จึงเป็นอย่างนี้
ทำไมการหายใจ
ของเขาถึงติดขัด ทำไมเขาถึง
ไม่ตอบคำถามของเรา
พระกุมาร
อย่าได้ทรงจับต้อง
ชายผู้นี้ เขาเป็นคนป่วย
พระเจ้าข้า
เลือดของเขาเป็นพิษ
เพราะกามโรค มันกำลัง
ทำลายร่างกายภายในของเขา
จนกระทั่งการหายใจก็ทำได้ด้วย
ความยากลำบาก
และในที่สุด
ลมหายใจของเขา
ก็จะเหือดหายไป

แม้พระองค์เองก็อาจ เป็นได้เหมือนกันถ้าหาก ไปแตะต้องคนเป็นโรคอย่าง ใกล้ชิด อย่าได้ทรงจับต้อง เขาอีกเลย เพราะกาฬโรค อาจเข้าสู่ร่างกายของ พระองค์ได้ และพระองค์ ก็จะเป็นเหมือนกับเขา พระเจ้าข้า
คนอื่นๆ ก็เป็นอย่างนี้ ด้วยหรือ
ยังมีสิ่งร้ายๆ ชนิดอื่นเช่นนี้อีกไหม นอกจากกาฬโรคนี้ นั่นนะ
ยังมีอย่างอื่นอีก พระเจ้าข้า ยังมี อีกมากมาย
ล้วนแต่ทำให้เกิด ความทุกข์ทรมาน อย่างเดียวกันนี้
แล้วไม่มีใครแก้ไขได้หรือ
ทำไมความเจ็บไข้เช่นนี้ มาสู่มนุษย์ โดยที่มนุษย์ไม่อาจ เอาชนะมันได้บ้างเลยหรือ
มันเป็นอย่างนั้นเอง พระเจ้าข้า
ไม่มีใครทราบได้ว่า วันไหนเราจะเจ็บไข้ มันเกิดขึ้นได้กับทุกคน และทุกเวลา
มันเกิดกับทุกคน เลยหรือ นั่นนะ
มันจะเกิดแก่ผู้มี ฐานะกษัตริย์ เศรษฐี เจ้านายทั้งหลาย และ เราด้วยหรือ
เป็นอย่างนั้น พระเจ้าข้า
มันเกิดขึ้นได้ แม้พระองค์เอง แม้ข้าพระองค์ด้วย พระเจ้าข้า

ถ้าอย่างนั้น ทุกคนในโลกก็มีแต่ความหวาดกลัวกันอยู่ตลอดเวลาละสิ
เพราะไม่มีใครรู้ตัวว่า คืนนี้เข้านอนแล้ว
รุ่งขึ้นอาจจะกลายเป็นคนเจ็บป่วยเหมือนคนผู้นี้อย่างนี้หรือ ฉันนะ
มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ พระเจ้าข้า ไม่มีใครในโลกจะรู้ได้ว่าวันไหนเขาจะเจ็บป่วย
และเมื่อทรมานจนถึงที่สุดแล้วก็ตาย พระเจ้าข้า
ตาย!
หมายถึงอะไรกันฉันนะ
ตายคืออะไร
ขอพระองค์ทอดพระเนตรตรงนั้นเถิด พระเจ้าข้า
โอ้
ฮือ ๆ

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ มีความเกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นธรรมดา (พุทธภาษิต)

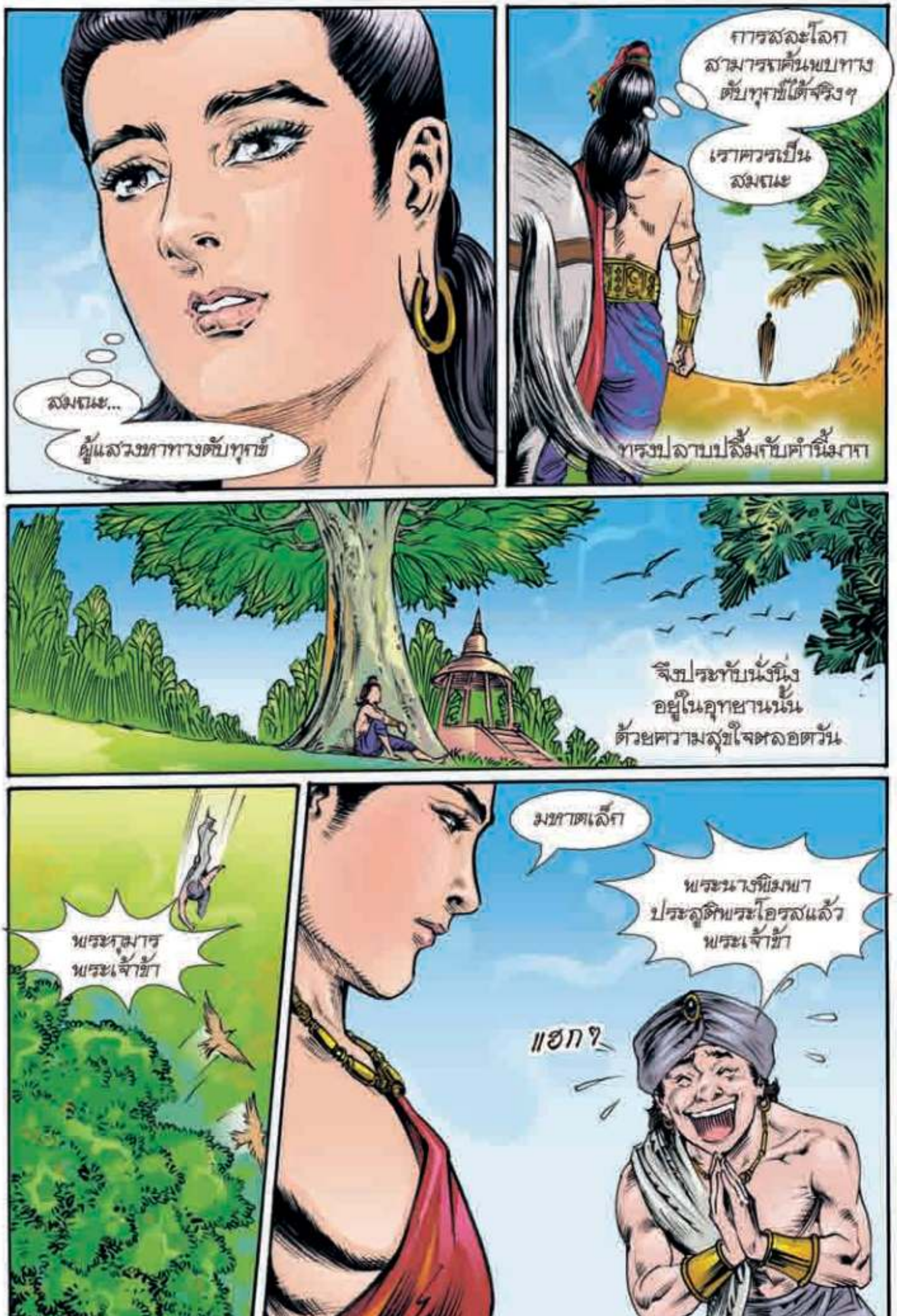
เมื่อสัตว์จะตายไม่มีใครป้องกันได้ (พุทธภาษิต)

สัตว์ทั้งปวงจักทอดทิ้งร่างไว้ในโลก (พุทธภาษิต)

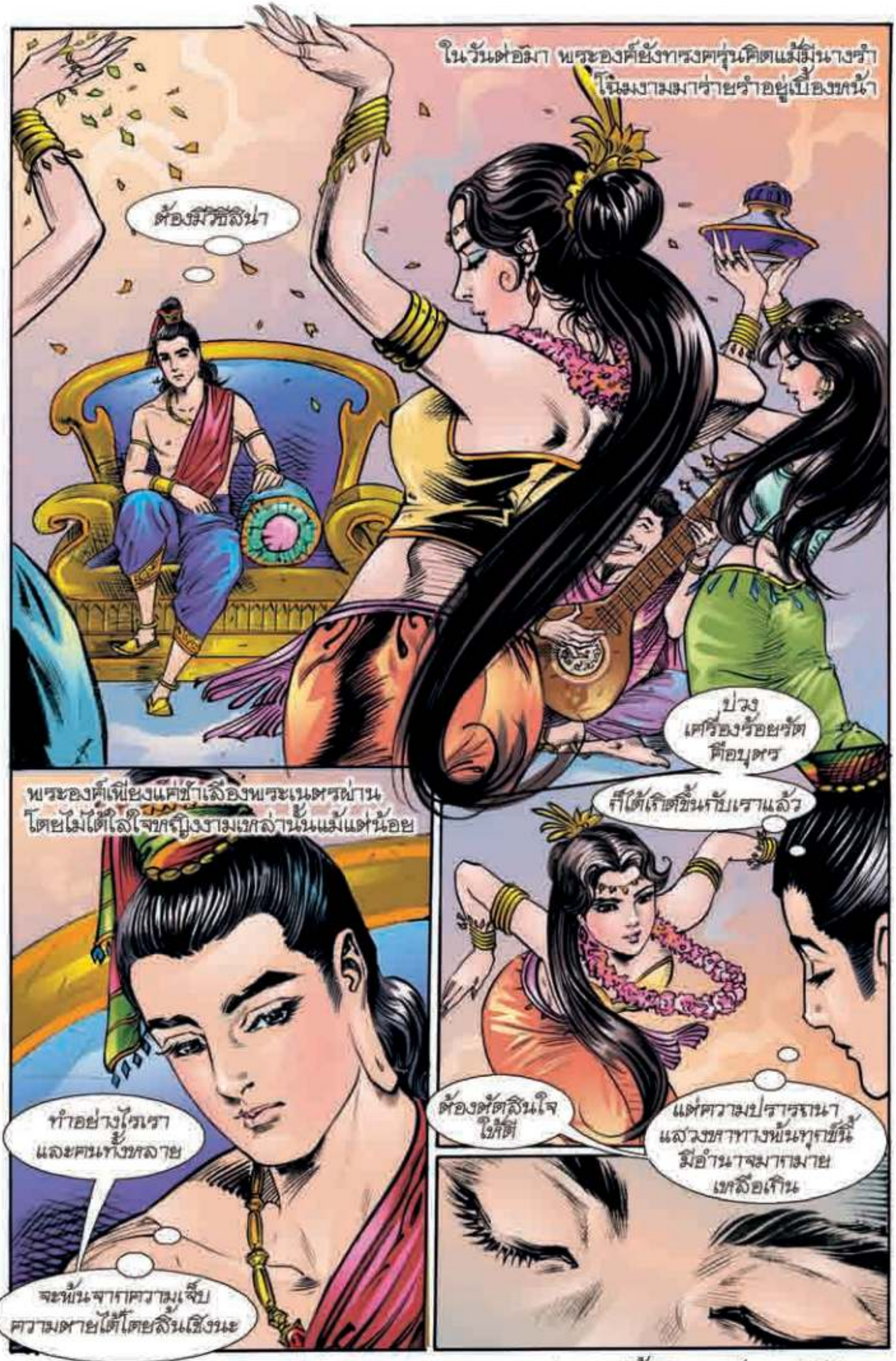

ผ้ากาสาวพัสตร์ = ผ้าย้อมน้ำฝาด ผ้าเหลืองสำหรับพระ

สมณะ...
ผู้แสวงหาทางดับทุกข์
การสละโลก สามารถค้นพบทางดับทุกข์ได้จริงๆ
เราควรเป็นสมณะ
ทรงปลาบปลื้มกับคำนี้มาก
จึงประทับนั่งนิ่ง อยู่ในอุทยานนั้น ด้วยความสุขใจตลอดวัน
พระกุมาร พระเจ้าข้า
มหาดเล็ก
พระนางพิมพา ประสูติพระโอรสแล้ว พระเจ้าข้า
แฮกๆ

พระโอรสรึ
โอ
ราหุลเกิดแล้ว
เครื่องผูกได้เกิดขึ้นแล้ว
เครื่องจองจำเกิดขึ้นแล้ว
สงสัยพระองค์
จะตั้งชื่อ
ไว้ก่อนแล้ว
หลานปู่
พวกเราจะ
ตั้งชื่อเจ้าว่า
ราหุล

ทรงครุ่นคิดอยู่ทั้งคืนจนเผลอหลับไป

ครั้นเมื่อตื่นบรรทมก็ทรงพบภาพเบื้องหน้า
นี่คือเหล่านางระบำหญิง
ที่งดงามที่สุด น่ารักที่สุด
ครั้นนอนกอง ระเกะระกะทั่วพื้น ไม่ต่างจากพวกหมูนอนทับถมกัน อย่างกับซากศพ
ครอก
กรอด
สตรีที่ครั้งหนึ่ง เคยรู้สึกว่าน่ารักนั้น บัดนี้ได้เปลี่ยนเป็น สิ่งที่น่าเกลียดไป จนหมดสิ้น
เราไม่ลังเล อีกต่อไปแล้ว ถึงเวลาที่ ต้องไปเสียทีเพื่อหาหนทาง แห่งการพ้นทุกข์
เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จ ออกจากห้องโดยเงียบกริบ

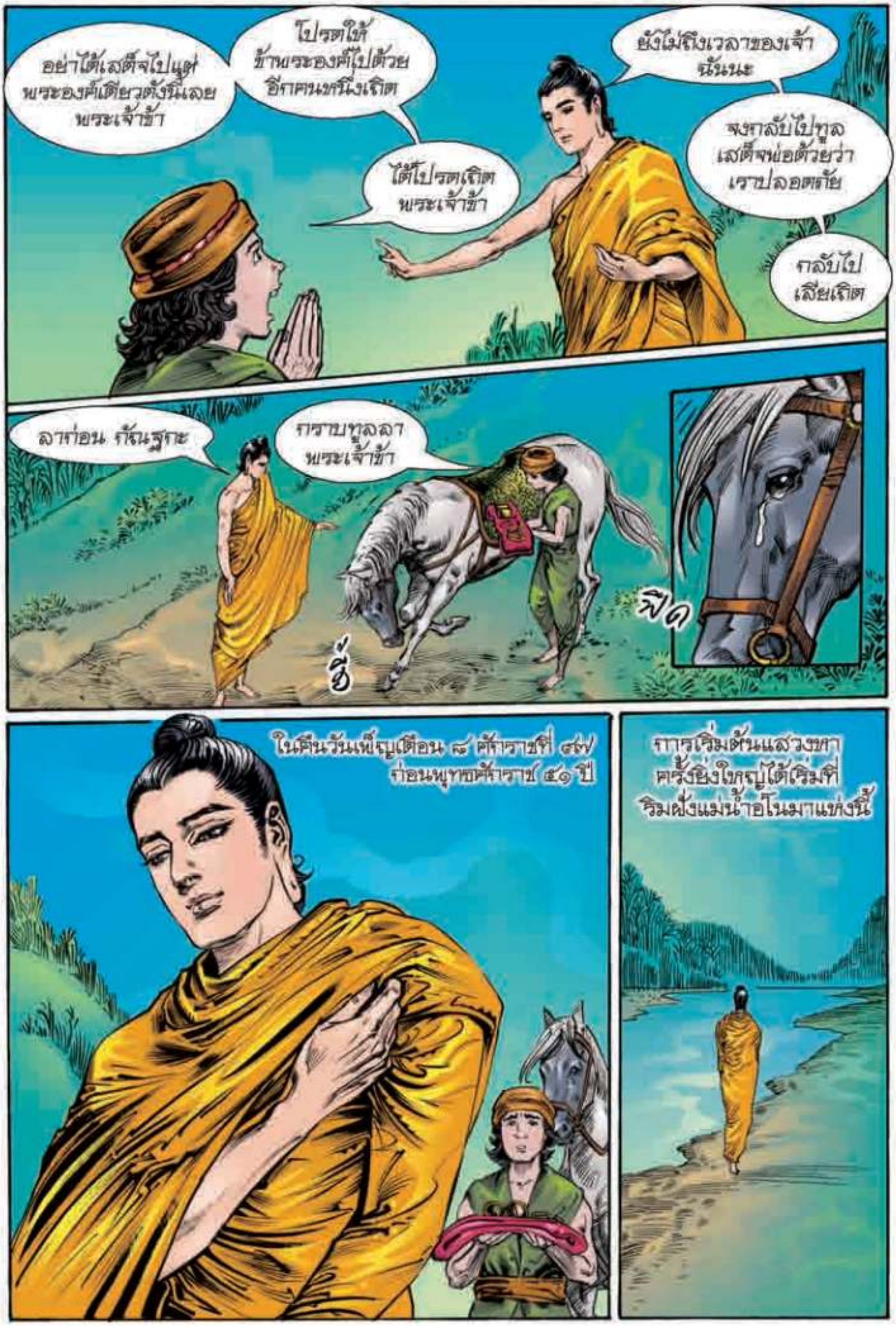

ผู้มีบุตรย่อมเศร้าโศกเพราะบุตร (พุทธภาษิต)

บุรุษอาชาไนยหาได้ยาก (พุทธภาษิต)

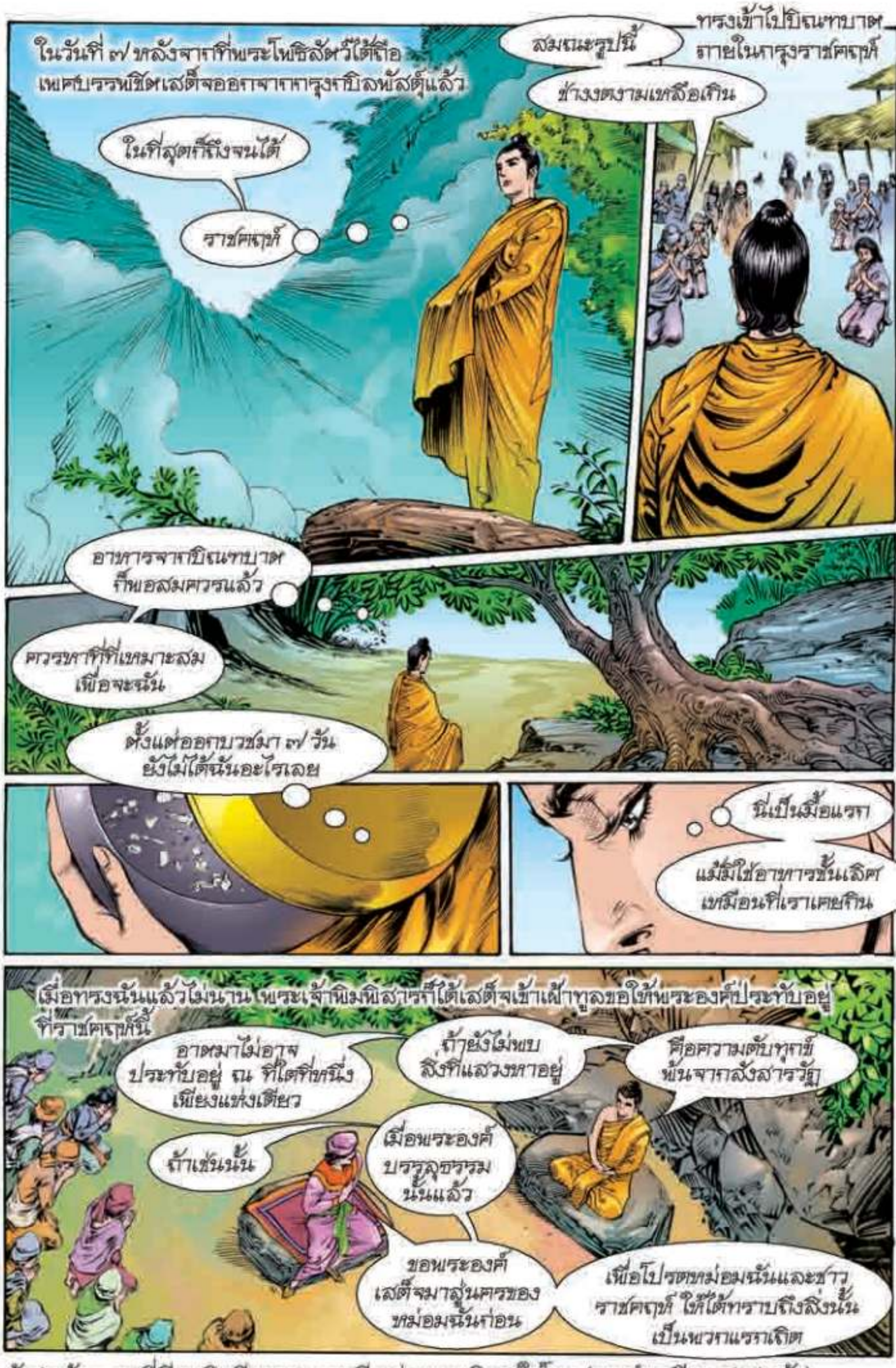

เราขอตั้งจิตอธิษฐานมุ่งสู่ความเป็นบรรพชิตนับแต่บัดนี้ เพื่อแสวงหาทางพ้นทุกข์
ถ้าเราจักได้เป็น พระพุทธเจ้า ขอพระเกศานี้ จงลอยอยู่ในอากาศ
อย่าได้ตกลงมา
ขวับ
ท้าวสักกเทวราชนำพานมารองรับพระเกศาไว้
พระเกศา ของพระองค์
จะต้องนำไป บรรจุในเจดีย์จุฬามณี
บนสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์

อย่าได้เสด็จไปแต่พระองค์เดียวดังนี้เลย พระเจ้าข้า
โปรดให้ข้าพระองค์ไปด้วยอีกคนหนึ่งเถิด
ได้โปรดเถิด พระเจ้าข้า
ยังไม่ถึงเวลาของเจ้านั่นนะ
จงกลับไปทูลเสด็จพ่อด้วยว่า เราปลอดภัย
กลับไปเสียเถิด
ลาก่อน กัณฐกะ
กราบทูลลา พระเจ้าข้า
ฟืด
ในคืนวันเพ็ญเดือน ๘ ศักราชที่ ๙๗ ก่อนพุทธศักราช ๔๑ ปี
การเริ่มต้นแสวงหาครั้งยิ่งใหญ่ได้เริ่มที่ริมฝั่งแม่น้ำอโนมาแห่งนี้

นายฉันนะได้นำความทั้งหมดกลับมากราบทูลให้พระเจ้าสุทโธทนะทรงทราบ

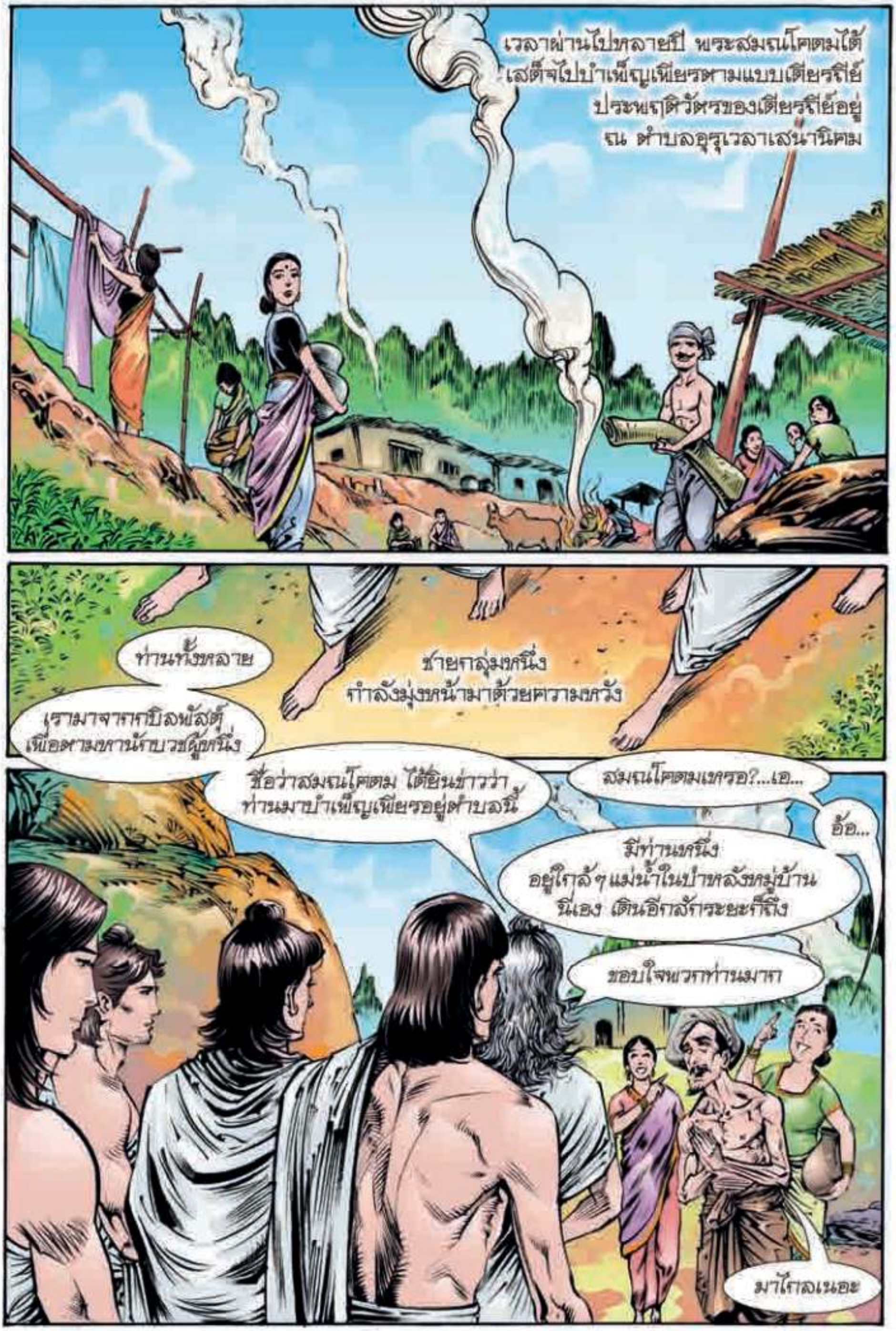

สังสารวัฏ = ภพที่เวียนเกิดเวียนตาย การเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในโลก (บางตำราเขียน สงสารวัฏ)

คนมีปัญญาย่อมแนะนำทางที่ควรแนะนำ (พุทธภาษิต)
สมาบัติ ๘ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

พระองค์จึงเสด็จสู่สำนักอุททกดาบส รามบุตร ณ แขวงเมืองพาราณสี
เราจะมาขอให้ท่านบอกหนทางดับทุกข์
มาเถิด เรายินดีจะสอนการภาวนา
พระองค์ทรงศึกษาอยู่ไม่นานก็สำเร็จ
แม้เราจะได้สมาบัติ ๘ แต่นี่ก็ยังไม่ใช่ทางเพื่อพระนิพพาน
ท่านอาจารย์
ธรรมที่สูงยิ่งไปกว่านี้ยังมีอีกหรือไม่
ยิ่งกว่านั้นไม่มีแล้ว
ถึงจะมีอยู่เราก็ไม่อาจรู้ ที่เรารู้เจ้าก็รู้เทียมกัน
จงอยู่ที่นี่
เพื่อเป็นอาจารย์
สั่งสอนศิษย์ทั้งหลายด้วยกันเถิด
เราคงจะอยู่กับท่านที่นี่ไม่ได้
ธรรมที่ลึกซึ้งไปกว่านี้ เราจะออกไปแสวงหาด้วยตนเอง
ได้...ไปเถิด... ขอให้เจริญในธรรมนะ

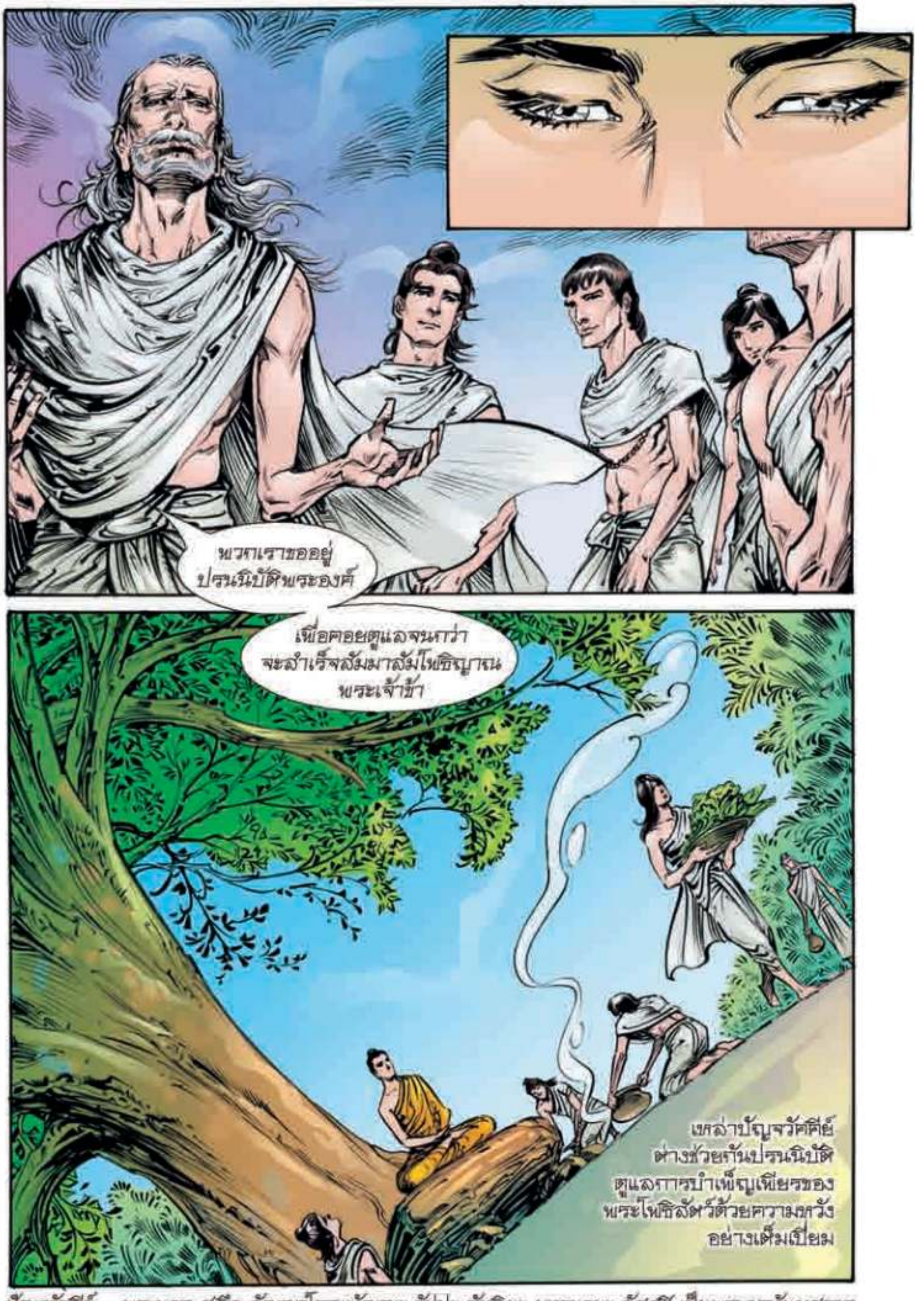
เดียรถีย์ = นักบวชภายนอกพระพุทธศาสนาในอินเดียสมัยพุทธกาล
สมณโคดม = คำที่คนทั่วไปใช้เรียกพระพุทธเจ้า

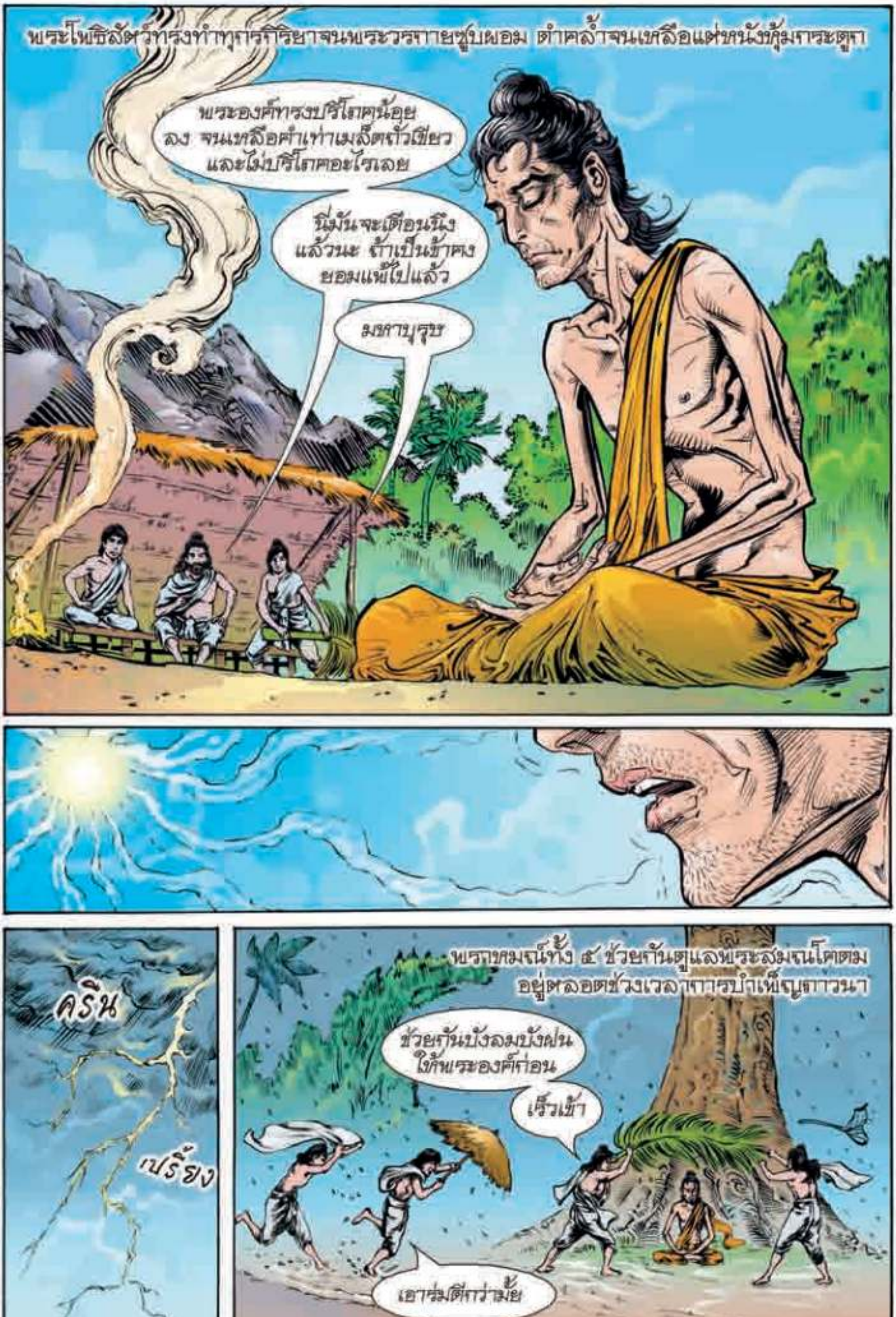
อยู่ร่วมกับปราชญ์ นำสุขมาให้เหมือนสมาคมกับญาติ (พุทธภาษิต)

คนที่ท่าน
ต้องการพบ
อยู่เบื้องหน้า
พวกท่านนี้แล้ว
เราคือ
สมณโคตม ผู้ออกบวช
จากศากยวงศ์
โอ้...
น่ายินดียิ่ง เราเดินทาง
มาแสนไกลตามรอยการ
จาริกของพระองค์มา
โดยตลอด
นับแต่ได้ทราบ
ข่าวว่าพระองค์
ออกบวช
ในที่สุด
เราก็พบ
พระองค์
อัญญาโกณฑัญญะ
พราหมณ์
ผู้พยากรณ์
เมื่อยัง
ทรงพระเยาว์
ว่าจะเป็น
ศาสดาเอก
ในโลก
เป็นผู้นำพวกเรามาติดตามหาพระองค์
ข้าพระองค์มั่นใจว่า
พระองค์จะได้บรรลุธรรม
อันสูงสุด
พวกเราอยาก
บรรลุธรรมด้วย
พระเจ้าข้า
ท่านพราหมณ์
ทั้งหลาย เราบำเพ็ญเพียร
เพื่อกำจัดกิเลสด้วยการ
ทรมานตัวเอง
คือ ประพฤติตน
เปลือยกาย ไม่รับอาหาร
ที่เขาให้
ฉันอาหารที่เก็บไว้
วันเดียวบ้าง เจ็ดวันบ้าง
เป็นผู้เดินเขย่งเท้าบ้าง
นอนบนที่นอนทำด้วย
หนามบ้าง
เราก็ยังเห็นว่านี่
ไม่ใช่วิธีที่จะพ้นทุกข์
บัดนี้เราจะถือ
เอาการอดอาหาร
เป็นหนทางพบทาง
ดับทุกข์

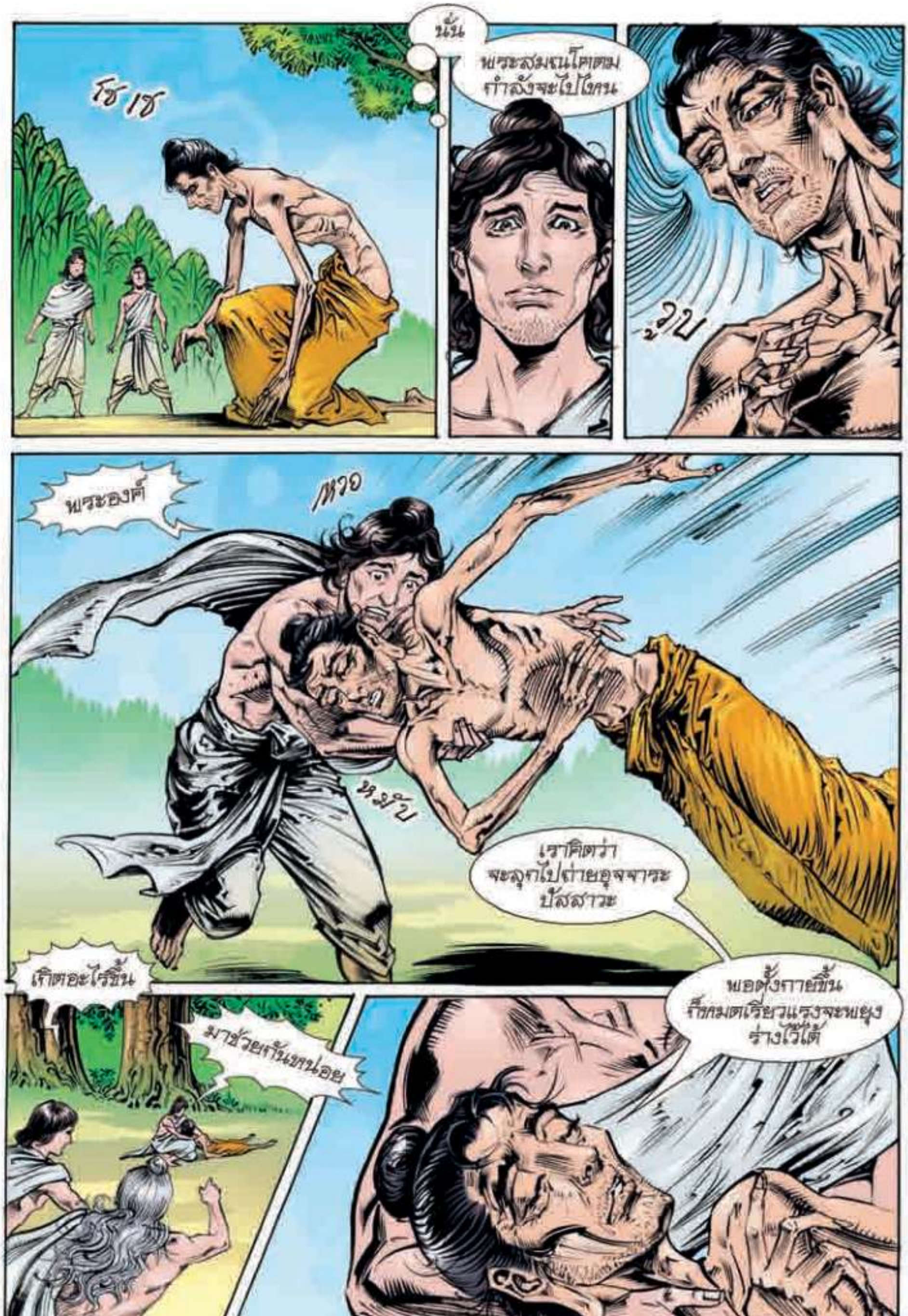

ปัญจวัคคีย์ = พระพวก ๕ คือ อัญญาโกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ เป็นพระอรหันตสาวกรุ่นแรกของพระพุทธเจ้า

ทุกรกิริยา = กิริยาที่ทำได้โดยยาก การทำความเพียรอันยากที่ใครๆ จะทำได้ เช่น การกลั้นลมหายใจ ปัสสาวะ และอดอาหาร เป็นต้น

ซ่า
วันแล้ววันเล่า
โอ...หนอ
หน้าท้อง
ราบสนิทติดถึง
กระดูกสันหลัง
เพียงนี้
จ๊อก
อวัยวะน้อยใหญ่เหมือน
เถาไม้เลื้อยแห้ง
แม้ขนตามแขนและร่างกาย
ก็ลูบติดมือออกมาเพราะรากเน่า
ข้อกระดูกสันหลัง
ผุดขึ้นระเกะระกะราวกับ
เถาวัลย์ที่เกาะต้นไม้ใหญ่

ความหิวเป็นโรคอย่างยิ่ง สังขารเป็นทุกข์อย่างยิ่ง
รู้ข้อนี้ตามความเป็นจริงแล้ว ดับเสียได้เป็นสุขอย่างยิ่ง (พุทธภาษิต)

พระองค์ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดถึงเพียงนี้
ก็ยังไม่หยุดซึ่งความเพียร ในไม่ช้าคงเป็นอรหันต์ได้แน่
เรา ไม่เป็นไรแล้ว
ขอบใจ พวกท่านมาก
ท้าวสักกะเทวราชเกรงว่าความตั้งใจอันเด็ดเดี่ยวของมหาบุรุษจะไร้ผลเปล่า
หากปล่อยให้พระโพธิสัตว์ทรงทรมานตนเองอยู่อย่างนี้ อาจถึงแก่ชีวิตในที่สุด
เห็นทีเราจะต้องทำอะไรสักอย่าง
เพื่อให้พระองค์หยุดความคิดเช่นนี้เสีย
ในคืนที่ ๔๙ ขณะที่พระชนม์จวนเจียนจะแตกสลาย
หงิ๊ก

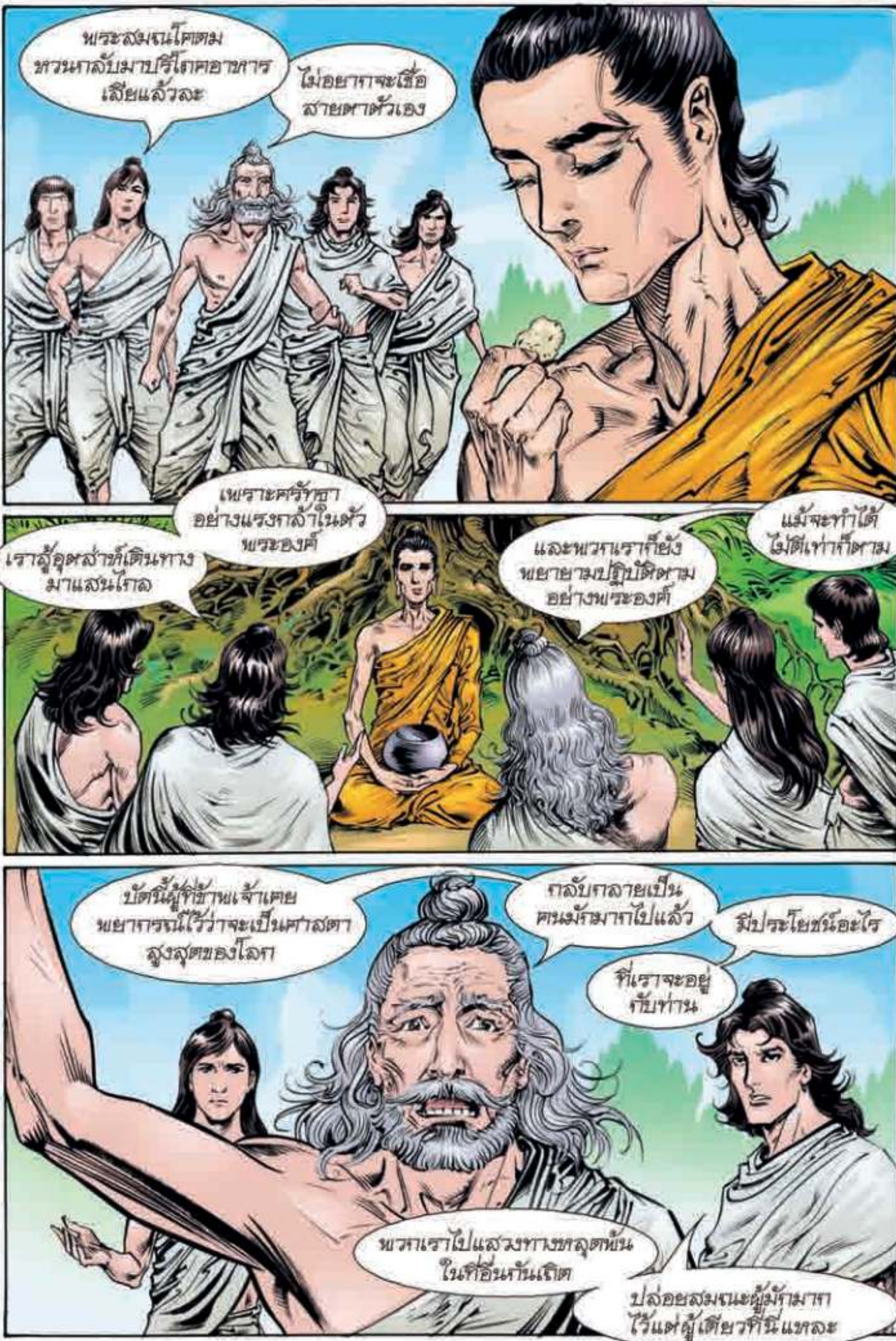
ขณะที่พระสมณโคตมกำลังข่มจิตอยู่
กับความทรมานของร่างกายอย่างสาหัส
เสียงพิณ...
แอด แอด
ดุแน่ว ดุแน่ว
ต้องตั้งเสียงใหม่
แด่ว แด่ว
เสียงสายพิณนั้น หย่อนยาน เล่นไปก็ฟังไม่ไพเราะใช้งานไม่ได้
แด้ว แด้ว
อีกนิด
อีกนิด
แอด
ตั้งสูงเกินไปแล้ว
แต๊ว
ถ้ายังไม่หยุด อาจขาดได้

เอี๊ยด
อ๊าด
สายพิณจะตึงกว่านี้มิได้อีก
แต่นักพิณยังตั้งใจจะทำให้เสียงของมันสูงขึ้นเกินกว่าที่มันจะทำได้
ดึ๊ง
ดึ๊ง
เหมือนจิต
กับกาย
เราทรมานร่างกายมากเกินควร
ธรรมชาติของกายทนได้เพียงเท่านี้
หากแต่จิตของเรายังเคี่ยวเข็ญมันจนเกินกำลัง
ถึงแม้เราจะทำความเพียรยิ่งกว่าพราหมณ์เหล่าอื่นจะทำได้
เราก็ไม่สามารถบรรลุธรรมได้จากความทุกข์ทรมานนี้แน่

บางทีหนทางแห่งการตรัสรู้
จักพึงมีโดยวิธีอื่น
ทรงย้อนนึกถึงเมื่อครั้งอดีต
ในงานแรกนาขวัญขณะพระชนมายุ ๘ พรรษา
เรานั่งอยู่ใต้ต้นหว้าที่ร่มเย็นและมีใจเป็นสมาธิ
งดเว้นจากเรื่องทางโลกและสิ่งมัวหมองทั้งหลาย
จนบรรลุฌานเบื้องต้น
รู้ชัดจิตและเป็นสุขจากการรู้นั้นอันเป็นผลจากความสงบจากกิเลสทั้งปวง
หรือนั่นจะเป็นทางแห่งการตรัสรู้ได้บ้าง
ขณะนี้กำลังดี

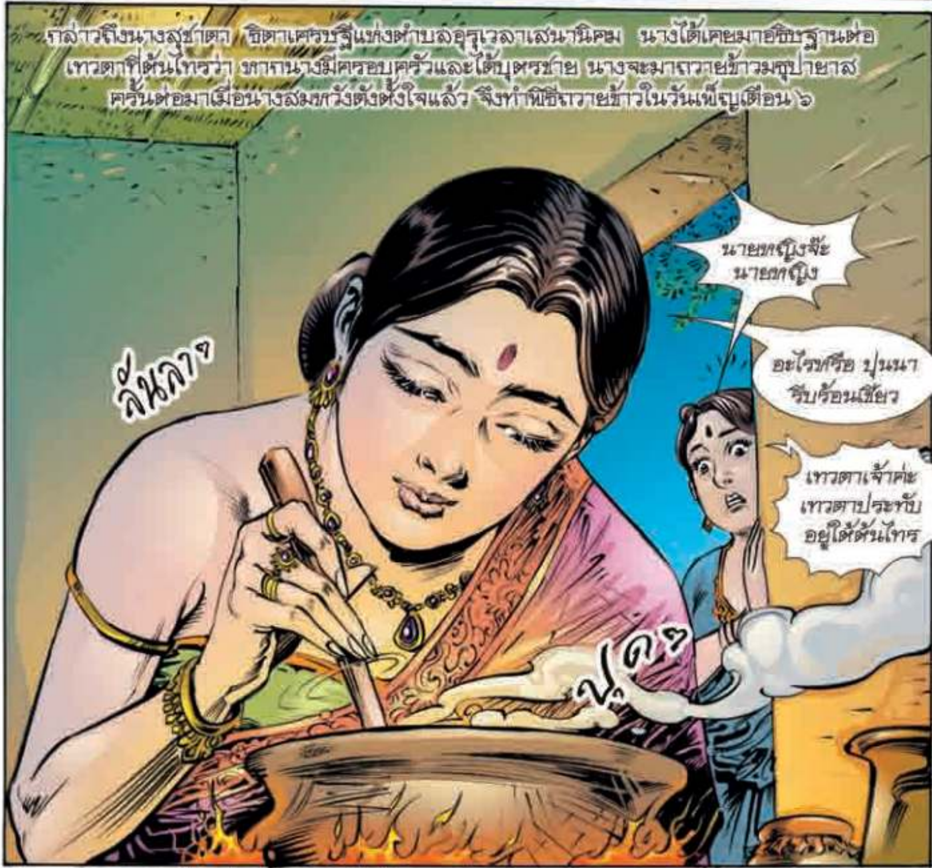

พิณที่ตั้งเสียงไว้ อย่างพอดีก็ดีดประสาน ได้กลมกลืนไพเราะ
หากสายหย่อนก็ดีดไม่ดัง หากตึงเกินไปก็ขาด
ควรถือสิ่งที่เป็นกลาง ไม่ตึง ไม่หย่อน
การที่ร่างกาย เต็มไปด้วยความหิวโหย เต็มไปด้วยความทุกข์
จะพบกับ ความสุขกายสุขใจ ได้อย่างไรกัน
จะหวังการ หลุดพ้นได้ที่ไหน
เราควรหันมา บริโภคอาหาร
เพื่อร่างกาย ที่แข็งแรง

รุ่งเช้า
พวกเรา
แฮก
แฮก
อะไรกันหรือ ท่านอัสสชิ
มาก่อนเถิด
ท่านโกณฑัญญะ
ถ้าเพียงแค่ คำพูด ท่านคงจะ ไม่เชื่อข้าพเจ้า
ไปด้วยได้ไหม
ไปทั้งหมดนั่นแหละ มาเร็ว

พระสมณโคดม หวนกลับมาบริโภคอาหาร เสียแล้วละ
ไม่อยากจะเชื่อ สายตาตัวเอง
เพราะศรัทธา อย่างแรงกล้าในตัว พระองค์
เราจึงอุตส่าห์เดินทาง มาแสนไกล
และพวกเราก็ยัง พยายามปฏิบัติตาม อย่างพระองค์
แม้จะทำได้ ไม่ดีเท่าก็ตาม
บัดนี้ผู้ที่ท่านเจ้าเคย พยากรณ์ไว้ว่าจะเป็นศาสดา สูงสุดของโลก
กลับกลายเป็น คนมักมากไปแล้ว
มีประโยชน์อะไร
ที่เราจะอยู่ กับท่าน
พวกเราไปแสวงทางหลุดพ้น ในที่อื่นกันเถิด
ปล่อยสมณะผู้มักมาก ไว้แต่ผู้เดียวที่นี่แหละ

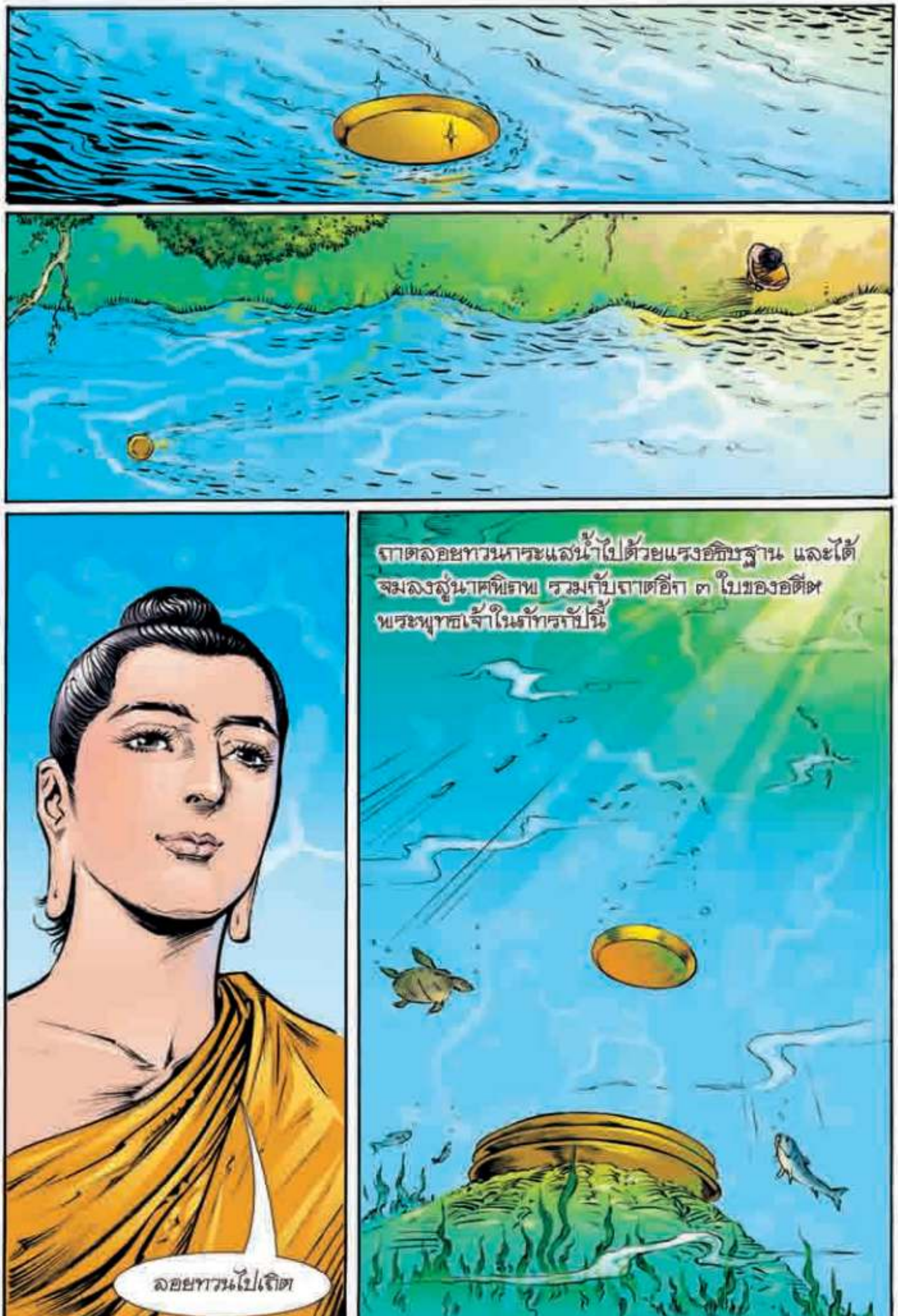

ข้าวมธุปายาส = ข้าวที่หุงด้วยน้ำนมและน้ำผึ้ง

ผู้ให้ข้าวชื่อว่าให้กำลัง (พุทธภาษิต)

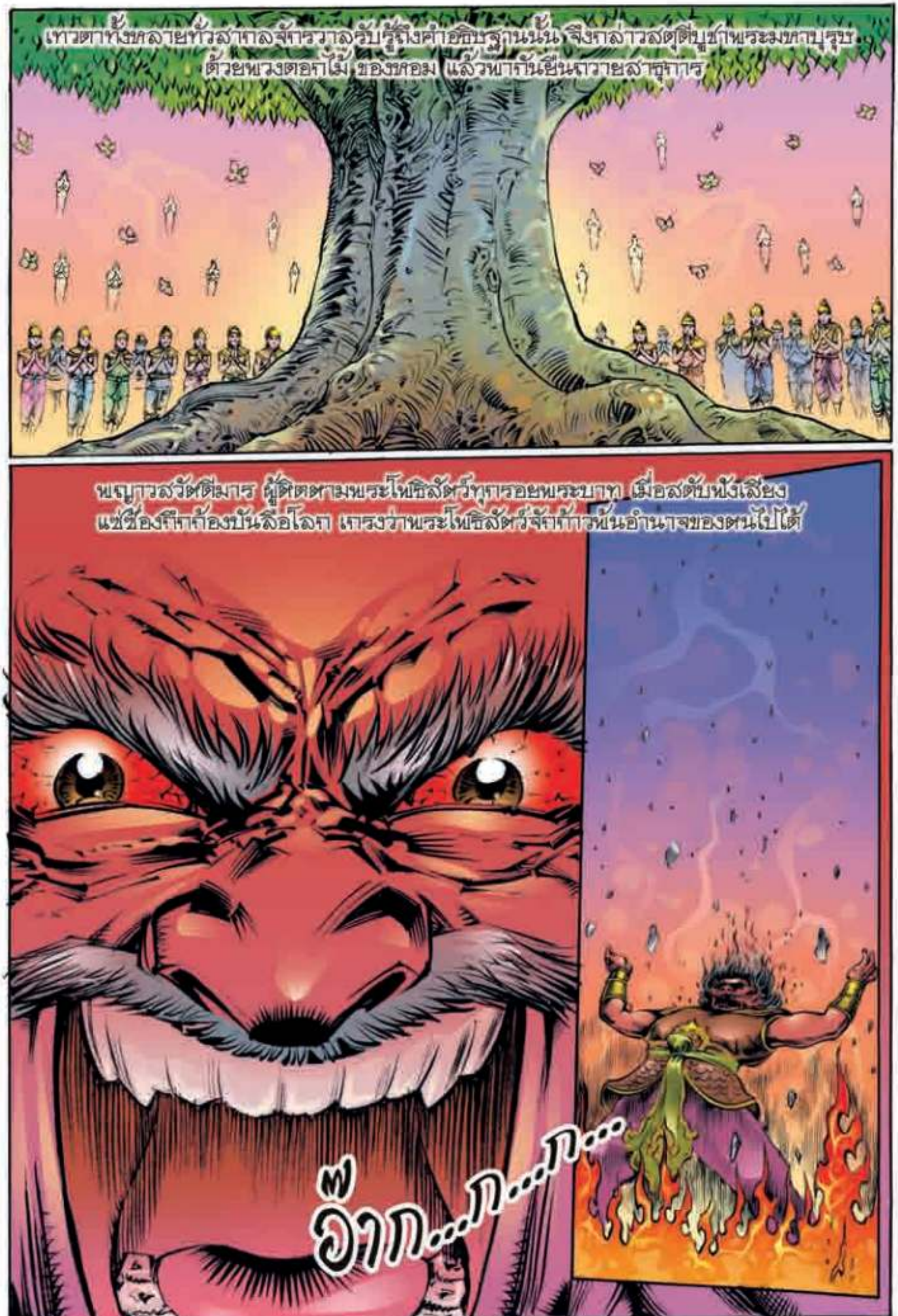

กลับกันเถอะ ปุนนา
เพิ่งเคยเห็นครั้งแรกเนี่ย
เทวดา
กินข้าว
เมื่อเสวยหมดแล้วได้เสด็จไปริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา เพื่อทรงอธิษฐานเสี่ยงบารมี
ถ้าเราจะได้ตรัสรู้
เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ขอให้ถาดลอย
ทวนกระแสน้ำไป
จ๋อม
หมุน
หมุน
ซ่า

ภัทรกัป = การอุบัติของพระพุทธเจ้าในโลกนี้มี ๕ พระองค์ คือ พระกกุสันธะ พระโกนาคมน์ พระกัสสปะ พระโคดม (คือพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน) และพระศรีอาริยเมตไตรย

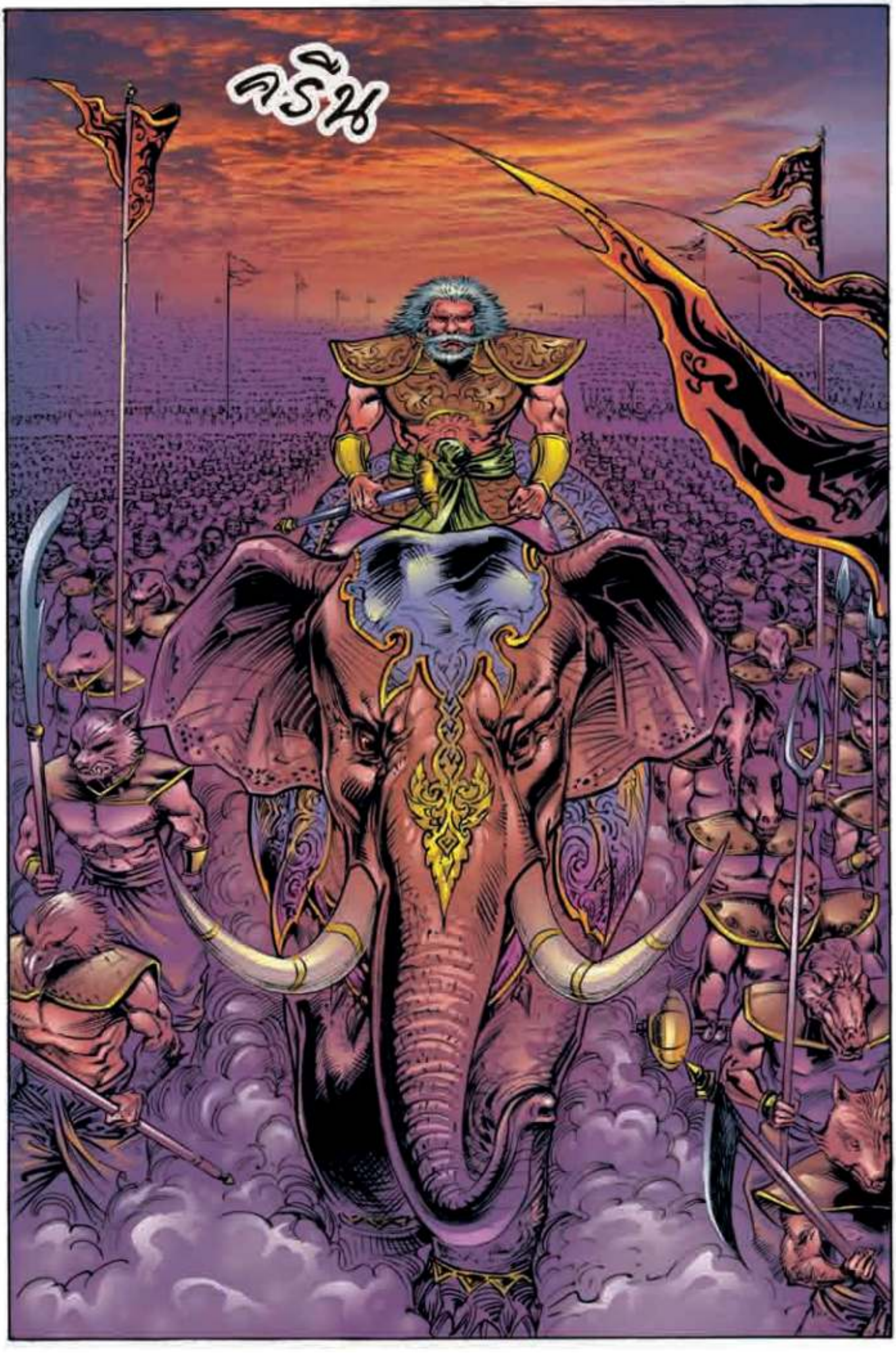
การฝึกจิตเป็นความดี จิตที่ฝึกแล้วนำสุขมาให้ (พุทธภาษิต)

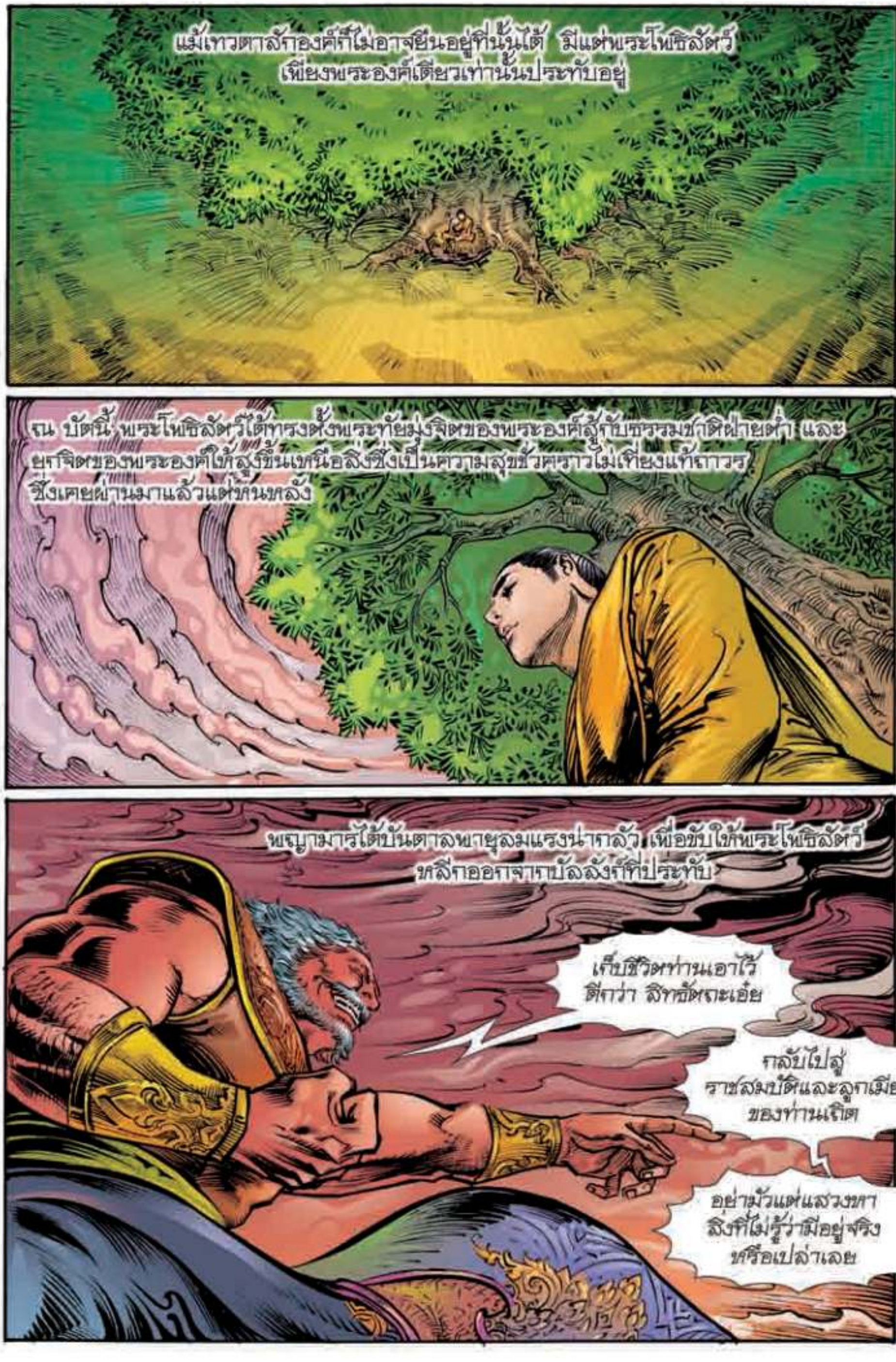

พญาวสวัตตีมาร เป็นเทพในสวรรค์ชั้นสูงสุดแห่งระดับกามาวจร เป็นผู้คอยขัดขวางเหนี่ยวรั้งบุคคลไม่ให้ล่วงพ้นจากแดนกาม ซึ่งอยู่ในอำนาจครอบงำของตน, มาร = ตัวการที่กำจัดหรือขวางไม่ให้บรรลุความดี

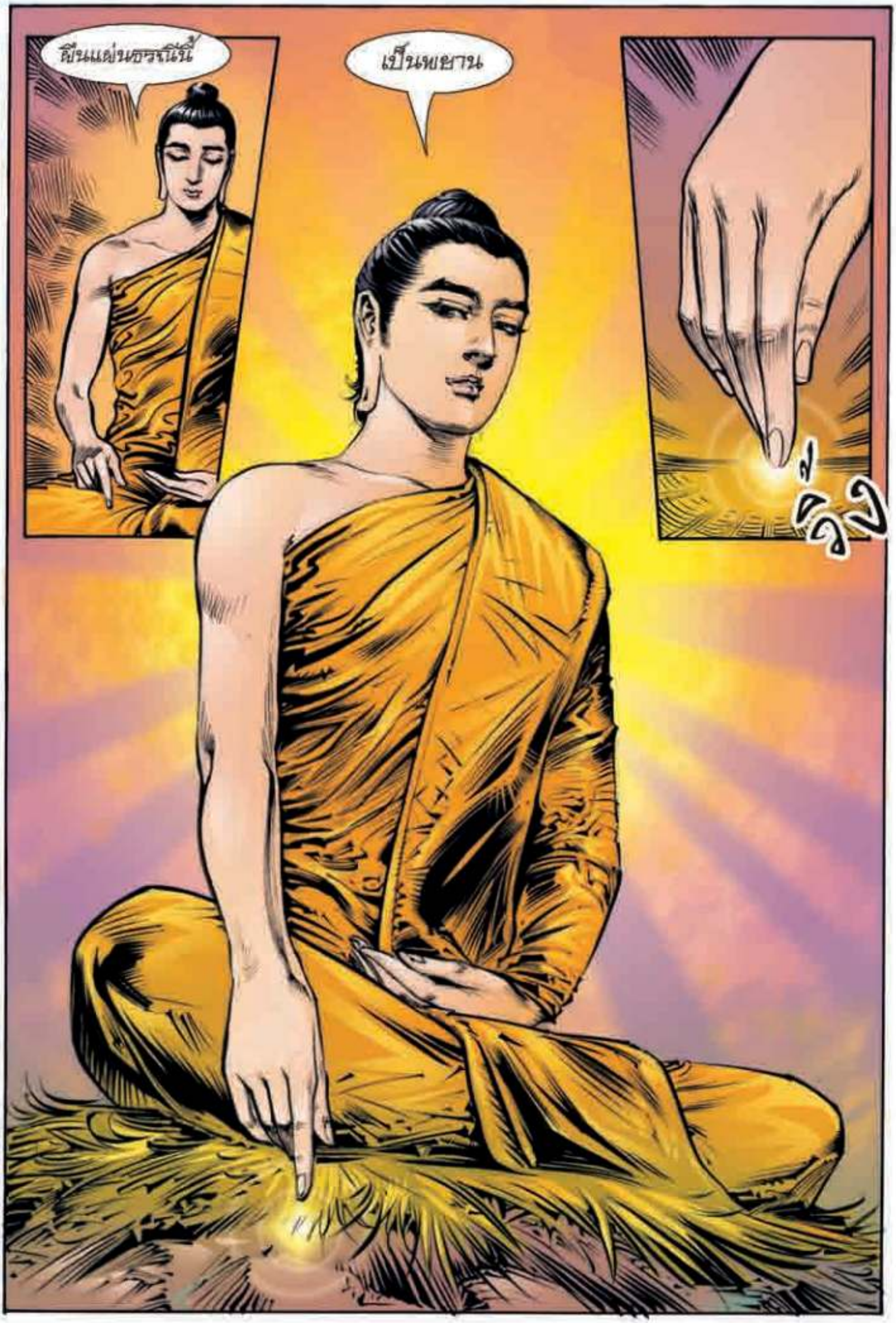

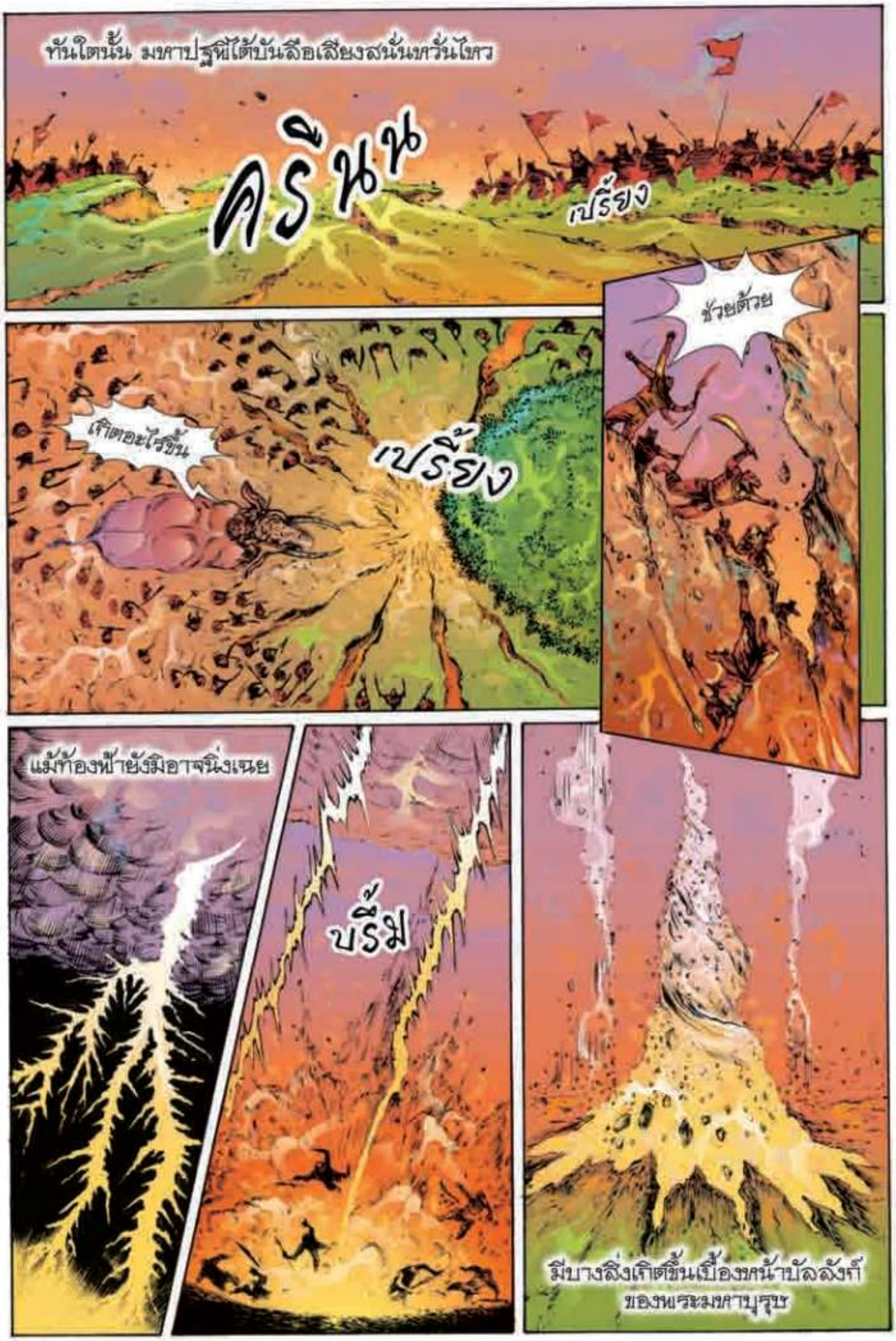
เฮ้ย เกิดอะไรขึ้น
นั่น
เสียงพญามาร
ครืน
ใช่แน่ๆ
บนพื้นพิภพนั้น พญามาร ขี่ช้างคีรีเมขล์ตัวสูงใหญ่
พร้อมเสียงโห่ร้อง ของกองทัพมาร
เหมือนเสียงแผ่นดินไหวล้อมรอบ พระโพธิสัตว์ไว้ ทั้ง ๔ ทิศ
ครืน
แย่แน่
ประกาศให้เทวดาทั้งหลาย จงถอยก่อน
ไม่ไหวแล้ว
ท่านท้าวสักกะ ท่านท้าวมหาพรหม
เสด็จไป ตั้งหลักก่อนดีกว่า
กองทัพมหึมา ขนาดนั้น
เหล่าเทพไม่มีทาง เตรียมทัพได้ทันแน่

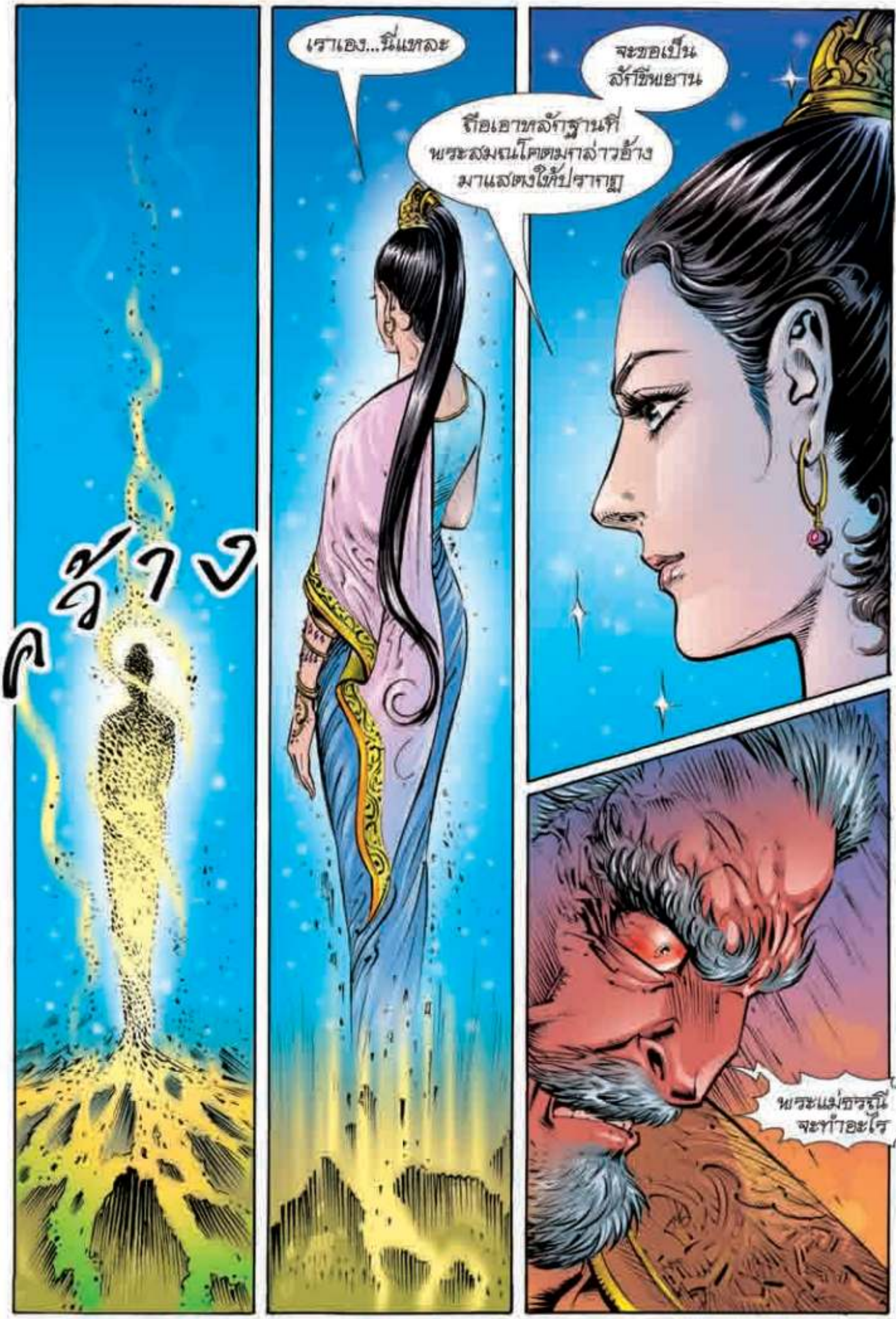

ครืน

แม้เทวดาสักองค์ก็ไม่อาจยืนอยู่ที่นั้นได้ มีแต่พระโพธิสัตว์
เพียงพระองค์เดียวเท่านั้นประทับอยู่
ณ บัดนี้ พระโพธิสัตว์ได้ทรงตั้งพระทัยมุ่งจิตของพระองค์สู้กับธรรมชาติฝ่ายต่ำ และ
ยกจิตของพระองค์ให้สูงขึ้นเหนือสิ่งซึ่งเป็นความสุขชั่วคราวไม่เที่ยงแท้ถาวร
ซึ่งเคยผ่านมาแล้วแต่หนหลัง
พญามารได้บันดาลพายุลมแรงน่ากลัว เพื่อขับให้พระโพธิสัตว์
หลีกออกจากบัลลังก์ที่ประทับ
เก็บชีวิตท่านเอาไว้
ดีกว่า สิทธัตถะเอ๋ย
กลับไปสู่
ราชสมบัติและลูกเมีย
ของท่านเถิด
อย่ามัวแต่แสวงหา
สิ่งที่ไม่รู้ว่ามีอยู่จริง
หรือเปล่าเลย

ลุกจากที่ตรงนั้นเสีย เดี๋ยวนี้ สิทธัตถะ
บัลลังก์นั้น เป็นของเรา
หน้าที่บงการชีวิต สรรพสัตว์ เป็นสิทธิ์ของ เราแต่ผู้เดียว
มารเอ๋ย บัลลังก์นี้เกิดขึ้น เฉพาะเราแต่ผู้เดียว
บารมีทั้งหลาย ที่เราได้เคยสั่งสมมานี้ จะเป็นสักขีพยาน
อย่ามาพูดจากล่าวอ้าง หาหลักฐานไม่ได้

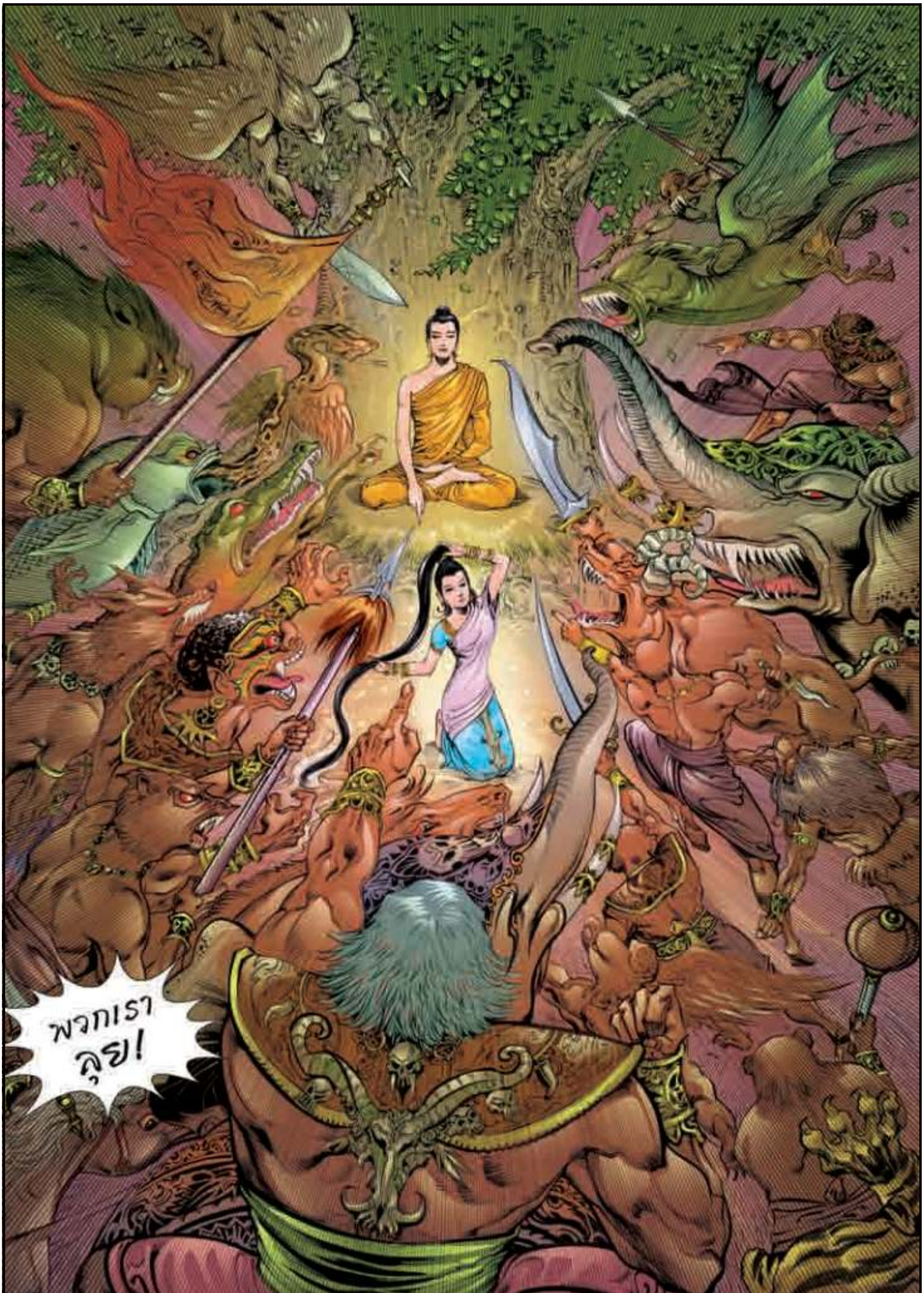

ผืนแผ่นธรณีนี้
เป็นพยาน

ทันใดนั้น มหาปฐพีได้บันลือเสียงสนั่นหวั่นไหว
ครืนน
เปรี้ยง
เกิดอะไรขึ้น
เปรี้ยง
ช่วยด้วย
แม้ท้องฟ้ายังมิอาจนิ่งเฉย
บรึ้ม
มีบางสิ่งเกิดขึ้นเบื้องหน้าบัลลังก์
ของพระมหาบุรุษ

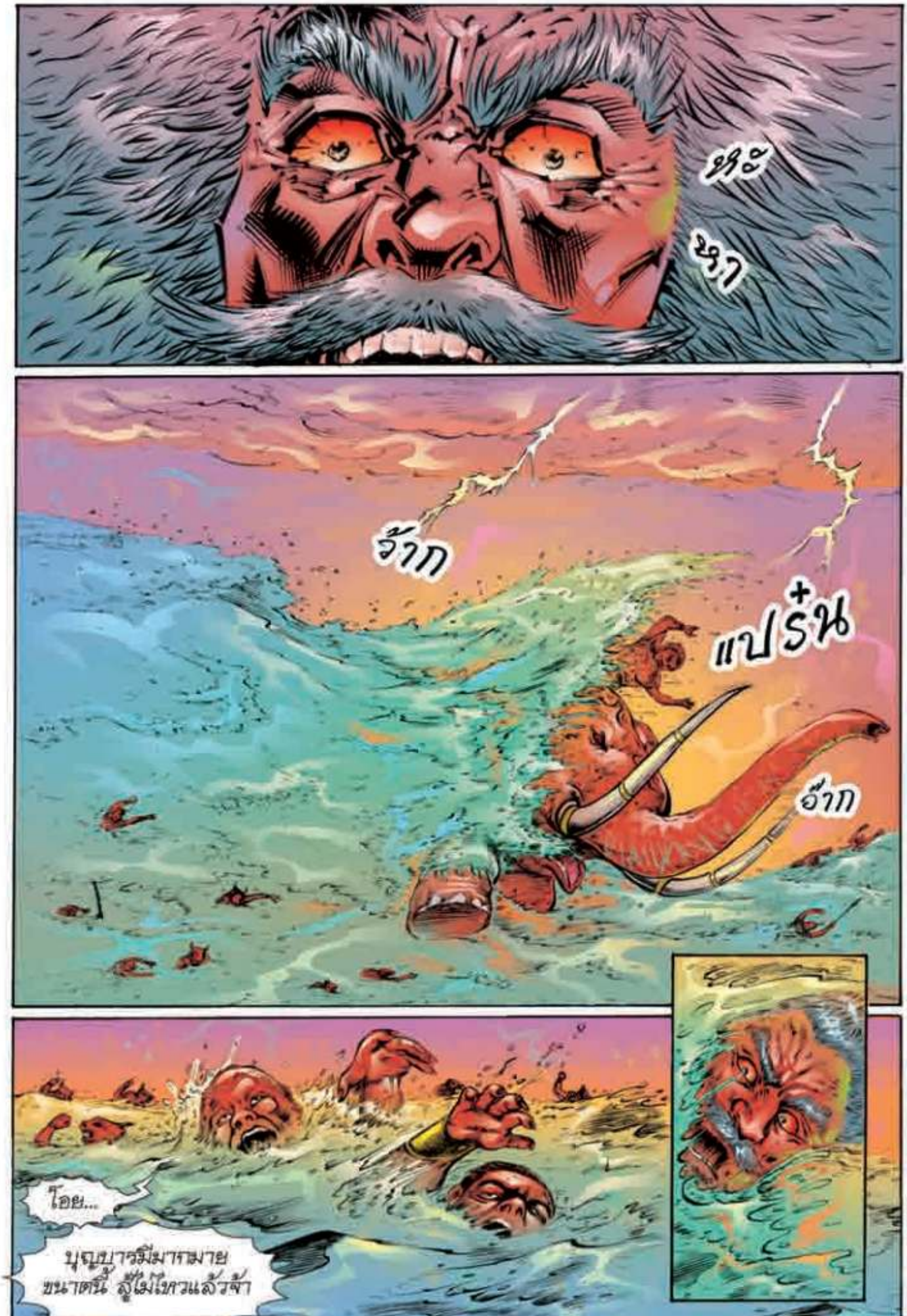

คร้าง
เราเอง...นี่แหละ
ถือเอาหลักฐานที่
พระสมณโคดมกล่าวอ้าง
มาแสดงให้ปรากฏ
จะขอเป็น
สักขีพยาน
พระแม่ธรณี
จะทำอะไร

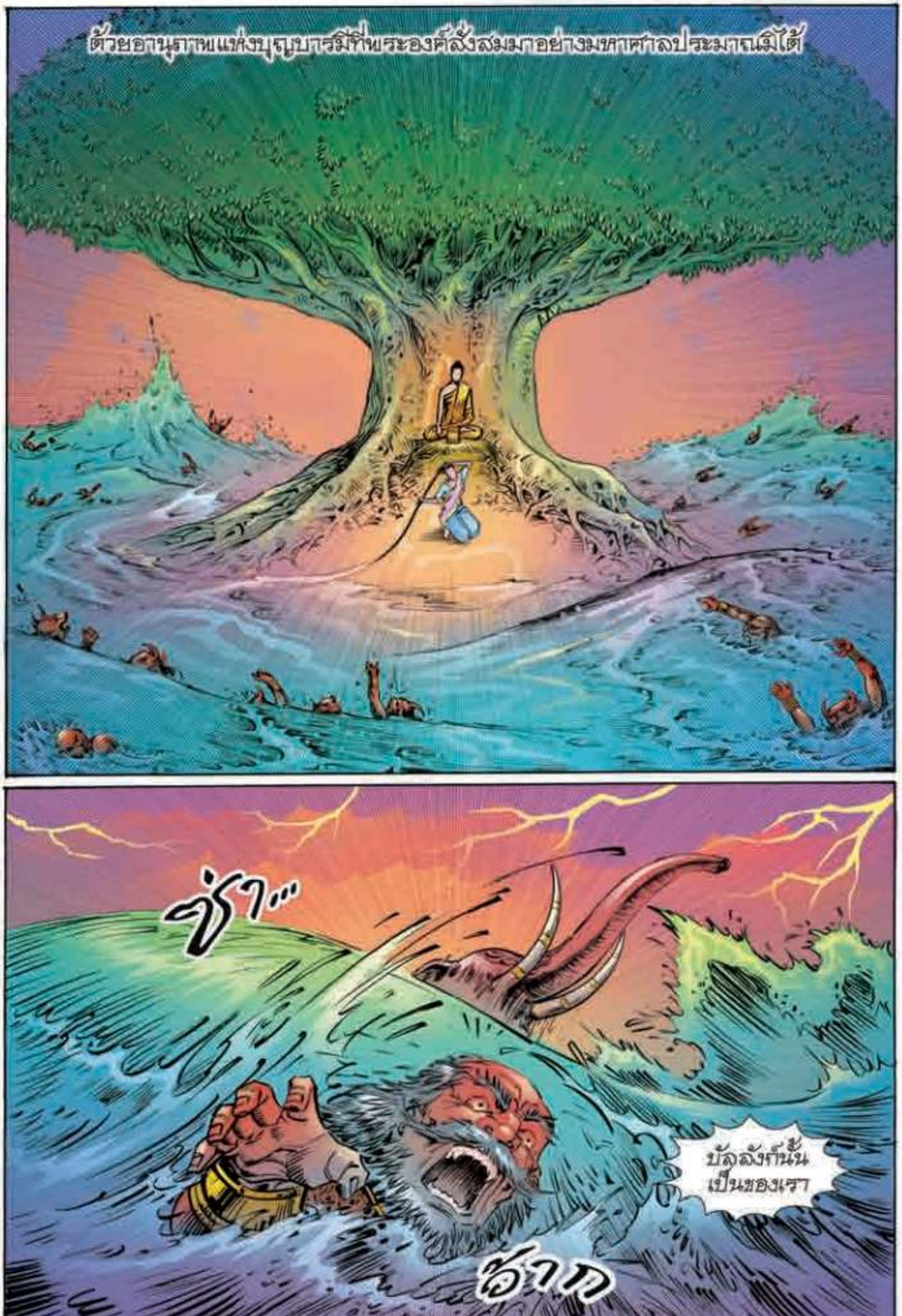

ทักษิโณทก = น้ำที่หลั่งในเวลาทำทานเพื่ออุทิศผลให้แก่ผู้ตาย

พวกเรา
ลุย!

ซ่า
เหวอ
ทำไมล่ะทีนี้
ว้าก!
เกลียดน้ำ
ช่วยด้วย

หะ
หา
อ้าก
แปร๋น
อ๊าก
โอย...
บุญบารมีมากมาย
ขนาดนี้ สู้ไม่ไหวแล้วจ้า

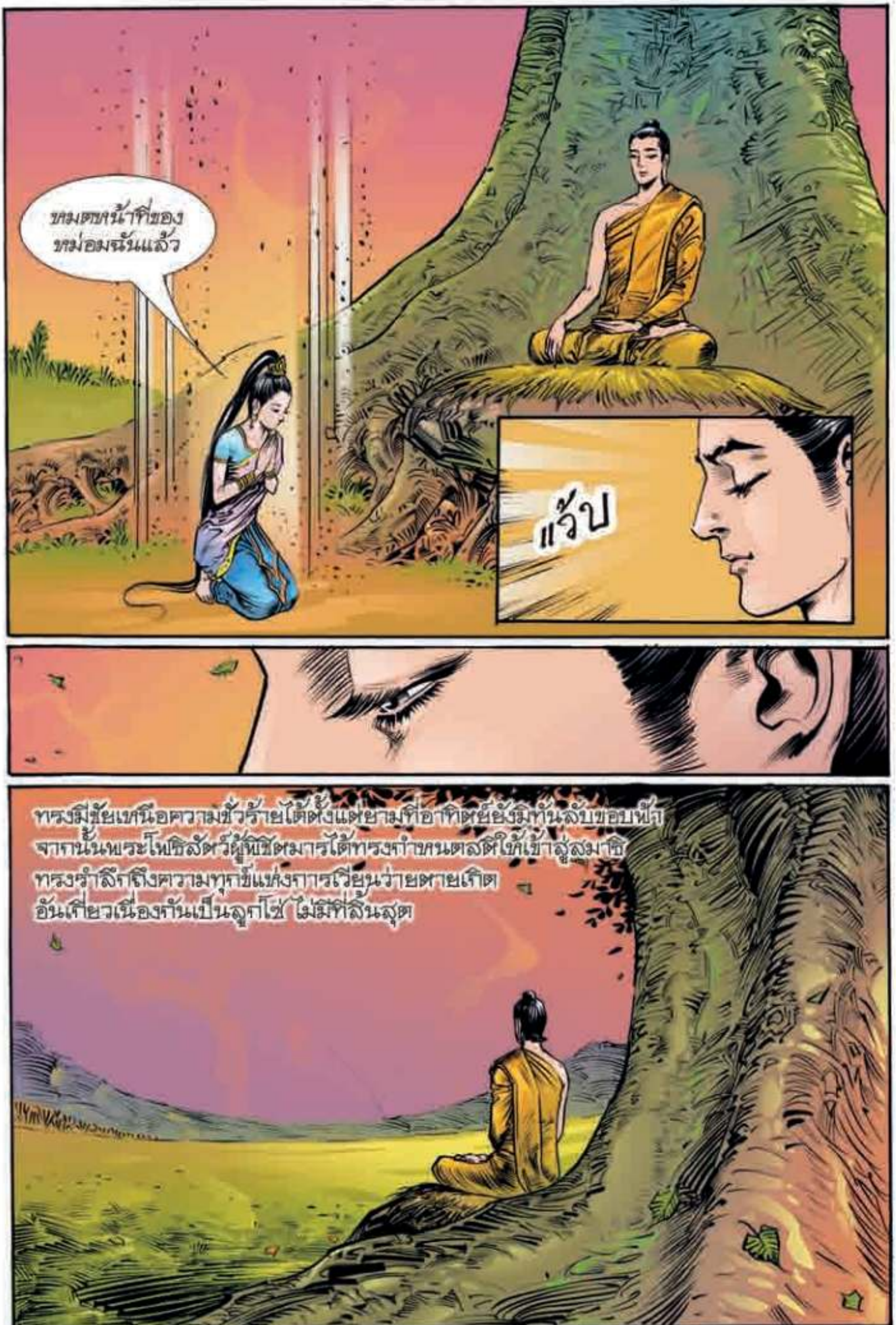

ด้วยอานุภาพแห่งบุญบารมีที่พระองค์สั่งสมมาอย่างมหาศาลประมาณมิได้
ซ่า...
บัลลังก์นั้น
เป็นของเรา
อ๊าก

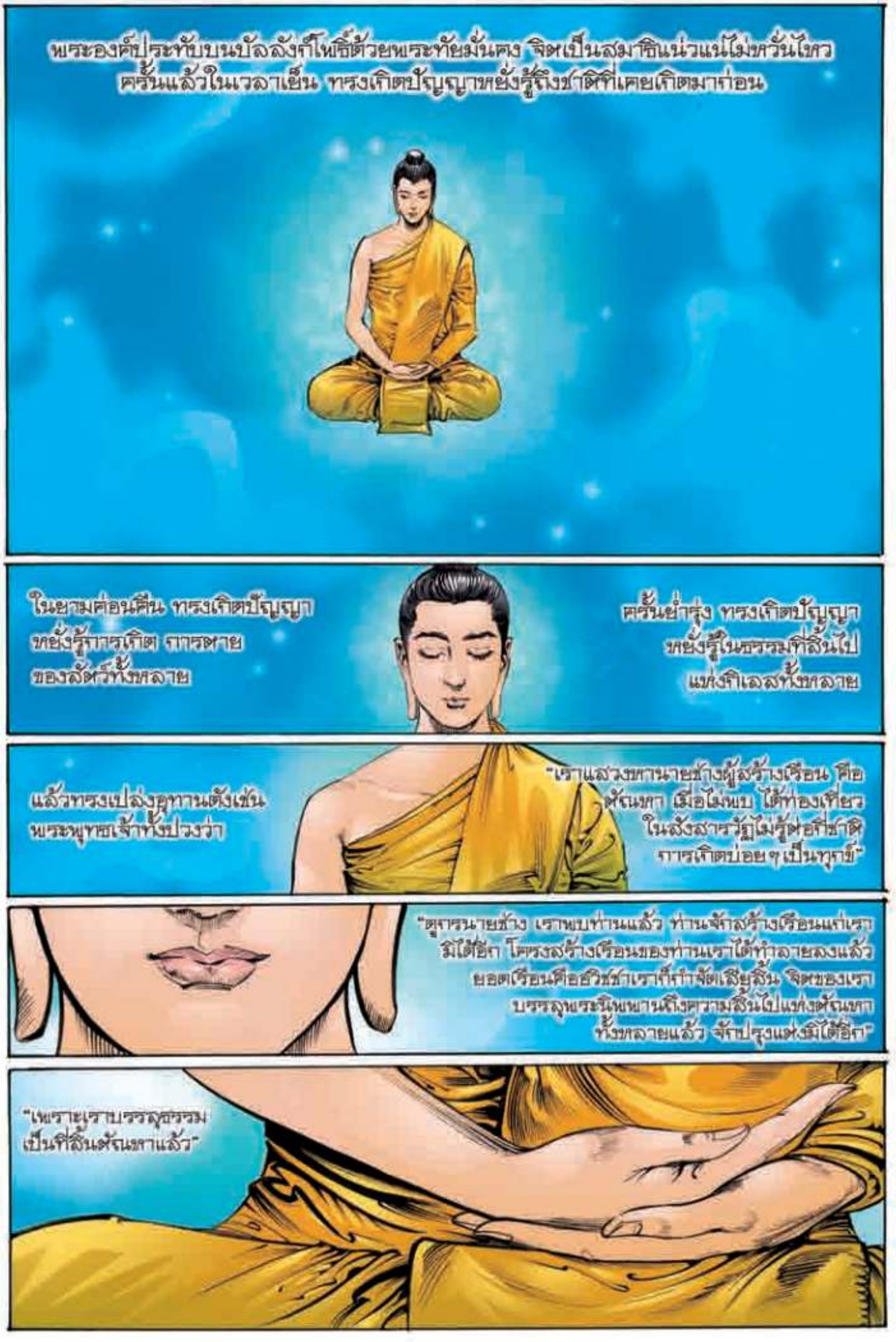
โยชน์ = ชื่อมาตราวัด ๔๐๐ เส้น เป็น ๑ โยชน์

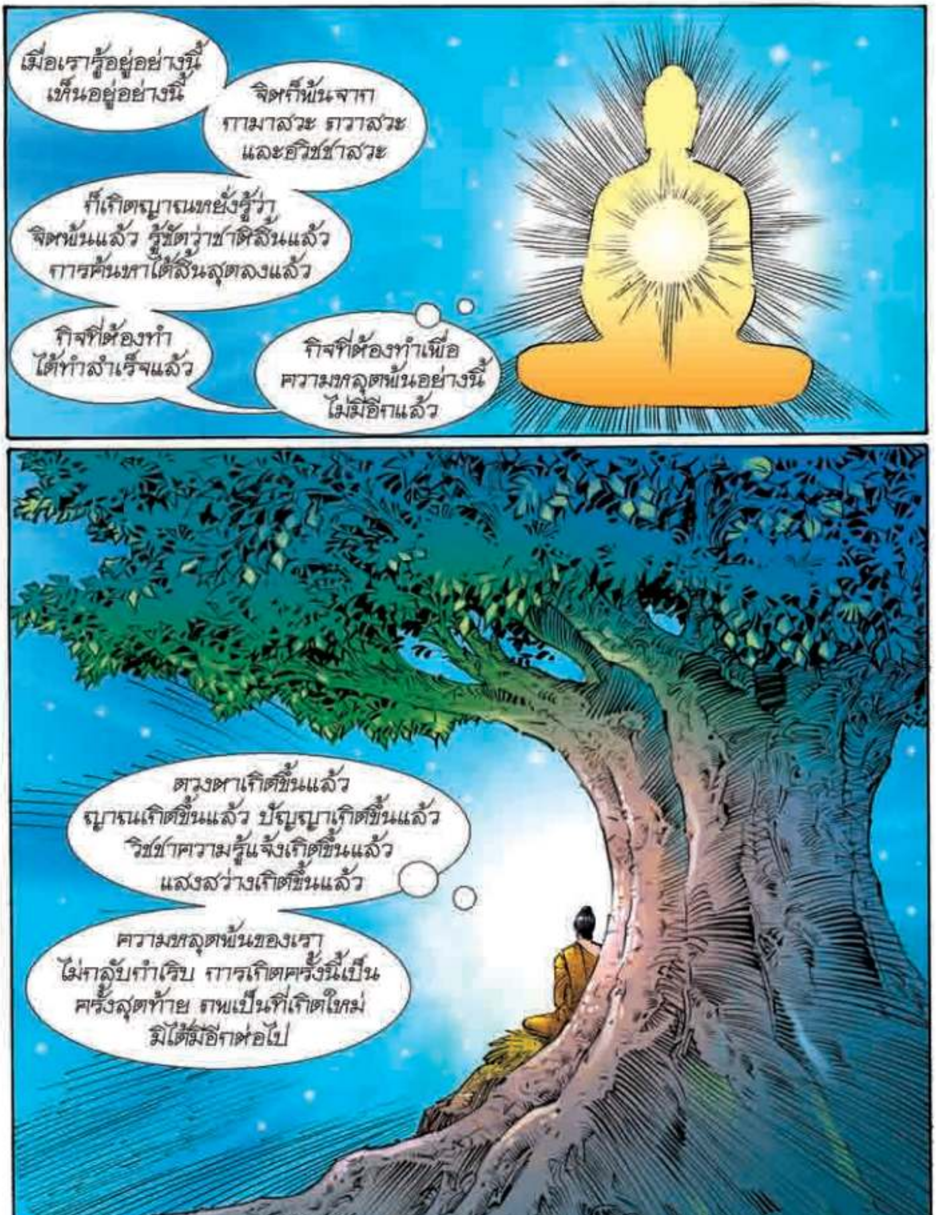

ปรึ้ม
อ๊าก
ตัวใครตัวมัน
เปรี้ยง
ไม่เอาด้วยแล้ว
จะหนีไปไหนกัน เจ้าพวกขี้ขลาด
จงฟังคำสั่งของข้าเดี๋ยวนี้
เปรี้ยง
อ๊าก

โอย...
ไม่น่าสำคัญตัวเองผิดเลย
สู้ไม่ได้จริงๆ
พระสมณโคดมทรงเปี่ยมด้วยพระบารมี
พญามารเกรงพระอาชญาบารมี ออกปากกล่าวสรรเสริญพระเดชาฤทธานุภาพ
บุคคลใดในมนุษย์โลกและเทวโลกที่จะเสมอด้วยพระองค์ไม่มี
พระองค์จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้ามีพระเดชเหนือหมู่มาร
ช่วยให้มนุษย์พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด
ถึงซึ่งพระนิพพานอันประเสริฐสุดในคราวนี้แน่นอน

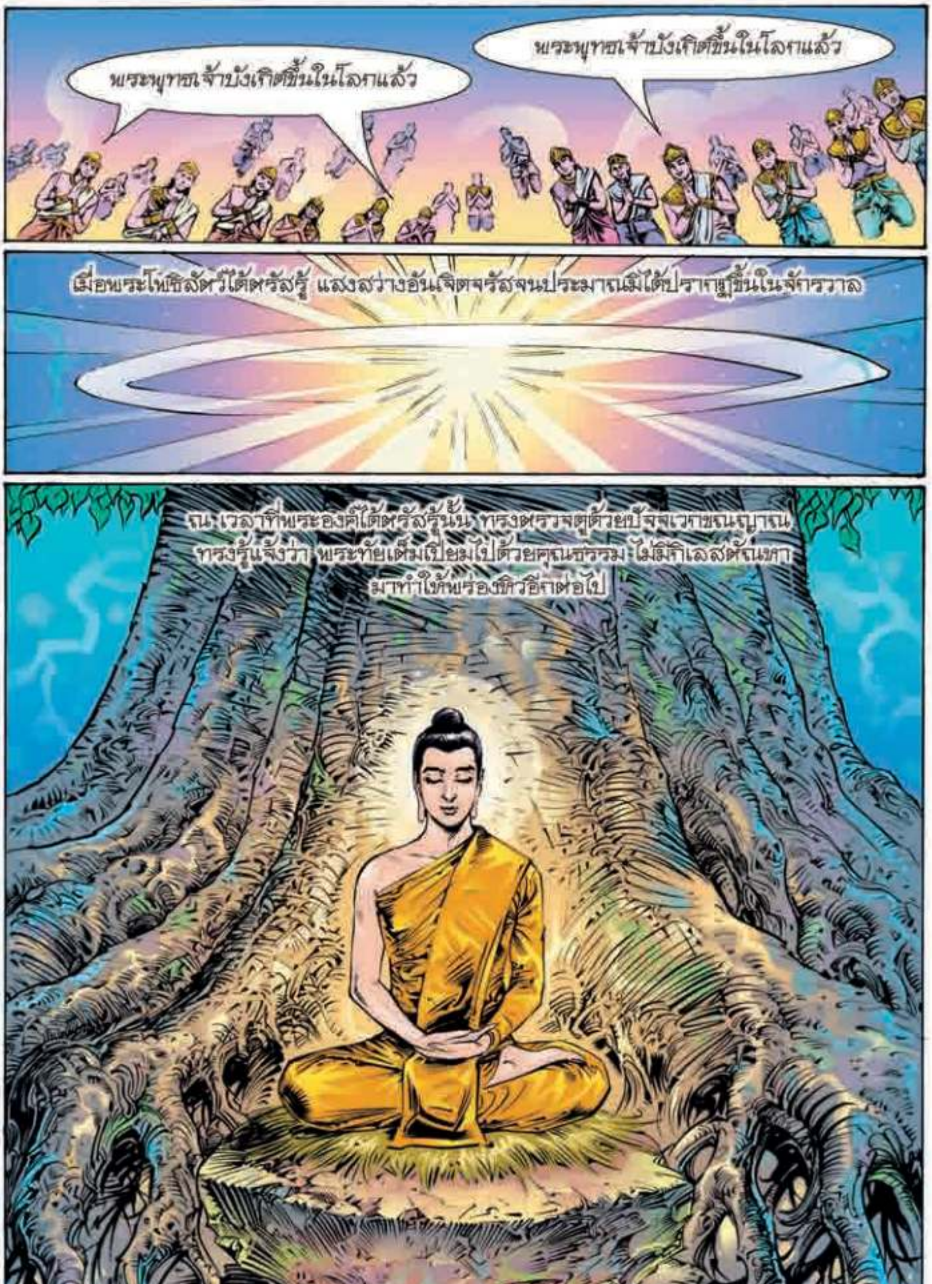

ผู้ถึงพร้อมด้วยศีล มีปัญญา มีใจมั่นคงดีแล้ว ปรารถนาความเพียร ตั้งตนไว้ได้ในกาลทุกเมื่อ
ย่อมข้ามโอฆะสงสาร (กิเลสอันเป็นดุจกระแสน้ำหลากท่วมใจสัตว์) ที่ข้ามได้ยาก (พุทธภาษิต)

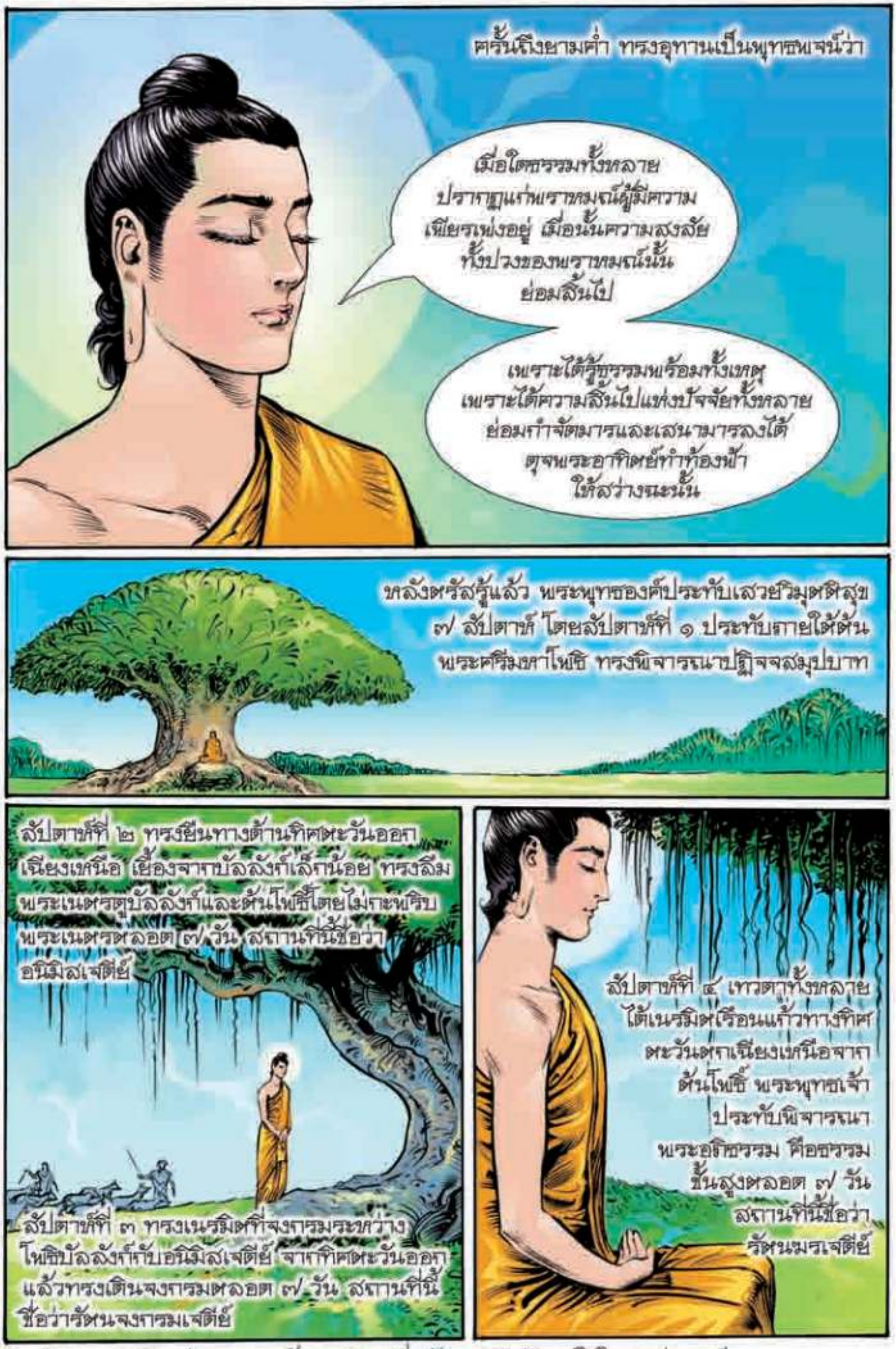

พระองค์ประทับบนบัลลังก์โพธิ์ด้วยพระทัยมั่นคง จิตเป็นสมาธิแน่วแน่ไม่หวั่นไหว
ครั้นแล้วในเวลาเย็น ทรงเกิดปัญญาหยั่งรู้ถึงชาติที่เคยเกิดมาก่อน
ในยามค่อนคืน ทรงเกิดปัญญา
หยั่งรู้การเกิด การตาย
ของสัตว์ทั้งหลาย
ครั้นย่ำรุ่ง ทรงเกิดปัญญา
หยั่งรู้ในธรรมที่สิ้นไป
แห่งกิเลสทั้งหลาย
แล้วทรงเปล่งอุทานดังเช่น
พระพุทธเจ้าทั้งปวงว่า
"เราแสวงหานายช่างผู้สร้างเรือน คือ
ตัณหา เมื่อไม่พบ ได้ท่องเที่ยว
ในสังสารวัฏไม่รู้ต่อกี่ชาติ
การเกิดบ่อยๆ เป็นทุกข์"
"ดูกรนายช่าง เราพบท่านแล้ว ท่านจักสร้างเรือนแก่เรา
มิได้อีก โครงสร้างเรือนของท่านเราได้ทำลายลงแล้ว
ยอดเรือนคืออวิชชาเราก็กำจัดเสียสิ้น จิตของเรา
บรรลุพระนิพพานถึงความสิ้นไปแห่งตัณหา
ทั้งหลายแล้ว จักปรุงแต่งมิได้อีก"
"เพราะเราบรรลุธรรม
เป็นที่สิ้นตัณหาแล้ว"

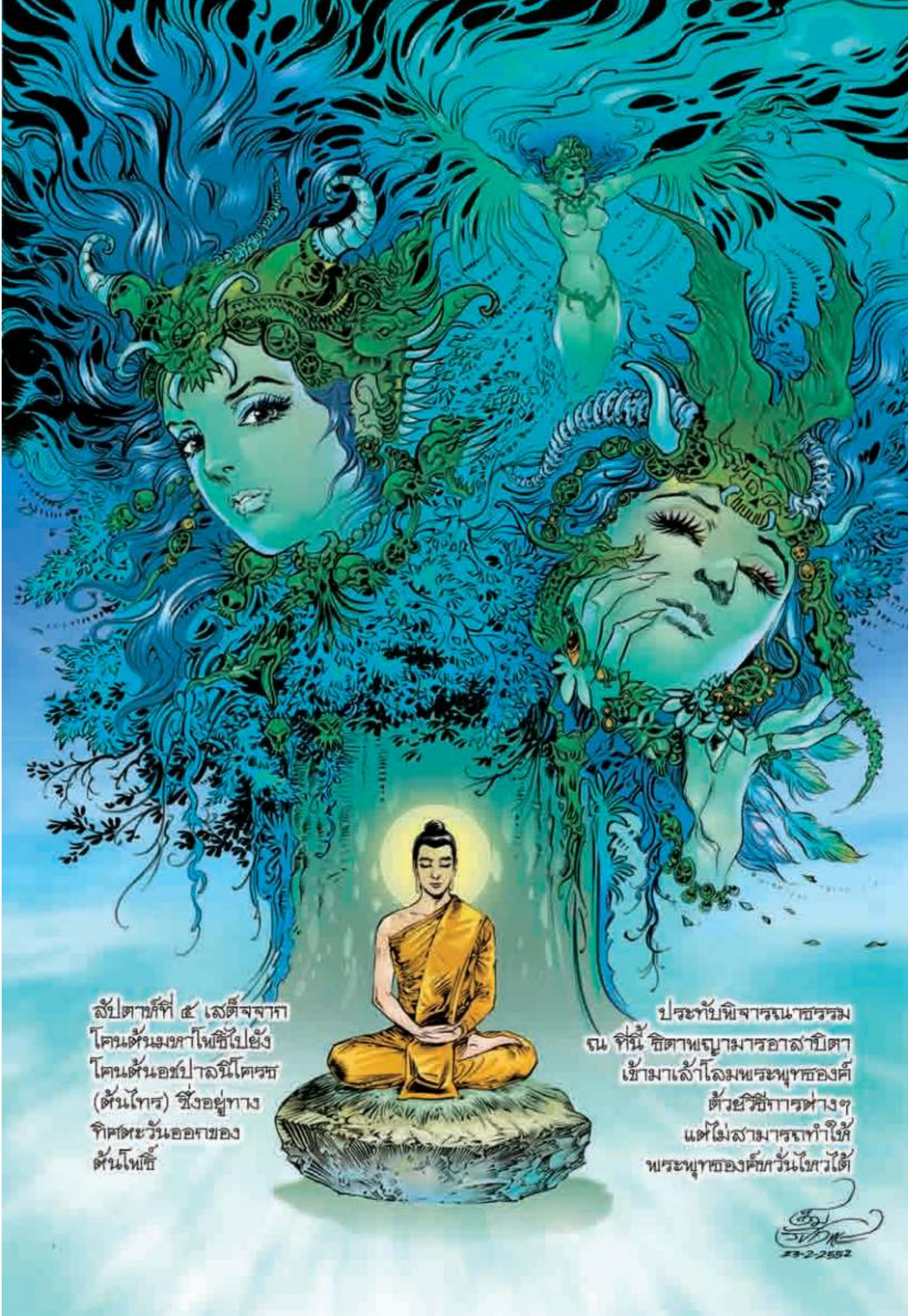
กามาสวะ = กิเลสในสันดานที่ทำให้เกิดความใคร่, ภวาสวะ = กิเลสที่หมักหมมอยู่ในสันดานทำให้อยากเกิด อยากมี อยู่ตลอดเวลา, อวิชชาสวะ = กิเลสที่หมักหมมอยู่ในสันดานทำให้ไม่รู้ตามความเป็นจริง, พระสัพพัญญุตญาณ = ญาณในการหยั่งรู้สรรพสิ่งทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคตเป็นหนึ่งในพุทธวิสัยของพระพุทธเจ้า

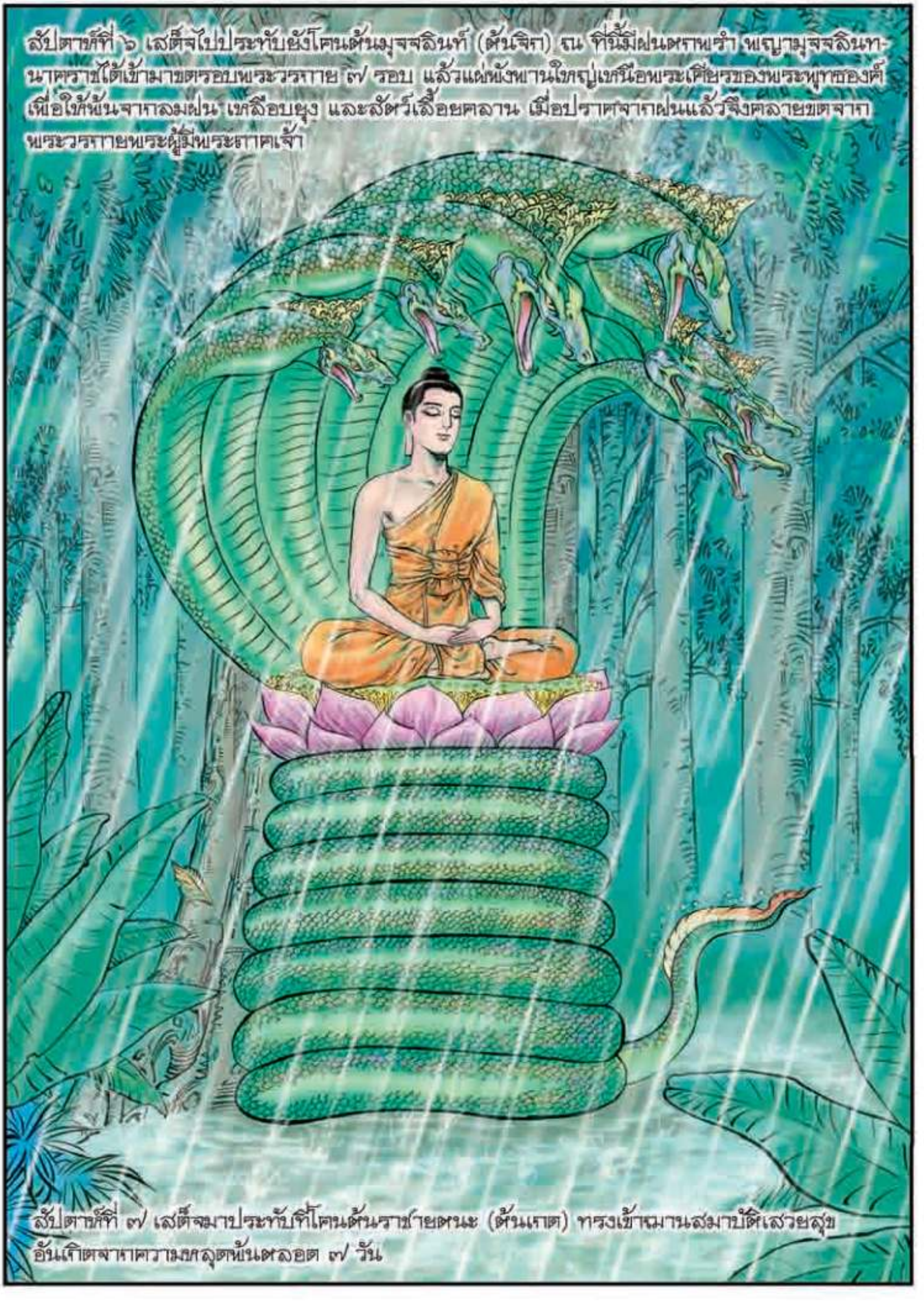

ปีติโสมนัส = ความยินดีปรีดาเอิบอิ่มใจ, มหากุศลจิต = การยกจิตขึ้นสู่อารมณ์ที่เป็นกุศลอันยิ่งใหญ่
ปัจจเวกขณญาณ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

วิมุตติสุข = สุขเกิดแต่ความหลุดพ้นจากกิเลสที่หมักหมมซึมซ้านอยู่ในใจและปวงทุกข์
ปฏิจจสมุปบาท = สภาพอาศัยปัจจัยเกิดขึ้น การที่สิ่งทั้งหลายอาศัยกันจึงเกิดมีขึ้น

สัปดาห์ที่ ๕ เสด็จจาก
โคนต้นมหาโพธิ์ไปยัง
โคนต้นอชปาลนิโครธ
(ต้นไทร) ซึ่งอยู่ทาง
ทิศตะวันออกของ
ต้นโพธิ์
ประทับพิจารณาธรรม
ณ ที่นี้ ธิดาพญามารอาสาบิดา
เข้ามาเล้าโลมพระพุทธองค์
ด้วยวิธีการต่างๆ
แต่ไม่สามารถทำให้
พระพุทธองค์หวั่นไหวได้
23-2-2552

สัปดาห์ที่ ๖ เสด็จไปประทับยังโคนต้นมุจจลินท์ (ต้นจิก) ณ ที่นี้มีฝนตกพรำ พญามุจจลินท-
นาคราชได้เข้ามาขดรอบพระวรกาย ๗ รอบ แล้วแผ่พังพานใหญ่เหนือพระเศียรของพระพุทธองค์
เพื่อให้พ้นจากลมฝน เหลือบยุง และสัตว์เลื้อยคลาน เมื่อปราศจากฝนแล้วจึงคลายขดจาก
พระวรกายพระผู้มีพระภาคเจ้า
สัปดาห์ที่ ๗ เสด็จมาประทับที่โคนต้นราชายตนะ (ต้นเกด) ทรงเข้าฌานสมาบัติเสวยสุข
อันเกิดจากความหลุดพ้นตลอด ๗ วัน

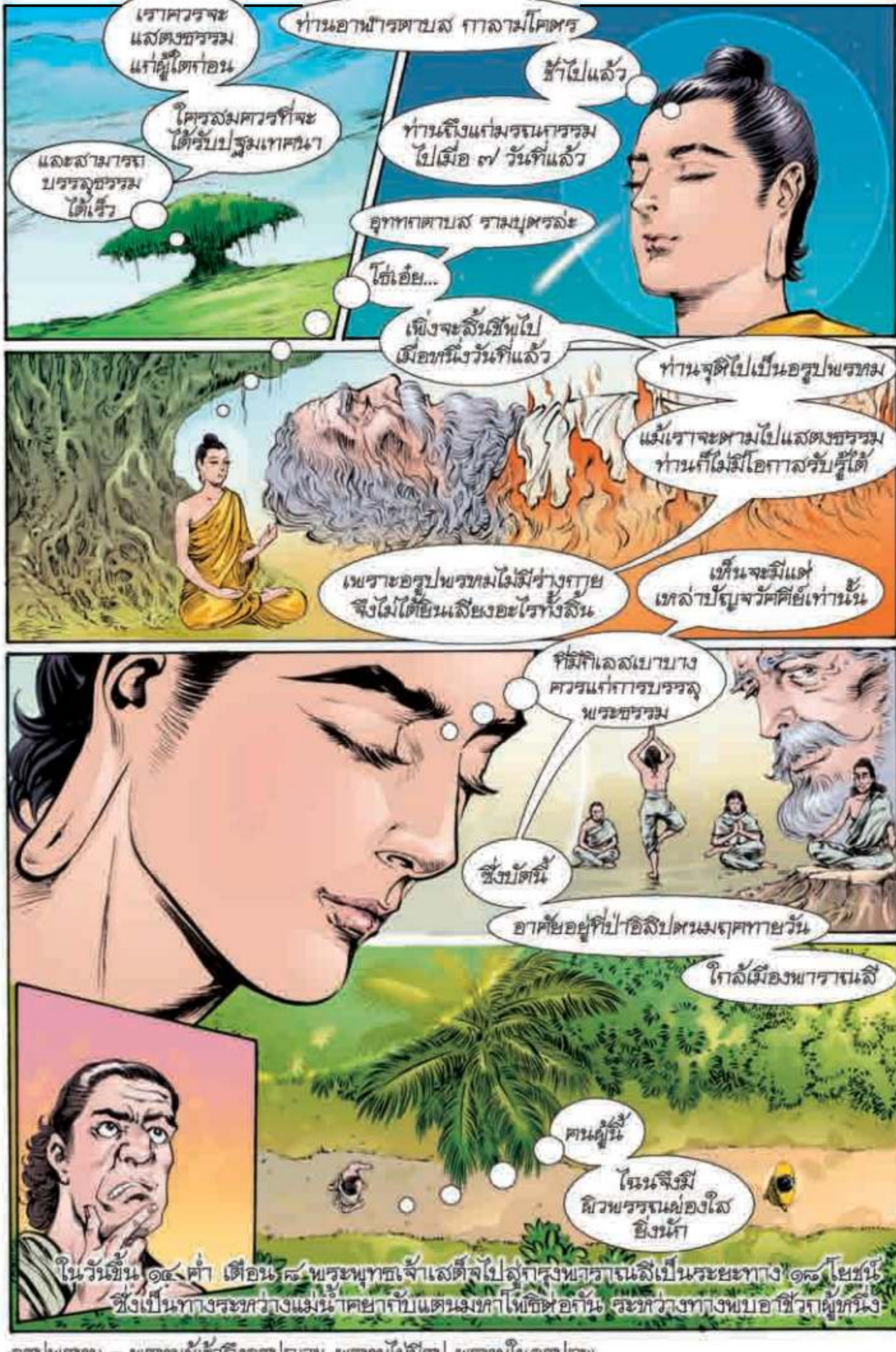
สองสามวันต่อมา มีพ่อค้าสองคน นำสินค้าเดินผ่านหน้าพระองค์

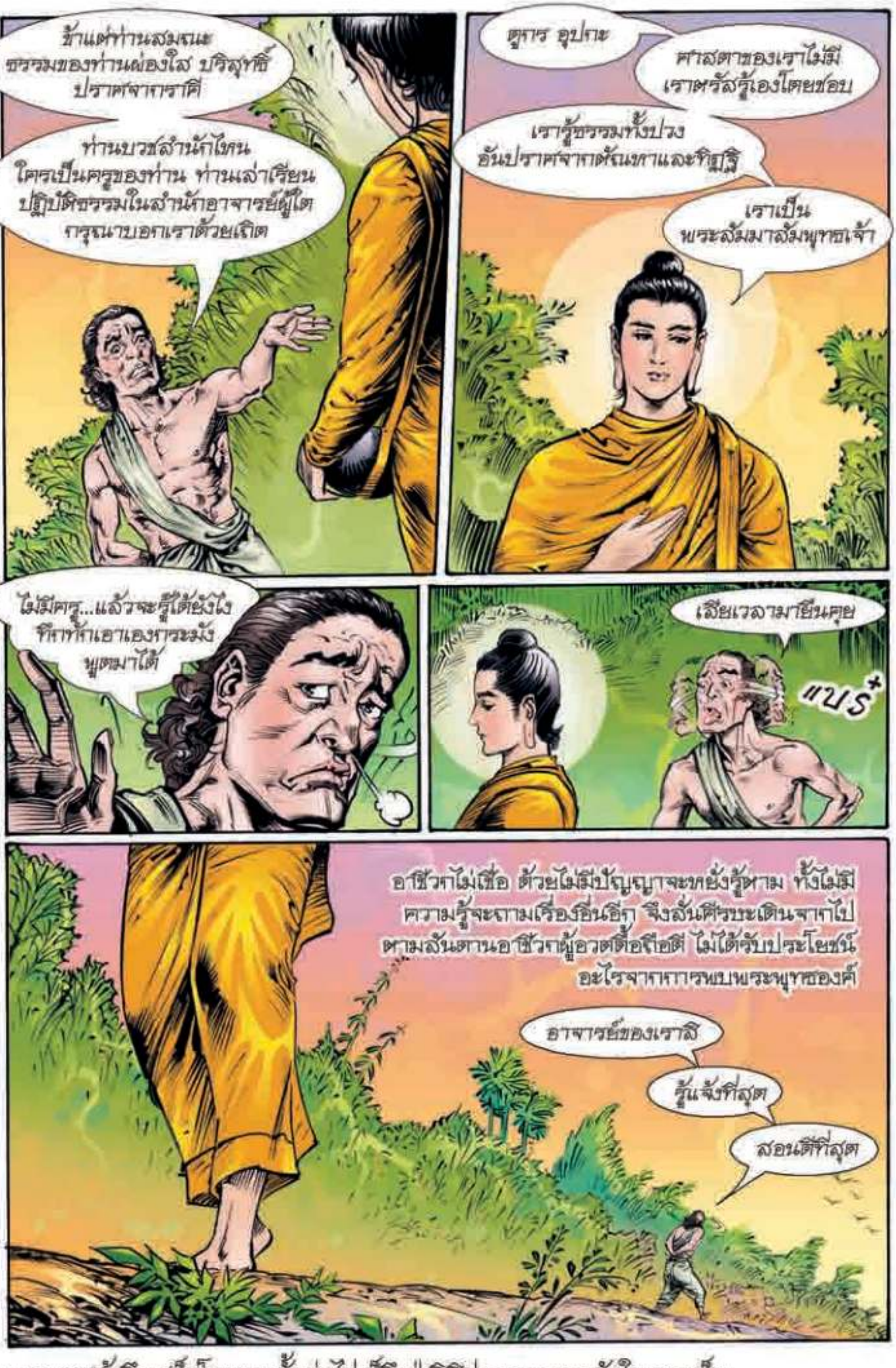
ข้าวสัตตุก้อน สัตตุผง = ข้าวตู ข้าวคั่วผง ขนมผง ขนมแห้งที่ไม่บูด เช่นขนมที่เรียกว่า จันอับและขนมปัง เป็นต้น

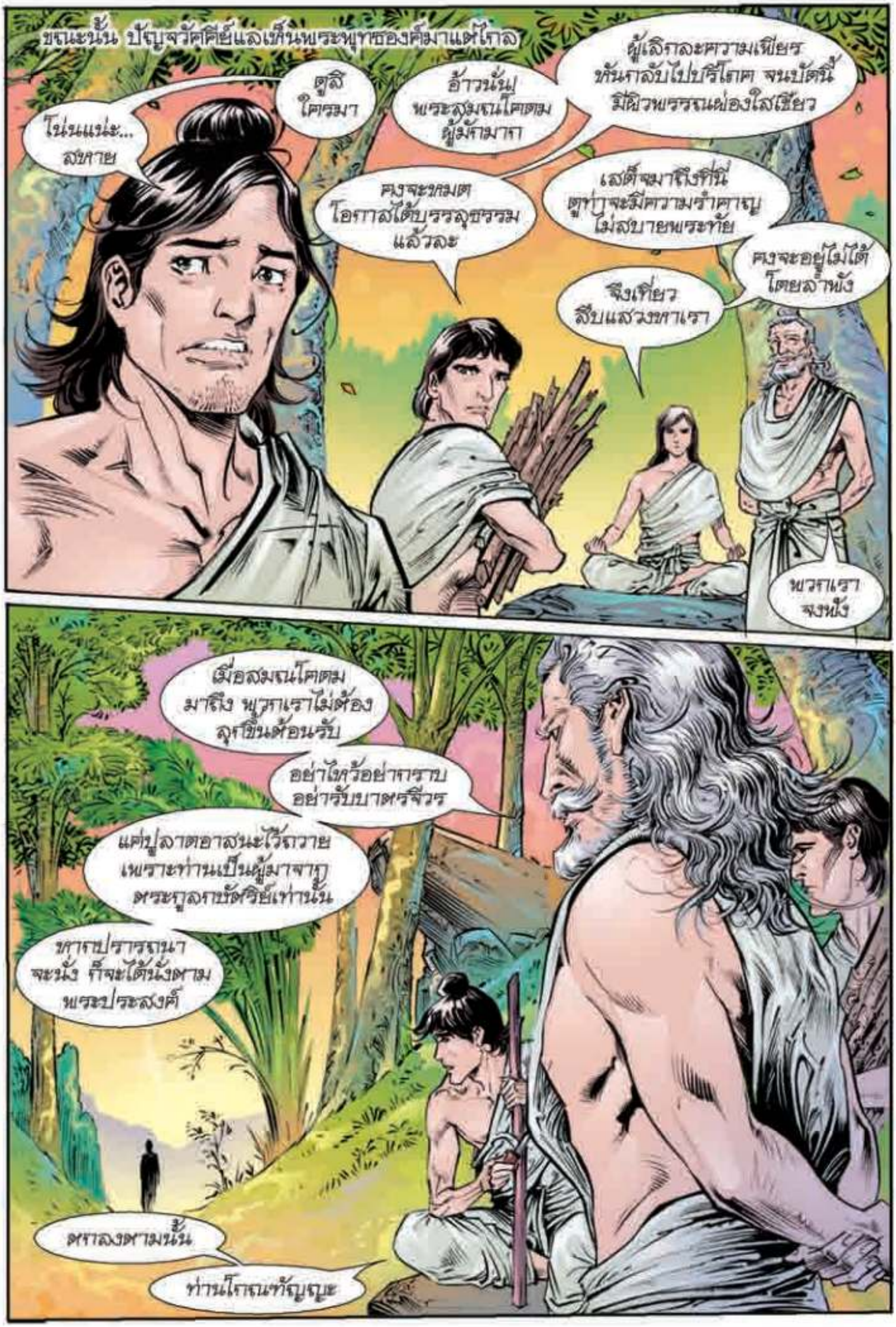
เมื่อประทับเสวยวิมุตติสุขที่ใต้ต้นอัชปาลนิโครธ
เป็นเวลา ๗ สัปดาห์ทรงกังวลว่า
ธรรมที่เราบรรลุแล้วนี้ เป็นธรรมที่ลึกซึ้งเกินกว่าที่ปุถุชนปัญญาจะเข้าใจได้
เพราะเป็นธรรมที่สงบและละเอียดลออ มีแต่บัณฑิตเท่านั้นจะพึงรู้แจ้ง
เรายังไม่ควรที่จะประกาศธรรมที่เราบรรลุแล้วโดยยากนี้
เพราะเหล่าสัตว์ยังถูกอวิชชาครอบงำ จะไม่เห็นและเข้าใจธรรมอันละเอียดลึกซึ้งอย่างทั่วถึง
ธรรมนั้นก็จะไม่เกิดประโยชน์แก่สัตว์โลกและไม่อาจนำไปสู่การหลุดพ้นได้
ท้าวสหัมบดีพรหมทราบข้อกังวลของพระพุทธองค์ จึงชวนทวยเทพไปเข้าเฝ้ากราบทูลเชิญ ขอให้พระองค์จงโปรดแสดงธรรมแก่สัตว์โลกที่พอจะสอนได้ แนะนำได้
โลกนี้
ยังพอมีบุคคลผู้มีปัญญา
พอจะเข้าใจพระธรรมได้อยู่พระเจ้าข้า
โลกนี้มีหมู่สัตว์ ๔ ประเภท
คนเหล่านี้มีกิเลสมากน้อยต่างกัน จะเข้าใจธรรมของเราได้ยากง่ายต่างกันไปด้วย
เปรียบได้ดั่งบัว ๔ เหล่า
เราจะแสดงพระธรรมเทศนา
แก่สัตว์โลกผู้มีปัญญา
ดังนั้น ท้าวสหัมบดีพรหมจึงกราบลาพระศาสดา พาหมู่เทพกลับเทวโลก

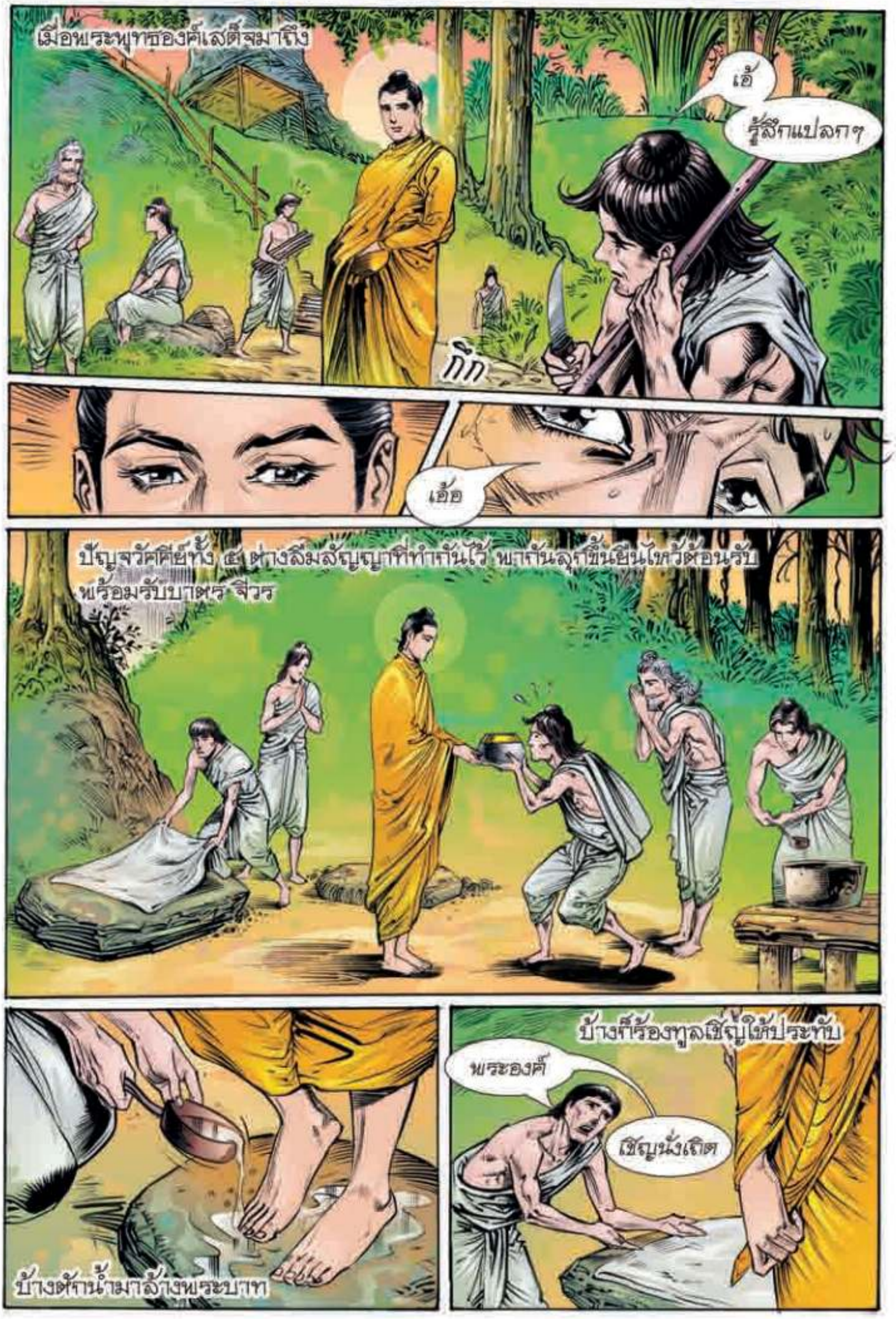

อรูปพรหม = พรหมผู้เข้าถึงอรูปฌาน พรหมไม่มีรูป พรหมในอรูปภพ
อาชีวก = นักบวชนิกายหนึ่งนอกพระพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าจึงเสด็จโดยทางนั้นต่อไป ก็ถึงป่าอิสิปตนมฤคทายวันในเวลาเย็น

ขณะนั้น ปัญจวัคคีย์แลเห็นพระพุทธองค์มาแต่ไกล
โน่นแน่ะ... สหาย
ดูสิ ใครมา
อ้าวนั่น พระสมณโคดม ผู้มักมาก
ผู้เลิกละความเพียร หันกลับไปบริโภค จนบัดนี้ มีผิวพรรณผ่องใสเชียว
คงจะหมดโอกาสได้บรรลุธรรมแล้วละ
เสด็จมาถึงที่นี่ ดูท่าจะมีความรำคาญไม่สบายพระทัย
คงจะอยู่ไม่ได้โดยลำพัง
จึงเที่ยวสืบแสวงหาเรา
พวกเรา จงฟัง
เมื่อสมณโคดมมาถึง พวกเราไม่ต้องลุกขึ้นต้อนรับ
อย่าไหว้อย่ากราบ อย่ารับบาตรจีวร
แต่ปูลาดอาสนะไว้ถวาย เพราะท่านเป็นผู้มาจากตระกูลกษัตริย์เท่านั้น
หากปรารถนาจะนั่ง ก็จะได้นั่งตามพระประสงค์
ตกลงตามนั้น
ท่านโกณฑัญญะ

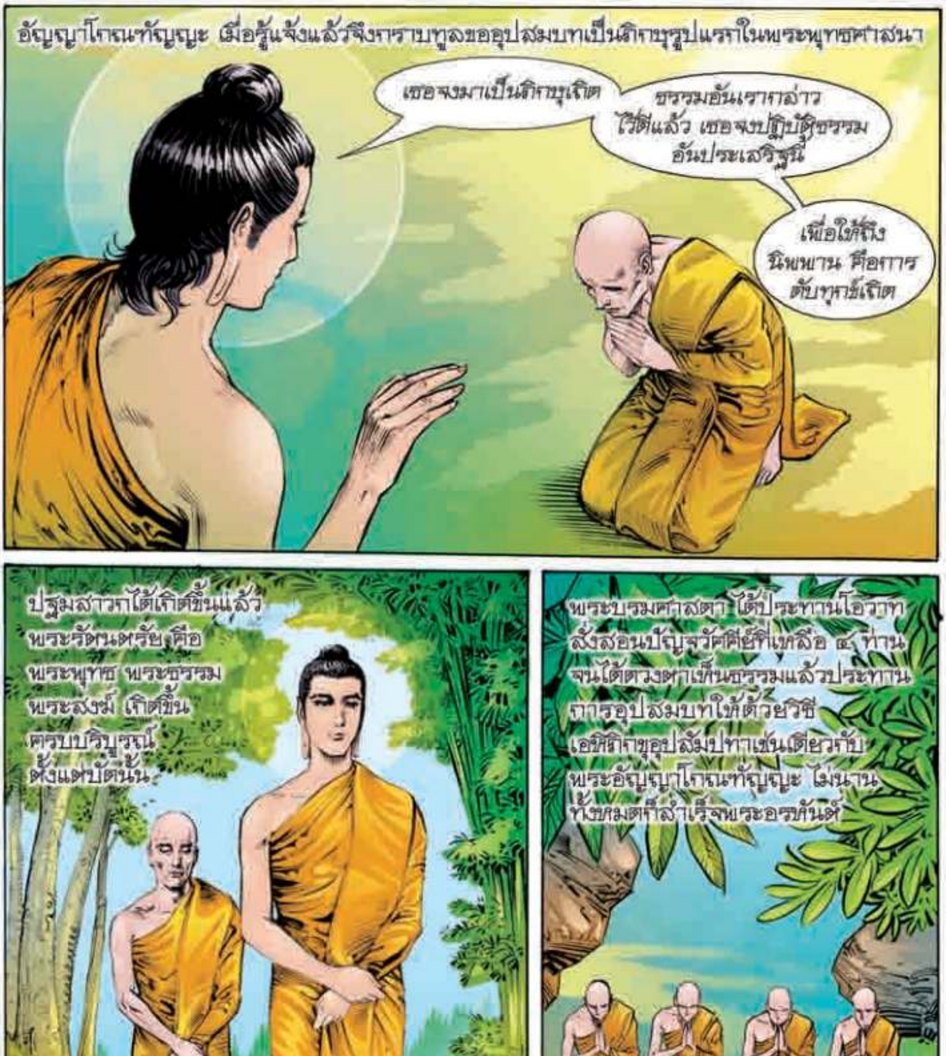
เมื่อพระพุทธองค์เสด็จมาถึง
เอ้
รู้สึกแปลกๆ
กึก
เอ้อ
ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ต่างลืมสัญญาที่ทำกันไว้ พากันลุกขึ้นยืนไหว้ต้อนรับ พร้อมรับบาตร จีวร
บ้างตักน้ำมาล้างพระบาท
บ้างก็ร้องทูลเชิญให้ประทับ
พระองค์
เชิญนั่งเถิด

อมฤตธรรม = ธรรมที่ทำให้ไม่ตาย หมายถึง พระนิพพาน

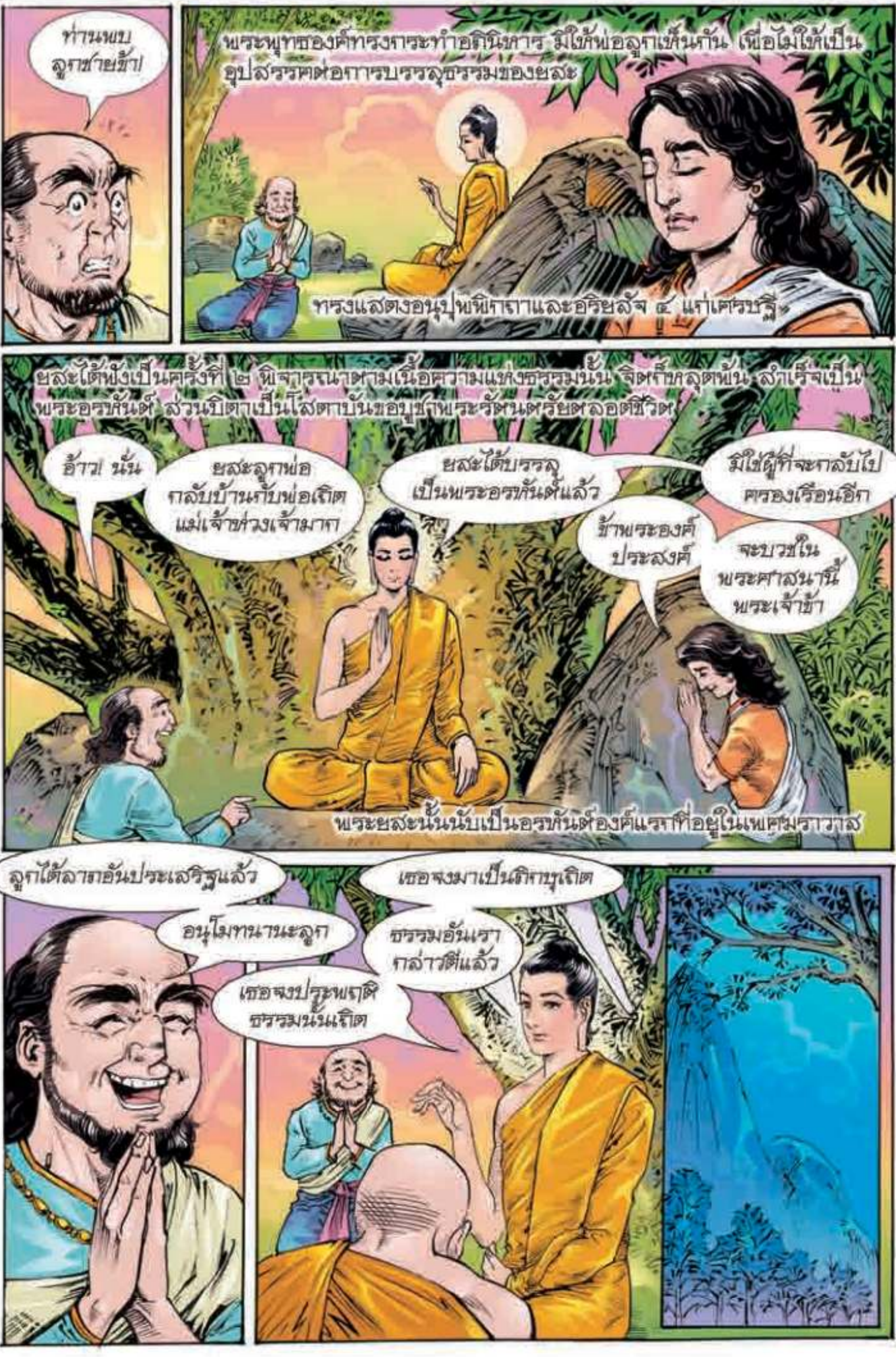
ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

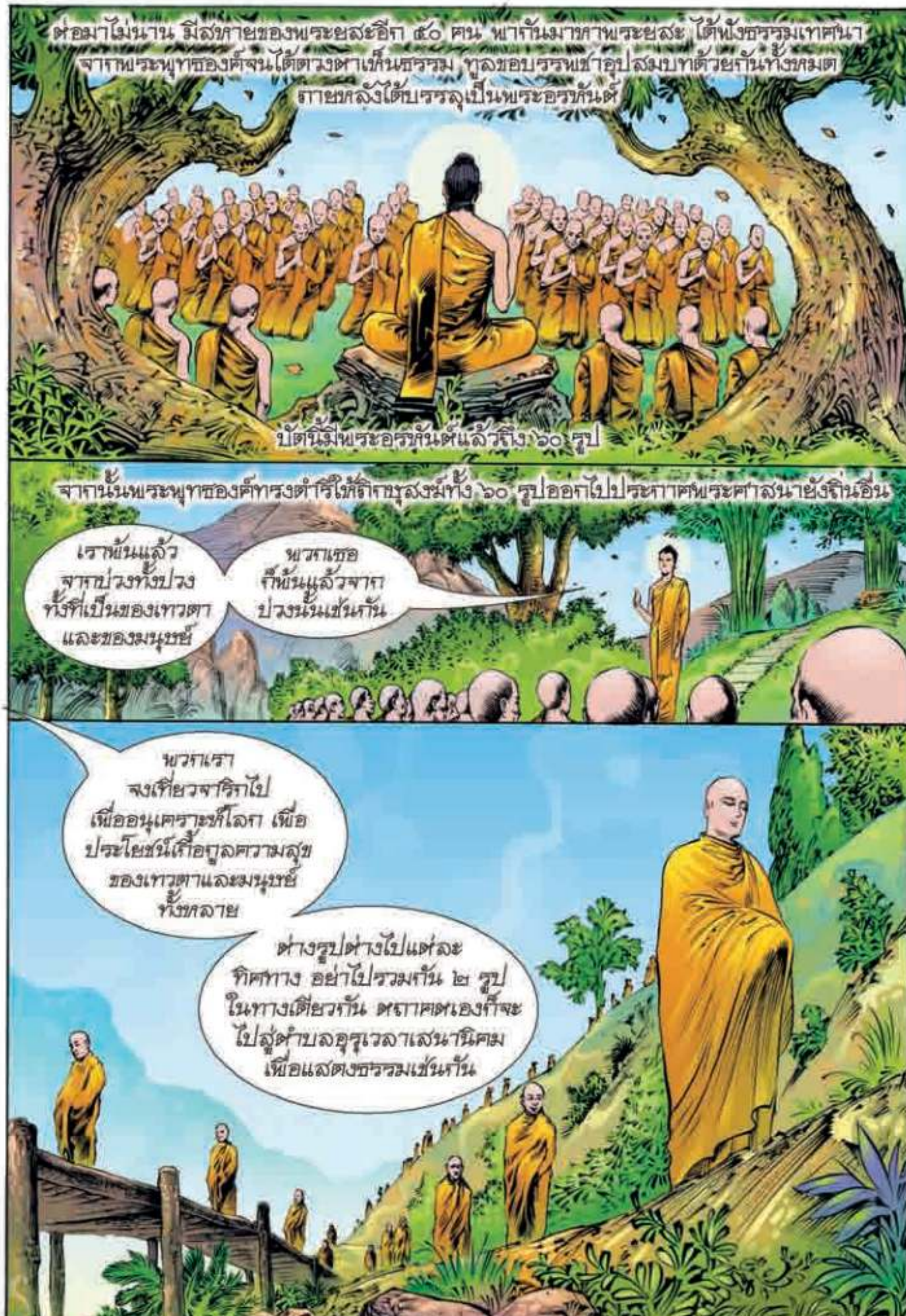

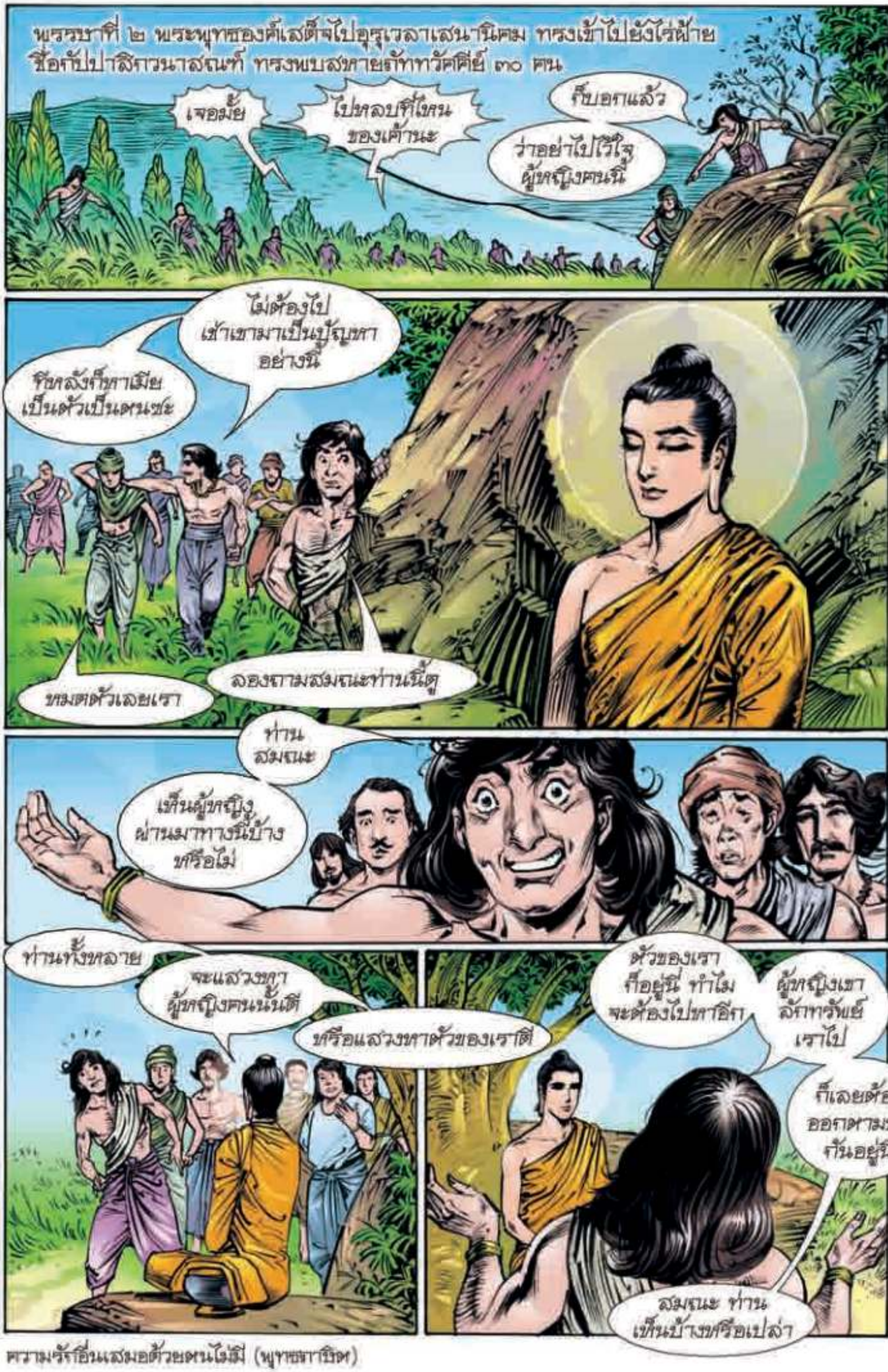
เอหิภิกขุอุปสัมปทา = การบวชเป็นภิกษุด้วยพระดำรัสของพระพุทธเจ้า

อนุปุพพิกถาและอริยสัจ ๔ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

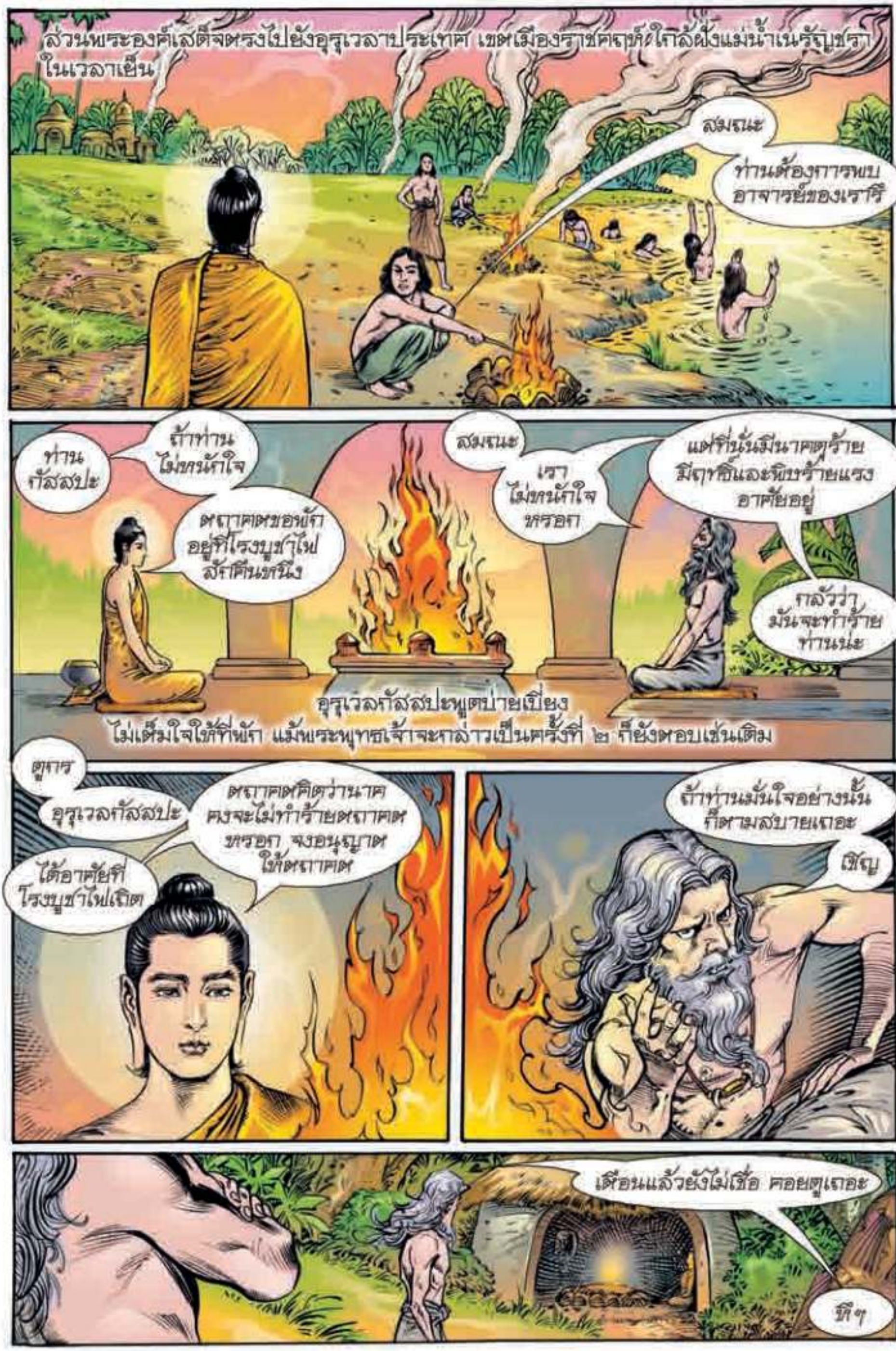

ท่านพบ ลูกชายข้า!
พระพุทธองค์ทรงกระทำอภินิหาร มิให้พ่อลูกเห็นกัน เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุธรรมของยสะ
ทรงแสดงอนุปุพพิกถาและอริยสัจ ๔ แก่เศรษฐี
ยสะได้ฟังเป็นครั้งที่ ๒ พิจารณาตามเนื้อความแห่งธรรมนั้น จิตก็หลุดพ้น สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ส่วนบิดาเป็นโสดาบันขอบูชาพระรัตนตรัยตลอดชีวิต
อ้าว! นั่น
ยสะลูกพ่อ กลับบ้านกับพ่อเถิด แม่เจ้าห่วงเจ้ามาก
ยสะได้บรรลุ เป็นพระอรหันต์แล้ว
มิใช่ผู้ที่จะกลับไป ครองเรือนอีก
ข้าพระองค์ ประสงค์
จะบวชใน พระศาสนานี้ พระเจ้าข้า
พระยสะนั้นนับเป็นอรหันต์องค์แรกที่อยู่ในเพศฆราวาส
ลูกได้ลาภอันประเสริฐแล้ว
อนุโมทนานะลูก
เธอจงมาเป็นภิกษุเถิด
ธรรมอันเรา กล่าวดีแล้ว
เธอจงประพฤติ ธรรมนั้นเถิด

ต่อมาไม่นาน มีสหายของพระยสะอีก ๕๐ คน พากันมาหาพระยสะ ได้ฟังธรรมเทศนาจากพระพุทธองค์จนได้ดวงตาเห็นธรรม ทูลขอบรรพชาอุปสมบทด้วยกันทั้งหมด ภายหลังได้บรรลุเป็นพระอรหันต์
บัดนี้มีพระอรหันต์แล้วถึง ๖๐ รูป
จากนั้นพระพุทธองค์ทรงดำริให้ภิกษุสงฆ์ทั้ง ๖๐ รูปออกไปประกาศพระศาสนายังถิ่นอื่น
เราพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นของเทวดาและของมนุษย์
พวกเธอก็พ้นแล้วจากบ่วงนั้นเช่นกัน
พวกเราจงเที่ยวจาริกไป เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลความสุขของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
ต่างรูปต่างไปแต่ละทิศทาง อย่าไปรวมกัน ๒ รูปในทางเดียวกัน ตถาคตเองก็จะไปสู่ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อแสดงธรรมเช่นกัน

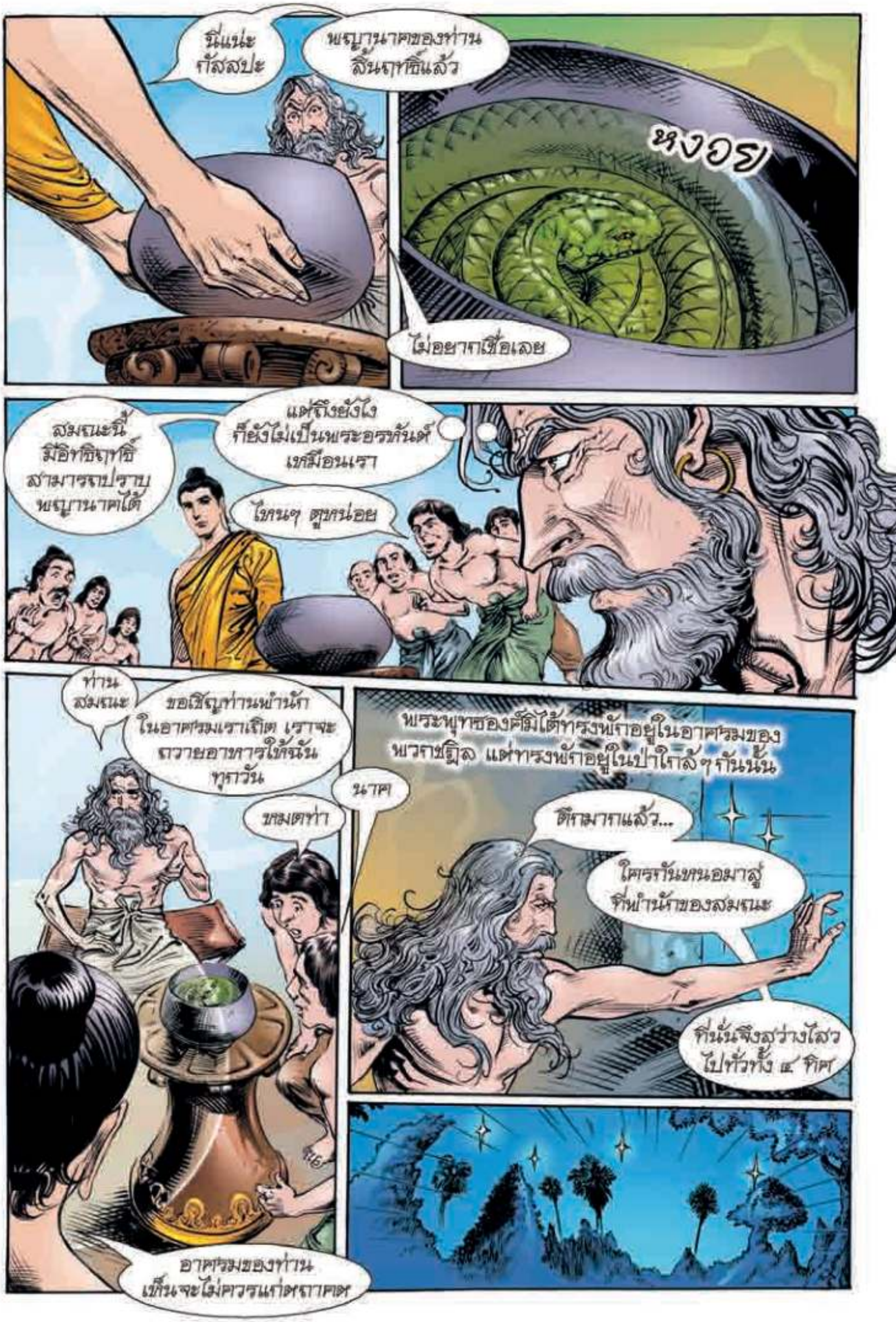
ความรักอื่นเสมอด้วยตนไม่มี (พุทธภาษิต)

ควรจะหาตน ก่อนดี หรือจะหา ผู้หญิงก่อนดีล่ะ
เอ๊ะ สมณะนี่ยังไงกันแน่
ท่านสมณะ ท่านอธิบายให้เรา คลายสงสัยหน่อยเถิดว่า
หาตนก่อนนั้น เป็นอย่างไร
ถ้าอย่างนั้น
พวกเธอจงนั่งลงเถิด
ตถาคต จะแสดงธรรม แก่พวกเธอ
เอ้า นั่งๆ
พระองค์ทรงแสดงอนุปุพพิกถา จนภัททวัคคีย์ทั้งหมดจิตสงบ แล้วจึงทรงแสดงอริยสัจ ๔
โอหนอ ทำไมเรา จึงต้องตามหาสิ่งที่ ไม่มีตัวตน ไม่อยู่ใน อำนาจของเรา
หญิงนั้นก็ไม่ใช่ของเรา ทรัพย์สมบัติก็ไม่ใช่ของเรา มีอยู่แล้วก็จากไป เกิดขึ้น เป็นธรรมดา แล้วก็ดับไป เป็นธรรมดา
เหล่าภัททวัคคีย์ทั้งหลายได้เห็นแจ้งตามกระแสธรรม บรรลุโสดาบันและได้รับการอุปสมบท
พระองค์ทรงสั่งสอน ภิกษุภัททวัคคีย์ จนสำเร็จอรหันต์ และส่งไปประกาศ พระศาสนาต่อไป

ส่วนพระองค์เสด็จตรงไปยังอุรุเวลาประเทศ เขตเมืองราชคฤห์ ใกล้ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ในเวลาเย็น
สมณะ
ท่านต้องการพบอาจารย์ของเราหรือ
ท่านกัสสปะ
ถ้าท่านไม่หนักใจ
ตถาคตขอพัก อยู่ที่โรงบูชาไฟ สักคืนหนึ่ง
สมณะ
เราไม่หนักใจหรอก
แต่ที่นั่นมีนาคดุร้าย มีฤทธิ์และพิษร้ายแรง อาศัยอยู่
กลัวว่า มันจะทำร้ายท่านน่ะ
อุรุเวลกัสสปะพูดบ่ายเบี่ยง
ไม่เต็มใจให้ที่พัก แม้พระพุทธเจ้าจะกล่าวเป็นครั้งที่ ๒ ก็ยังตอบเช่นเดิม
ดูกร
อุรุเวลกัสสปะ
ตถาคตคิดว่านาค คงจะไม่ทำร้ายตถาคต หรอก จงอนุญาต ให้ตถาคต
ได้อาศัยที่ โรงบูชาไฟเถิด
ถ้าท่านมั่นใจอย่างนั้น ก็ตามสบายเถอะ
เชิญ
เตือนแล้วยังไม่เชื่อ คอยดูเถอะ
หึ ๆ

ชฎิล = นักบวชประเภทหนึ่ง เกล้าผมมุ่นเป็นมวยสูง มักถือลัทธิบูชาไฟ บางครั้งจัดเข้าในพวกฤาษี

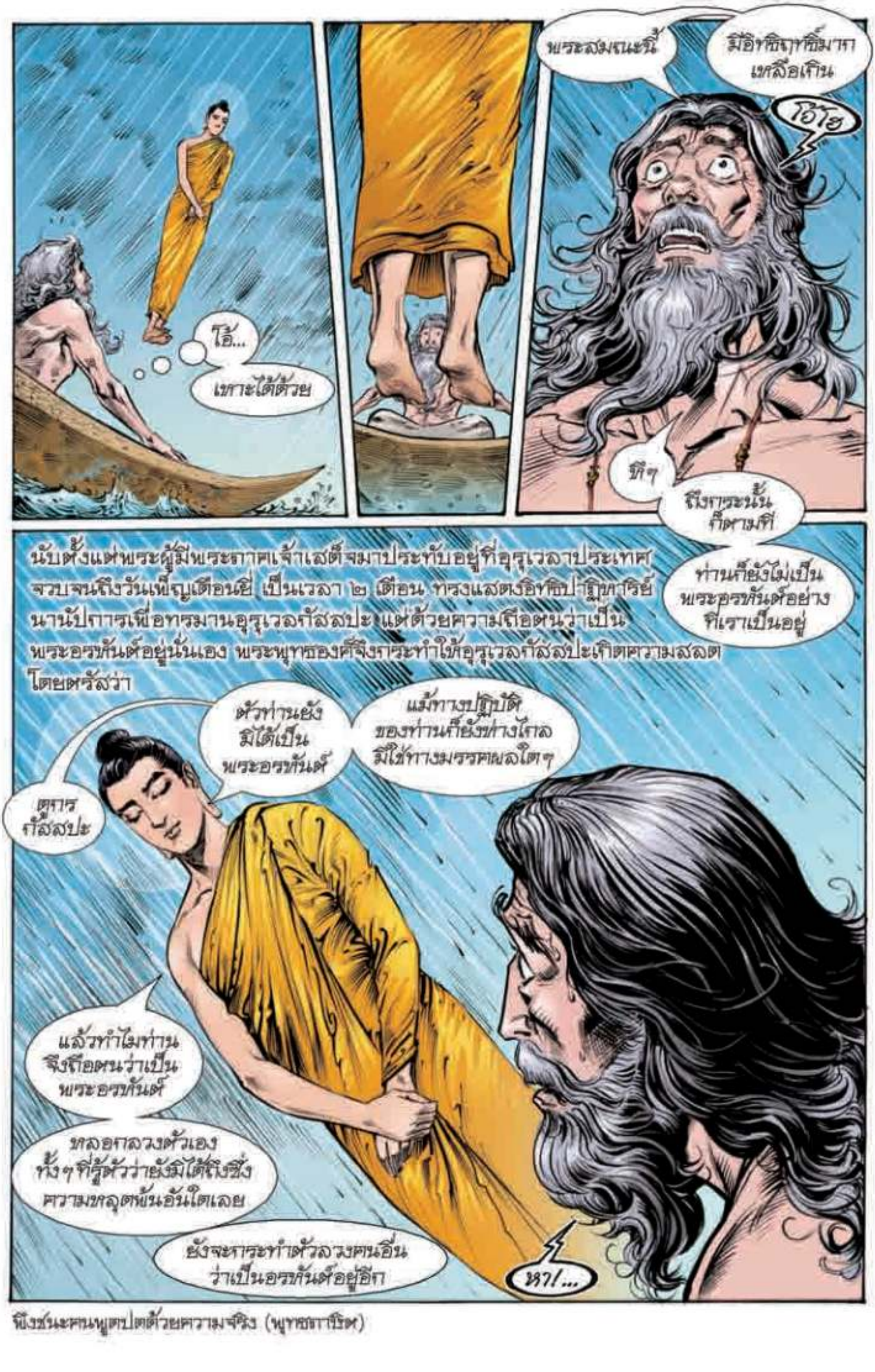

นี่แน่ะ กัสสปะ
พญานาคของท่าน สิ้นฤทธิ์แล้ว
หงอย
ไม่อยากเชื่อเลย
สมณะนี้ มีอิทธิฤทธิ์ สามารถปราบ พญานาคได้
แต่ถึงยังไง ก็ยังไม่เป็นพระอรหันต์ เหมือนเรา
ไหนๆ ดูหน่อย
ท่าน สมณะ
ขอเชิญท่านพำนัก ในอาศรมเราเถิด เราจะ ถวายอาหารให้ฉัน ทุกวัน
นาค
หมดท่า
อาศรมของท่าน เห็นจะไม่ควรแก่ตถาคต
พระพุทธองค์มิได้ทรงพักอยู่ในอาศรมของ พวกชฎิล แต่ทรงพักอยู่ในป่าใกล้ๆ กันนั้น
ดึกมากแล้ว...
ใครกันหนอมาสู่ ที่พำนักของสมณะ
ที่นั่นจึงสว่างไสว ไปทั่วทั้ง ๔ ทิศ

รุ่งเช้า
นิมนต์ท่านไปฉันภัตตาหารเถิด
เราได้จัดเตรียมไว้เสร็จแล้ว
เอ้อ...คือว่าเมื่อคืนนี้
ผู้ใดมาสู่ที่สำนักของท่านหรือ จึงมีแสงสว่างไสวไปทั่วถิ่นนี้
ดูกร อุรุเวลกัสสปะ
แสงสว่างนั้น เกิดจากท้าวมหาราชทั้ง ๔ ลงมาสู่สำนักตถาคต เพื่อฟังธรรม
สมณะรูปนี้ มีอานุภาพมากจริงๆ แม้แต่ท้าวจาตุมหาราช ยังลงมาหา
แต่ก็ยัง ไม่เป็นพระอรหันต์ เหมือนเรา
คืนนั้น เกิดแสงสว่างขึ้น ณ ที่ประทับอีก อุรุเวลกัสสปะจึงทูลถามเวลาเช้า
เมื่อคืน มีผู้ใดมาสู่สำนัก ของท่านหรือ
แสงนั้นสว่างไสว ยิ่งกว่าคืนที่แล้ว
ดูกร อุรุเวลกัสสปะ
เมื่อคืนนี้พระอินทร์
เสด็จมาหาตถาคต เพื่อฟังธรรม
แม้แต่พระอินทร์ยัง มาหาเพื่อฟังธรรม
แต่ก็ยังไม่เป็น พระอรหันต์เหมือนเรา
เช้าวันต่อมา อุรุเวลกัสสปะก็นิมนต์พระพุทธองค์ มาเสวยภัตตาหารแล้วถามเหตุการณ์ที่ได้เห็นอีก
เมื่อคืนนี้
ท้าวสหัมบดีพรหม
มาฟังธรรม ที่สำนักตถาคต
แม้แต่ ท้าวสหัมบดีพรหม ยังมาฟังธรรม
แต่ก็ยังไม่เป็น พระอรหันต์ เหมือนเรา

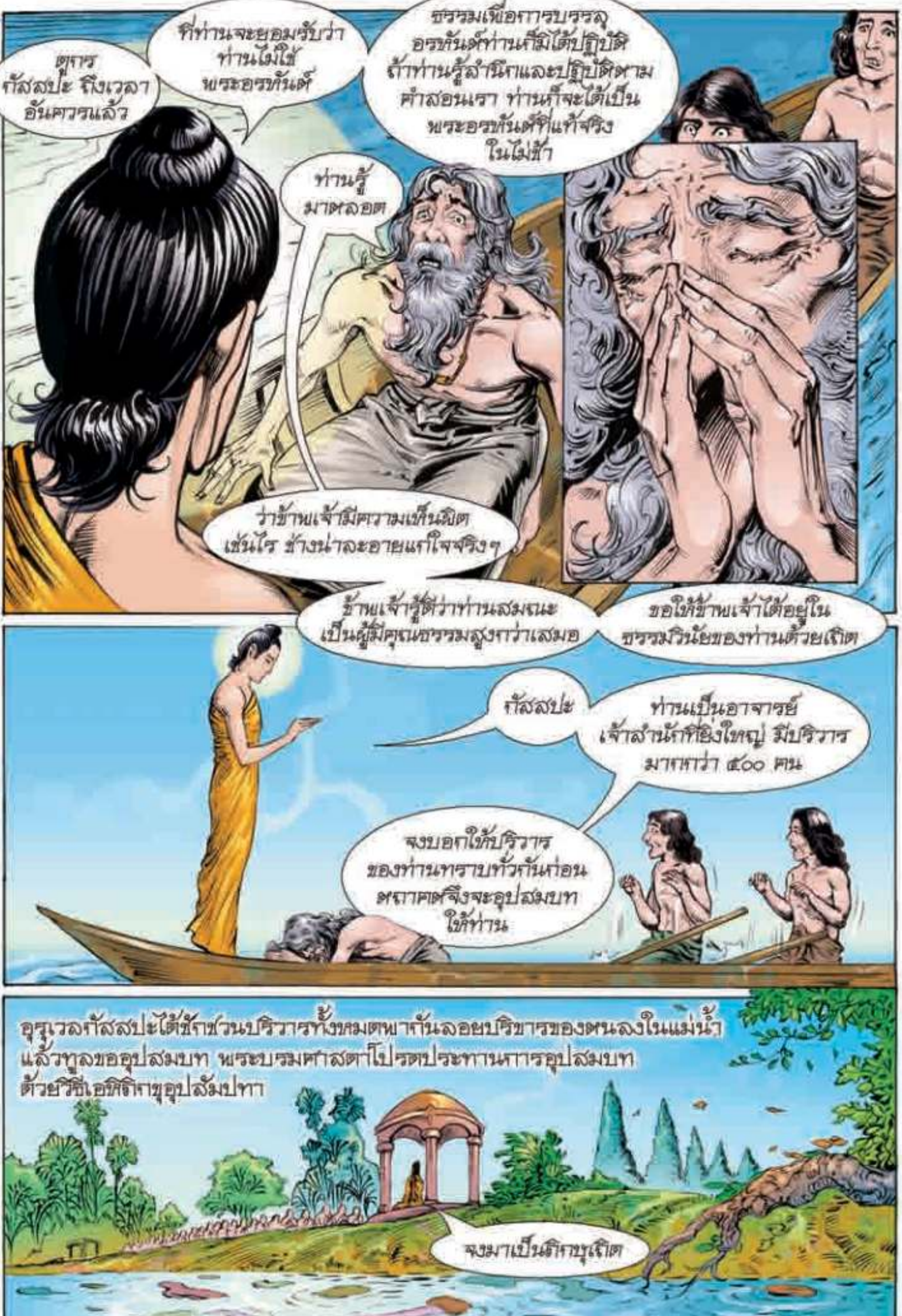

เจโตปริยญาณ = ญาณที่รู้ใจคนและสัตว์

วันหนึ่ง เกิดเมฆตั้งเค้าขึ้นนอกฤดูกาล ฝนตกลงมาเกิดน้ำท่วมใหญ่ถึงสถานที่ประทับของพระองค์
เร็ว รีบพายไปดูสมณะก่อน
เปรี้ยง
บ้านนี้น้ำไม่ท่วมที่พำนักไปหมดเสียแล้วหรือ
สมณะ... ท่านสมณโคดม...
กัสสปะ
ตถาคตอยู่ที่นี่
เสียงมาจากทางโน้น
นั่นมันอะไร
อุรุเวลกัสสปะพบว่า พระพุทธองค์กำลังเดินจงกรมอยู่
อัศจรรย์จริงหนอ
ที่พำนักของสมณะนี้ น้ำไม่เข้าไปท่วมแม้สักนิด
ขึ้นมาเถิด
สมณะ

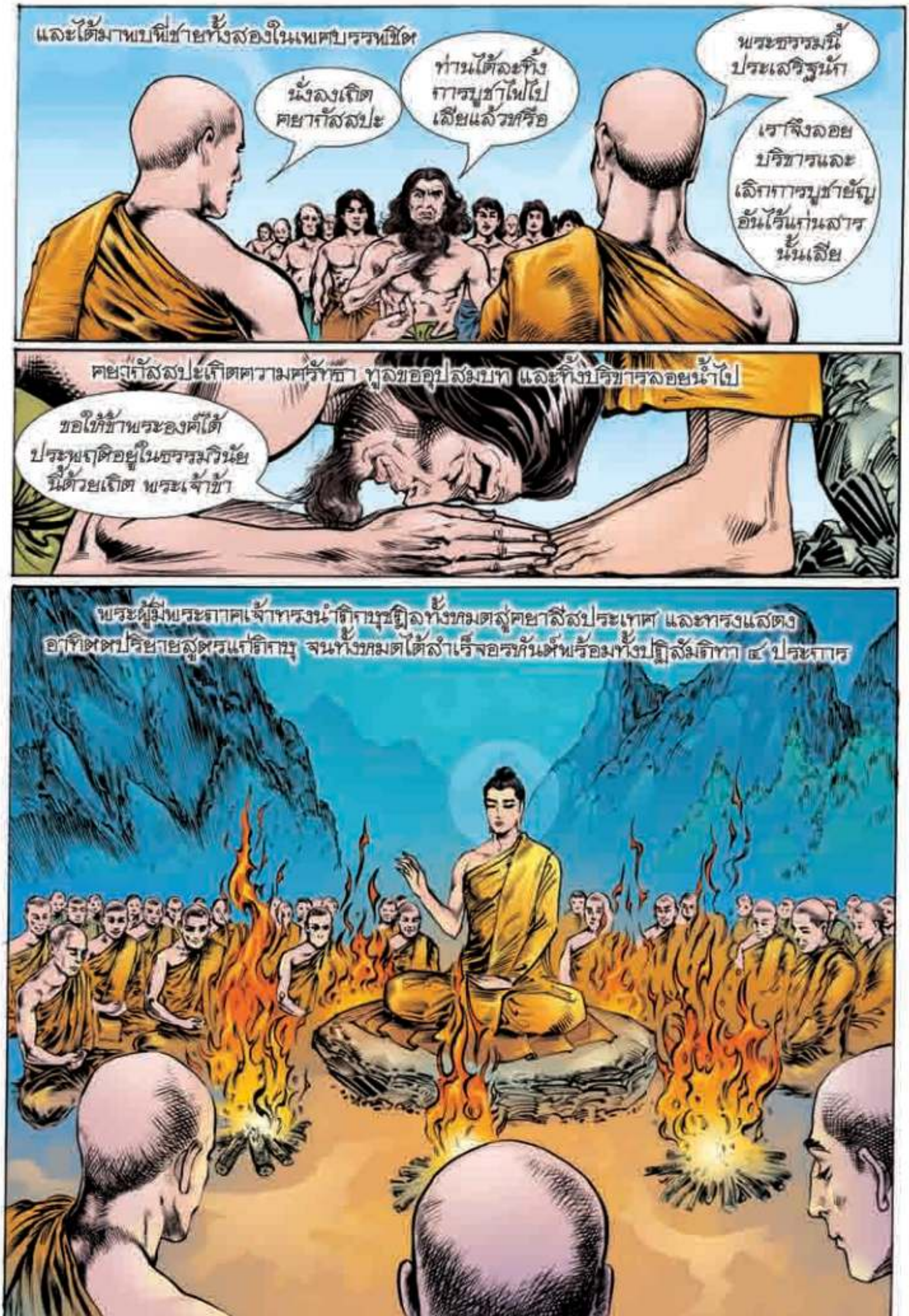
พึงชนะคนพูดปดด้วยความจริง (พุทธภาษิต)

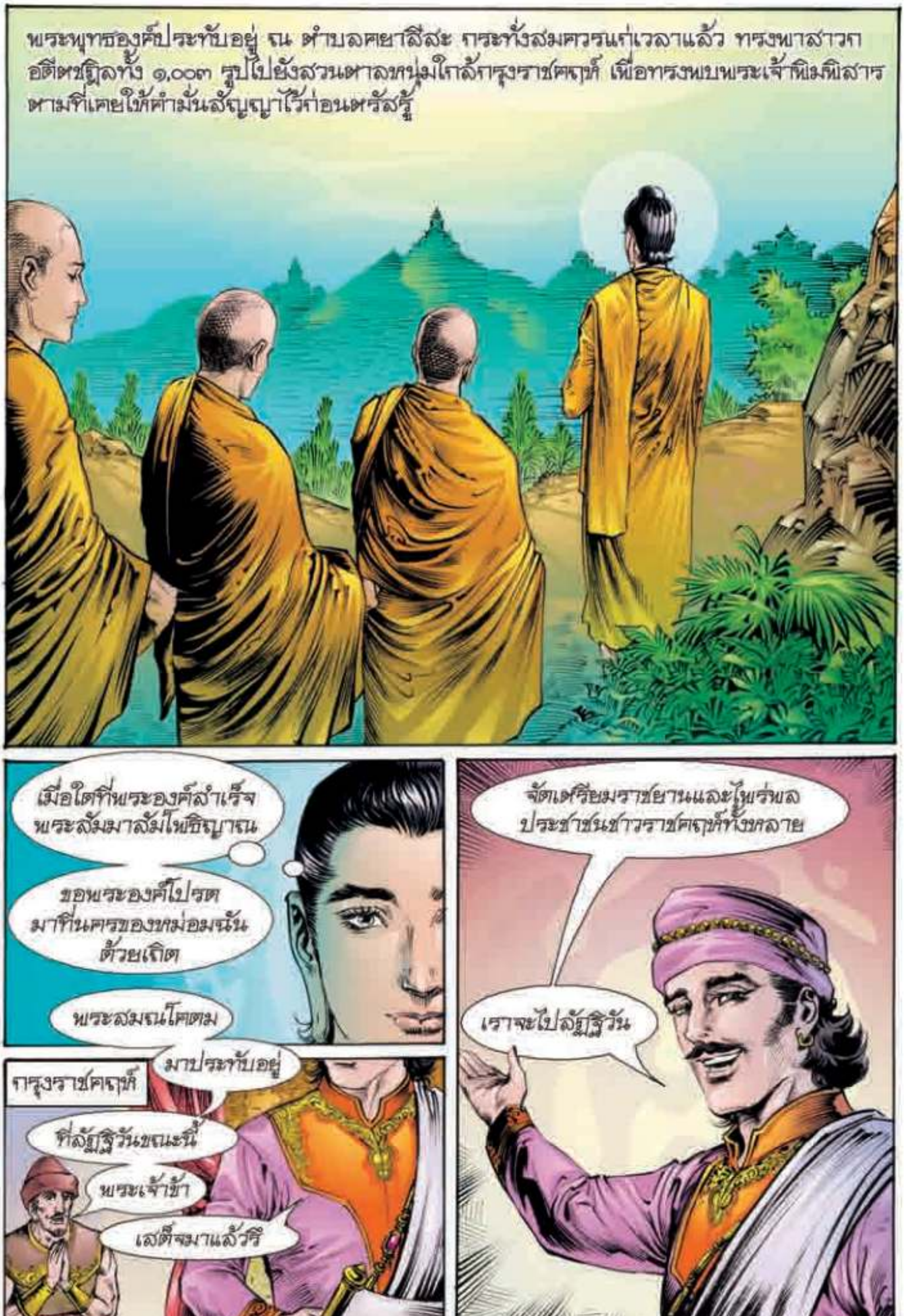
บริขาร = เครื่องใช้สอยของนักพรต เครื่องใช้สอยของพระในพุทธศาสนา มี ๘ อย่าง คือ สบง จีวร สังฆาฏิ บาตร มีดโกน หรือมีดตัดเล็บ เข็ม ประคดเอว กระบอกกรองน้ำ

ณ สำนักของนทีกัสสปะ

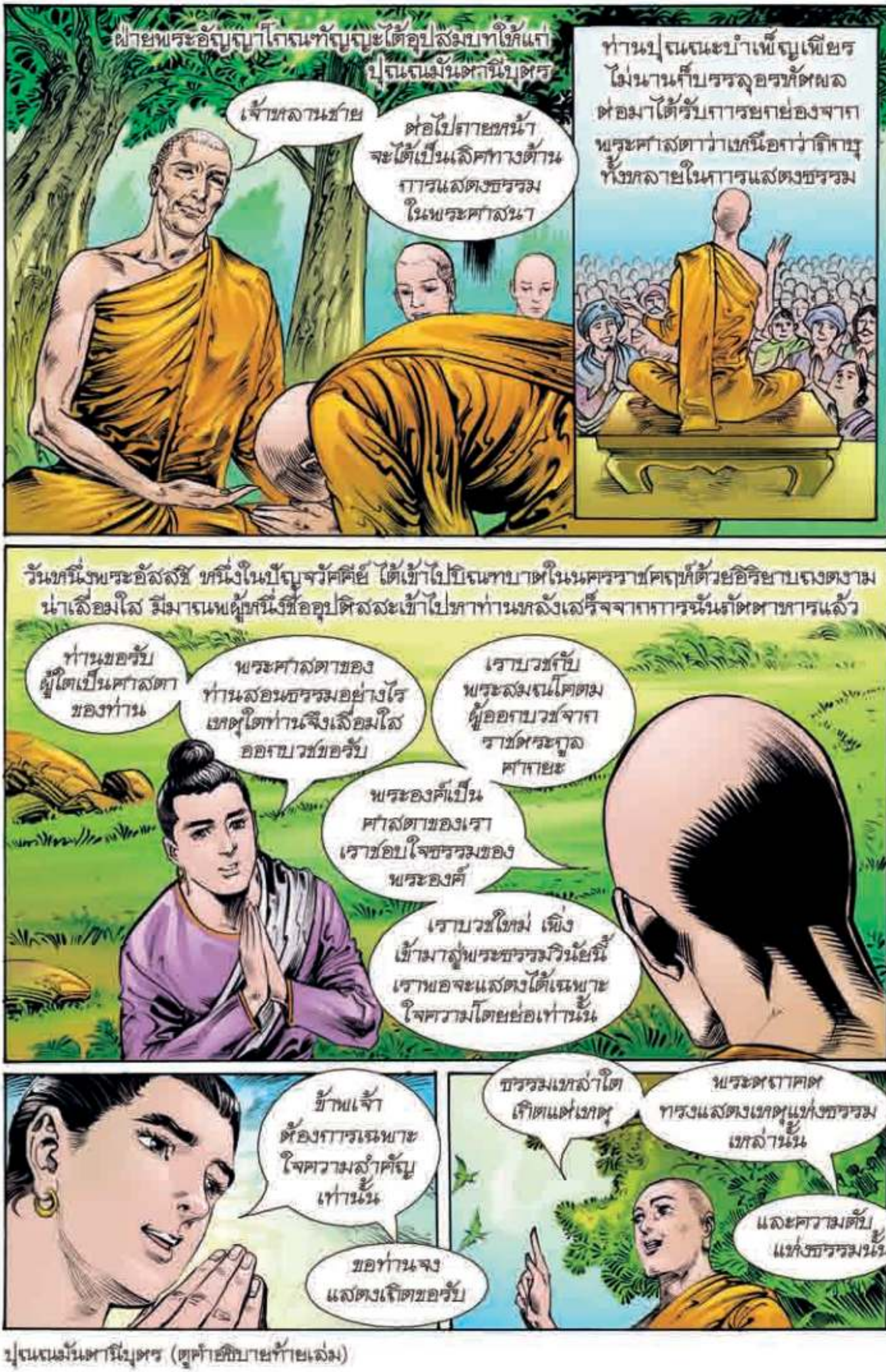
อาทิตตปริยายสูตร = พระสูตรว่าด้วยการรับรู้ทั้ง ๖ ที่ร้อนติดไฟลุกทั่ว ด้วยไฟราคะ ไฟโทสะ และไฟโมหะ ตลอดจนร้อนด้วยทุกข์ มีชาติ ชรา มรณะ เป็นต้น, ปฏิสัมภิทา ๔ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

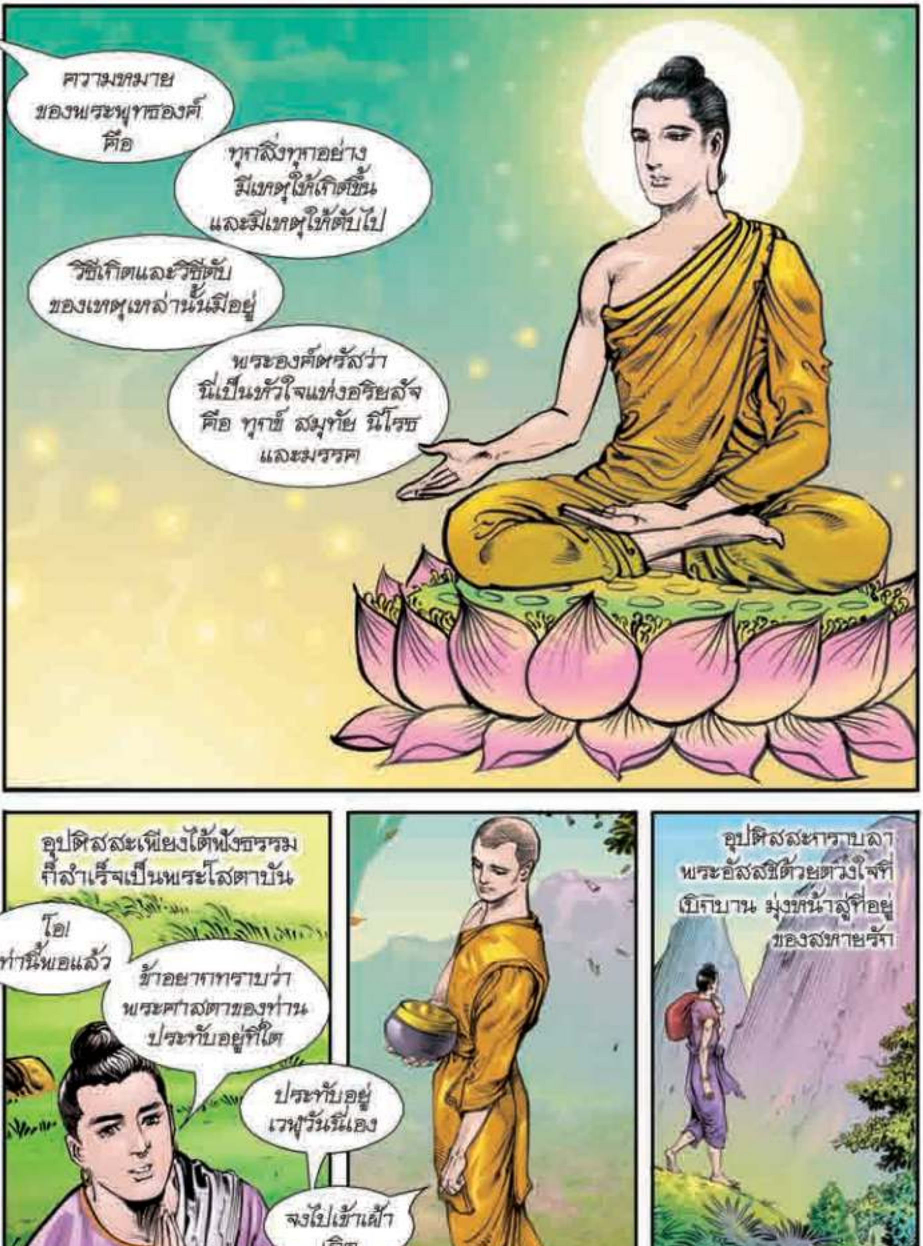
ลัฏฐิวัน = สวนตาลหนุ่ม อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงราชคฤห์

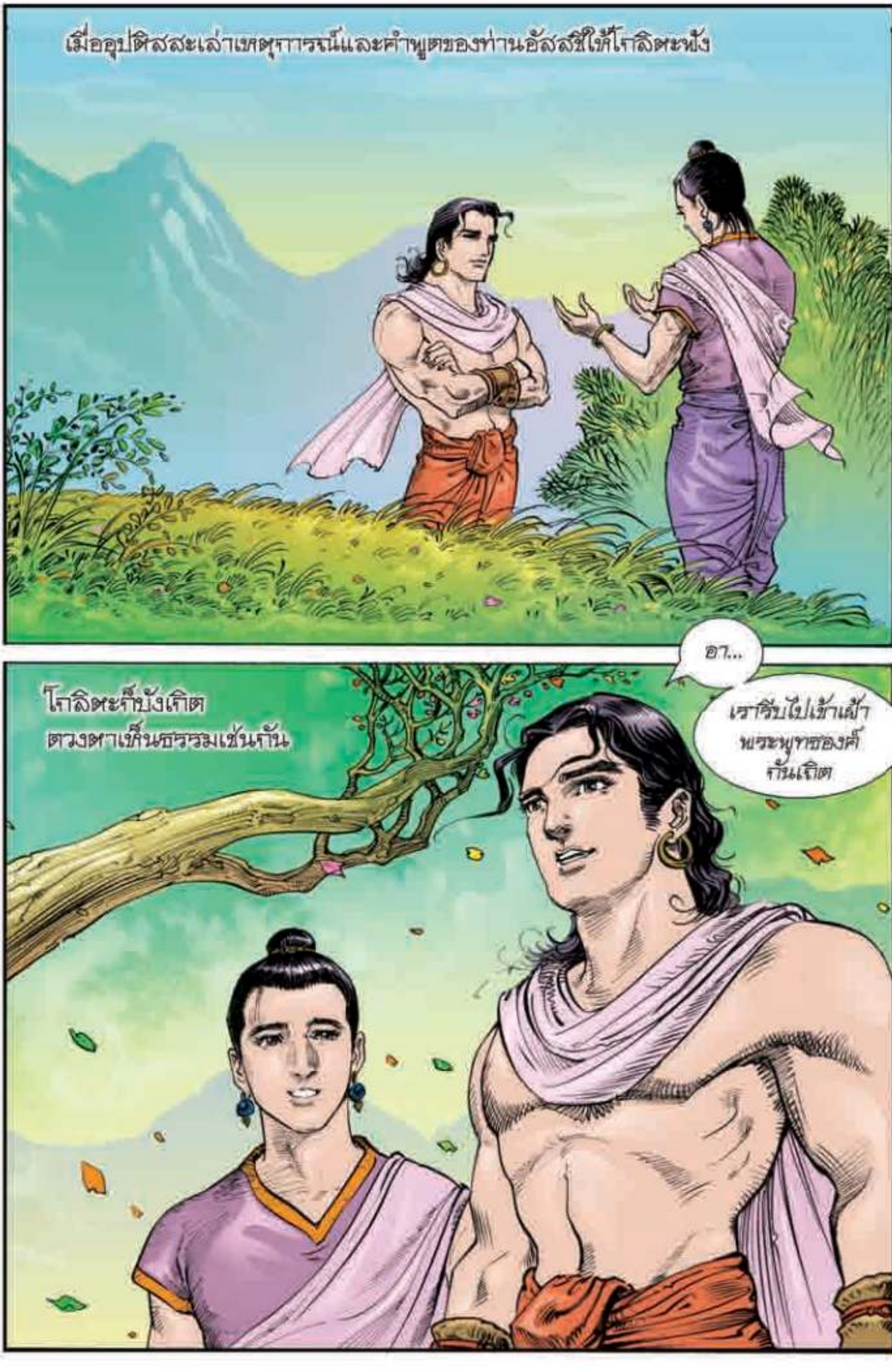

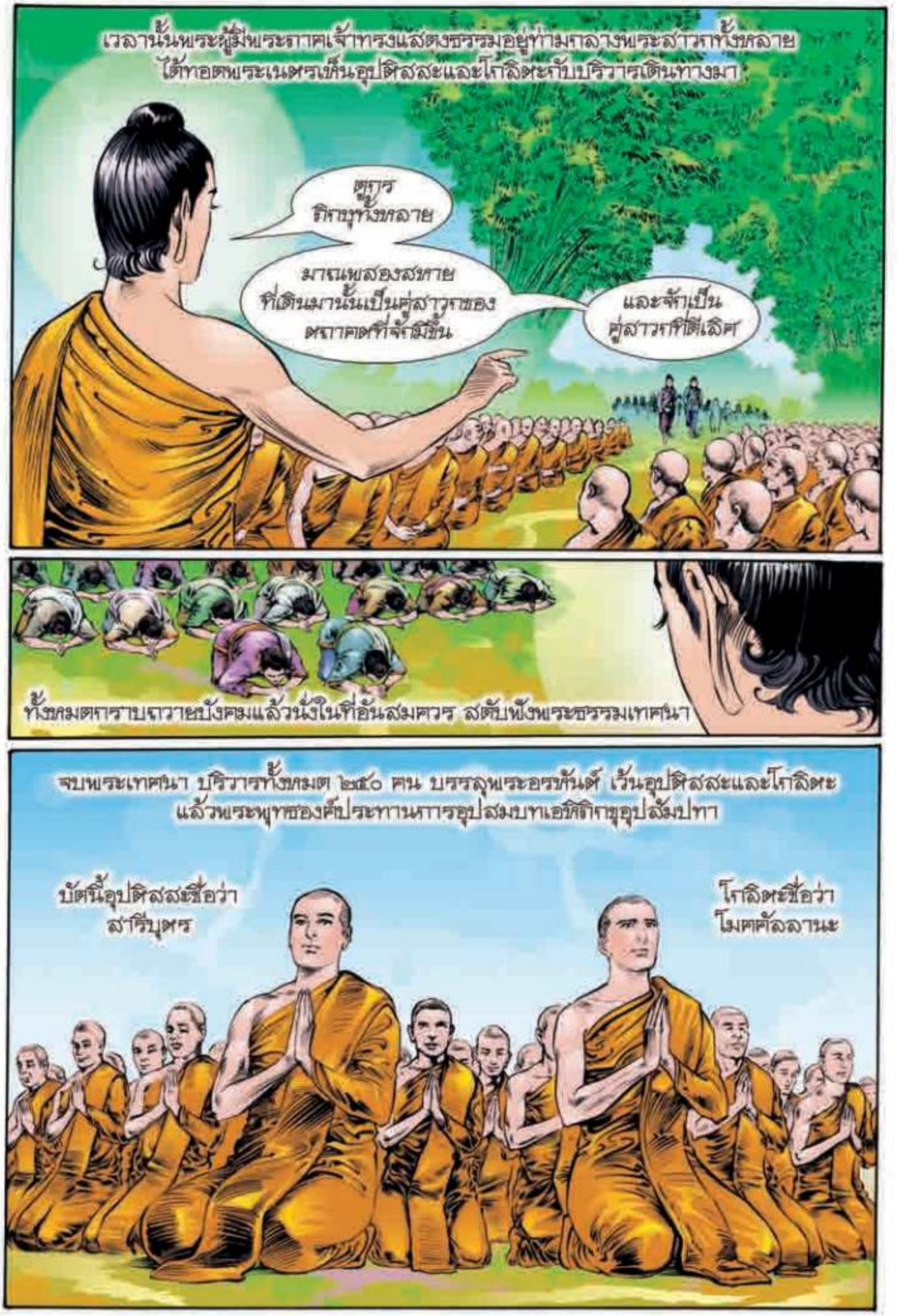
คนควรให้ของที่ควรให้ ควรเลือกให้ อันพระสุคต (พระนามของพระพุทธเจ้า) ทรงสรรเสริญ (พุทธภาษิต)
เวฬุวัน = ป่าไผ่

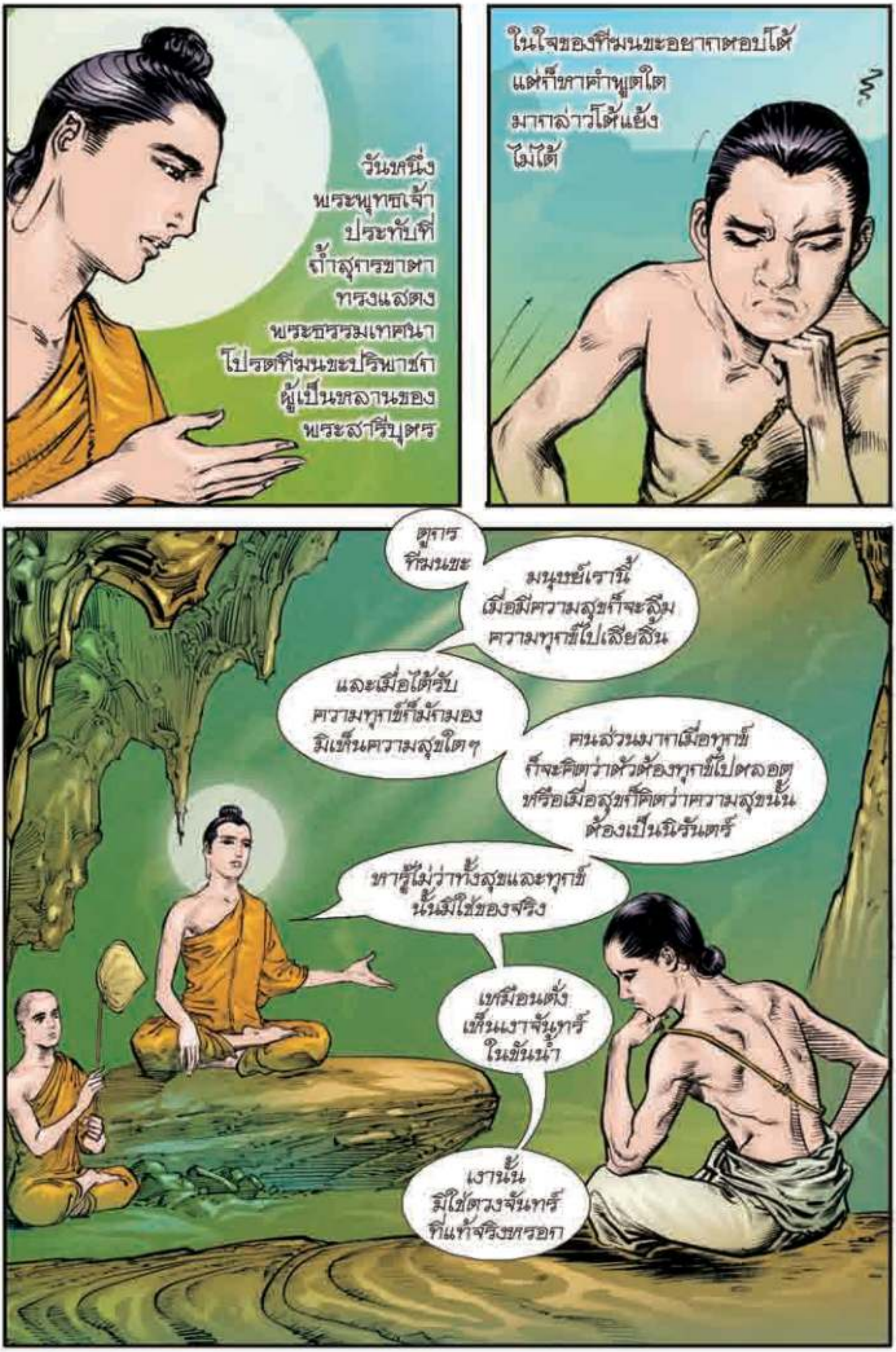
ปุณณมันตานีบุตร (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

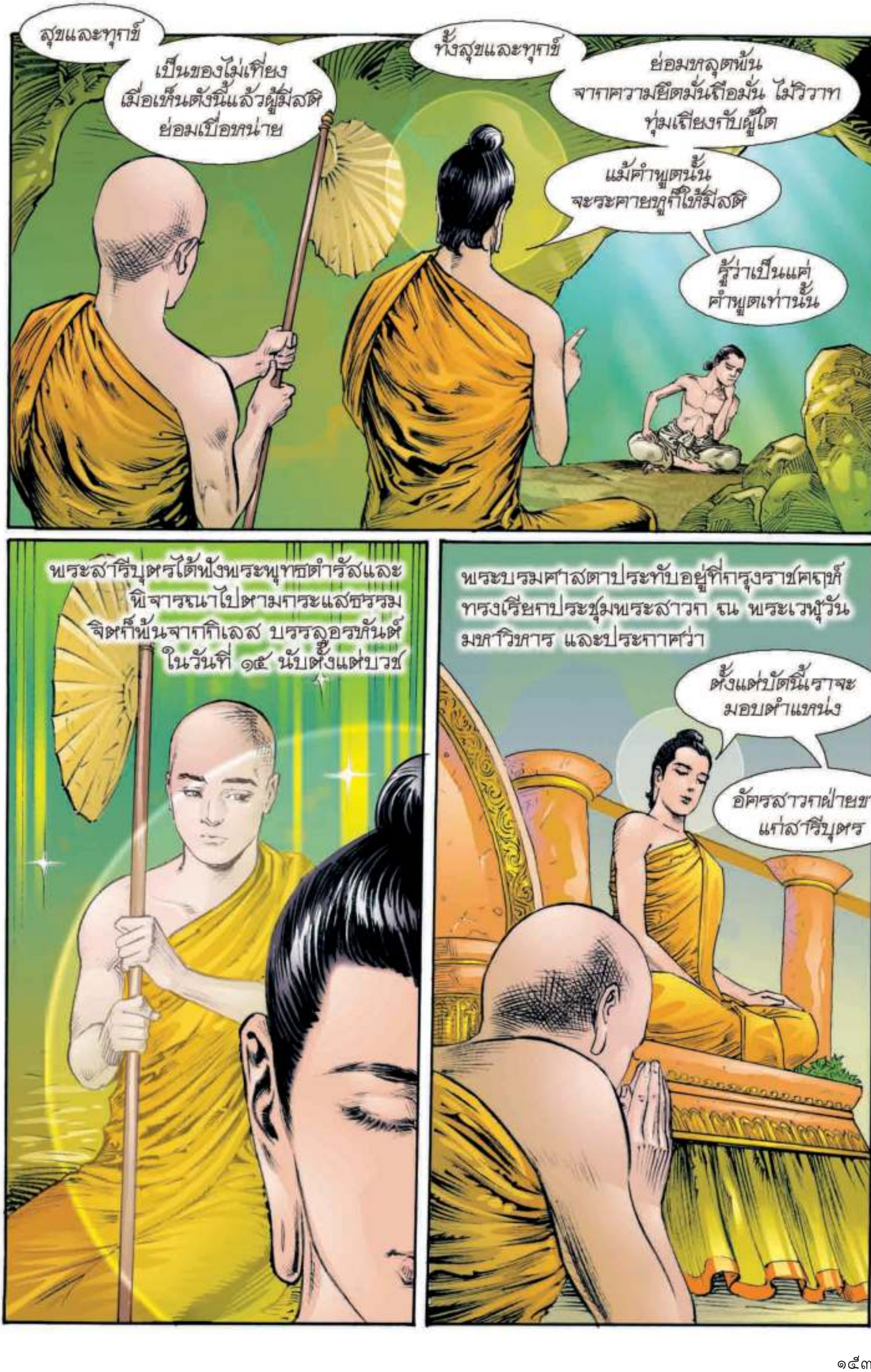

ความหมายของพระพุทธองค์ คือ
ทุกสิ่งทุกอย่าง มีเหตุให้เกิดขึ้น และมีเหตุให้ดับไป
วิธีเกิดและวิธีดับ ของเหตุเหล่านั้นมีอยู่
พระองค์ตรัสว่า นี่เป็นหัวใจแห่งอริยสัจ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค
อุปติสสะเพียงได้ฟังธรรม ก็สำเร็จเป็นพระโสดาบัน
โอ! เท่านี้พอแล้ว
ข้าอยากทราบว่า พระศาสดาของท่าน ประทับอยู่ที่ใด
ประทับอยู่ เวฬุวันนี่เอง
จงไปเข้าเฝ้าเถิด
อุปติสสะกราบลา พระอัสสชิด้วยดวงใจที่ เบิกบาน มุ่งหน้าสู่ที่อยู่ ของสหายรัก

เมื่ออุปติสสะเล่าเหตุการณ์และคำพูดของท่านอัสสชิให้โกลิตะฟัง
โกลิตะก็บังเกิด
ดวงตาเห็นธรรมเช่นกัน
อา...
เรารีบไปเข้าเฝ้า
พระพุทธองค์
กันเถิด

เวลานั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมอยู่ท่ามกลางพระสาวกทั้งหลาย
ได้ทอดพระเนตรเห็นอุปติสสะและโกลิตะกับบริวารเดินทางมา
ดูกร
ภิกษุทั้งหลาย
มาณพสองสหาย
ที่เดินมานั้นเป็นคู่สาวกของ
ตถาคตที่จักมีขึ้น
และจักเป็น
คู่สาวกที่ดีเลิศ
ทั้งหมดกราบถวายบังคมแล้วนั่งในที่อันสมควร สดับฟังพระธรรมเทศนา
จบพระเทศนา บริวารทั้งหมด ๒๕๐ คน บรรลุพระอรหันต์ เว้นอุปติสสะและโกลิตะ
แล้วพระพุทธองค์ประทานการอุปสมบทเอหิภิกขุอุปสัมปทา
บัดนี้อุปติสสะชื่อว่า
สารีบุตร
โกลิตะชื่อว่า
โมคคัลลานะ

พระโมคคัลลานะอุปสมบทได้ ๗ วัน ไปทำความเพียรที่ป่าใกล้หมู่บ้าน พระศาสดาทรงทราบด้วยพระญาณ
โมคคัลลานะถูกความง่วงเข้าครอบงำ เราจะต้องไปแสดงธรรม
เพื่อเป็นอุบายระงับความง่วง
โมคคัลลานะ
พระ...เจ้า...ข้า
พระพุทธองค์ทรงแสดงอุบายแก้ความง่วงแก่พระโมคคัลลานะ
เมื่อปฏิบัติตามพระพุทธโอวาท ทันใดนั้นปัญญาก็เกิด
ในที่สุดก็สำเร็จพระอรหันต์ในวันนั้นเอง ภายหลังพระบรมศาสดาทรงแต่งตั้งให้เป็นอัครสาวกฝ่ายซ้ายและเลิศกว่าภิกษุทั้งหลายทางด้านเป็นผู้มีฤทธิ์มาก

วันหนึ่ง พระพุทธเจ้า ประทับที่ ถ้ำสุกรขาตา ทรงแสดง พระธรรมเทศนา โปรดทีฆนขะปริพาชก ผู้เป็นหลานของ พระสารีบุตร
ในใจของทีฆนขะอยากตอบโต้ แต่ก็หาคำพูดใด มากล่าวโต้แย้ง ไม่ได้
ดูกร ทีฆนขะ
มนุษย์เรานี้ เมื่อมีความสุขก็จะลืม ความทุกข์ไปเสียสิ้น
และเมื่อได้รับ ความทุกข์ก็มิหันมอง มิเห็นความสุขใดๆ
คนส่วนมากเมื่อทุกข์ ก็จะคิดว่าตัวต้องทุกข์ไปตลอด หรือเมื่อสุขก็คิดว่าความสุขนั้น ต้องเป็นนิรันดร์
หารู้ไม่ว่าทั้งสุขและทุกข์ นั้นมิใช่ของจริง
เหมือนดั่ง เห็นเงาจันทร์ ในขันน้ำ
เงานั้น มิใช่ดวงจันทร์ ที่แท้จริงหรอก

สุขและทุกข์
เป็นของไม่เที่ยง เมื่อเห็นดังนี้แล้วผู้มีสติ ย่อมเบื่อหน่าย
ทั้งสุขและทุกข์
ย่อมหลุดพ้น จากความยึดมั่นถือมั่น ไม่วิวาท ทุ่มเถียงกับผู้ใด
แม้คำพูดนั้น จะระคายหูก็ให้มีสติ
รู้ว่าเป็นแค่ คำพูดเท่านั้น
พระสารีบุตรได้ฟังพระพุทธดำรัสและ พิจารณาไปตามกระแสธรรม จิตก็พ้นจากกิเลส บรรลุอรหันต์ ในวันที่ ๑๕ นับตั้งแต่บวช
พระบรมศาสดาประทับอยู่ที่กรุงราชคฤห์ ทรงเรียกประชุมพระสาวก ณ พระเวฬุวัน มหาวิหาร และประกาศว่า
ตั้งแต่บัดนี้เราจะ มอบตำแหน่ง
อัครสาวกฝ่ายขวา แก่สารีบุตร

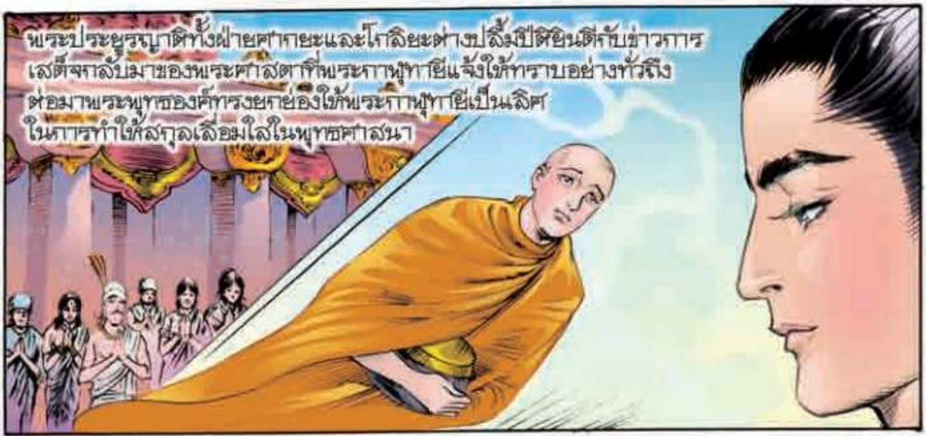
โอวาทปาฏิโมกข์ = หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือคำสอนอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา
ปุรณมี = วันเพ็ญ วันพระจันทร์เต็มดวง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ

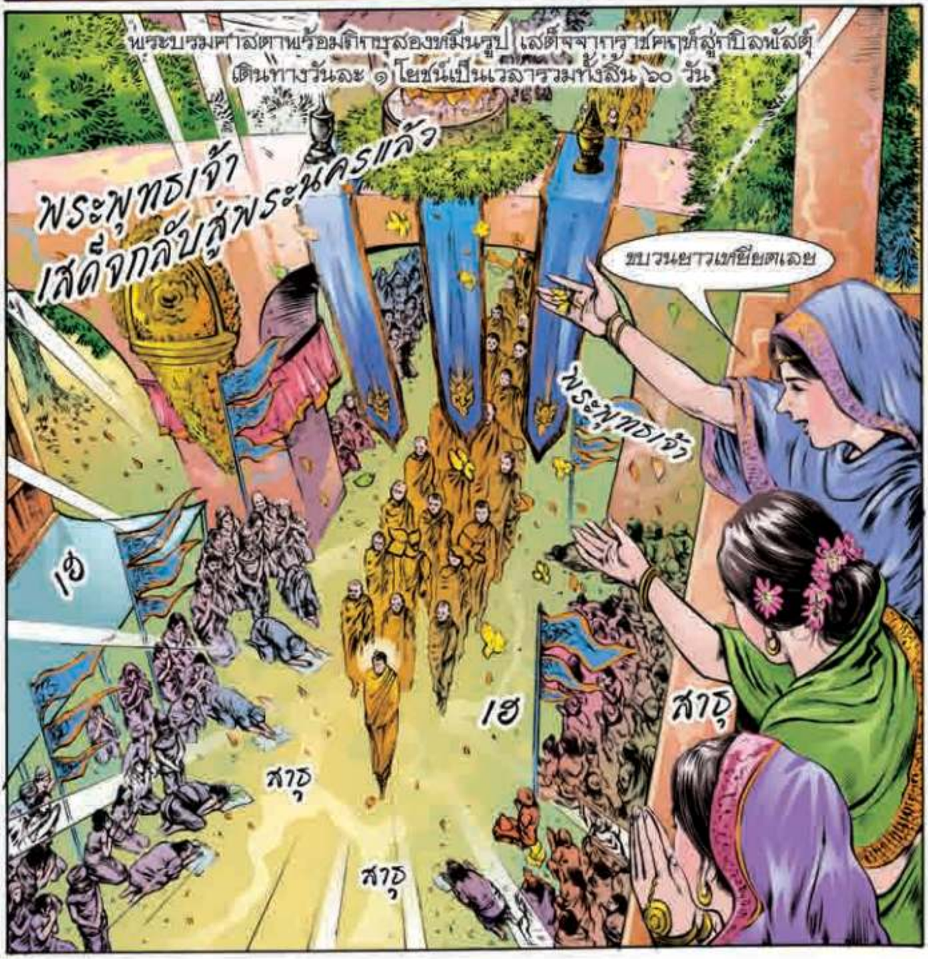

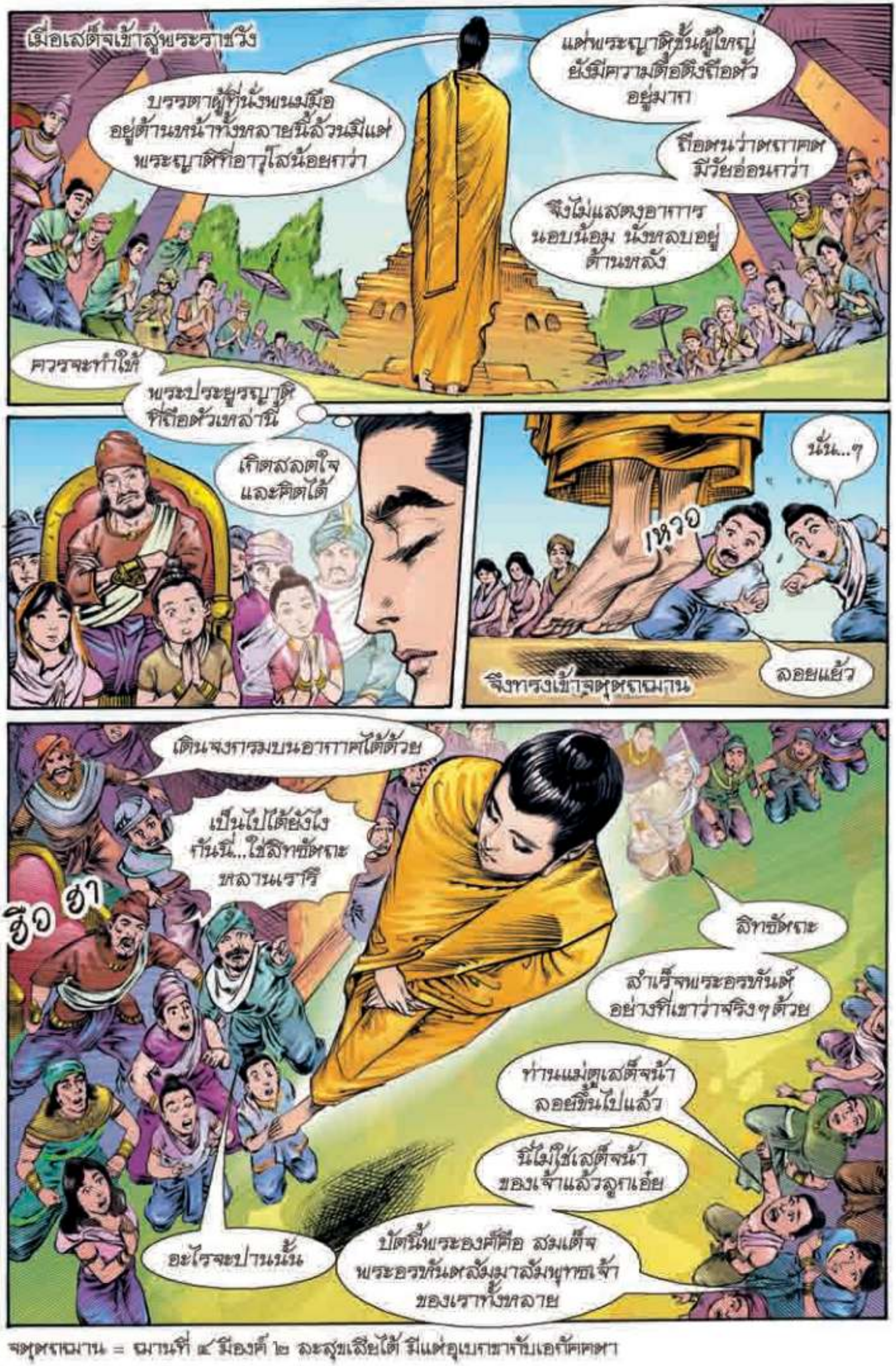
เส้น = มาตราวัด ๒๐ วา เป็น ๑ เส้น

นครกบิลพัสดุ์ พระเจ้าสุทโธทนะได้เพียรส่งอำมาตย์ไปนิมนต์พระพุทธองค์ให้มาเยือนกรุงกบิลพัสดุ์หลายครั้งหลายคราว แต่ก็มิเป็นผล กระทั่งกาฬุทายีเพื่อนในวัยเยาว์อาสาออกไปกราบทูลเชิญพระพุทธองค์
หากลูกได้เห็นสหายที่เคยเล่นฝุ่นเล่นทรายมาด้วยกัน อาจจะฟังและคล้อยตามบ้างก็เป็นได้
ระยะทางไปราชคฤห์ประมาณเท่าไหร่
๖๐ โยชน์ ขอรับ
กลับบ้านมาให้พ่อแม่และลูกเมียได้เห็นหน้าบ้างเถิด
เมื่อกาฬุทายีอำมาตย์ไปถึงราชคฤห์
ให้ทั้งหมดนั่งลง
รอให้พระองค์ทรงแสดงธรรมเสร็จก่อนจึงเข้าไปกราบทูล
ขอรับ
เนื้อความแห่งธรรมที่พระบรมศาสดาทรงเทศนาได้เข้าถึงจิตของกาฬุทายีและบริวารที่กำลังนั่งฟังจนกระทั่งคลายความยึดมั่นถือมั่นลงได้
เหล่าอำมาตย์บรรลุเป็นพระอรหันต์เช่นเดียวกับคณะอำมาตย์ชุดก่อนหน้านี้ ซึ่งได้อุปสมบทไปเรียบร้อยแล้ว
อย่างนี้เอง พระองค์จึงยอมสละราชสมบัติ
ข้าพระองค์เข้าใจแล้ว พระเจ้าข้า
ก่อนออกจากกบิลพัสดุ์ เราได้กราบทูลพระเจ้าสุทโธทนะว่าจะขอลาบวช
นี่จึงเป็นโอกาสอันดีทีเดียวที่จะได้เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าพระองค์นี้

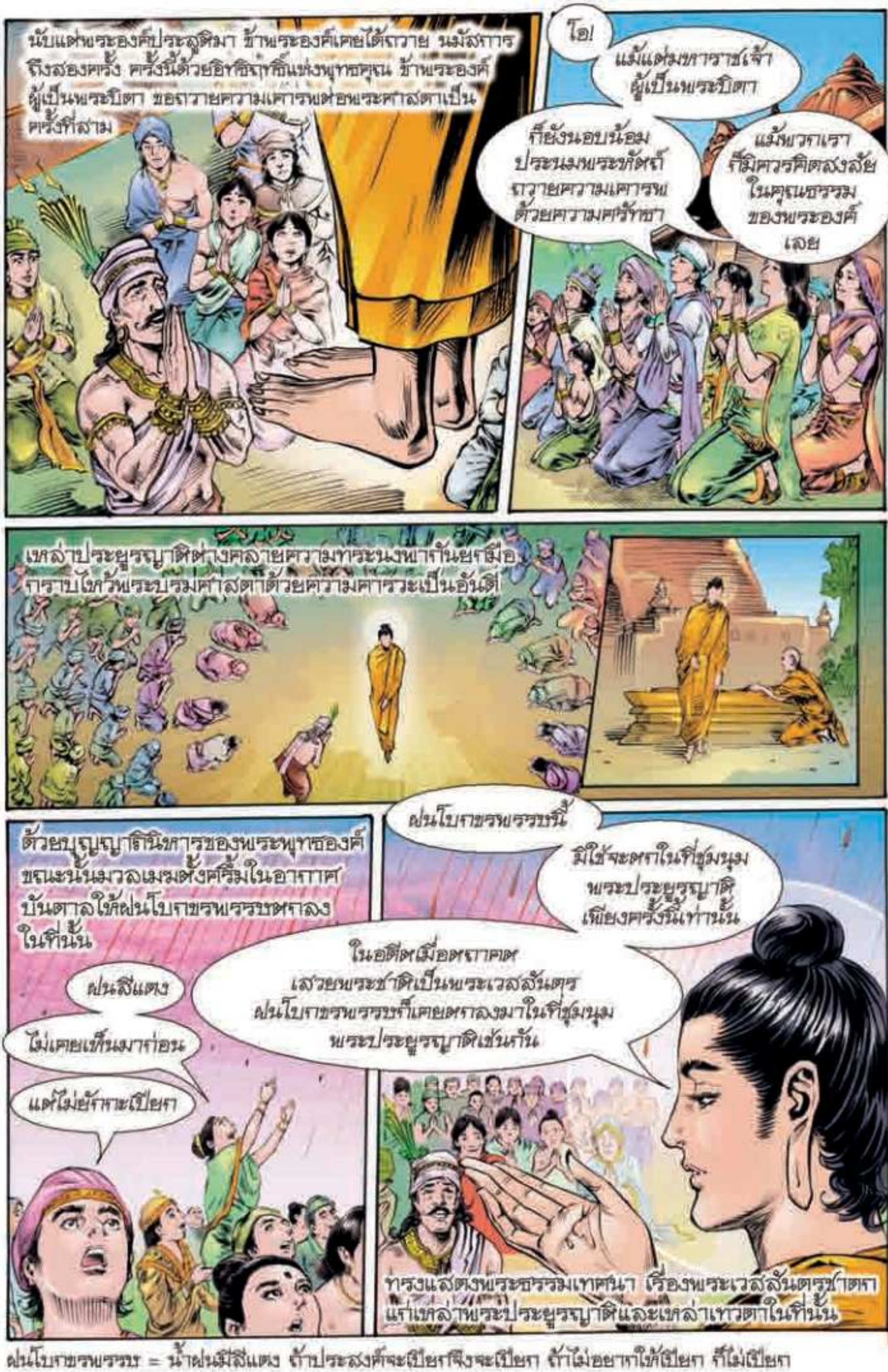

หลังจากพระกาฬุทายีบวชได้ ๘ วัน ก็สิ้นฤดูหนาวพอดี
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ช่วงเวลาต่อจากนี้ย่างเข้าสู่ฤดูร้อน ย่อมสะดวกในการเดินทางไปยังกรุงกบิลพัสดุ์
เพื่อโปรดพระประยูรญาติ เหล่าสงฆ์สาวกจะได้ความร่มรื่นจากป่าน้อยใหญ่ให้พักเหนื่อย ทั้งยังอุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำและอาหารตลอดการเดินทาง
อนึ่งพระองค์จะได้ทำให้พระราชบิดาและพระประยูรญาติสมพระทัย
และประกาศพระศาสนาให้ตั้งมั่นสืบไป
ตถาคตจะไปโปรดพระญาติยังกบิลพัสดุ์ตามคำขอของเธอ
ฉะนั้นจงแจ้งข่าวแก่ภิกษุทั้งหลาย
ให้เตรียมการเดินทางไกลให้พร้อม
พระเจ้าข้า
เราต้องไปแจ้งข่าวแก่พระเจ้าสุทโธทนะ
เพื่อให้พระองค์ทรงเตรียมการรับเสด็จ
ชาวกบิลพัสดุ์ต่างปลื้มปีติในการมาของพระกาฬุทายี
จะเสด็จกลับมาแล้ว
ดีใจจังเลย
ฝากท่านนำอาหารนี้ไปถวายพระองค์ด้วย
อนุโมทนา มหาบพิตร

พระประยูรญาติทั้งฝ่ายศากยะและโกลิยะต่างปลื้มปีติยินดีกับข่าวการ
เสด็จกลับมาของพระศาสดาที่พระกาฬุทายีแจ้งให้ทราบอย่างทั่วถึง
ต่อมาพระพุทธองค์ทรงยกย่องให้พระกาฬุทายีเป็นเลิศ
ในการทำให้สกุลเลื่อมใสในพุทธศาสนา

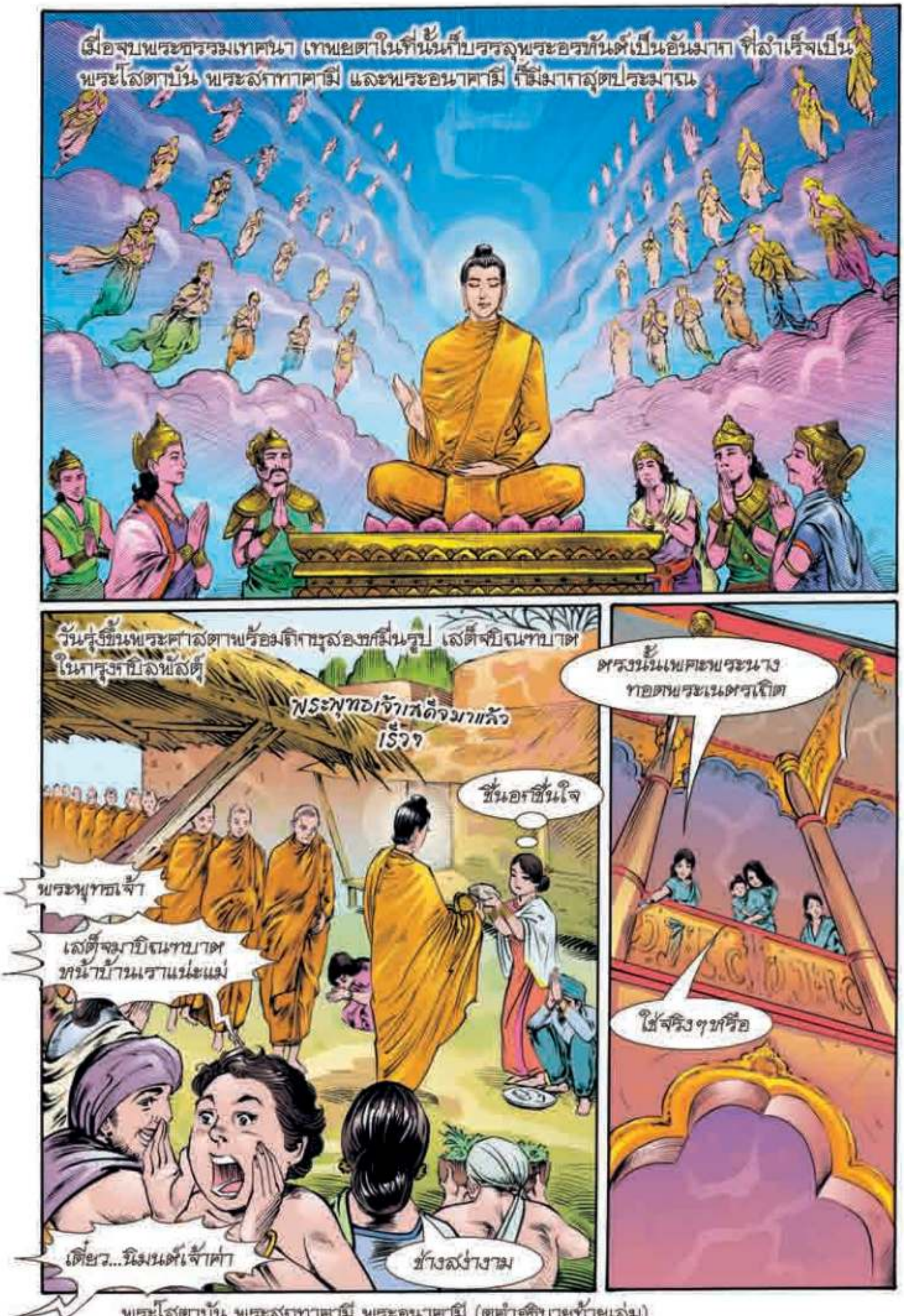

พระบรมศาสดาพร้อมภิกษุสองหมื่นรูป เสด็จจากราชคฤห์สู่กบิลพัสดุ์
เดินทางวันละ ๑ โยชน์เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๖๐ วัน
พระพุทธเจ้า
เสด็จกลับสู่พระนครแล้ว
ขบวนยาวเหยียดเลย
พระพุทธเจ้า
เฮ
เฮ
สาธุ
สาธุ
สาธุ

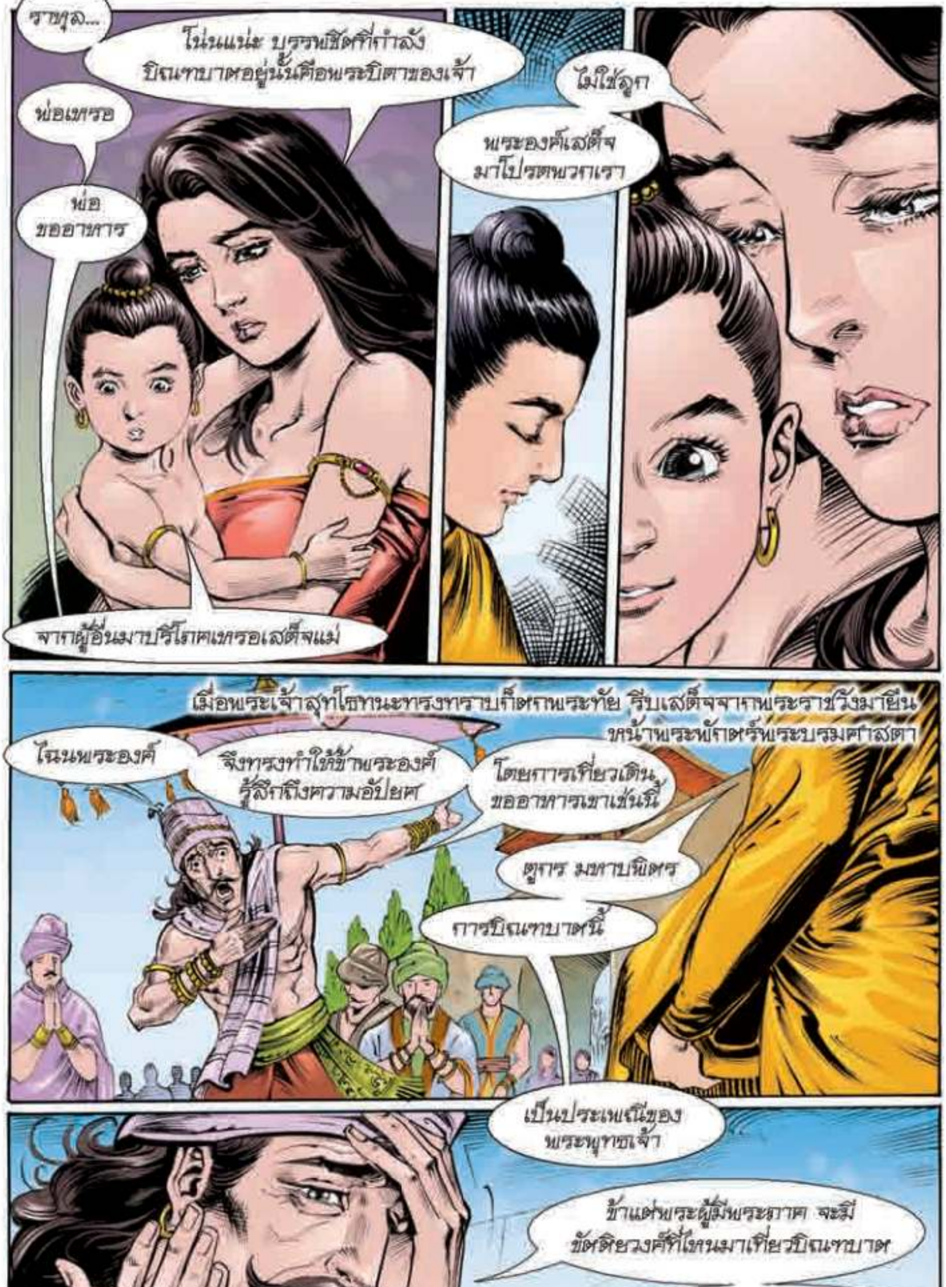
จตุตถฌาน = ฌานที่ ๔ มีองค์ ๒ ละสุขเสียได้ มีแต่อุเบกขากับเอกัคคตา

ฝนโบกขรพรรษ = น้ำฝนมีสีแดง ถ้าประสงค์จะเปียกจึงจะเปียก ถ้าไม่อยากให้เปียก ก็ไม่เปียก

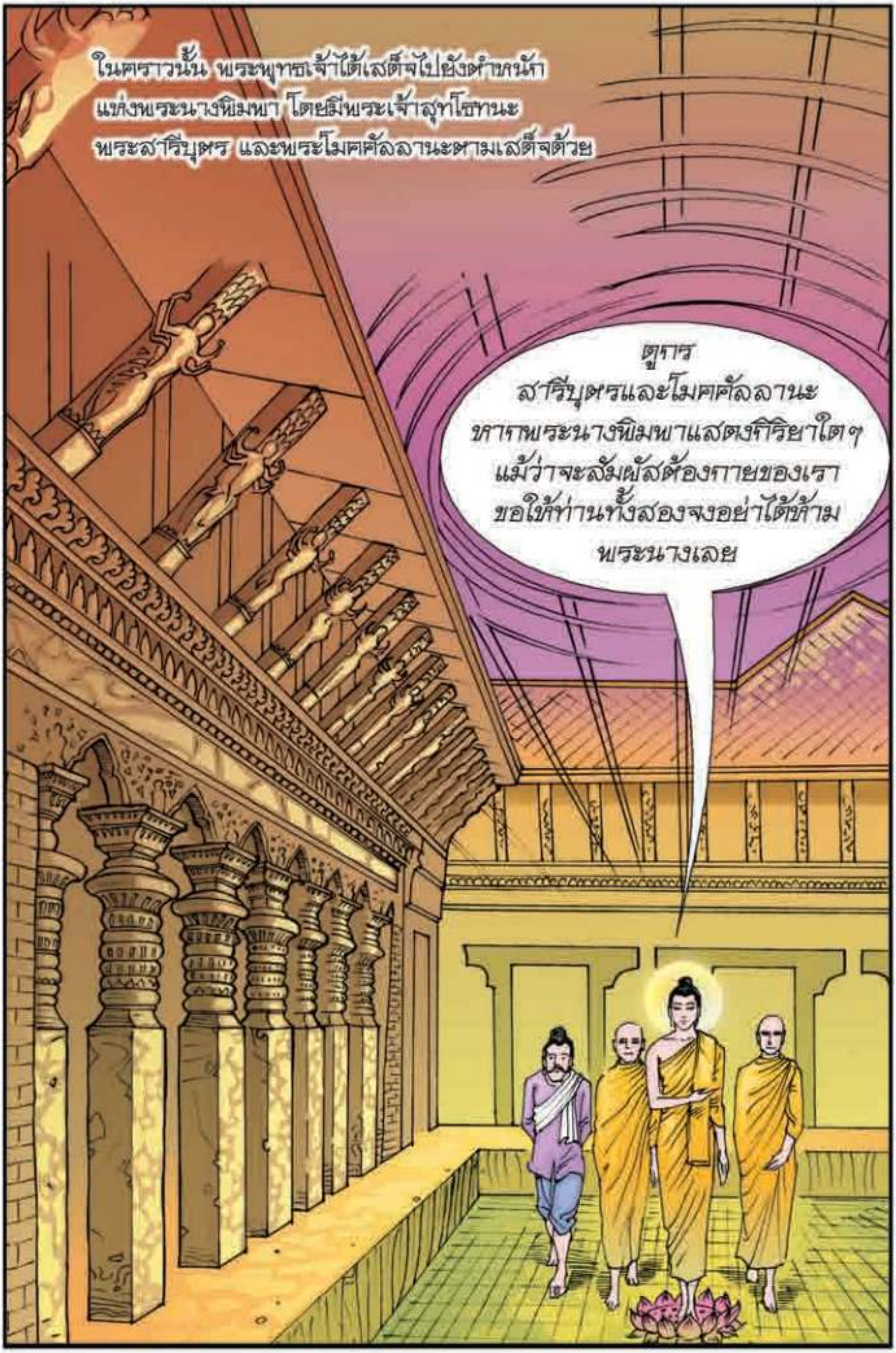

พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

ขัตติยวงศ์ = ผู้มาจากเชื้อสายกษัตริย์

ดูกร มหาบพิตร
นับแต่ตถาคตได้บรรลุ พระสัมมาสัมโพธิญาณ
ราชสกุลแห่งเรา อันเป็นสิ่งสมมุติขึ้น ก็สิ้นสุดลง
และตถาคตนี้ได้ถือเอา พระพุทธวงศ์เป็นเชื้อสาย นับแต่นั้นเป็นต้นมา
จึงสมควรแล้วที่พระพุทธเจ้า ตลอดจนพระภิกษุสงฆ์ โอรสแห่งพุทธวงศ์
จะถือเอาการเที่ยวบิณฑบาต เป็นประเพณีสืบมา
เมื่อพระบรมศาสดาตรัสเช่นนี้แล้ว จึงแสดงธรรมโปรดพุทธบิดา
บุคคลตั้งมั่นอยู่ใน ความอุตสาหะ
ทั้งประพฤติแต่ สุจริตธรรมความดี
บุคคลนั้นย่อม อยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้ และโลกหน้า
พระเจ้าสุทโธทนะตั้งจิตพิจารณาตามกระแสธรรม
เมื่อจบพระเทศนา พระพุทธบิดาก็บรรลุ เป็นพระโสดาบัน
ทรงแสดงธรรม
ได้งดงาม แจ่มแจ้งยิ่งนัก
พระเจ้าสุทโธทนะทรงรับบาตรของ พระพุทธองค์ และนิมนต์ขึ้นสู่ปราสาท

ในคราวนั้น พระพุทธเจ้าได้เสด็จไปยังตำหนัก
แห่งพระนางพิมพา โดยมีพระเจ้าสุทโธทนะ
พระสารีบุตร และพระโมคคัลลานะตามเสด็จด้วย
ดูกร
สารีบุตรและโมคคัลลานะ
หากพระนางพิมพาแสดงกิริยาใดๆ
แม้ว่าจะสัมผัสต้องกายของเรา
ขอให้ท่านทั้งสองจงอย่าได้ห้าม
พระนางเลย

ข้าแต่พระนาง
บัดนี้พระพุทธองค์ เสด็จมาถึงแล้ว เพคะ
พระองค์
ราหุลกุมาร เจ้าอยู่ไหน
มาหาแม่ เร็วเข้า!

การให้ธรรมย่อมชนะการให้ทั้งปวง (พุทธภาษิต)

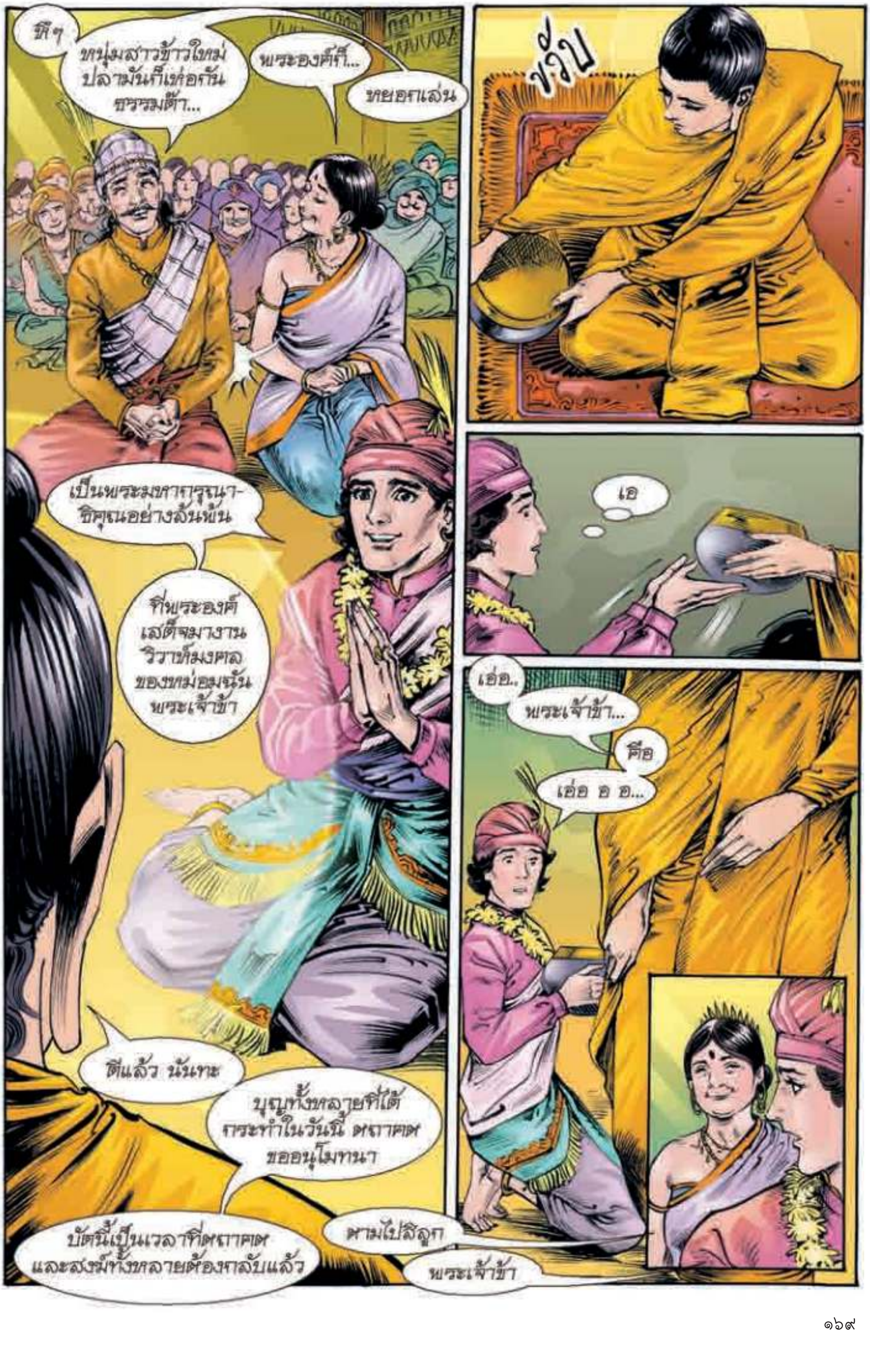

ข้าแต่พระองค์ หลังจากที่พระองค์ออกบวช
นางก็นุ่งห่มผ้าย้อมน้ำฝาด กินอาหารเพียงมื้อเดียว ทั้งยังงดเว้นดอกไม้และของหอม
นางประพฤติตนเฉกเช่นพระองค์ทุกประการ
หม่อมฉันภักดีต่อพระองค์ตลอดมา
พ่อ
ดูการมหาบพิตร
การที่พระนางพิมพายมีจิตเสน่หาต่อเรานั้น
เป็นเพราะบุญบารมีที่เคยสร้าง
ร่วมกันนับเนื่องแต่อดีตชาติแล้ว

กินนร = เป็นอมนุษย์จำพวกหนึ่งรูปร่างเหมือนคน เวลาจะเดินทางไปไหนก็เนรมิตปีกและหางบินไป (กินนร เพศชาย, กินรี เพศหญิง)

หึๆ
หนุ่มสาวข้าวใหม่ ปลามันก็เห่อกัน ธรรมดา...
พระองค์ก็...
หยอกเล่น
ขวับ
เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น
ที่พระองค์เสด็จมางานวิวาห์มงคลของหม่อมฉัน พระเจ้าข้า
เอ
เอ่อ..
พระเจ้าข้า...
คือ
เอ่อ อ อ...
ดีแล้ว นันทะ
บุญทั้งหลายที่ได้กระทำในวันนี้ ตถาคตขออนุโมทนา
บัดนี้เป็นเวลาที่ตถาคตและสงฆ์ทั้งหลายต้องกลับแล้ว
ตามไปสิลูก
พระเจ้าข้า

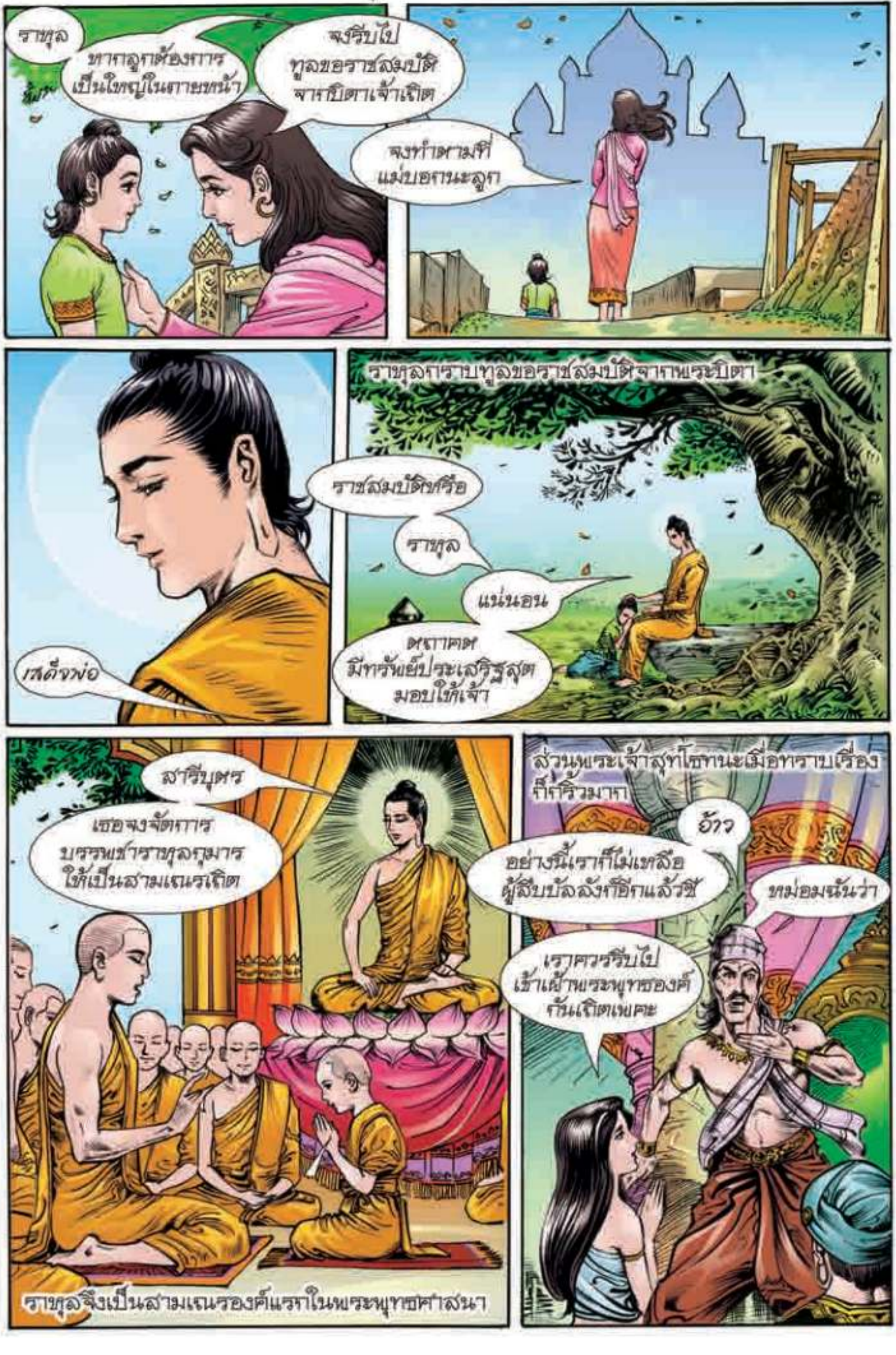

พระองค์ทรง
ลืมบาตรแล้วกระมัง
เสด็จพี่
รีบกลับมา
เร็วๆ นะเพคะ
เอาไงดีเนี่ย
พระองค์
น้องหญิงคงไม่ว่า
ขวับ
นันทกุมาร
ไม่กล้า
กราบทูลเตือน
เรื่องรับบาตรคืน
ได้แต่ถือบาตร
เดินตามเสด็จไป
จนถึงพระคันธกุฎี
ที่ประทับของพระพุทธองค์
พรึบ

เกรงพระทัย
ทำอะไรไม่ถูก
นันทะ
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
หม่อมฉันมิกล้า
กราบทูล
เธอจะบวชรึ
พระเจ้าข้า
หา! แย่แล้ว
เผลอพูดออกไป
ได้ยังไงเนี่ย
กลับคำ
ไม่ได้ด้วยสิ
ไม่กล้าปฏิเสธ
ถือบาตรนี่เหมือน
คนขอบวชหรือ
มาเถิด
นันทะ เธอจง
ออกบวชเถิด
พระเจ้าข้า
หลังจากบวชพระนันทะเต็มไปด้วยความอาลัยในเจ้าสาวของตน
คิดแต่จะสึก พระพุทธองค์จึงใช้กุศโลบายพาพระนันทะ
ไปชมนางฟ้าบนสวรรค์
นันทะ
นางฟ้าเหล่านี้
กับเจ้าสาวของเธอ
ใครงาม
กว่ากัน
นางฟ้างามกว่า
พระเจ้าข้า
แล้วเธอ
จะเลือกใคร
เลือกนางฟ้า
พระเจ้าข้า
ตถาคตรับรองว่า
เธอจะได้นางฟ้าเหล่านี้
หากเธอยังอยู่
ในวิถีแห่งสมณเพศ
นันทะ
เมื่อพระองค์รับรอง
อย่างนี้แล้ว
ข้าพระองค์ก็จะ
ไม่สึกพระเจ้าข้า

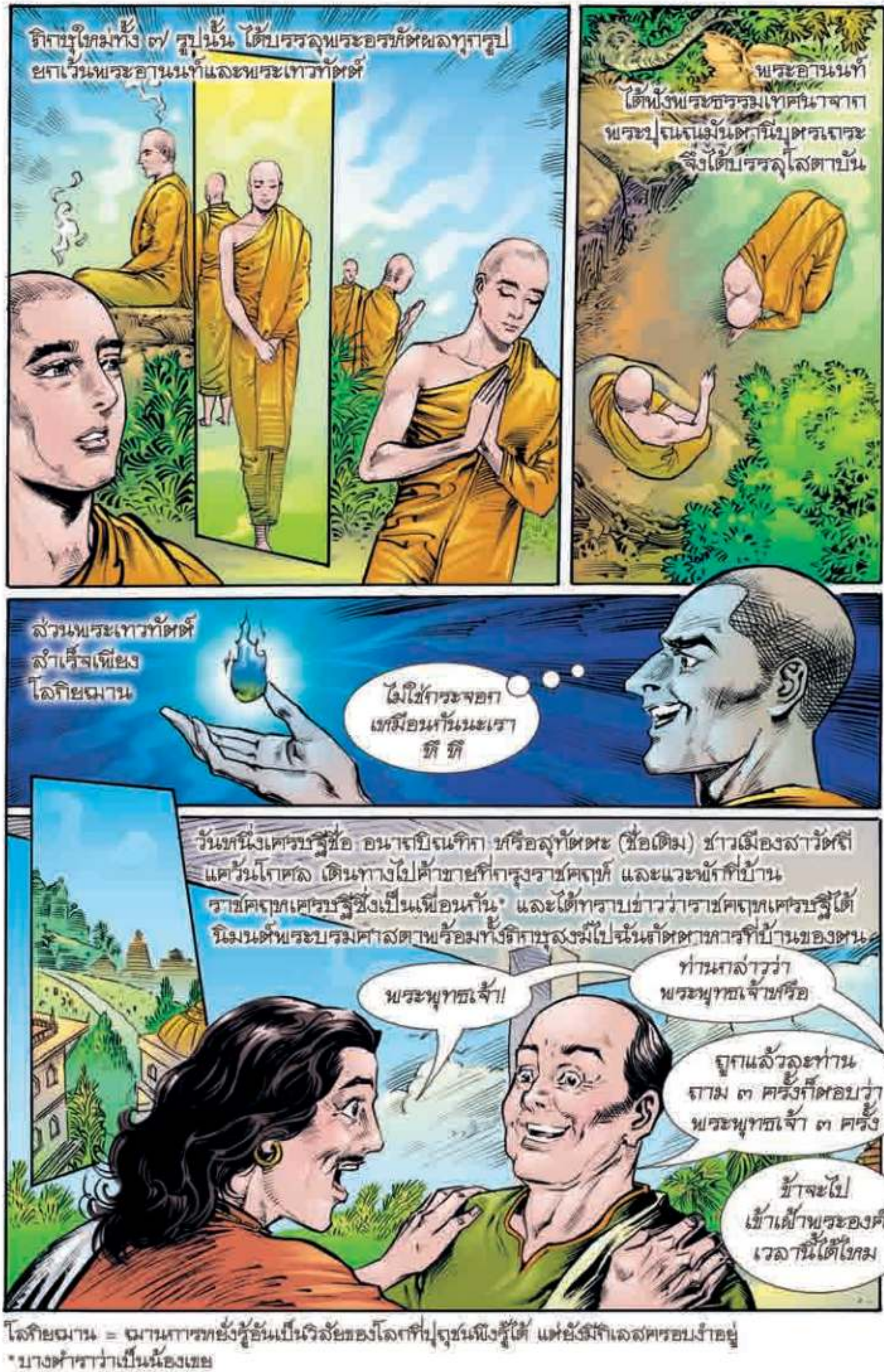
อรหัตผล = ธรรมที่พระอรหันต์ได้บรรลุ

วันหนึ่งพระนางพิมพาทรงแต่งองค์พระกุมารเพื่อเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา

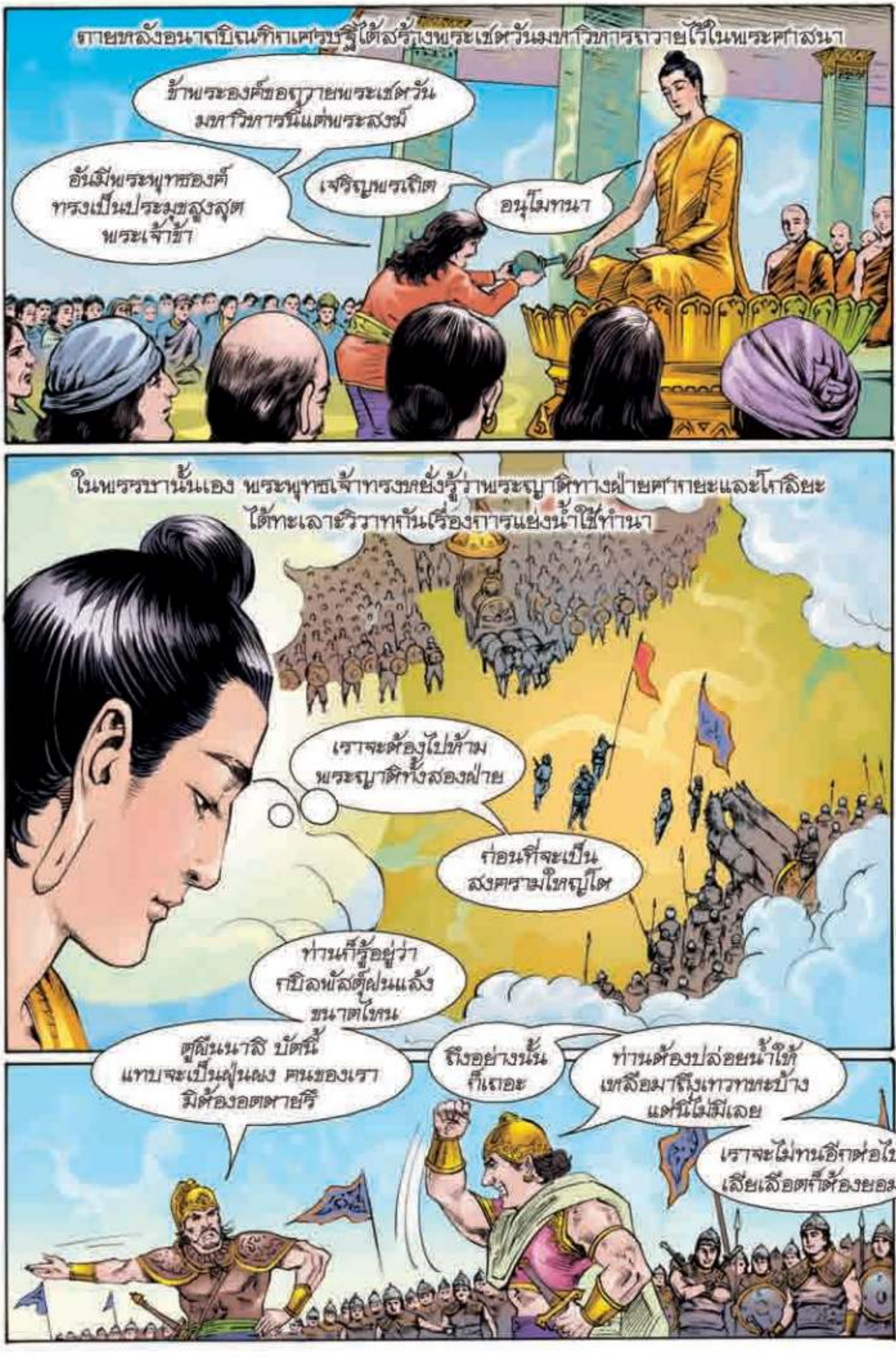
สาเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติห้ามมิให้บวชกุลบุตร (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

โลกิยฌาน = ฌานการหยั่งรู้อันเป็นวิสัยของโลกที่ปุถุชนพึงรู้ได้ แต่ยังมีกิเลสครอบงำอยู่

*บางตำราว่าเป็นน้องเขย

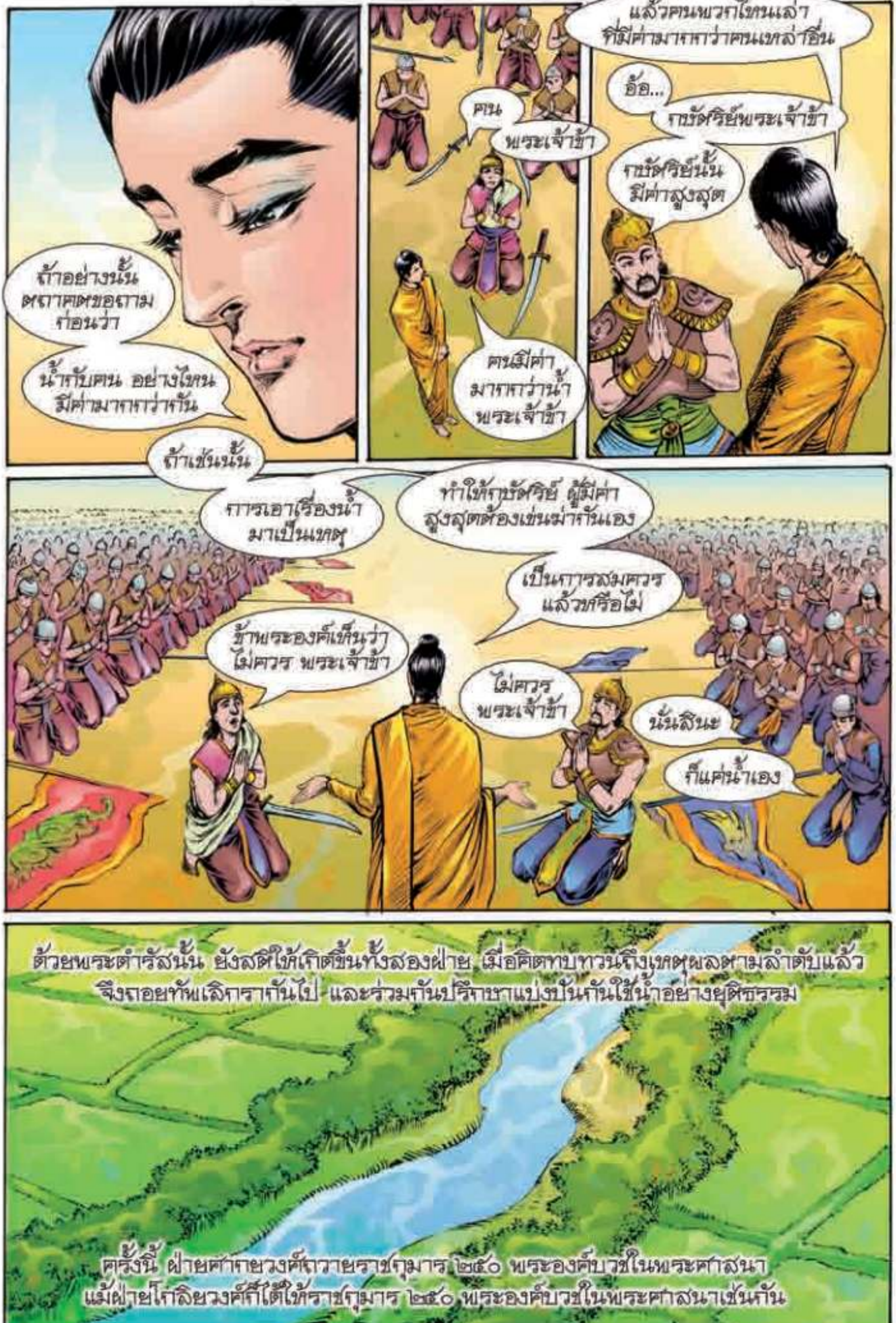

ใจเย็นๆ ท่าน
อนาถบิณฑิก
พรุ่งนี้จะได้เข้าเฝ้า
พระองค์แน่นอน
เวลานี้พระองค์
ยังประทับอยู่ที่ป่าสีตวัน
ไม่ไกลจากที่นี่
ท่านกลับไป
พักผ่อนก่อนเถิด
คืนนั้น อนาถบิณฑิกเศรษฐี
นอนไม่ค่อยหลับ
เพราะตื่นเต้นกับ
การได้ทราบข่าว
พระพุทธเจ้า
อนาถบิณฑิกเดินออกจากเมืองมุ่งสู่ป่าสีตวัน ในที่สุดก็ได้พบพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระพุทธองค์
ทรงสุขสำราญดีหรือ
พระเจ้าข้า
บรรทมดีหรือไม่
สุทัตตะ
ผู้สละกิเลส
ละบาปกรรมได้แล้ว ย่อม
นอนหลับสบายทุกเมื่อ
ผู้ไม่ยึดติดอยู่ในความรัก
เป็นผู้เยือกเย็น ไม่มีกิเลสแล้ว
ย่อมนอนหลับ
สบายทุกเมื่อ
ผู้ตัดความ
ผูกพันทั้งปวง
ขจัดความเร่าร้อน
ทุรนทุรายในใจได้แล้ว
ย่อมนอนหลับ
สบายทุกเมื่อ
ทรงแสดง
อนุปุพพิกถาและอริยสัจ ๔
จนอนาถบิณฑิกเศรษฐีบรรลุโสดาบัน
ข้าพระองค์
ขออุทิศตนเป็น
พุทธสาวก
พระเจ้าข้า

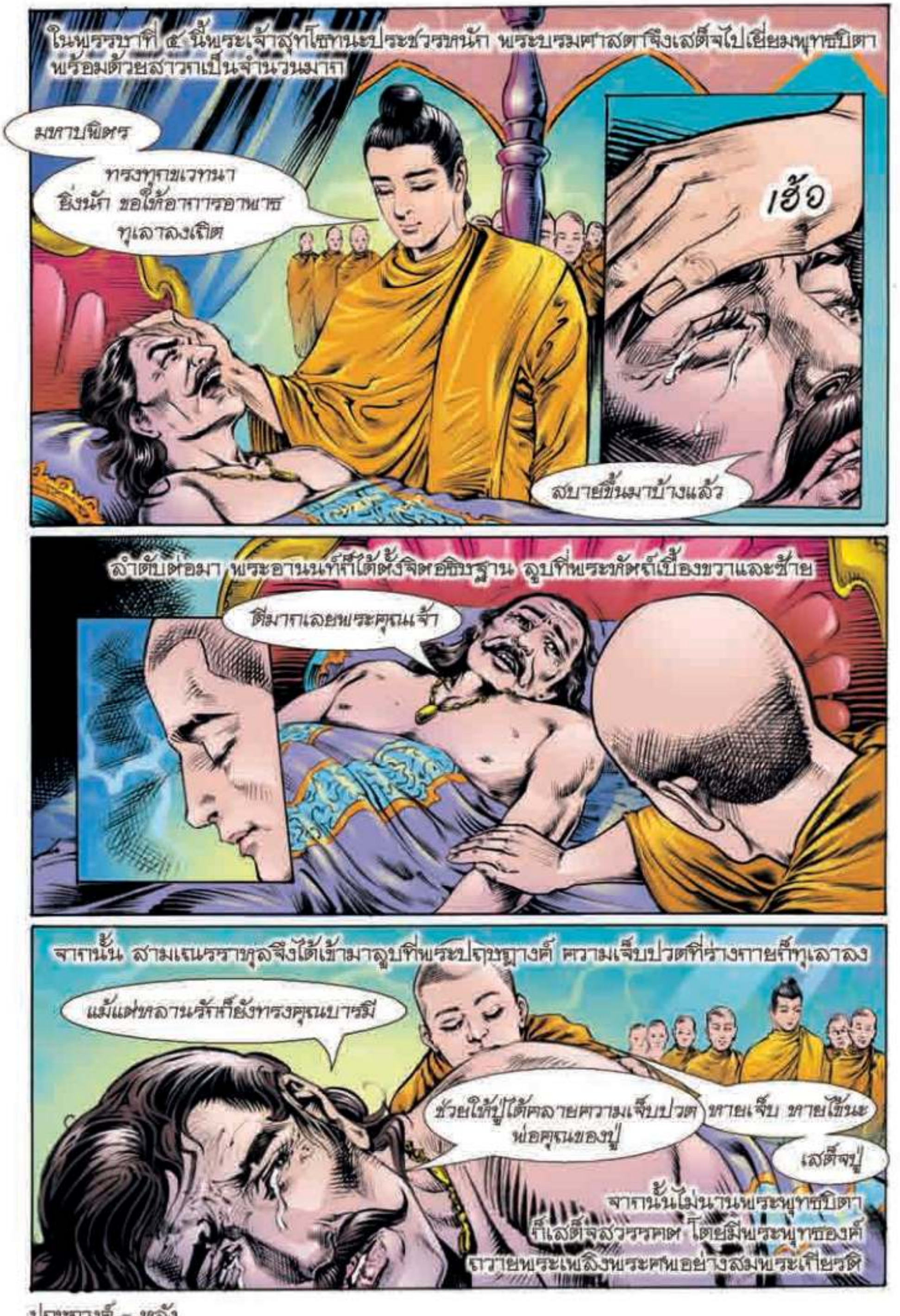

ภายหลังอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้สร้างพระเชตวันมหาวิหารถวายไว้ในพระศาสนา
ข้าพระองค์ขอถวายพระเชตวันมหาวิหารนี้แด่พระสงฆ์
อันมีพระพุทธองค์ทรงเป็นประมุขสูงสุด พระเจ้าข้า
เจริญพรเถิด
อนุโมทนา
ในพรรษานั้นเอง พระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้ว่าพระญาติทางฝ่ายศากยะและโกลิยะ ได้ทะเลาะวิวาทกันเรื่องการแย่งน้ำใช้ทำนา
เราจะต้องไปห้ามพระญาติทั้งสองฝ่าย
ก่อนที่จะเป็นสงครามใหญ่โต
ท่านก็รู้อยู่ว่ากบิลพัสดุ์ฝนแล้งขนาดไหน
ดูผืนนาสิ บัดนี้แทบจะเป็นฝุ่นผง คนของเรามิต้องอดตายรึ
ถึงอย่างนั้นก็เถอะ
ท่านต้องปล่อยน้ำให้เหลือมาถึงเทวทหะบ้าง แต่นี่ไม่มีเลย
เราจะไม่ทนอีกต่อไป เสียเลือดก็ต้องยอม

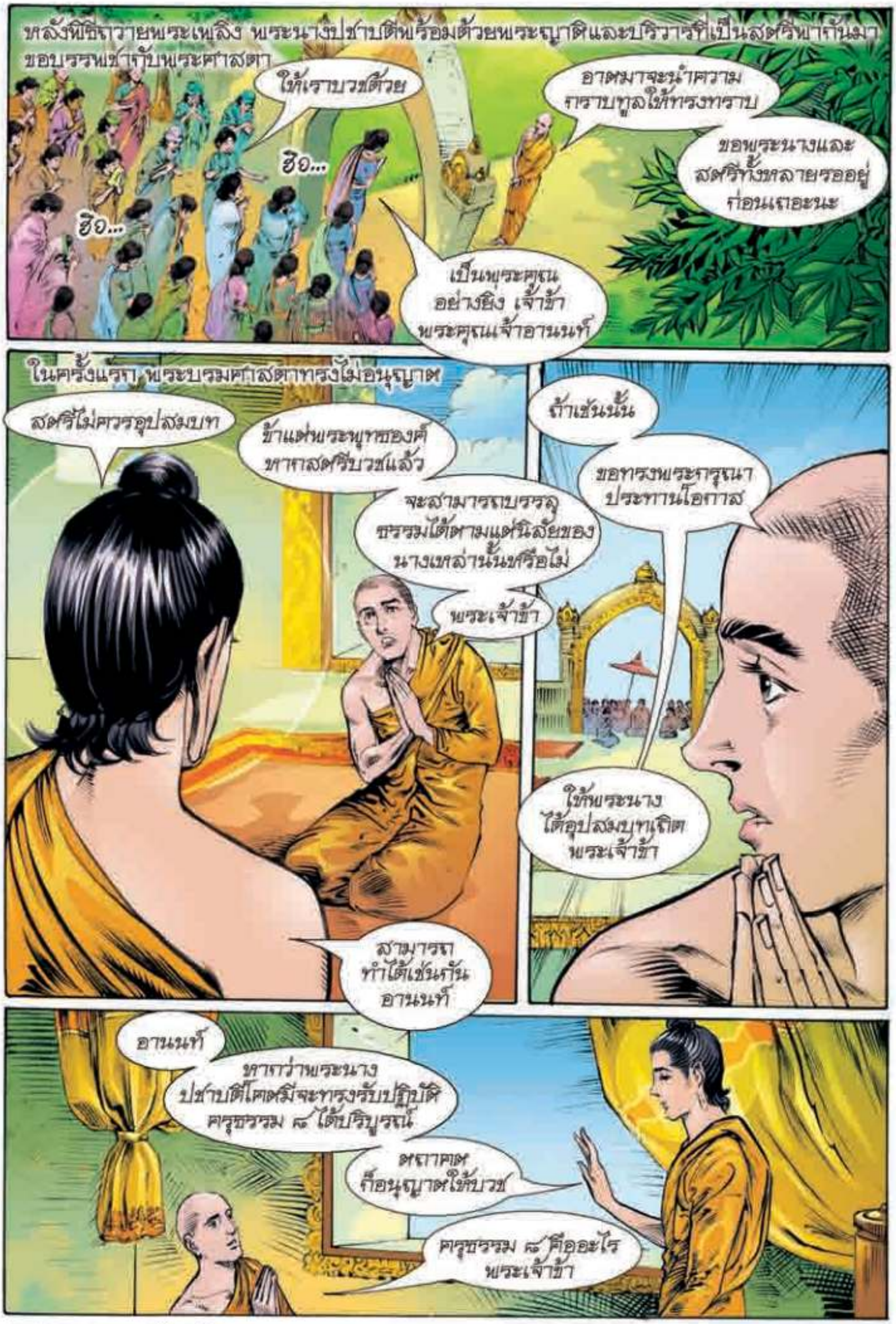

แม่น้ำของเรา
น้ำ
ได้เลย
แกร๊ง
รู้กัน
ให้มันตายกันทั้งเมือง
หยุดก่อนเถิด
เหวอ
พระพุทธองค์
ท่านทั้งหลายทะเลาะกันด้วยเหตุอะไรหรือ
เมืองของเราทั้งสองเกิดฝนแล้ง ขาดแคลนน้ำ พืชผลก็เสียหาย
แม่น้ำเปรียบเหมือนสายเลือดหล่อเลี้ยงชีวิตชาวเมือง จำเป็นต้องรักษาเอาไว้ พระเจ้าข้า
เทวทหะก็ประสบภัยเช่นเดียวกันพระเจ้าข้า ข้าพระองค์ทั้งหลายไม่สามารถเจรจาตกลงกันให้เป็นที่พอใจทั้งสองฝ่ายได้ จำเป็นต้องทำสงครามกัน พระเจ้าข้า

ถ้าอย่างนั้น ตถาคตขอถามก่อนว่า
น้ำกับคน อย่างไหน มีค่ามากกว่ากัน
คน
พระเจ้าข้า
คนมีค่า มากกว่าน้ำ พระเจ้าข้า
แล้วคนพวกไหนเล่า ที่มีค่ามากกว่าคนเหล่าอื่น
อื้อ...
กษัตริย์พระเจ้าข้า
กษัตริย์นั้น มีค่าสูงสุด
ถ้าเช่นนั้น
การเอาเรื่องน้ำ มาเป็นเหตุ
ทำให้กษัตริย์ ผู้มีค่า สูงสุดต้องเข่นฆ่ากันเอง
เป็นการสมควร แล้วหรือไม่
ข้าพระองค์เห็นว่า ไม่ควร พระเจ้าข้า
ไม่ควร พระเจ้าข้า
นั่นสินะ
ก็แค่น้ำเอง
ด้วยพระดำรัสนั้น ยังสติให้เกิดขึ้นทั้งสองฝ่าย เมื่อคิดทบทวนถึงเหตุผลตามลำดับแล้ว จึงถอยทัพเลิกรากันไป และร่วมกันปรึกษาแบ่งปันกันใช้น้ำอย่างยุติธรรม
ครั้งนี้ ฝ่ายศากยวงศ์ถวายราชกุมาร ๒๕๐ พระองค์บวชในพระศาสนา แม้ฝ่ายโกลิยวงศ์ก็ได้ให้ราชกุมาร ๒๕๐ พระองค์บวชในพระศาสนาเช่นกัน

ในพรรษาที่ ๕ นี้พระเจ้าสุทโธทนะประชวรหนัก พระบรมศาสดาจึงเสด็จไปเยี่ยมพุทธบิดา พร้อมด้วยสาวกเป็นจำนวนมาก
มหาบพิตร
ทรงทุกขเวทนา ยิ่งนัก ขอให้อาการอาพาธ ทุเลาลงเถิด
เฮ้อ
สบายขึ้นมาบ้างแล้ว
ลำดับต่อมา พระอานนท์ก็ได้ตั้งจิตอธิษฐาน ลูบที่พระหัตถ์เบื้องขวาและซ้าย
ดีมากเลยพระคุณเจ้า
จากนั้น สามเณรราหุลจึงได้เข้ามาลูบที่พระปฤษฎางค์ ความเจ็บปวดที่ร่างกายก็ทุเลาลง
แม้แต่หลานรักก็ยังทรงคุณบารมี
ช่วยให้ปู่ได้คลายความเจ็บปวด พ่อคุณของปู่
หายเจ็บ หายไข้นะ
เสด็จปู่
จากนั้นไม่นานพระพุทธบิดา ก็เสด็จสวรรคต โดยมีพระพุทธองค์ ถวายพระเพลิงพระศพอย่างสมพระเกียรติ

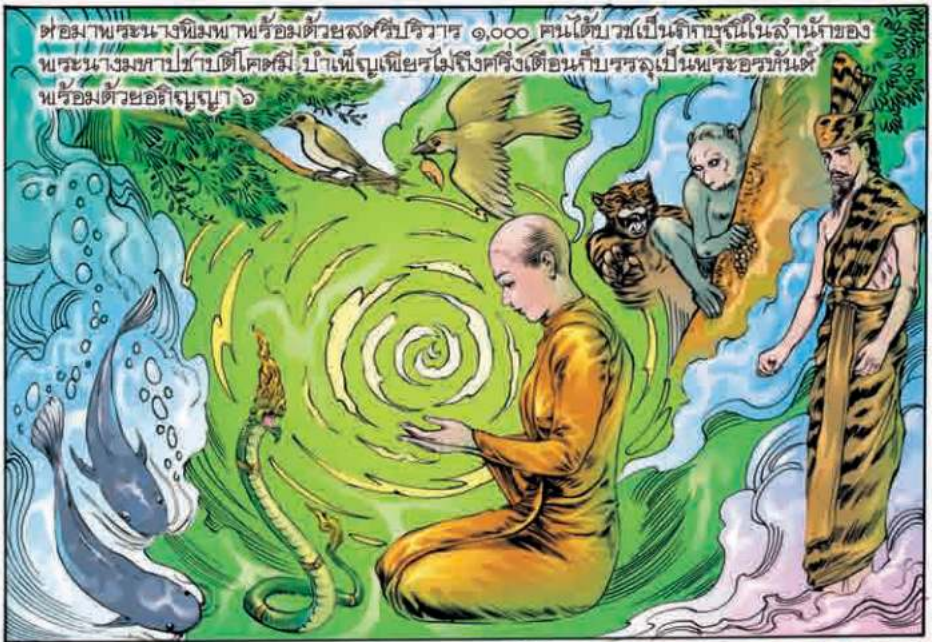
ปฤษฎางค์ = หลัง

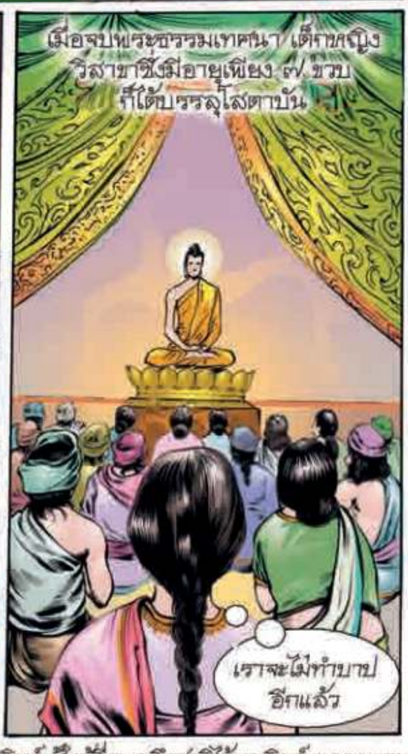
ครุธรรม = ธรรมอันหนัก

การทำอุโบสถ = การสวดพระปาฏิโมกข์ทุกครึ่งเดือนของพระสงฆ์
อยู่กรรม = วิธีการแก้กรรมที่ได้ทำไว้เนื่องจากอาบัติ

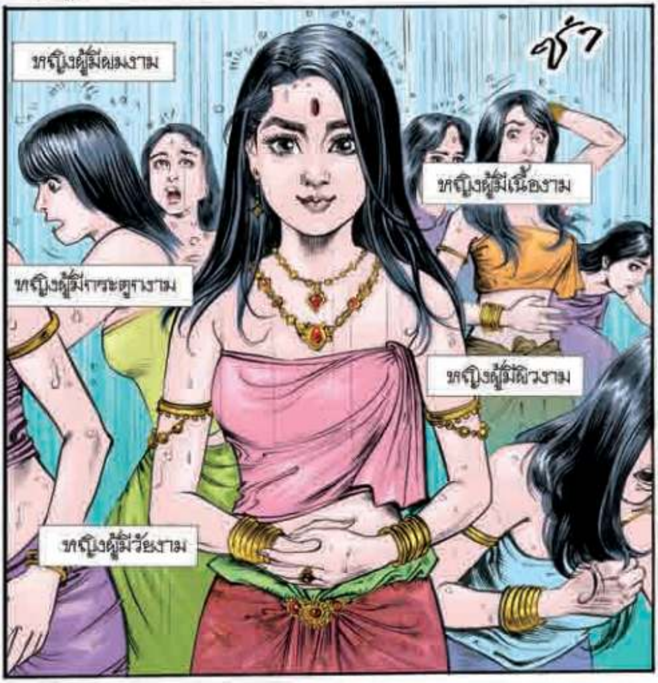

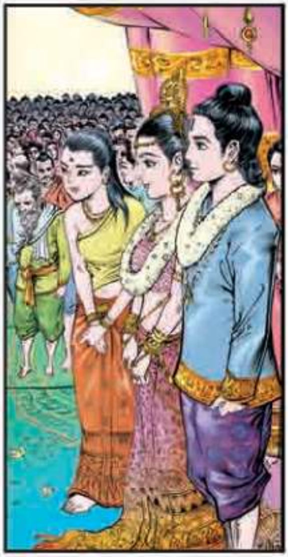

อภิญญา ๖ = ความรู้ยิ่ง มี ๖ อย่าง คือ แสดงฤทธิ์ต่างๆได้ หูทิพย์ รู้ใจผู้อื่น ระลึกชาติได้ ตาทิพย์ และญาณที่ทำให้อาสวะสิ้นไป

ครั้นเติบโตขึ้นอายุได้ ๑๖ ปี นางได้ชื่อว่าเป็นเบญจกัลยาณี
หญิงผู้งามพร้อมและมั่งคั่ง

ต่อมานางได้แต่งงานกับ
ปุณณวัฒน์ บุตรของ
มิคารเศรษฐี

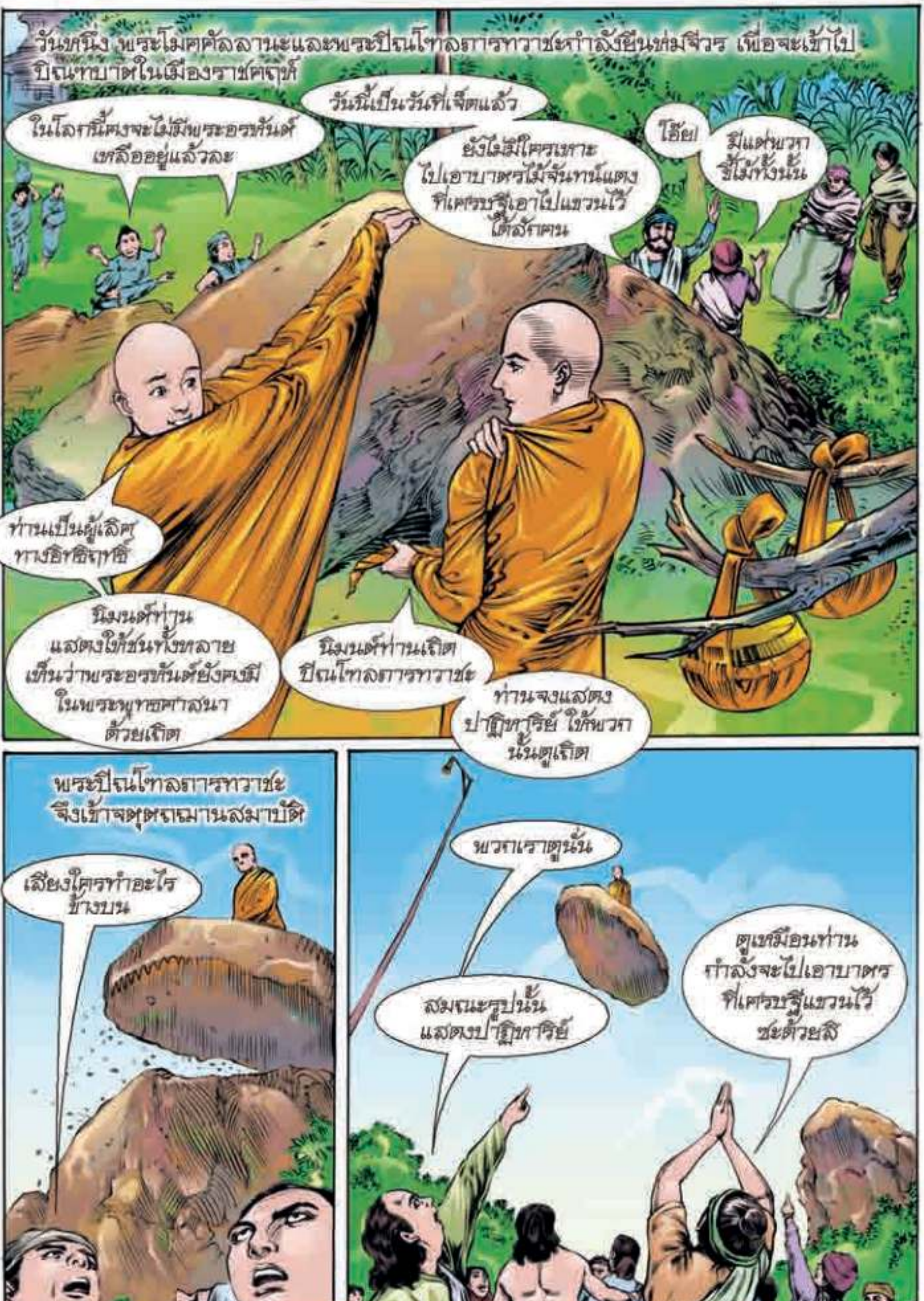

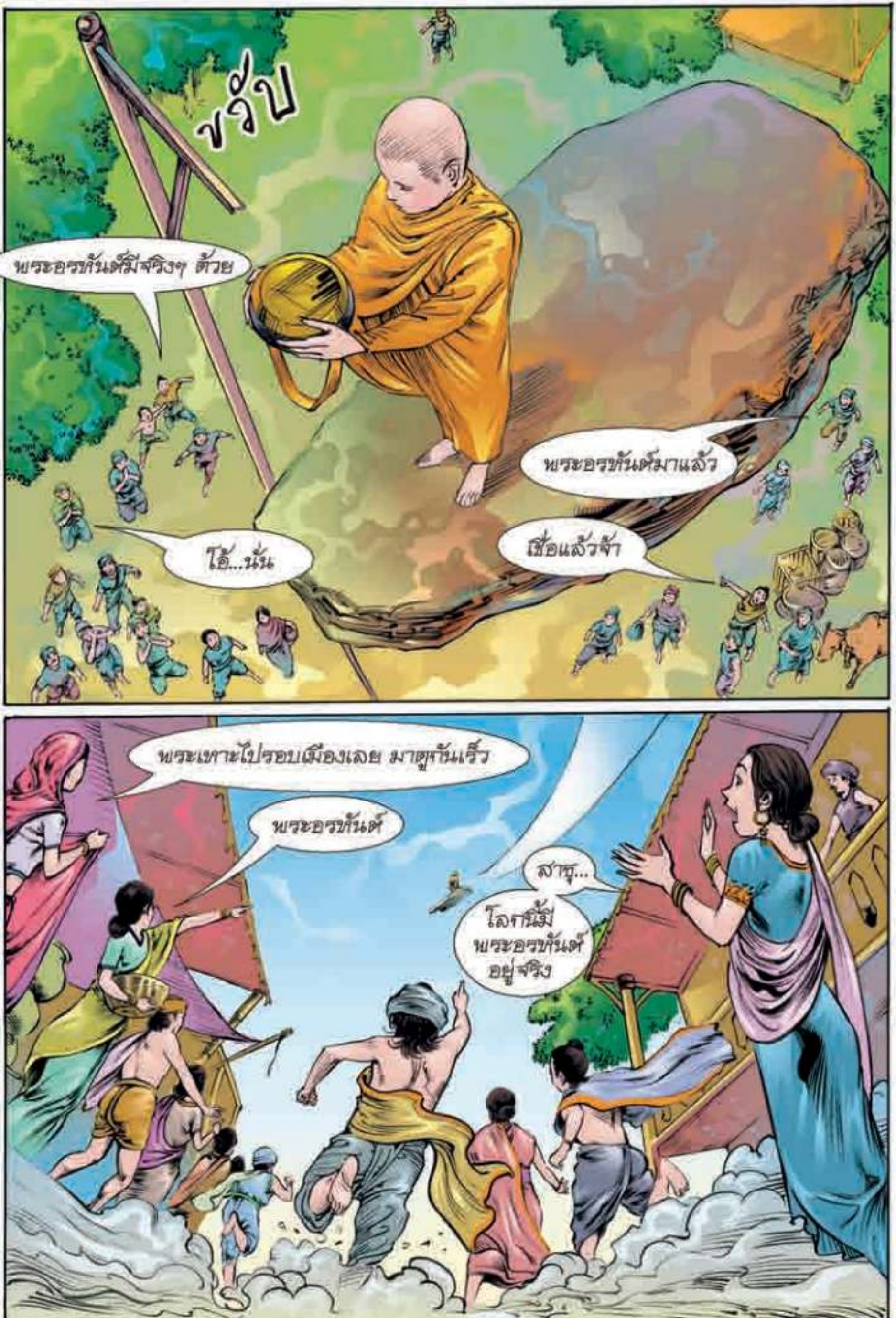
นางวิสาขามีศรัทธาใน
พระพุทธศาสนาอย่างมาก
โดยรักษาศีลและทำบุญ
อย่างสม่ำเสมอ ครั้งหนึ่ง
นางบริจาคเงิน ๙ โกฏิ
สร้างวัดถวายพระสงฆ์
ชื่อว่า วัดบุพพาราม

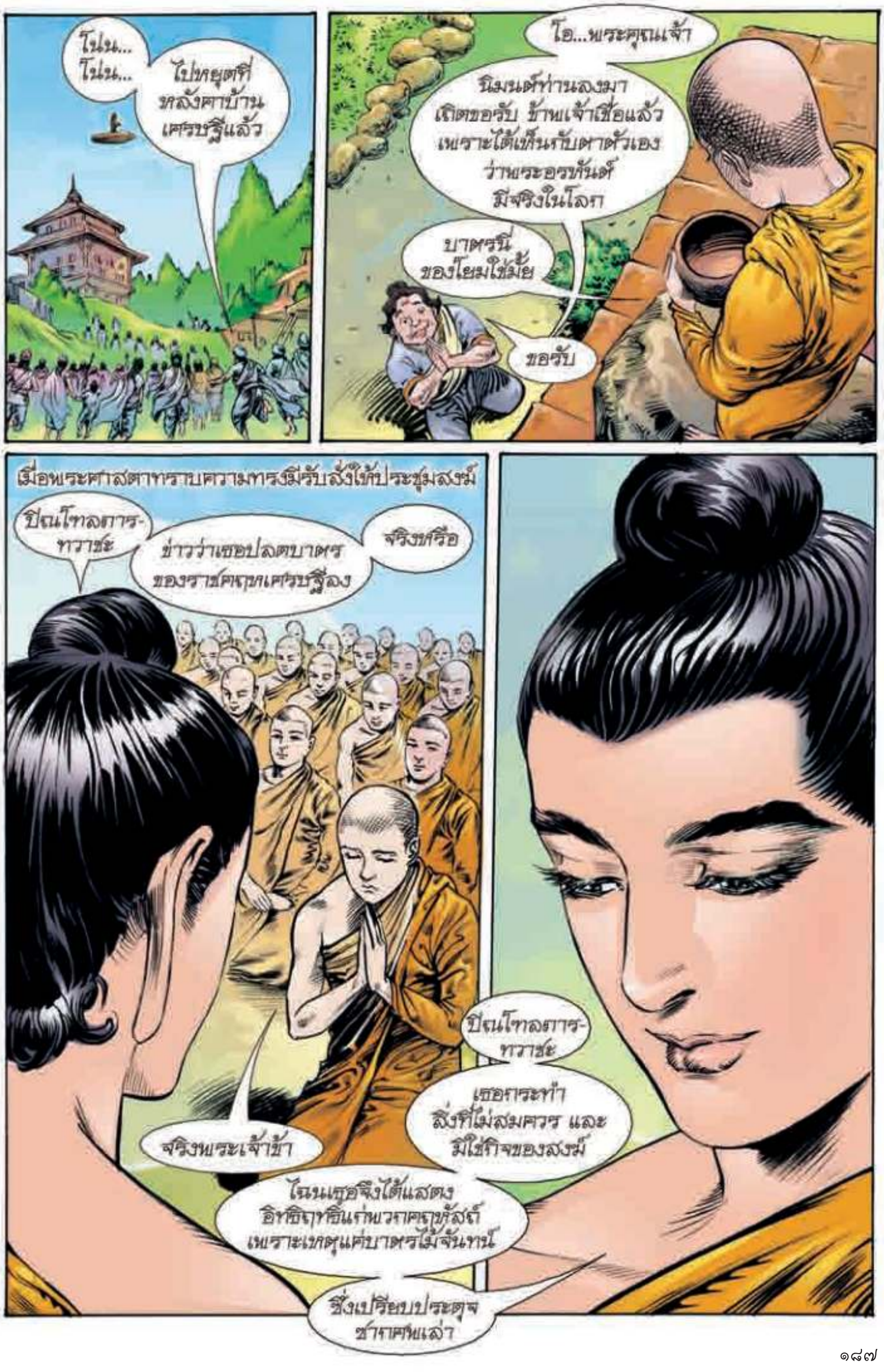

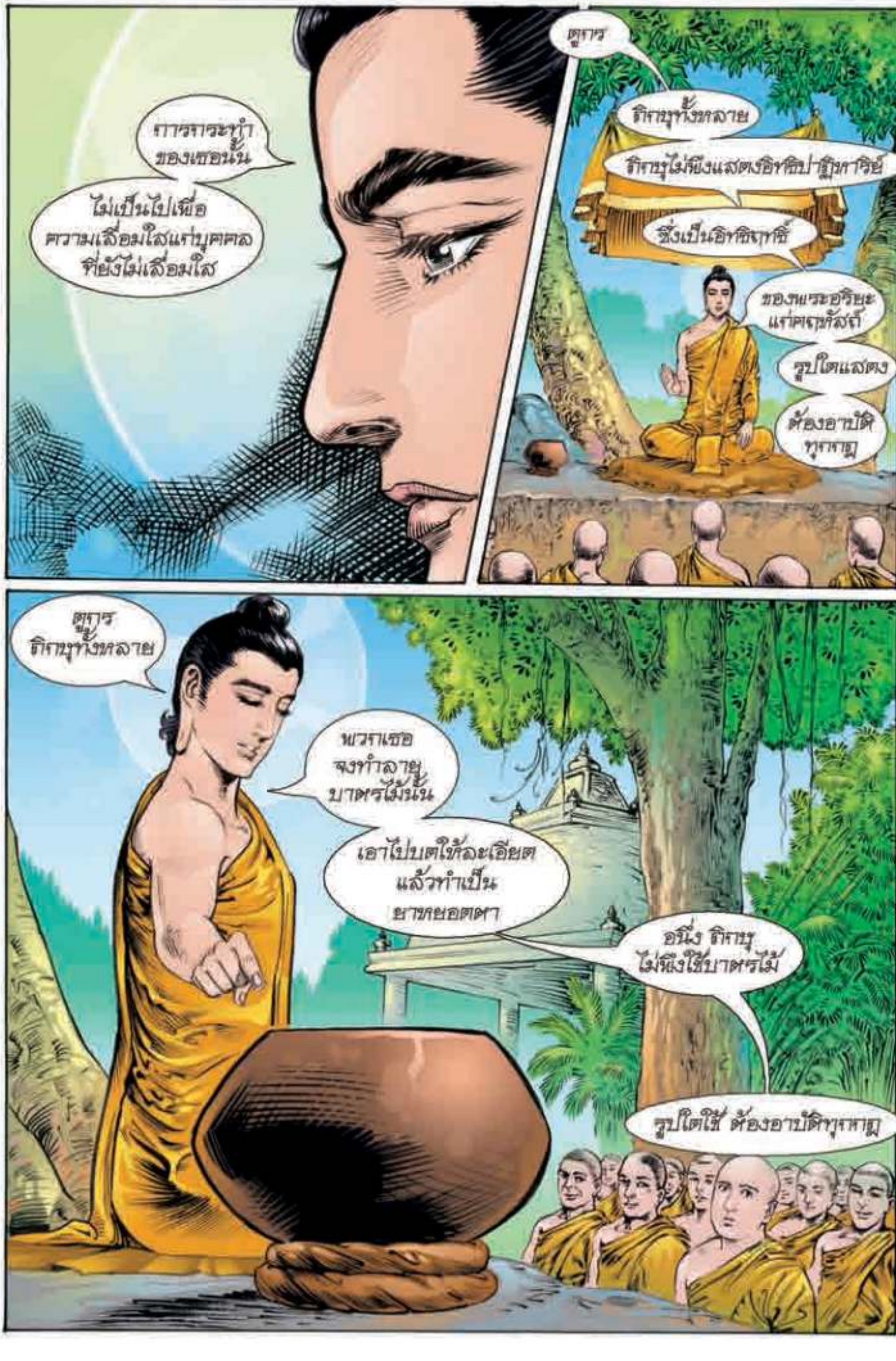
พระพุทธองค์ทรงยกย่อง
ให้นางเป็นอุบาสิกา
ผู้เป็นเลิศในการถวายทาน
นางวิสาขามีอายุยืน
ถึง ๑๒๐ ปี ครั้น
สิ้นชีวิตก็ไปบังเกิด
ในสวรรค์ชั้นที่ ๕ ที่มี
ชื่อว่า นิมมานรดี

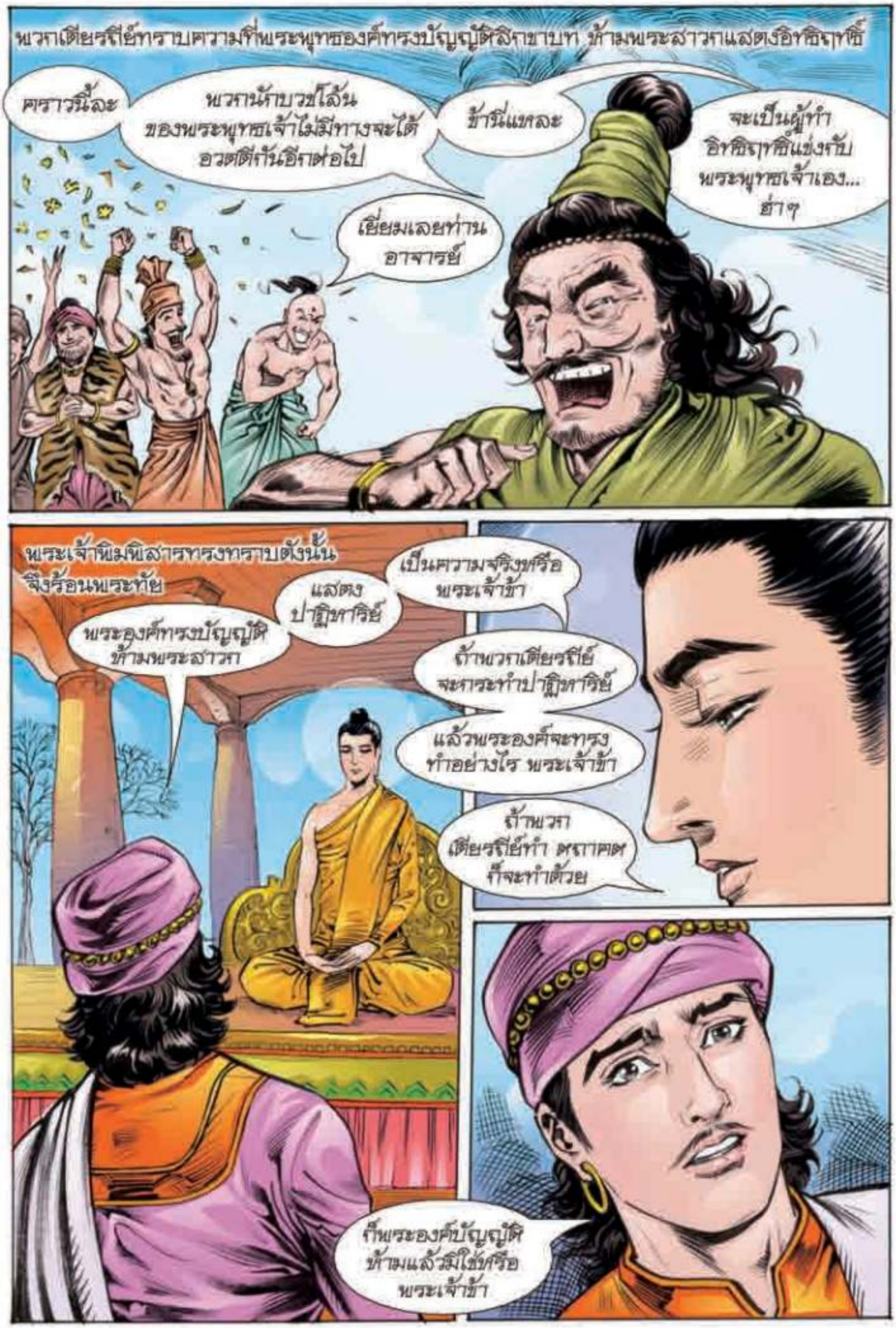
โกฏิ = ชื่อมาตรานับ เท่ากับ ๑๐ ล้าน

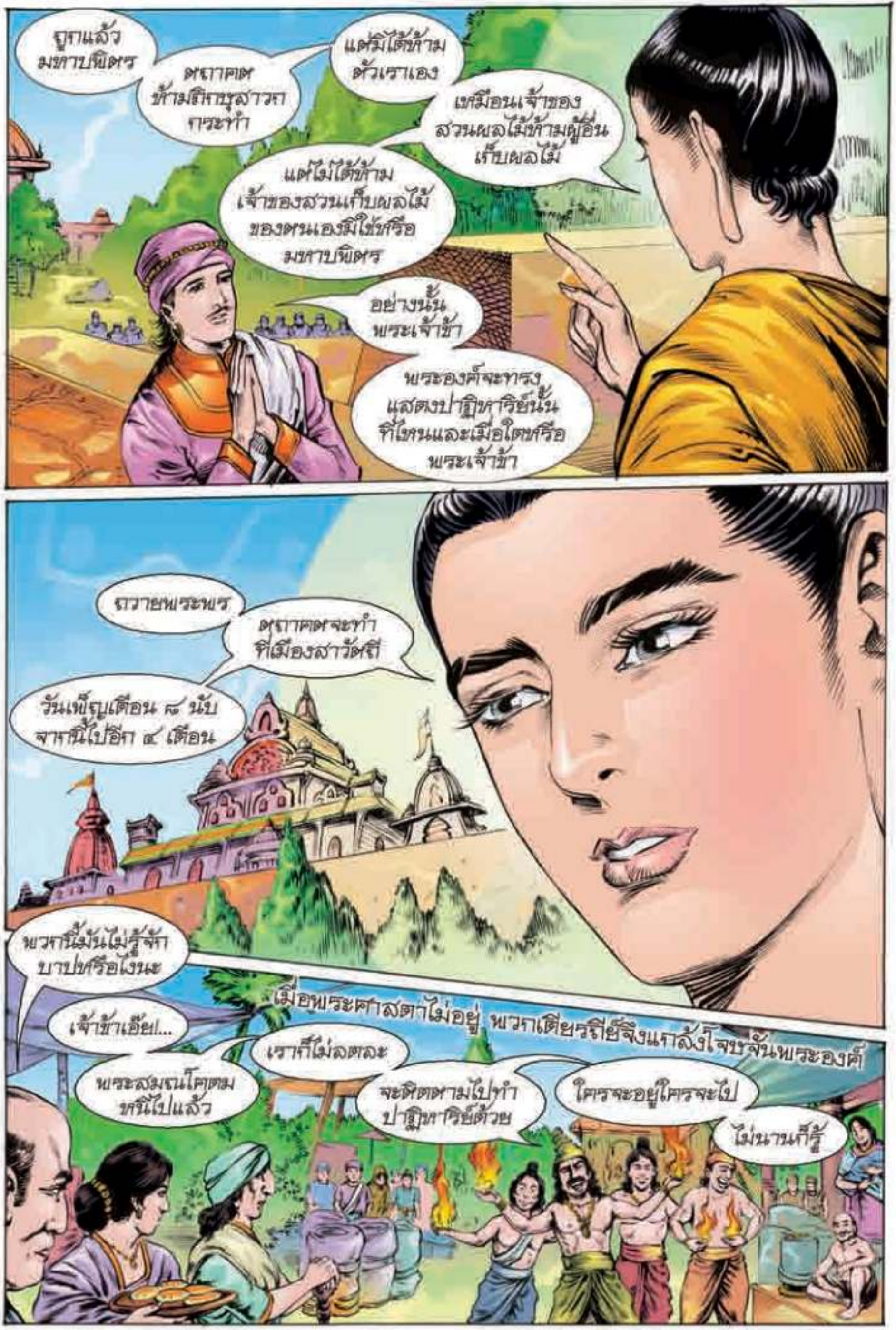

วันหนึ่ง พระโมคคัลลานะและพระปิณโฑลภารทวาชะกำลังยืนห่มจีวร เพื่อจะเข้าไปบิณฑบาตในเมืองราชคฤห์
ในโลกนี้คงจะไม่มีพระอรหันต์เหลืออยู่แล้วละ
วันนี้เป็นวันที่เจ็ดแล้ว
ยังไม่มีใครเหาะไปเอาบาตรไม้จันทน์แดงที่เศรษฐีเอาไปแขวนไว้ได้สักคน
โอ้ย!
มีแต่พวกขี้โม้ทั้งนั้น
ท่านเป็นผู้เลิศทางอิทธิฤทธิ์
นิมนต์ท่านแสดงให้ชนทั้งหลายเห็นว่าพระอรหันต์ยังคงมีในพระพุทธศาสนาด้วยเถิด
นิมนต์ท่านเถิด ปิณโฑลภารทวาชะ
ท่านจงแสดงปาฏิหาริย์ ให้พวกนั้นดูเถิด
พระปิณโฑลภารทวาชะจึงเข้าจตุตถฌานสมาบัติ
เสียงใครทำอะไรข้างบน
พวกเราดูนั่น
สมณะรูปนั้นแสดงปาฏิหาริย์
ดูเหมือนท่านกำลังจะไปเอาบาตรที่เศรษฐีแขวนไว้ซะด้วยสิ

ขวั๊ป
พระอรหันต์มีจริงๆ ด้วย
พระอรหันต์มาแล้ว
โอ้...นั่น
เชื่อแล้วจ้า
พระเหาะไปรอบเมืองเลย มาดูกันเร็ว
พระอรหันต์
สาธุ...
โลกนี้มีพระอรหันต์อยู่จริง

ไปน...
ไปน...
ไปหยุดที่
หลังคาบ้าน
เศรษฐีแล้ว
โอ...พระคุณเจ้า
นิมนต์ท่านลงมา
เถิดขอรับ ข้าพเจ้าเชื่อแล้ว
เพราะได้เห็นกับตาตัวเอง
ว่าพระอรหันต์
มีจริงในโลก
บาตรนี่
ของโยมใช่มั้ย
ขอรับ
เมื่อพระศาสดาทราบความทรงมีรับสั่งให้ประชุมสงฆ์
ปิณโฑลภาร-
ทวาชะ
ข่าวว่าเธอปลดบาตร
ของราชคฤหเศรษฐีลง
จริงหรือ
จริงพระเจ้าข้า
ปิณโฑลภาร-
ทวาชะ
เธอกระทำ
สิ่งที่ไม่สมควร และ
มิใช่กิจของสงฆ์
ไฉนเธอจึงได้แสดง
อิทธิฤทธิ์แก่พวกคฤหัสถ์
เพราะเหตุแค่บาตรไม้จันทน์
ซึ่งเปรียบประดุจ
ซากศพเล่า

การกระทำ ของเธอนั้น
ไม่เป็นไปเพื่อ ความเลื่อมใสแก่บุคคล ที่ยังไม่เลื่อมใส
ดูกร
ภิกษุทั้งหลาย
ภิกษุไม่พึงแสดงอิทธิปาฏิหาริย์
ซึ่งเป็นอิทธิฤทธิ์
ของพระอริยะ แก่คฤหัสถ์
รูปใดแสดง
ต้องอาบัติ ทุกกฏ
ดูกร ภิกษุทั้งหลาย
พวกเธอ จงทำลาย บาตรไม้นั้น
เอาไปบดให้ละเอียด แล้วทำเป็น ยาหยอดตา
อนึ่ง ภิกษุ ไม่พึงใช้บาตรไม้
รูปใดใช้ ต้องอาบัติทุกกฏ

พวกเดียรถีย์ทราบความที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติสิกขาบท ห้ามพระสาวกแสดงอิทธิฤทธิ์
คราวนี้ละ
พวกนักบวชโล้น ของพระพุทธเจ้าไม่มีทางจะได้ อวดดีกันอีกต่อไป
ข้านี่แหละ
จะเป็นผู้ทำ อิทธิฤทธิ์แข่งกับ พระพุทธเจ้าเอง... ฮ่าๆ
เยี่ยมเลยท่าน อาจารย์
พระเจ้าพิมพิสารทรงทราบดังนั้น จึงร้อนพระทัย
พระองค์ทรงบัญญัติ ห้ามพระสาวก
แสดง ปาฏิหาริย์
เป็นความจริงหรือ พระเจ้าข้า
ถ้าพวกเดียรถีย์ จะกระทำปาฏิหาริย์
แล้วพระองค์จะทรง ทำอย่างไร พระเจ้าข้า
ถ้าพวก เดียรถีย์ทำ ตถาคต ก็จะทำด้วย
ก็พระองค์บัญญัติ ห้ามแล้วมิใช่หรือ พระเจ้าข้า

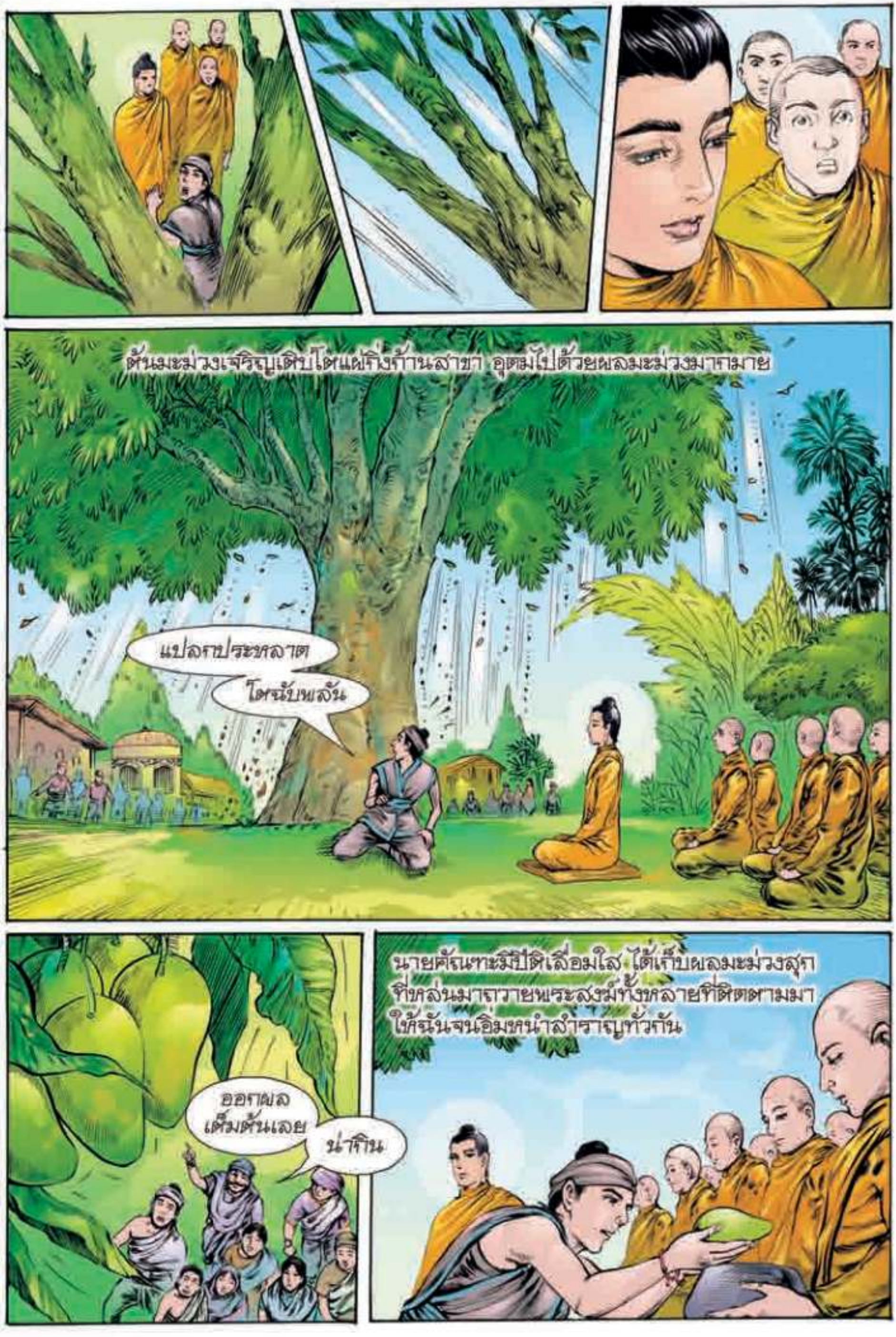

ถูกแล้ว มหาบพิตร
ตถาคตห้ามพุทธสาวกกระทำ
แต่มิได้ห้ามตัวเราเอง
เหมือนเจ้าของสวนผลไม้ห้ามผู้อื่นเก็บผลไม้
แต่ไม่ได้ห้ามเจ้าของสวนเก็บผลไม้ของตนเองมิใช่หรือ มหาบพิตร
อย่างนั้น พระเจ้าข้า
พระองค์จะทรงแสดงปาฏิหาริย์นั้นที่ไหนและเมื่อใดหรือ พระเจ้าข้า
ถวายพระพร
ตถาคตจะทำที่เมืองสาวัตถี
วันเพ็ญเดือน ๘ นับจากนี้ไปอีก ๔ เดือน
เมื่อพระศาสดาไม่อยู่ พวกเดียรถีย์จึงแกล้งจาบจ้วงพระองค์
พวกนี้มันไม่รู้จักบาปหรือไงนะ
เจ้าข้าเอ๊ย!...
พระสมณโคดมหนีไปแล้ว
เราก็ไม่ลดละ
จะติดตามไปทำปาฏิหาริย์ด้วย
ใครจะอยู่ใครจะไป
ไม่นานก็รู้

ย่างเข้าเดือน ๘ ใกล้เวลาทำปาฏิหาริย์
พวกเดียรถีย์สร้างมณฑปใหญ่งามวิจิตร
มหาชนทั้งหลาย
เราผู้เป็นเจ้าลัทธิ
จะกระทำปาฏิหาริย์ที่นี่
พระเจ้าปเสนทิโกศลจึงเข้าเฝ้ากราบทูล
พวกเดียรถีย์ได้ทำมณฑปขึ้น
ข้าพระองค์จะสร้างมณฑปถวาย
เพื่อทรงกระทำปาฏิหาริย์ ณ ที่นั้นด้วย พระเจ้าข้า
อย่าเลย มหาบพิตร
ตถาคตจะไม่ใช้มณฑป แต่จะอาศัยร่มไม้มะม่วงทำปาฏิหาริย์
ต้นมะม่วง
ครั้นพวกเดียรถีย์สืบทราบข่าวของพระองค์
จงเอาทรัพย์เหล่านี้
ไปจ้างคนให้ตัดต้นมะม่วงทุกต้นในเมืองนี้
อย่าให้พระพุทธเจ้าได้มีโอกาสแสดงปาฏิหาริย์
หึ ๆ ๆ

โอย...ตายๆ ใครมาโค่นต้นมะม่วง
ฉันด้วย
เสียดาย
ที่บ้านฉันก็โดน
แย่
ต้นแล้วต้นเล่า ไม่เหลือหรอ
รุ่งเช้าวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๘ วันกระทำปาฏิหาริย์
คัณฑะราชบุรุษ ผู้เฝ้าสวน พระราชา
จะเอาอะไร ถวายพระองค์ดีนะ ไม่ได้เตรียมอะไร มาเลย
โอ้นั่น พระบรมศาสดา ทรงบิณฑบาตอยู่ โอกาส จะได้ทำบุญใหญ่แบบนี้ หาได้ยาก
จะมีก็แต่มะม่วง ผลนี้ที่จะต้องนำไป ถวายพระเจ้า ปเสนทิโกศล
มะม่วงผลนี้ หากเราจะไปถวาย พระราชา
ก็คงได้รับ พระราชทานไม่เกิน ๑๕ กษาปณะ
แต่ถ้าเราจะน้อมถวาย พระพุทธเจ้า
ก็จะมีบุญกุศล ให้ประโยชน์สุขแก่เรา สิ้นกาลนาน

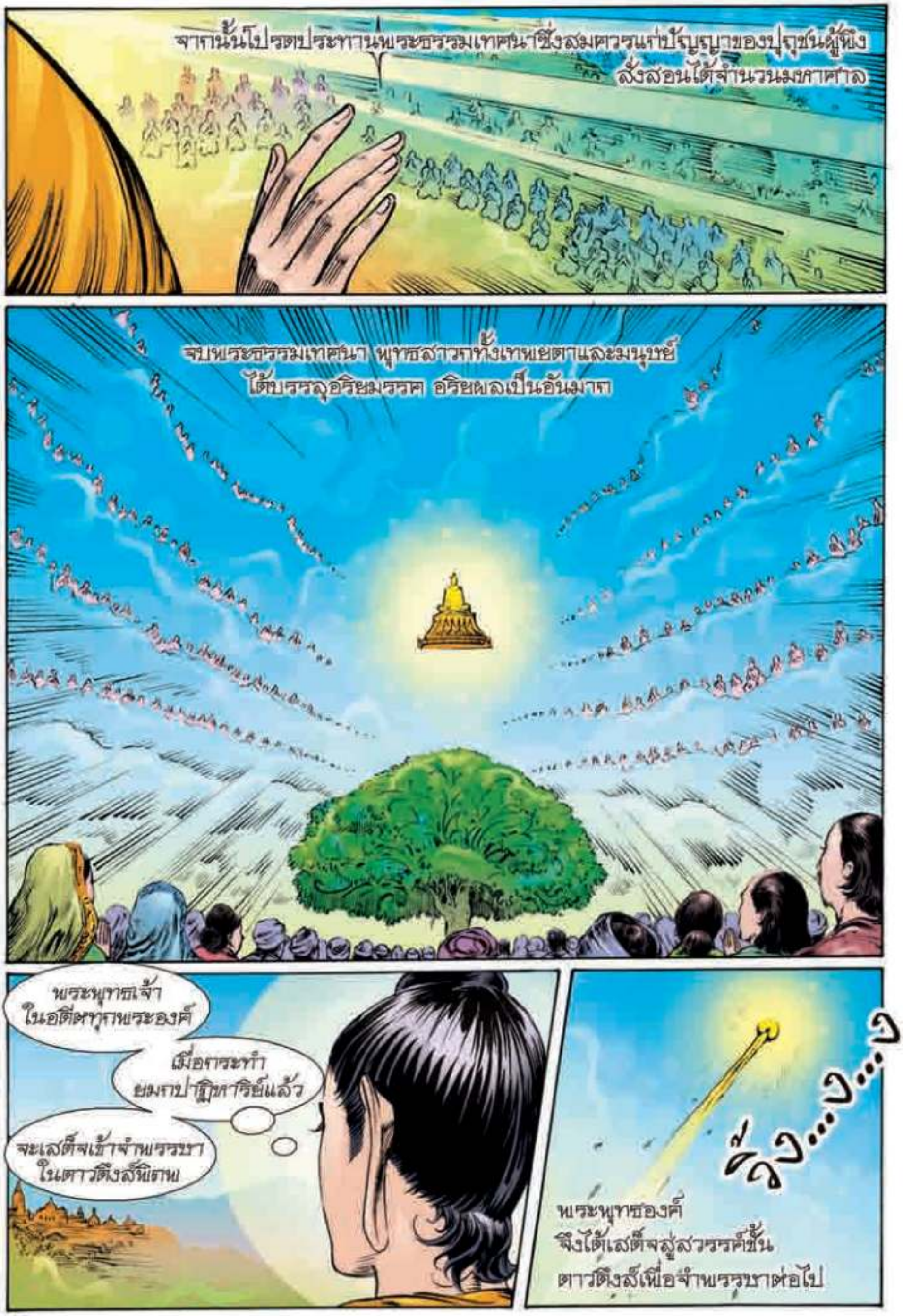

พระพุทธองค์ประทับบริเวณนั้นเพื่อเสวย พระอานนท์จึงนำมะม่วงมาคั้นน้ำถวาย
เมื่อฉันแล้วได้นำเม็ดมะม่วงผลนั้นมอบแก่คัณฑะ
คัณฑะ เธอจงขุดดินแล้วนำเม็ดมะม่วงนี้ไปปลูก
พระเจ้าข้า
โป๊ก
เป๊ก
เสร็จแล้วหรือ
คัณฑะ
พระเจ้าข้า
ครืน
อ๊ะ เสียงอะไร
เหวอ
ครืน

ต้นมะม่วงเจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขา อุดมไปด้วยผลมะม่วงมากมาย
แปลกประหลาด
โตฉับพลัน
ออกผล
เต็มต้นเลย
น่ากิน
นายคัณฑะมีปีติเลื่อมใส ได้เก็บผลมะม่วงสุก
ที่หล่นมาถวายพระสงฆ์ทั้งหลายที่ติดตามมา
ให้ฉันจนอิ่มหนำสำราญทั่วกัน

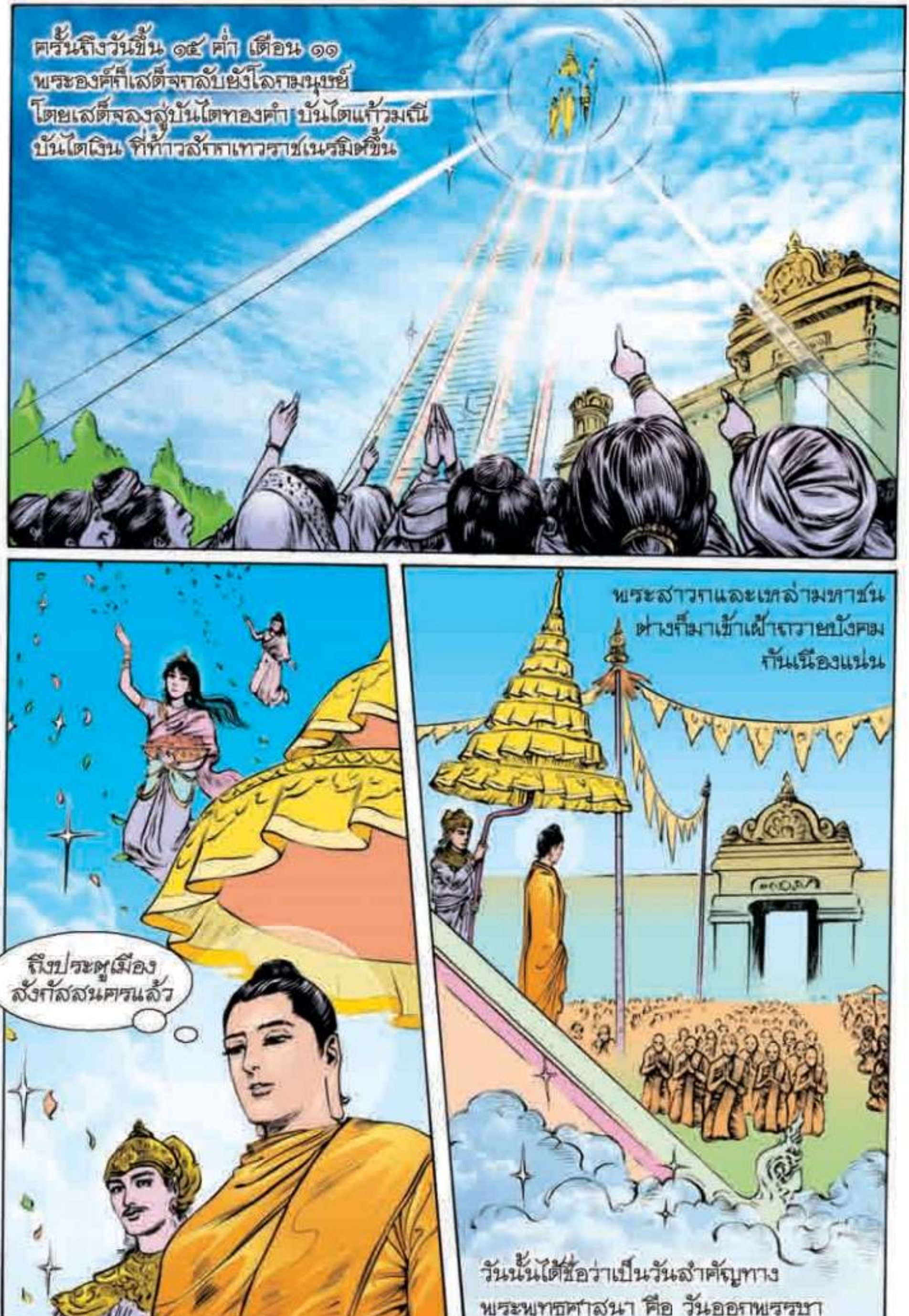
ยมกปาฏิหาริย์ = ปาฏิหาริย์ที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำที่ต้นมะม่วง

จากนั้นโปรดประทานพระธรรมเทศนาซึ่งสมควรแก่ปัญญาของปุถุชนผู้หนึ่ง
สั่งสอนได้จำนวนมหาศาล
จบพระธรรมเทศนา พุทธสาวกทั้งเทพยดาและมนุษย์
ได้บรรลุอริยมรรค อริยผลเป็นอันมาก
พระพุทธเจ้า
ในอดีตทุกพระองค์
เมื่อกระทำ
ยมกปาฏิหาริย์แล้ว
จะเสด็จเข้าจำพรรษา
ในดาวดึงส์พิภพ
ฟิ้ว...ว...ว
พระพุทธองค์
จึงได้เสด็จสู่สวรรค์ชั้น
ดาวดึงส์เพื่อจำพรรษาต่อไป

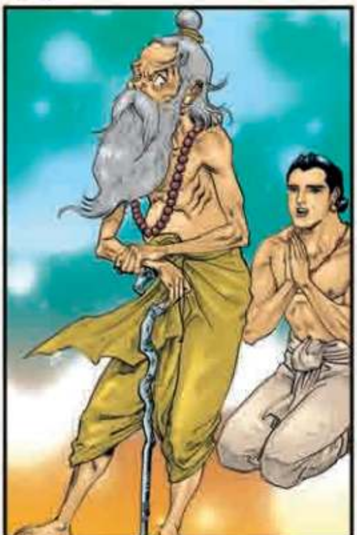

อภิธรรม ๗ คัมภีร์ (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

ครั้นถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑
พระองค์ก็เสด็จกลับยังโลกมนุษย์
โดยเสด็จลงสู่บันไดทองคำ บันไดแก้วมณี
บันไดเงิน ที่ท้าวสักกเทวราชเนรมิตขึ้น
ถึงประตูเมือง
สังกัสสนครแล้ว
พระสาวกและเหล่ามหาชน
ต่างก็มาเข้าเฝ้าถวายบังคม
กันเนืองแน่น
วันนั้นได้ชื่อว่าเป็นวันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา คือ วันออกพรรษา

อาจารย์ผู้ริษยาและหูเบาส่งอหิงสกะ
ออกไปสู่ทางเลือดและความตาย
โดยโป้ปดว่า เพื่อความสำเร็จอัน
สูงสุด

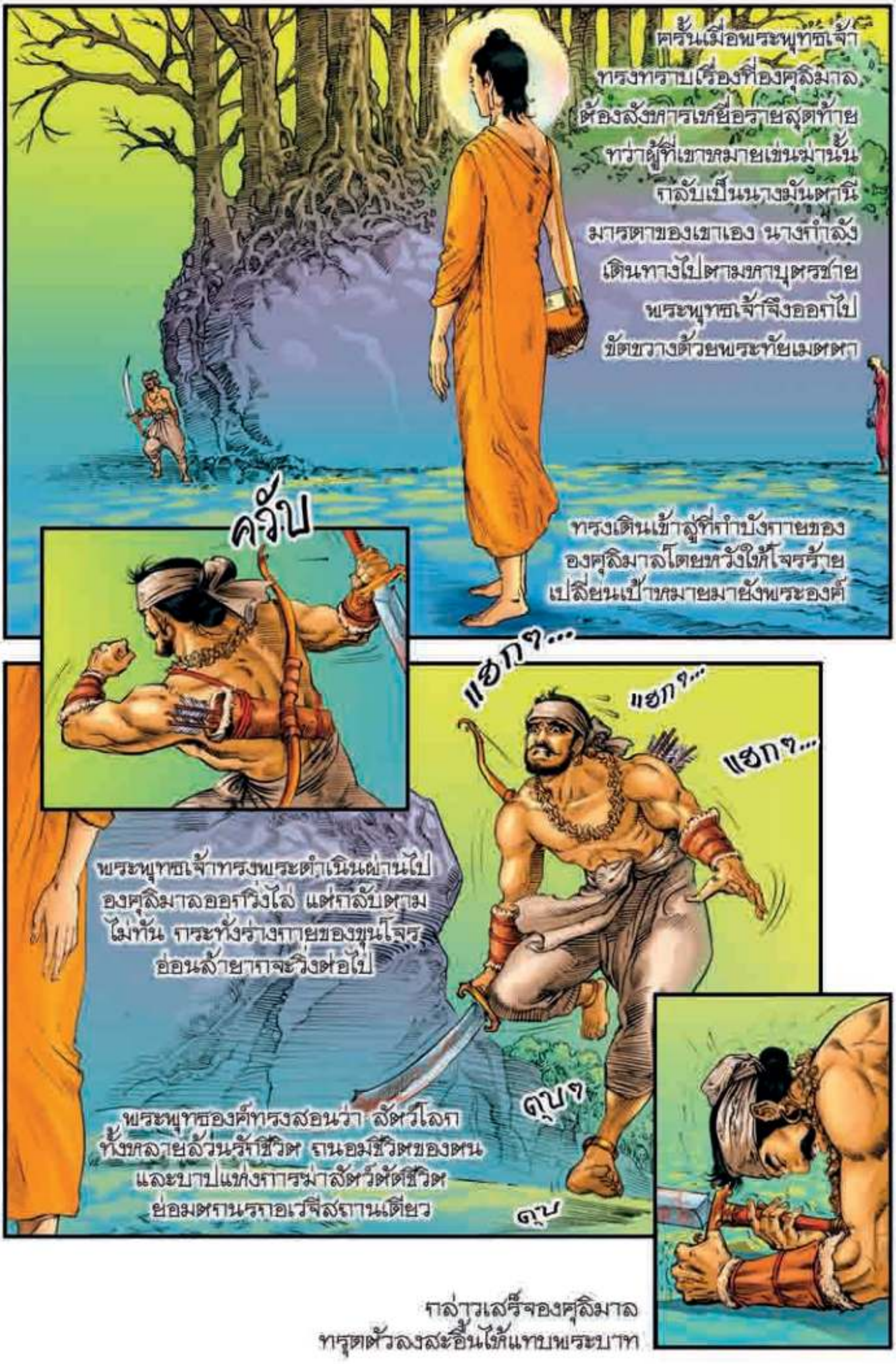

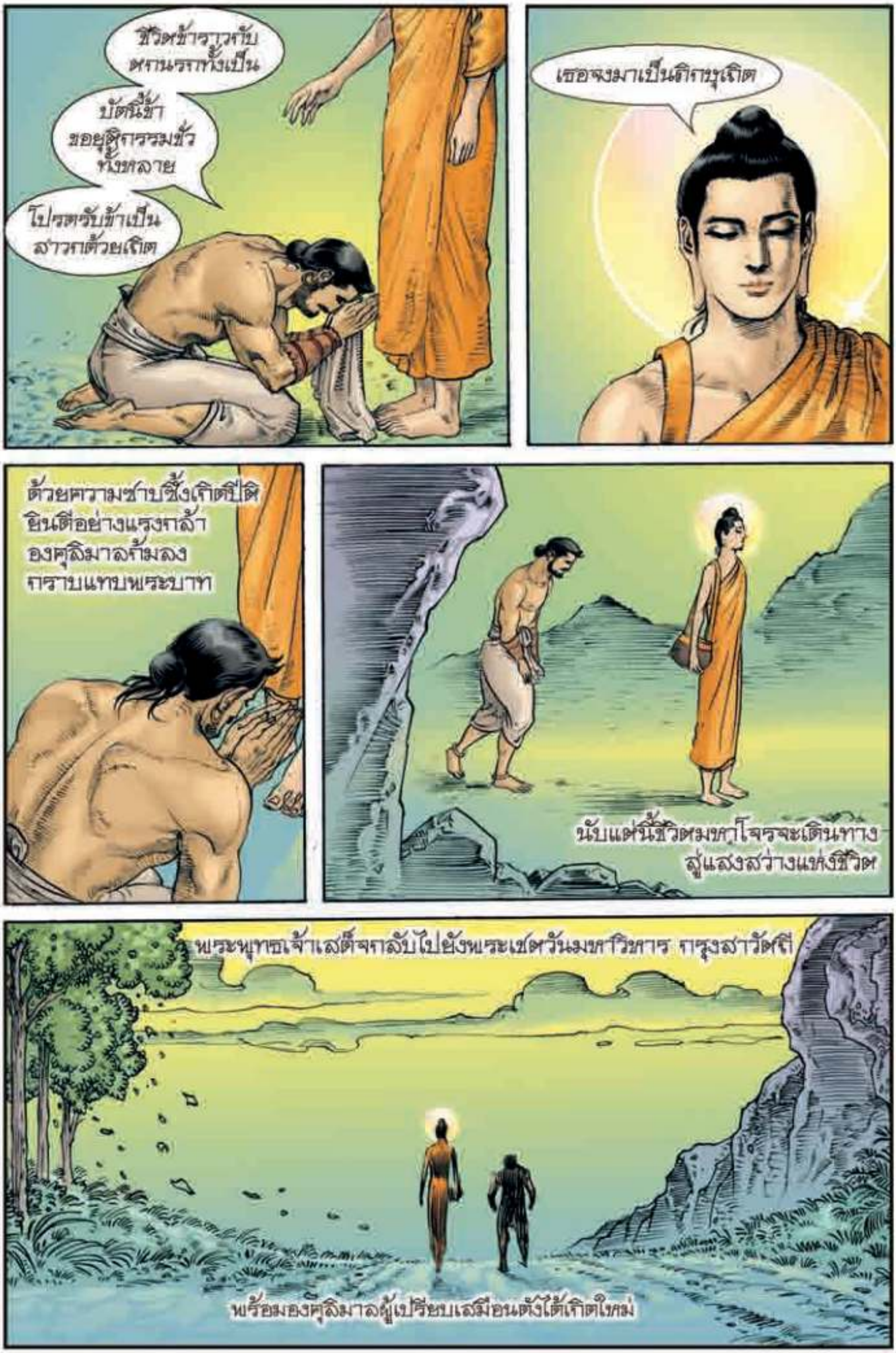

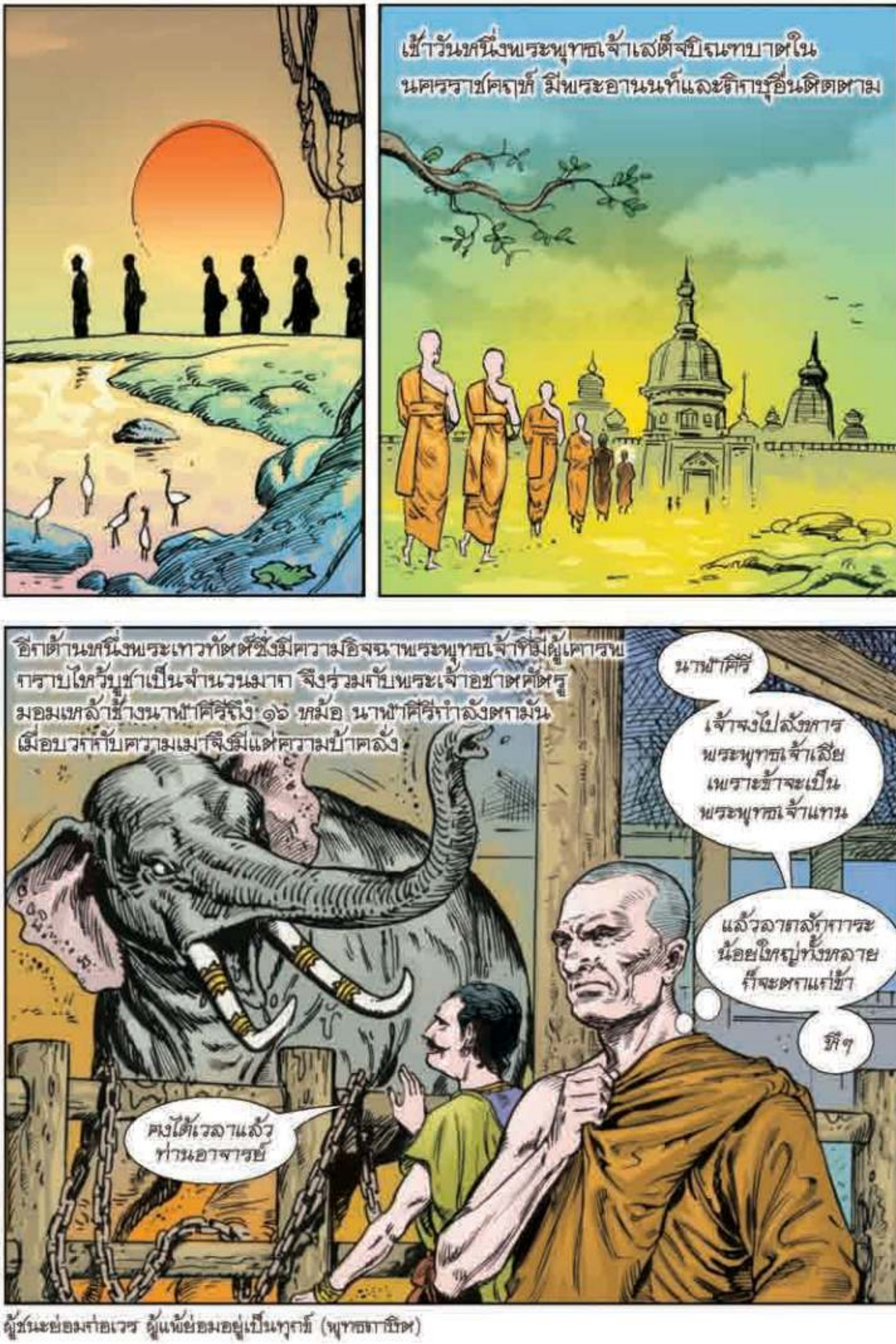
เมื่อฆ่าคนตาย อหิงสกะนำนิ้วทั้งหมด
ร้อยเป็นพวงสวมใส่คอ
จึงได้นามว่า องคุลิมาล

ครั้นเมื่อพระพุทธเจ้า
ทรงทราบเรื่องที่องคุลิมาล
ต้องสังหารเหยื่อรายสุดท้าย
ทว่าผู้ที่เขาหมายเข่นฆ่านั้น
กลับเป็นนางมันตานี
มารดาของเขาเอง นางกำลัง
เดินทางไปตามหาบุตรชาย
พระพุทธเจ้าจึงออกไป
ขัดขวางด้วยพระทัยเมตตา
ทรงเดินเข้าสู่ที่กำบังกายของ
องคุลิมาลโดยหวังให้โจรร้าย
เปลี่ยนเป้าหมายมายังพระองค์
ควั้บ
แฮกๆ...
แฮก...
แฮกๆ...
พระพุทธเจ้าทรงพระดำเนินผ่านไป
องคุลิมาลออกวิ่งไล่ แต่กลับตาม
ไม่ทัน กระทั่งร่างกายของขุนโจร
อ่อนล้ายากจะวิ่งต่อไป
ตุบๆ
พระพุทธองค์ทรงสอนว่า สัตว์โลก
ทั้งหลายล้วนรักชีวิต ถนอมชีวิตของตน
และบาปแห่งการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
ย่อมตกนรกอเวจีสถานเดียว
ตุบ
กล่าวเสร็จองคุลิมาล
ทรุดตัวลงสะอื้นไห้แทบพระบาท

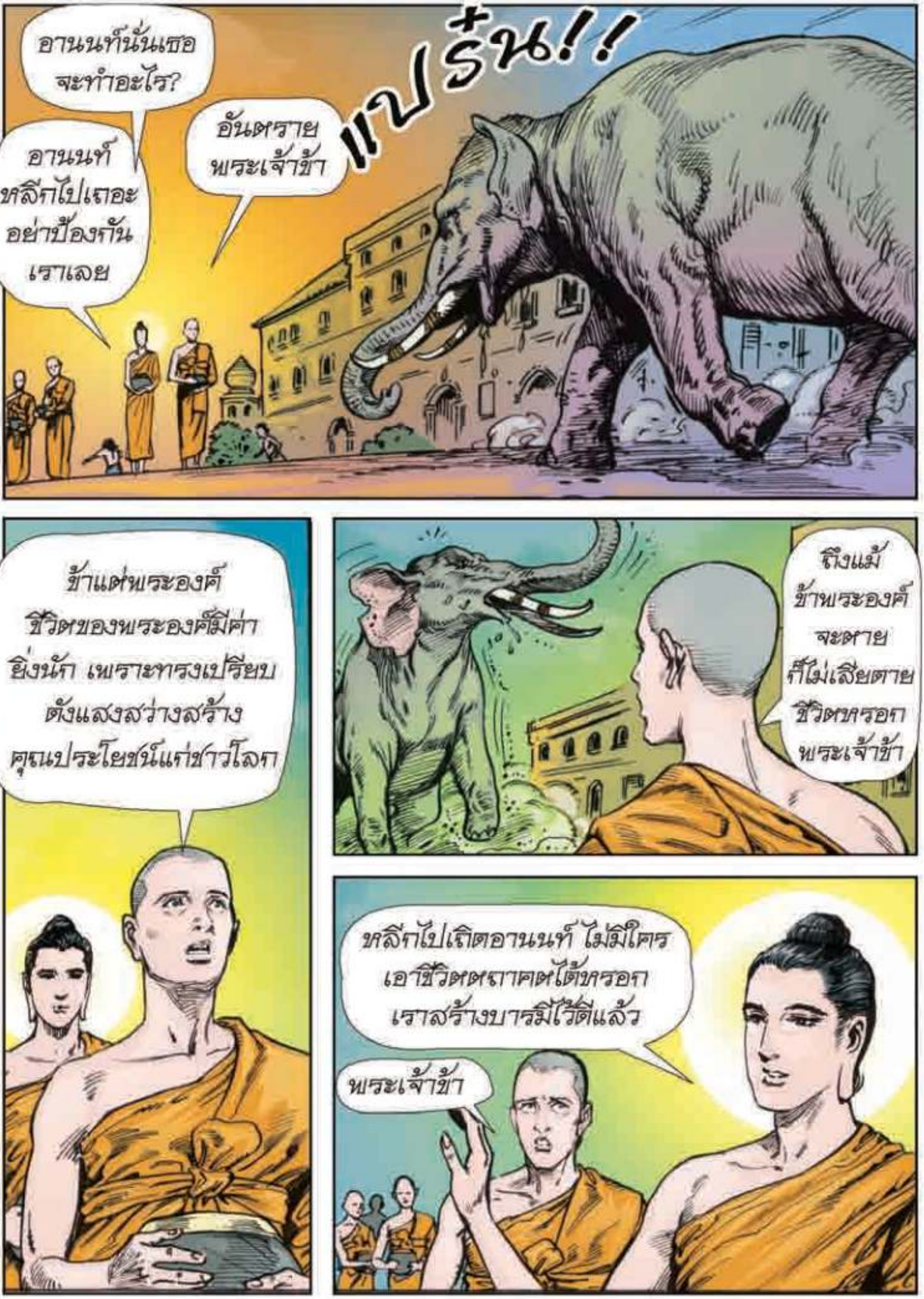

ชีวิตข้าราวกับ
ตกนรกทั้งเป็น
บัดนี้ข้า
ขอยุติกรรมชั่ว
ทั้งหลาย
โปรดรับข้าเป็น
สาวกด้วยเถิด
เธอจงมาเป็นภิกษุเถิด
ด้วยความซาบซึ้งเกิดปีติ
ยินดีอย่างแรงกล้า
องคุลิมาลก้มลง
กราบแทบพระบาท
นับแต่นี้ชีวิตมหาโจรจะเดินทาง
สู่แสงสว่างแห่งชีวิต
พระพุทธเจ้าเสด็จกลับไปยังพระเชตวันมหาวิหาร กรุงสาวัตถี
พร้อมองคุลิมาลผู้เปรียบเสมือนดั่งได้เกิดใหม่

ผู้ชนะย่อมก่อเวร ผู้แพ้ย่อมอยู่เป็นทุกข์ (พุทธภาษิต)

แปร๋น!!
กรี๊ด!!
กรี๊ด ช้าง!!
แปร๋น!!
หนีเร็ว!! ช้างตกมันอาละวาด!!
โอ! นั่นเกิดอะไรขึ้น
มันทำลายทุกอย่างที่ขวางหน้า
พระองค์รีบหนีเร็วเข้า

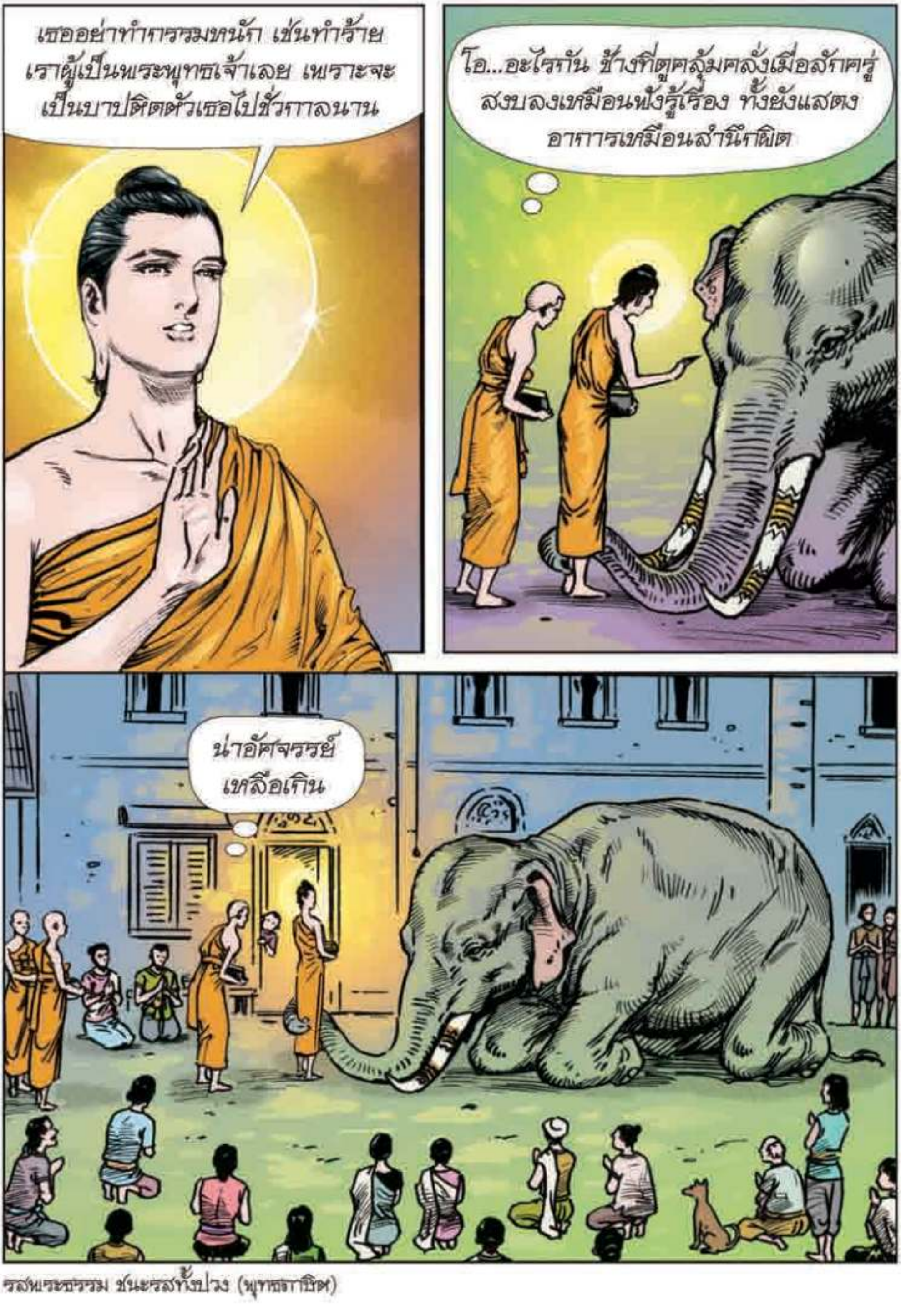
อานนท์นั่นเธอ จะทำอะไร?
อานนท์ หลีกไปเถอะ อย่าป้องกัน เราเลย
อันตราย พระเจ้าข้า
แปร๋น!!
ข้าแต่พระองค์ ชีวิตของพระองค์มีค่า ยิ่งนัก เพราะทรงเปรียบ ดังแสงสว่างสร้าง คุณประโยชน์แก่ชาวโลก
ถึงแม้ ข้าพระองค์ จะตาย ก็ไม่เสียดาย ชีวิตหรอก พระเจ้าข้า
หลีกไปเถิดอานนท์ ไม่มีใคร เอาชีวิตตถาคตได้หรอก เราสร้างบารมีไว้ดีแล้ว
พระเจ้าข้า

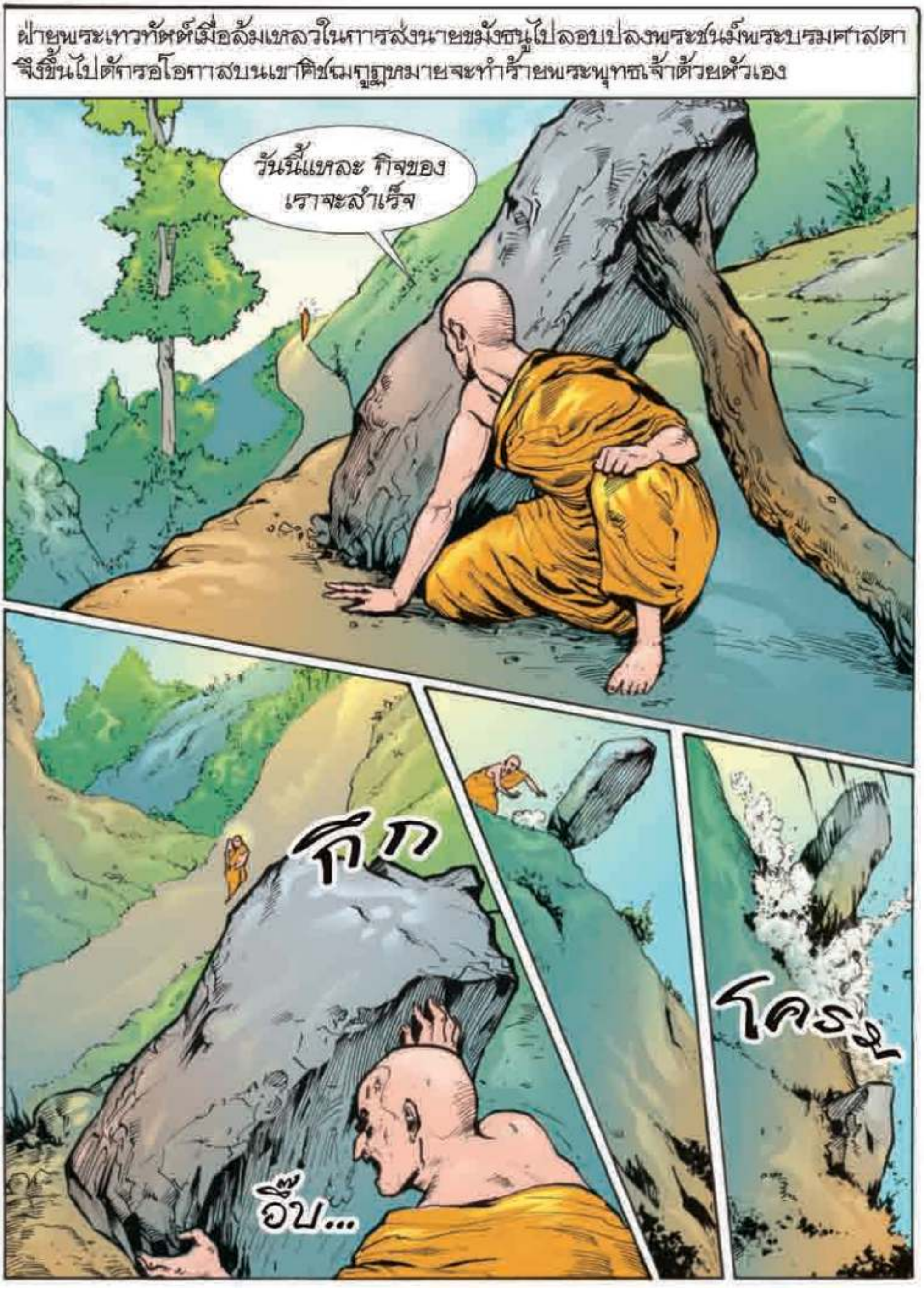

โมหะ = ความหลง ความเขลา ความโง่

เธออย่าทำกรรมหนัก เช่นทำร้าย เราผู้เป็นพระพุทธเจ้าเลย เพราะจะเป็นบาปติดตัวเธอไปชั่วกาลนาน
โอ...อะไรกัน ช้างที่ดุคลุ้มคลั่งเมื่อสักครู่ สงบลงเหมือนฟังรู้เรื่อง ทั้งยังแสดงอาการเหมือนสำนึกผิด
น่าอัศจรรย์ เหลือเกิน

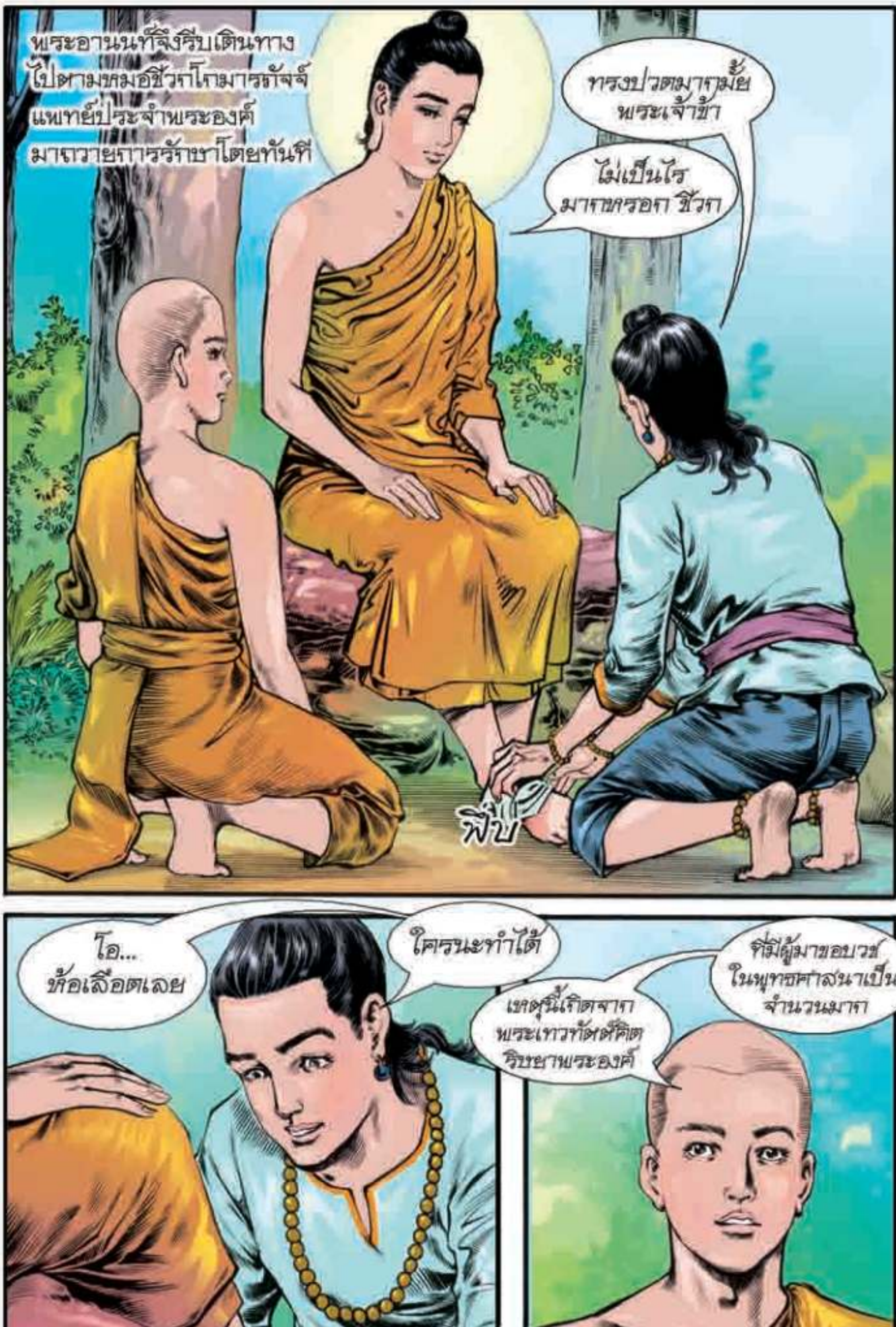

เมื่อแผนการแรกล้มเหลว พระเทวทัตต์ไม่ได้ล้มเลิกความตั้งใจเป็นศาสดา
กลับคิดแผนการชั่วขึ้นมาอีกครั้ง

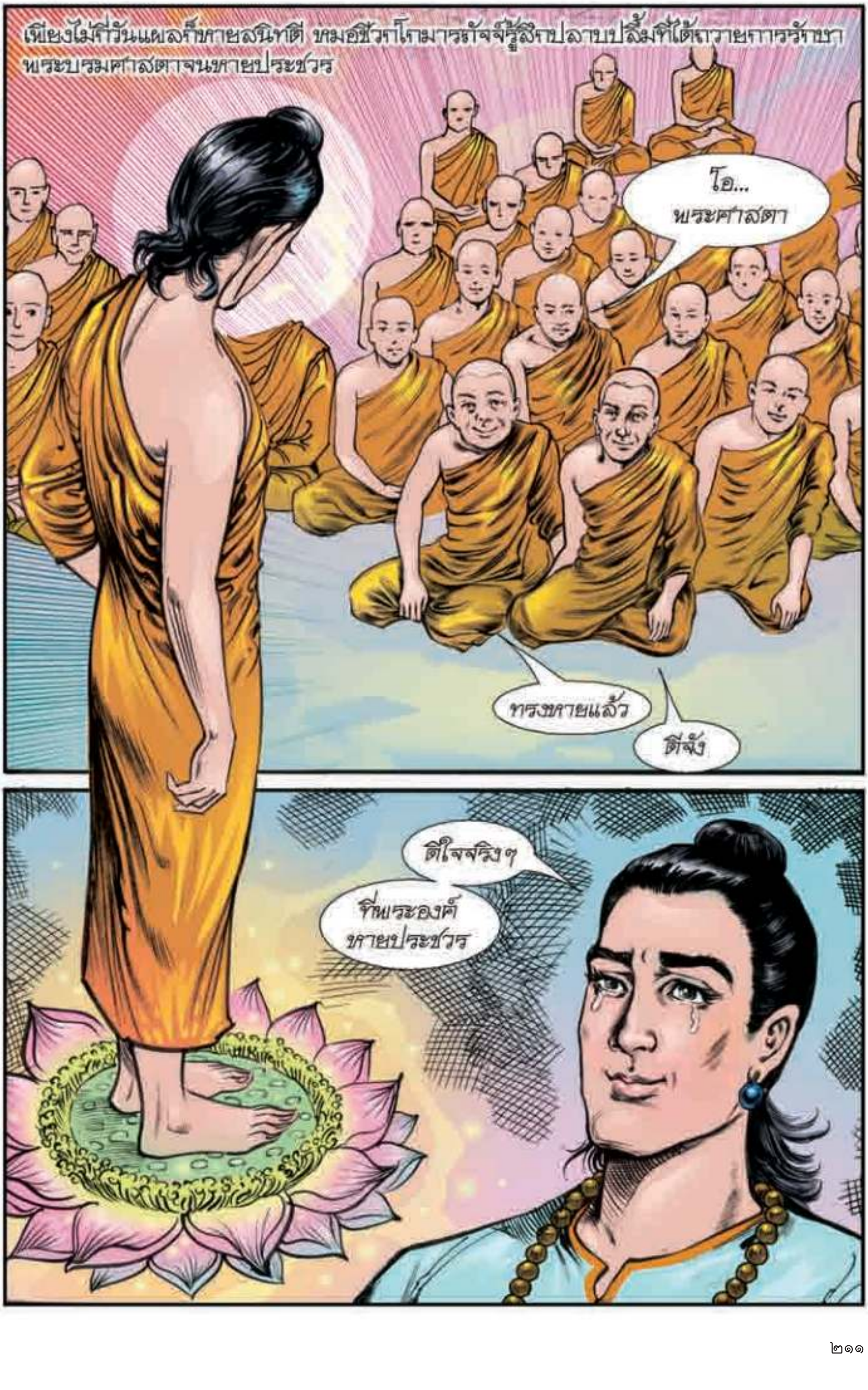

พระเทวทัตต์ได้จ้างนักแม่นธนูมาเพื่อตัวปลงพระชนม์
แต่ก็ไม่สามารถทำร้ายพระพุทธองค์ได้ นักแม่นธนู
เข้ามากราบทูลสารภาพผิด พระองค์โปรด
แสดงธรรมให้จนบรรลุโสดาบัน
ไม่กล้ายิง

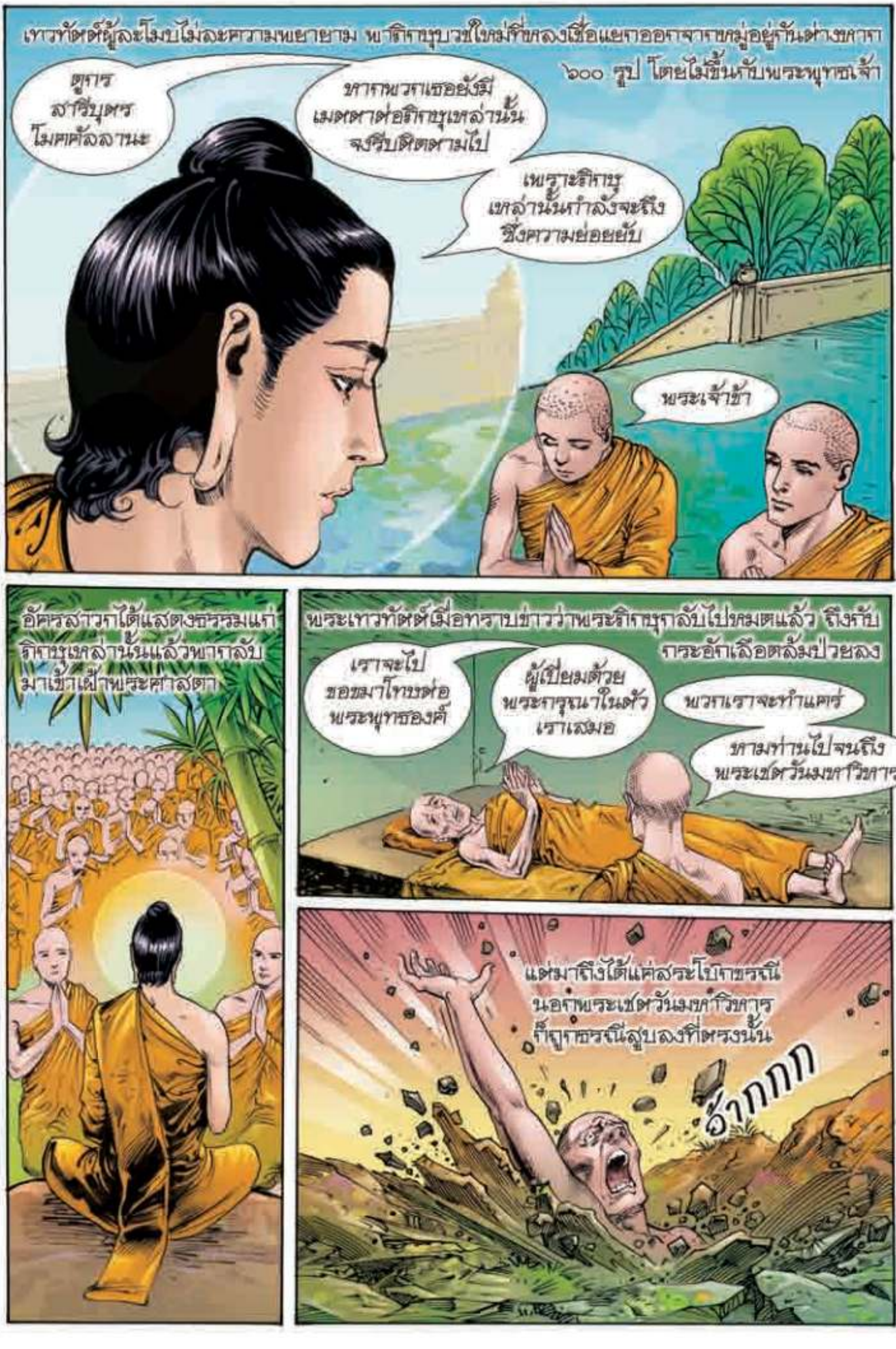

ฝ่ายพระเทวทัตต์เมื่อล้มเหลวในการส่งนายขมังธนูไปลอบปลงพระชนม์พระบรมศาสดา จึงขึ้นไปดักรอโอกาสบนเขาคิชฌกูฏหมายจะทำร้ายพระพุทธเจ้าด้วยตัวเอง
วันนี้แหละ กิจของเราจะสำเร็จ
กึก
อึ๊บ...
โครม

โครม
ครืน
เปรี้ยง
เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้พระพุทธองค์ได้รับบาดเจ็บ
จากสะเก็ดหินจนห้อพระโลหิตที่พระบาท
ส่วนพระเทวทัตต์หลบหนีกลับไปยังคยาสีสะ

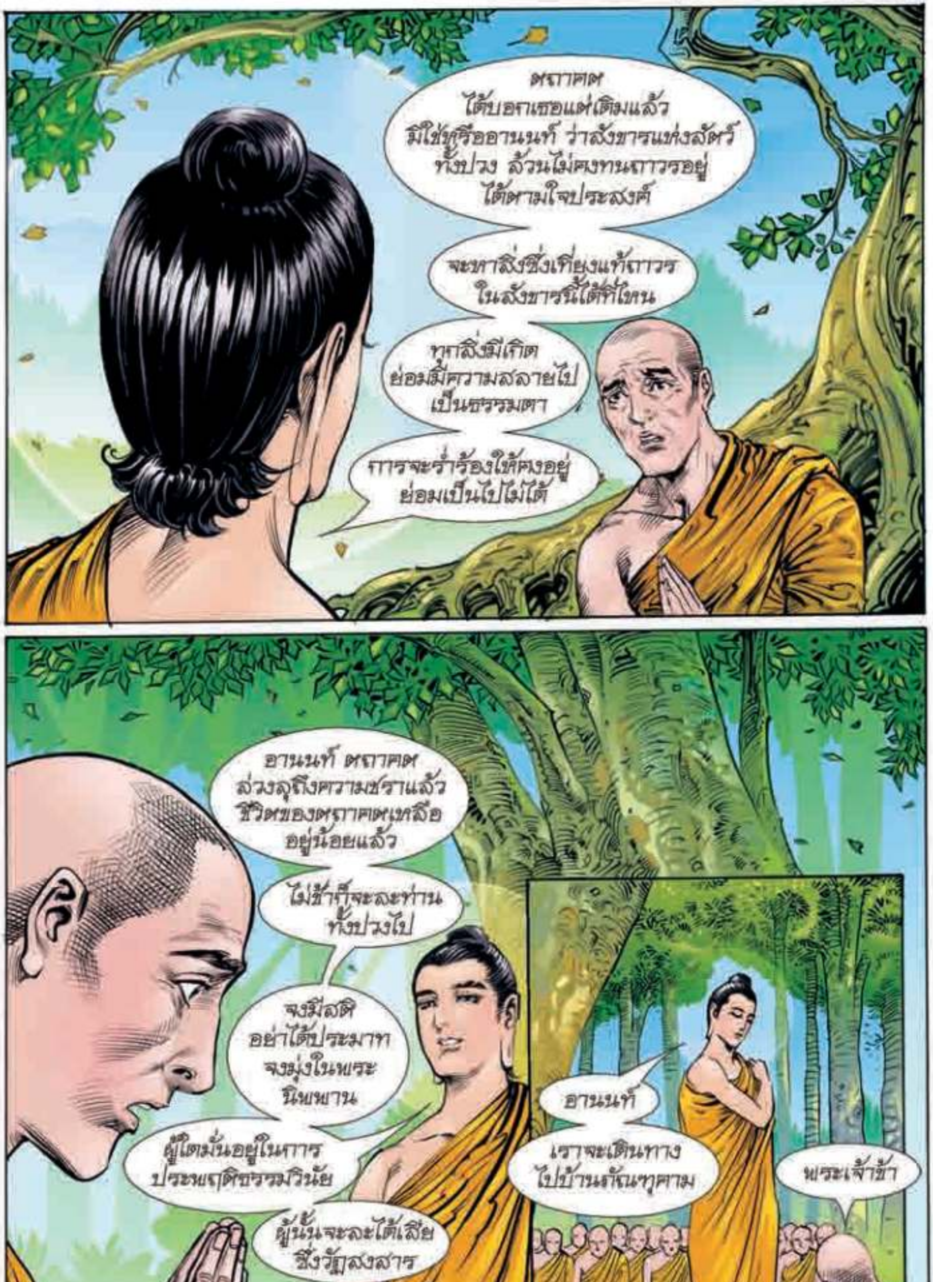

พระอานนท์จึงรีบเดินทางไปตามหมอชีวกโกมารภัจจ์แพทย์ประจำพระองค์มาถวายการรักษาโดยทันที
ทรงปวดมากมั้ยพระเจ้าข้า
ไม่เป็นไรมากหรอก ชีวก
ฟิ้บ
โอ... ห้อเลือดเลย
ใครนะทำได้
เหตุนี้เกิดจากพระเทวทัตต์คิดริษยาพระองค์
ที่มีผู้มาขอบวชในพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก

เพียงไม่กี่วันแผลก็หายสนิทดี หมอชีวกโกมารภัจจ์รู้สึกปลาบปลื้มที่ได้ถวายการรักษาพระบรมศาสดาจนหายประชวร
โอ... พระศาสดา
ทรงหายแล้ว
ดีจัง
ดีใจจริงๆ
ที่พระองค์หายประชวร

เทวทัตต์ผู้ละโมบไม่ละความพยายาม พาภิกษุบวชใหม่ที่หลงเชื่อแยกออกจากหมู่อยู่กันต่างหาก ๖๐๐ รูป โดยไม่ขึ้นกับพระพุทธเจ้า
ดูกร สารีบุตร โมคคัลลานะ
หากพวกเธอยังมีเมตตาต่อภิกษุเหล่านั้น จงรีบติดตามไป
เพราะภิกษุเหล่านั้นกำลังจะถึงซึ่งความย่อยยับ
พระเจ้าข้า
อัครสาวกได้แสดงธรรมแก่ภิกษุเหล่านั้นแล้วพากลับมาเข้าเฝ้าพระศาสดา
พระเทวทัตต์เมื่อทราบข่าวว่าพระภิกษุกลับไปหมดแล้ว ถึงกับกระอักเลือดล้มป่วยลง
เราจะไปขอขมาโทษต่อพระพุทธองค์
ผู้เปี่ยมด้วยพระกรุณาในตัวเราเสมอ
พวกเราจะทำแคร่
หามท่านไปจนถึงพระเชตวันมหาวิหาร
แต่มาถึงได้แค่สระโบกขรณีนอกพระเชตวันมหาวิหาร ก็ถูกธรณีสูบลงที่ตรงนั้น
อ๊ากกกก

อุปัฏฐาก = ผู้อุปถัมภ์ ผู้รับใช้ ผู้ดูแลความเป็นอยู่

ตถาคต
ได้บอกเธอแต่เดิมแล้ว
มิใช่หรืออานนท์ ว่าสังขารแห่งสัตว์
ทั้งปวง ล้วนไม่คงทนถาวรอยู่
ได้ตามใจประสงค์
จะหาสิ่งซึ่งเที่ยงแท้ถาวร
ในสังขารนี้ได้ที่ไหน
ทุกสิ่งมีเกิด
ย่อมมีความสลายไป
เป็นธรรมดา
การจะร่ำร้องให้คงอยู่
ย่อมเป็นไปไม่ได้
อานนท์ ตถาคต
ล่วงลุถึงความชราแล้ว
ชีวิตของตถาคตเหลือ
อยู่น้อยแล้ว
ไม่ช้าก็จะละท่าน
ทั้งปวงไป
จงมีสติ
อย่าได้ประมาท
จงมุ่งในพระ
นิพพาน
ผู้ใดมั่นอยู่ในการ
ประพฤติธรรมวินัย
ผู้นั้นจะละได้เสีย
ซึ่งวัฏสงสาร
อานนท์
เราจะเดินทาง
ไปบ้านภัณฑุคาม
พระเจ้าข้า

สูกรมัททวะ = อาหารซึ่งประกอบด้วยเนื้อหมู บางตำราวิเคราะห์ว่าเป็นเห็ดป่ามีพิษ

เสด็จสู่กุสินารา ในขณะที่ยังไม่ทรงทุเลาจากอาพาธ
อานนท์
ตถาคตกระหายน้ำมาก เธอจงไปตักน้ำมาให้เราดื่มระงับความกระหาย เราจะนั่งพักยังร่มไม้นี้
แต่เมื่อครู่ขบวนเกวียนเพิ่งเดินข้ามแม่น้ำไป ทำให้น้ำขุ่นมาก
ข้าพระองค์คิดว่าทางข้างหน้าคงมีแหล่งน้ำที่สะอาดกว่านี้ พระเจ้าข้า
ไม่เป็นไรหรอก
เธอจงไปนำน้ำในแม่น้ำนี้มาเถิด
พระอานนท์ได้กล่าวทัดทานถึง ๒ ครั้ง จนรับสั่งครั้งที่ ๓ จึงทำตามพระบัญชาทันที
น่าแปลก!
แม่น้ำนี้เป็นแม่น้ำเล็กๆ ขบวนเกวียนเพิ่งผ่านไป
น้ำที่ขุ่นกลับกลายเป็นน้ำใสสะอาด
นี่เป็นครั้งแรกที่ทรงเรียกขอน้ำเสวยในขณะเดินทางยังไม่ถึงที่พัก
คงประชวรมาก...
พระอานนท์นำน้ำมาถวายด้วยความยินดีและเล่าถึงเหตุอัศจรรย์นั้น
น้ำใสสะอาด ปราศจากมลทิน
ด้วยพระบารมีของพระพุทธองค์เป็นแน่แท้

ครั้งนั้นพระพุทธเจ้าประทับยังร่มไม้ใหญ่ริมทาง

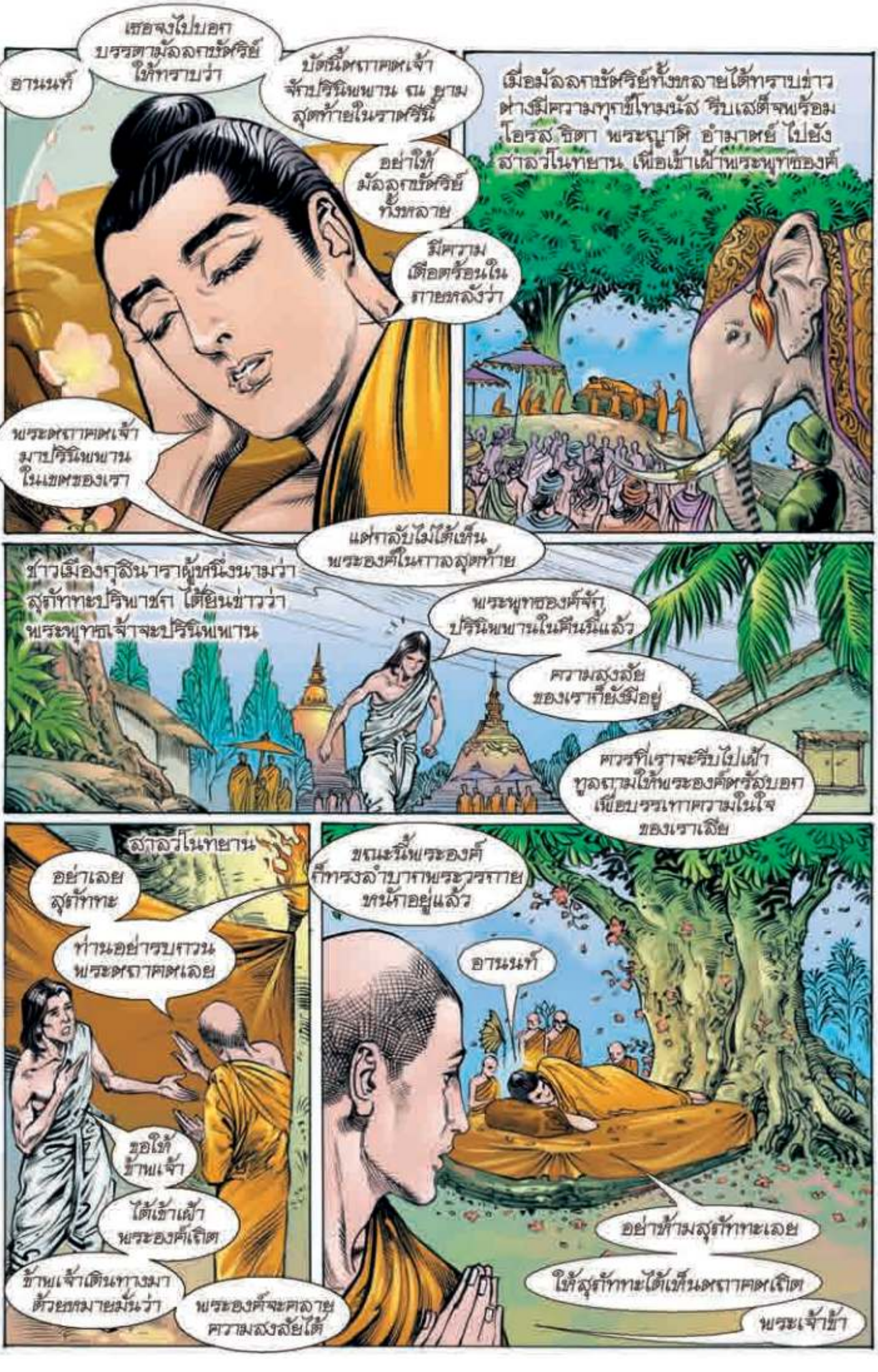
ผ้าสิงคิวรรณ = ผ้าเนื้อเกลี้ยงสีดังทองสิงคี

พระอานนท์ได้นำผ้าสิงคิวรรณเข้าถวาย พระพุทธเจ้า ทรงนุ่งผืนหนึ่ง
ผ้าสิงคิวรรณมีสีดุจ ถ่านไฟที่แดงคุ
เมื่อคลุมพระวรกาย
ผิวของพระพุทธองค์ ดูงามบริสุทธิ์ยิ่งนัก
โอ...
พระฉวีวรรณ ของพระองค์
ช่างงามผ่องใส ควรคู่กับผ้าสิงคิวรรณ ที่ปกคลุมพระวรกายนี้ เหลือเกิน พระเจ้าข้า
กายของ ตถาคต
ย่อมงาม บริสุทธิ์ผุดผ่อง ใน ๒ เวลา
คือในคืนที่จะ ตรัสรู้
และในคืนปรินิพพาน
อานนท์ ๒ เวลานี้แล
ที่กายของตถาคต จะงามบริสุทธิ์ยิ่งนัก

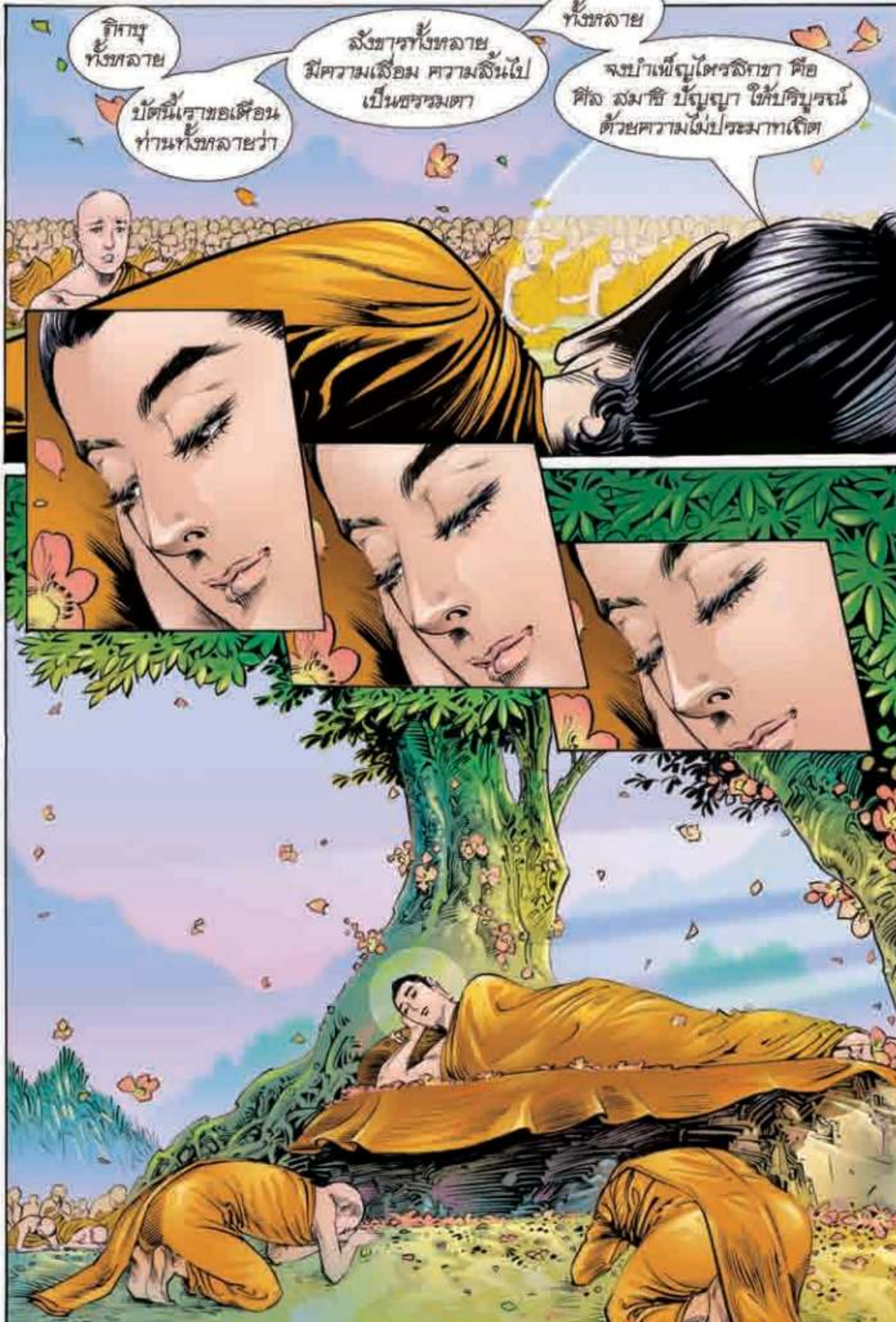

มัลลกษัตริย์ = คณะกษัตริย์ผู้ปกครองแคว้นมัลละ แบ่งเป็น ๒ พวก คณะหนึ่งปกครองที่นครกุสินารา อีกคณะหนึ่งปกครองที่นครปาวา. สาลวโนทยาน = สวนป่าไม้สาละ. สีหไสยา (ดูคำอธิบายท้ายเล่ม)

ครั้งนั้นต้นสาละทั้งคู่ผลิดอกบานเต็มต้นร่วงหล่น
ลงมายังพระสรีระ เพื่อบูชาพระผู้มีพระภาคเจ้า
แม้ดอกมณฑาในเมืองสวรรค์หลอดจน
เครื่องหอมต่างๆก็ตกลงมาจากอากาศ
อานนท์
การบูชาพระตถาคต
ด้วยของมีค่า แม้มากปานนี้
ก็ไม่มีชื่อว่าบูชา
พระตถาคตอันแท้จริง
ผู้ใดมาปฏิบัติธรรม
และทำตัวสมค่ากับ
พระธรรมนั้น
ผู้นั้นชื่อว่า
บูชาพระตถาคต
อย่างสูงสุด
อุปวาณะ
เธอจงวางงานพัด
แล้วออกไปเถิด
พระเจ้าข้า
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
พระอุปวาณะนี้เป็นพุทธอุปัฏฐาก
ใกล้ชิดมานาน ไฉนในกาลสุดท้ายนี้
ไม่ทรงให้ถวายปฏิบัติดังเคย พระเจ้าข้า
อานนท์
ขณะนี้
เทพยดาทั้งหมด
ทุกชั้นฟ้า
มาประชุมกันบูชา
ตถาคต โดยหวัง
จะได้เห็นตถาคตใน
ครั้งสุดท้ายนี้
แต่อุปวาณะได้ยืนบังอยู่เบื้องหน้า
ตถาคตจึงให้ถอยออกไป

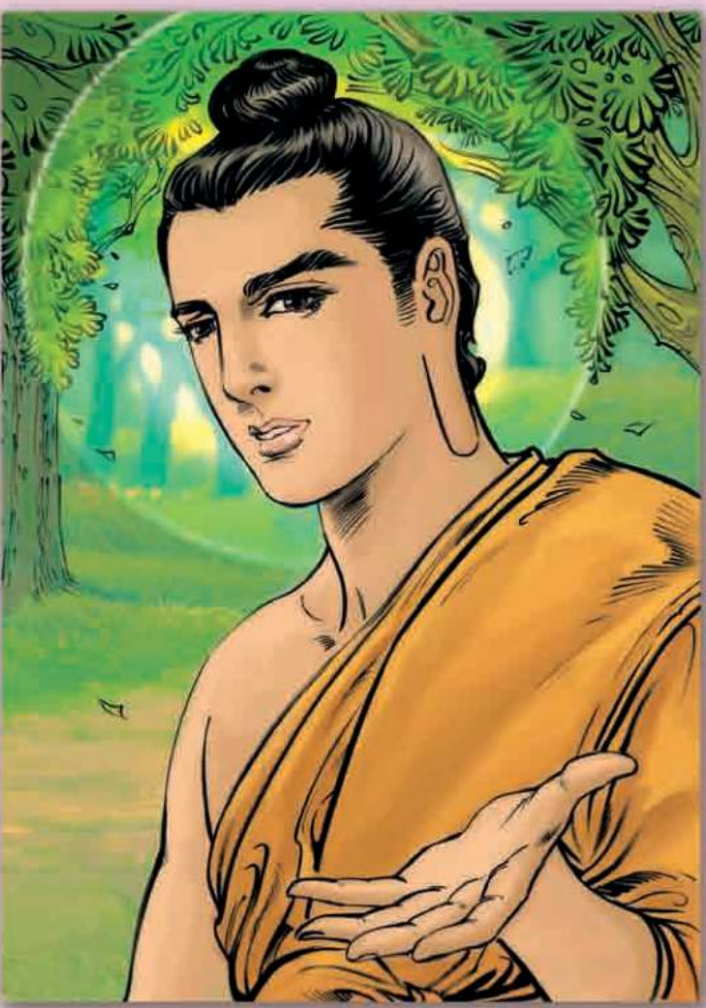

อานนท์
เธอจงไปบอก
บรรดามัลลกษัตริย์
ให้ทราบว่า
บัดนี้ตถาคตเจ้า
จักปรินิพพาน ณ ยาม
สุดท้ายในราตรีนี้
อย่าให้
มัลลกษัตริย์
ทั้งหลาย
มีความ
เดือดร้อนใน
ภายหลังว่า
พระตถาคตเจ้า
มาปรินิพพาน
ในเขตของเรา
แต่กลับไม่ได้เห็น
พระองค์ในกาลสุดท้าย
เมื่อมัลลกษัตริย์ทั้งหลายได้ทราบข่าว
ต่างมีความทุกข์โทมนัส รีบเสด็จพร้อม
โอรส ธิดา พระญาติ อำมาตย์ ไปยัง
สาลวโนทยาน เพื่อเข้าเฝ้าพระพุทธองค์
ชาวเมืองกุสินาราผู้หนึ่งนามว่า
สุภัททะปริพาชก ได้ยินข่าวว่า
พระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน
พระพุทธองค์จัก
ปรินิพพานในคืนนี้แล้ว
ความสงสัย
ของเราก็ยังมีอยู่
ควรที่เราจะรีบไปเฝ้า
ทูลถามให้พระองค์ตรัสบอก
เพื่อบรรเทาความในใจ
ของเราเสีย
สาลวโนทยาน
อย่าเลย
สุภัททะ
ท่านอย่ารบกวน
พระตถาคตเลย
ขอให้
ข้าพเจ้า
ได้เข้าเฝ้า
พระองค์เถิด
ข้าพเจ้าเดินทางมา
ด้วยหมายมั่นว่า
พระองค์จะคลาย
ความสงสัยได้
ขณะนี้พระองค์
ก็ทรงลำบากพระวรกาย
หนักอยู่แล้ว
อานนท์
อย่าห้ามสุภัททะเลย
ให้สุภัททะได้เห็นตถาคตเถิด
พระเจ้าข้า

ตถาคตจะ
แสดงธรรมแก่ท่าน
ท่านจงตั้งใจฟัง
แล้วนำไปใส่ใจให้สำเร็จประโยชน์เถิด
ครั้นแล้วทรงแสดง
อริยมรรค ๘ ประการว่าเป็น
พระธรรมอันประเสริฐ
แม้บัญญัติในธรรมวินัยใด
ภิกษุผู้หวังความสงบ
ไร้ซึ่งกิเลส ย่อมยึดถือ
ธรรมวินัยนั้น
เมื่อทรงแสดงธรรมจบ
สุภัททปริพาชกมีความเลื่อมใส
ทูลสรรเสริญพระธรรมเทศนา
และขอบวชในพระพุทธศาสนา
สาธุ
เมื่อตถาคต
ปรินิพพานแล้ว
หากจะพึงมีภิกษุบางรูปดำริว่า
บัดนี้เราไม่มีศาสดาแล้ว
ท่านทั้งหลายไม่ควรเห็นอย่างนั้น
พระพุทธเจ้ารับสั่ง
ให้พระอานนท์
รับธุระจัดการ
อุปสมบท
สุภัททะ
สุภัททะ
หลีกออกไป
บำเพ็ญ
สมณธรรม
อย่างเคร่งครัด
ก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ในคืนนั้น เป็นสาวก
องค์สุดท้ายที่พระพุทธองค์ทรงบวชให้
แท้จริงวินัยที่เราได้
บัญญัติแก่ท่านทั้งหลายก็ดี
ธรรมที่เราได้แสดงแล้ว
แก่ท่านทั้งหลายก็ดี
เมื่อเราล่วงไป
ธรรม
และวินัยนั้นๆ
จะเป็นศาสดาของ
ท่านทั้งหลาย

ภิกษุทั้งหลาย
บัดนี้เราขอเตือนท่านทั้งหลายว่า
สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อม ความสิ้นไปเป็นธรรมดา
ท่านทั้งหลาย
จงบำเพ็ญไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา ให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด

เมื่อพระพุทธเจ้าประทานพระโอวาทเป็นครั้งสุดท้ายเท่านี้แล้วก็หยุด
มิได้ตรัสอะไรอีกเลย ในยามปัจฉิมยามแห่งราตรีวิสาขะปุรณมี เพ็ญเดือน ๖
องค์พระศาสดาผู้ประเสริฐผู้ให้แสงสว่างแก่สัตว์โลกก็เสด็จปรินิพพาน

เกร็ดความรู้ธรรมะการ์ตูน

คำศัพท์ที่น่าสนใจ

ท้าวจาตุมหาราช หรือท้าวจตุโลกบาล เหล่าเทพผู้ปกครองสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา (สวรรค์ชั้นต่ำสุดในบรรดา ๖ ชั้น) ประกอบด้วย

๑. ท้าวธตรฐ จอมคนธรรพ์ ครองทิศตะวันออก
๒. ท้าววิรุฬหก จอมกุมภัณฑ์ ครองทิศใต้
๓. ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค ครองทิศตะวันตก
๔. ท้าวกุเวร หรือเวสสวัณ จอมยักษ์ ครองทิศเหนือ

สีหไสยา นอนอย่างราชสีห์ คือนอนตะแคงขวา ซ้อนเท้าเหลื่อมเท้า มีสติสัมปชัญญะกำหนดใจถึงการลุกขึ้น

แคว้นทั้ง ๗ แคว้นมคธ อังคะ วัชชี มัลละ โกศล ปัญจาละ กาสี

ปฐมฌาน ฌานที่ ๑ มีองค์ ๕ คือวิตก (ความตรึก) วิจาร (ตรอง) ปีติ (ความอิ่มใจ) สุข (ความสบายใจ) เอกัคคตา (ความมีอารมณ์เป็นหนึ่ง)

อนุปุพพิกถา ธรรมเทศนาที่แสดงความลุ่มลึกโดยลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อขัดเกลาอัธยาศัยของผู้ฟังให้ประณีตขึ้นไปเป็นขั้นๆ จนพร้อมที่จะทำความเข้าใจในธรรมส่วนปรมัตถ์ มีอริยสัจ เป็นต้น ประกอบด้วย

อนาถบิณฑิกเศรษฐี ได้ชื่อว่าเป็นเลิศในการถวายทาน

๑. **ทานกถา** เรื่องทาน กล่าวถึงการให้ การเสียสละเผื่อแผ่ แบ่งปันช่วยเหลือกัน

๒. **สีลกถา** เรื่องศีล กล่าวถึงความประพฤติที่ถูกต้องดีงาม

๓. **สัคคกถา** เรื่องสวรรค์ กล่าวถึงความสุข ความเจริญ และผลที่น่าปรารถนา อันเป็นส่วนดีของกามที่จะพึงเข้าถึง เมื่อได้ประพฤติดีงามตามหลักธรรมสองข้อต้น

๔. **กามาทีนวกถา** เรื่องโทษแห่งกาม กล่าวถึงส่วนเสีย ข้อบกพร่องของกาม พร้อมทั้งผลร้ายที่สืบเนื่องมาแต่กาม อันไม่ควรหลงใหลหมกมุ่นมัวเมา จนถึงรู้จักที่จะหน่ายถอนตนออกได้

๕. **เนกขัมมานิสังสกถา** เรื่องอานิสงส์แห่งการออกจากกาม กล่าวถึงผลดีของการไม่หมกมุ่นเพลิดเพลินติดอยู่ในกาม และให้มีฉันทะที่จะแสวงหาความดีงามและความสุขอันสงบที่ประณีตยิ่งขึ้นกว่านั้น

ตามปกติพระพุทธเจ้าเมื่อจะทรงแสดงธรรมแก่คฤหัสถ์ผู้มีอุปนิสัยสามารถที่จะบรรลุธรรมพิเศษ จะทรงแสดงอนุปุพพิกถานี้ก่อนแล้วจึงตรัสแสดงอริยสัจ ๔

อริยบุคคล ๔ จำพวก อริยบุคคล คือ ท่านผู้ได้สำเร็จธรรมวิเศษ บุคคลผู้ประเสริฐ มี ๔ ระดับ หรือ ๔ ชั้นด้วยกัน คือ

๑. พระโสดาบัน คือ ท่านผู้ละกิเลสได้ ๓ อย่าง คือ

ก. สักกายทิฐิ หมายถึง ความเห็นร่างกายของตนว่าเป็นตัวตน หรือเป็นอัตตา ผู้ละกิเลสนี้ได้จะเห็นว่าเป็นเพียงรูปธรรมที่ไม่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลง และแตกสลายไปในที่สุด

ข. วิจิกิจฉา หมายถึง ความสงสัยว่าบาปบุญและผลบาปบุญมีหรือไม่มี คุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณบิดา มารดามีจริงหรือไม่

ค. สีลัพพตปรามาส หมายถึง ความเชื่อถืองมงาย จะทำอะไร จะปฏิบัติอะไรก็งมงายตามคนอื่น ใครเขาว่าทำบุญ ใส่บาตร รักษาศีลได้บุญ ก็ทำตามเขาโดยไม่รู้ความมุ่งหมายของการกระทำนั้นๆ ผู้ละกิเลสข้อนี้ได้ย่อมเข้าใจแจ่มแจ้งในการกระทำนั้นๆ

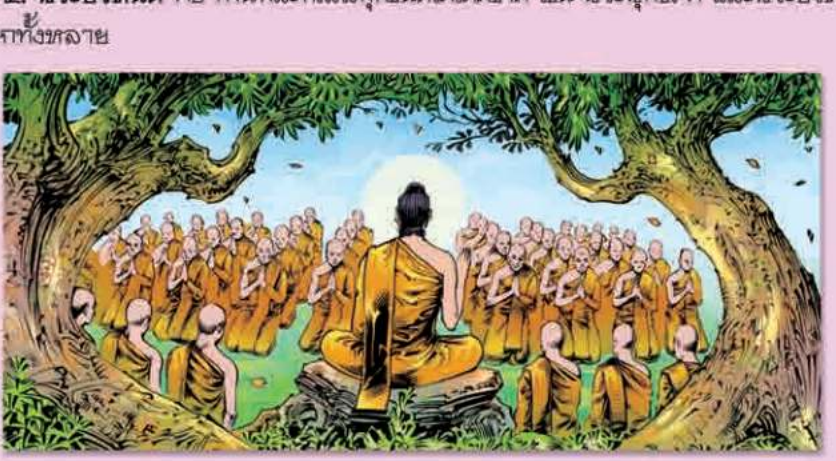
๒. พระสกทาคามี คือ ท่านที่ละกิเลสทั้งสามอย่างดังที่พระโสดาบันละได้ และบรรเทากิเลสสามอย่าง ได้แก่ ราคะ ความรู้สึกทางเพศ โทสะ ความขุ่นเคือง และโมหะ ความหลง ให้เบาบางลง ไม่รักง่าย ไม่โกรธง่าย ไม่หลงง่าย ความรู้สึกดังกล่าวยังมีอยู่ แต่ไม่รุนแรง

๓. พระอนาคามี คือ ผู้ละกิเลสสามอย่างได้เหมือนพระโสดาบัน และตัดหรือละกิเลสได้อีกสองอย่าง ได้แก่ ราคะ ความรู้สึกทางเพศ และโทสะ ความขุ่นเคือง

อริยบุคคลชั้นที่ ๑ และ ๒ ยังมีบุตรภรรยา ถ้าเป็นหนุ่มเป็นสาวยังไม่แต่งงานตามประเพณีโลก แต่ถ้าท่านผู้ใดได้สำเร็จชั้นอนาคามี จะเลิกยุ่งเกี่ยวกันทางเพศเด็ดขาด

อนาคามีจึงมีกิเลสเหลืออยู่อย่างหนึ่งซึ่งยังละไม่ได้ คือ โมหะ

๔. พระอรหันต์ คือ ท่านที่ละกิเลสทุกชนิดได้เด็ดขาด เช่น พระพุทธเจ้า และพระอรหันต์สาวกทั้งหลาย

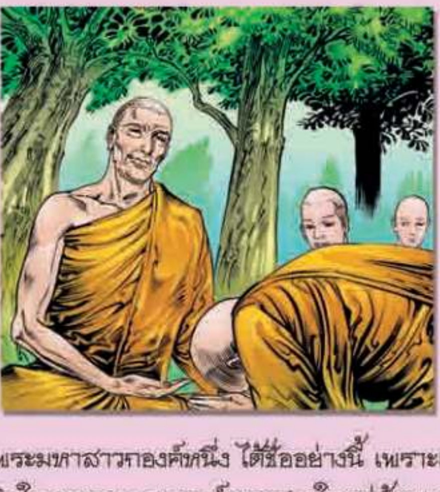
ปฏิสัมภิทา ๔ ประการ ความแตกฉาน ความรู้แตกฉาน ปัญญาแตกฉาน มี ๔ คือ

๑. อัตถปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในอรรถ

๒. ธัมมปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในธรรม

๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในทางนิรุกติ คือ ภาษา

๔. ปฏิภาณปฏิสัมภิทา ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ

ปุณณมันตานีบุตร พระมหาสาวกองค์หนึ่ง ได้ชื่ออย่างนี้ เพราะเดิมชื่อปุณณะ เป็นบุตรของนางมันตานี ท่านเกิดในตระกูลพราหมณ์มหาศาลในหมู่บ้านพราหมณ์ชื่อโทณวัตถุ ไม่ไกลจากเมืองกบิลพัสดุ์ เป็นหลานของพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรพชาเมื่อพระเถระผู้เป็นลุงเดินทางมายังเมืองกบิลพัสดุ์ บวชแล้วไม่นานก็บรรลุอรหัตผล เป็นผู้ปฏิบัติตนตามหลักกถาวัตถุ ๑๐ และสอนศิษย์ของตนให้ปฏิบัติเช่นนั้นด้วย ท่านได้รับยกย่องเป็นเอตทัคคะในบรรดาพระธรรมกถึก (พระสาวกที่ได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้ยอดเยี่ยมในทางแสดงธรรม) หลักธรรมเรื่องวิสุทธิ ๗ ก็เป็นภาษิตของท่าน

สาเหตุที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติมิให้บวชกุลบุตร พระเจ้าสุทโธทนะเมื่อทรงทราบว่าพระราหุลบวชเป็นสามเณรแล้วก็ทรงเสียพระทัย ทรงดำริว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าออกบวชก็ดี พระนันทะออกบวชก็ดี เราก็เสียใจมากพอแล้ว นี่ราหุลมาบวชอีก ทุกข์ใจเหลือเกิน จึงเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทูลขอพรว่า "พระคุณเจ้าทั้งหลายไม่พึงบวชกุลบุตรที่บิดามารดามิได้อนุญาตเถิด พระเจ้าข้า"

พระพุทธเจ้าจึงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายในเพราะเหตุนั้นว่า "ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุตรที่มารดาบิดาไม่อนุญาต ภิกษุไม่พึงให้บวช รูปใดให้บวชต้องอาบัติทุกกฎ"

ธัมมจักกัปปวัตนสูตร เทศนากัณฑ์แรกที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์ทั้งห้า ภายหลังตรัสรู้ได้ ๗ สัปดาห์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสี ปัจจุบันเรียกว่า สารนาถ ทรงแสดงถึงโทษแห่งการทรมานร่างกาย และโทษแห่งการแสวงหากามคุณว่าไม่เป็นที่ขจัดความทุกข์ในโลกนี้ได้ ทรงแสดงถึงหลักความจริง ๔ ประการ เรียกว่า **อริยสัจ ๔**

อริยสัจ ๔ ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นพระอริยะ ได้แก่

๑. **ทุกข์** ความทุกข์ สภาพที่ทนอยู่ได้ยาก สภาวะที่บีบคั้น ขัดแย้ง บกพร่อง ขาดแก่นสารและความเที่ยงแท้ ไม่ให้ความพึงพอใจแท้จริง ได้แก่ ชาติ ชรา มรณะ การประจวบกับสิ่งอันไม่เป็นที่รัก การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความปรารถนาไม่สมหวัง การยึดมั่นในขันธ์ ๕

๒. **สมุทัย** เหตุเกิดแห่งทุกข์ สาเหตุให้เกิดทุกข์ ได้แก่ **ตัณหา** ๓ คือ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา

๓. **นิโรธ** ความดับทุกข์ ได้แก่ ภาวะที่ตัณหาดับสิ้นไป ภาวะที่เข้าถึงเมื่อกำจัดอวิชชา คือนิพพาน

๔. **มรรค** ทางที่นำไปสู่ความดับทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ มัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลาง ได้แก่ **มรรคมีองค์ ๘**

มรรคมีองค์ ๘ คือ

๑. สัมมาทิฏฐิ เห็นชอบ ได้แก่ ความรู้อริยสัจ ๔ หรือเห็นไตรลักษณ์ ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หรือรู้เรื่องของกรรมและการเวียนว่ายตายเกิดหรือสังสารวัฏ หรือเห็นปฏิจจสมุปบาท

๒. สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ ได้แก่ ดำริออกจากกาม ดำริในความไม่พยาบาท ดำริในความไม่เบียดเบียนกัน

๓. สัมมาวาจา เจรจาชอบ ได้แก่ วจีสุจริต ๔ คือ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเพ้อเจ้อ

๔. สัมมากัมมันตะ กระทำชอบ ได้แก่ กายสุจริต ๓ คือ

(๑) ละการฆ่าการเบียดเบียน มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

(๒) ไม่ถือเอาของที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้ เคารพกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น

(๓) ไม่ประพฤติผิดในกาม

๕. สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีวิตชอบ ได้แก่ เว้นมิจฉาชีพ ประกอบสัมมาชีพ

๖. สัมมาวายามะ เพียรชอบ ได้แก่ ปธานคือความเพียร ๔ ประการ คือ

(๑) สังวรปธาน เพียรระวังบาปอกุศลที่ยังมิเกิดขึ้น มิให้เกิดขึ้น

(๒) ปหานปธาน เพียรละหรือกำจัดบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป

(๓) ภาวนาปธาน เพียรเจริญหรือเพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น

(๔) อนุรักขนาปธาน เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่น และให้เจริญยิ่งขึ้นไปอย่างถาวร

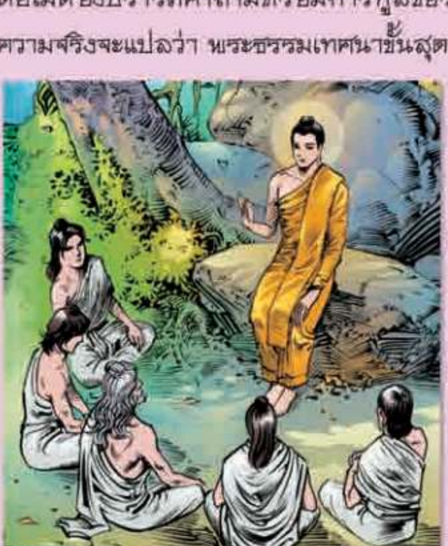
๗. **สัมมาสติ** ระลึกชอบ ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔

๘. **สัมมาสมาธิ** ตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ ฌาน ๔

มรรคมีองค์ ๘ นี้ สรุปลงในไตรสิกขา คือ **ศีล** ได้แก่ มรรคข้อที่ ๓, ๔, ๕ **สมาธิ** ได้แก่ มรรคข้อที่ ๖, ๗, ๘ **ปัญญา** ได้แก่ มรรคข้อที่ ๑, ๒

อริยสัจ ๔ นี้ เรียกกันสั้นๆ ว่า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค การแสดงอริยสัจ ๔ นี้ มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **สามุกกังสิกาธรรมเทศนา** แปลว่า พระธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทรงหยิบยกขึ้นถือเอาไว้ด้วยพระองค์เอง คือ ทรงเห็นด้วยพระสยัมภูญาณ (ตรัสรู้เอง) ไม่สาธารณะแก่ผู้อื่น (แต่ตามที่อธิบายกันมามักแปลว่าพระธรรมเทศนาที่พระพุทธเจ้าทรงยกขึ้นแสดงเอง โดยไม่ต้องปรารภคำถามหรือมีการทูลขอร้องของผู้ฟังอย่างการแสดงธรรมเรื่องอื่นๆ ความจริงจะแปลว่า พระธรรมเทศนาขั้นสุดยอดก็ได้)

สมาบัติ ๘ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔

รูปฌาน ๔ ฌานมีรูปธรรมเป็นอารมณ์ ได้แก่

๑. ปฐมฌาน ฌานที่ ๑ มีวิตก วิจาร ปีติ สุข และเอกัคคตา เป็นอารมณ์

๒. ทุติยฌาน ฌานที่ ๒ มีปีติ สุข และเอกัคคตา เป็นอารมณ์

๓. ตติยฌาน ฌานที่ ๓ มีสุข และเอกัคคตา เป็นอารมณ์

๔. จตุตถฌาน ฌานที่ ๔ มีอุเบกขาและเอกัคคตา เป็นอารมณ์

อรูปฌาน ๔ ฌานมีอรูปธรรมเป็นอารมณ์ ได้แก่

๑. อากาสานัญจายตนะ ฌานที่กำหนดอากาศ คือ กำหนดที่ว่างหาที่สุดมิได้เป็นอารมณ์

๒. วิญญาณัญจายตนะ ฌานอันกำหนดวิญญาณหาที่สุดมิได้เป็นอารมณ์

๓. อากิญจัญญายตนะ ฌานอันกำหนดภาวะที่ไม่มีอะไรๆ เป็นอารมณ์

๔. เนวสัญญานาสัญญายตนะ ฌานอันเข้าถึงภาวะมีสัญญาก็ไม่ใช่ ไม่มีสัญญาก็ไม่ใช่

ปัจจเวกขณญาณ ญาณที่พิจารณาทบทวน ญาณหยั่งรู้ด้วยการพิจารณาทบทวนตรวจตรามรรคผล กิเลสที่ยังเหลืออยู่ และนิพพาน (เว้นพระอรหันต์ไม่มีการพิจารณากิเลสที่ยังเหลืออยู่) ญาณนี้เกิดแก่ผู้บรรลุมรรคผลแล้ว

สวรรค์ชั้นดุสิต

สวรรค์ชั้นดุสิตนี้อยู่ต่อจากสวรรค์ชั้นยามาสูงขึ้นไปอีก ๑ แสนหกหมื่นแปดพันโยชน์ มีปราสาทแก้ว ปราสาททองเป็นวิมาน มีกำแพงแก้วล้อมรอบงดงาม มีท้าวสันดุสิตเทวราชเป็นใหญ่ปกครองเทวดาทั้งหลาย เหล่าเทพรู้บุญรู้ธรรม แม้แต่พระโพธิสัตว์ก็สถิตอยู่สวรรค์ชั้นนี้ ขณะนี้พระศรีอริยเมตไตรยพระพุทธเจ้าองค์ต่อไปในภัทรกัปนี้ก็สถิตอยู่ที่สวรรค์ชั้นนี้และเทศนาธรรมสอนเหล่าเทวดา หมู่เทพมีอายุยืน ๔ พันปีทิพย์ เท่ากับ ๕๗๖ ล้านปีในเมืองมนุษย์

พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ ที่บันทึกอยู่ในสมุดข่อยของวัดต่างๆ เขียนด้วยอักษรขอม ภาษาบาลี พระภิกษุโบราณใช้สวดหน้าศพให้สัปบุรุษฟัง สมุดข่อยพระอภิธรรมเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ต้องเก็บไว้อย่างดี ห้ามเดินข้าม ห้ามนำสิ่งของข้ามเด็ดขาด การได้ฟังพระอภิธรรมด้วยจิตใจศรัทธามั่นคง แม้จะเป็นภาษาบาลี ฟังไม่เข้าใจทั้งคำและความหมายก็ถือว่าได้บุญมาก ดังธรรมนิทานในอรรถกถาอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีวรรณนากล่าวว่า ในกาลของพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าพระนามว่า กัสสปะ ค้างคาว ๕๐๐ ตัว อาศัยอยู่ในถ้ำ ได้ฟังพระภิกษุสองรูปสวดพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ ไม่รู้เลยว่าอะไรดี อะไรชั่ว ถือเอาเพียงนิมิตในน้ำเสียงที่ท่องเท่านั้น ตายไปได้เกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ อยู่ในเทวโลกสิ้นพุทธันดรหนึ่ง ได้จุติมาเกิดเป็นมนุษย์ มีใจศรัทธาเลื่อมใสในยมกปาฏิหาริย์ออกบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา แล้วได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕๐๐ รูป

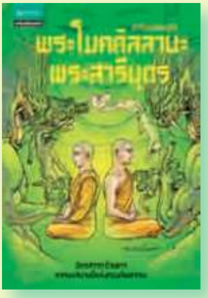
สัปบุรุษ = ฆราวาสผู้มีศรัทธาในศาสนา, พุทธันดร = ช่วงเวลาที่ว่างจากพระพุทธเจ้า

การ์ตูนธรรมะ

ทั้งชุด ๑๒ เล่ม พิมพ์สี่สีสวยงาม

ประกอบด้วยพุทธประวัติ
อัครสาวก และบุคคลสำคัญในพุทธศาสนา

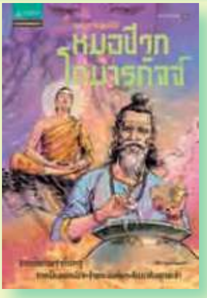

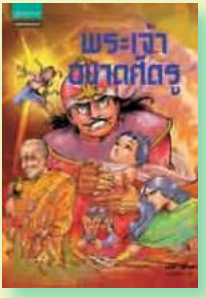

บุคคลหรือองค์กรใดสนใจสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ เพื่อแจกจ่ายแก่วัด ห้องสมุด โรงเรียน เด็กและเยาวชน หรือในงานสาธารณกุศลต่างๆ โปรดติดต่อ บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด ๑๐๘ หมู่ที่ ๒ ถนนบางกรวย-จงถนอม ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๓๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๓-๙๙๙๙ ต่อ ๖๕๐๑ โทรสาร ๐-๒๔๔๙-๙๕๖๔